

S A C R A
CONGREGATIONE
PARTICVLARI
A' SANCTISSIMO
DOMINO NOSTRO

Deputata

I N C A V S A
TIRASONEN.

Beatificationis, & Canonizationis

VEN. ANCILLÆ DEI
S O R O R I S

MARIÆ A IESV
DE AGREDA

Pro vltima Decifione opusculorum
prædictæ Seruæ Dei.

S Y N O P S I S

OBSERVATIONVM, ET RESPONSIONVM

*Tàm in communi, quàm in particulari super Libris Ven.
Abbatiffæ Mariæ à Iesu de Agreda sub titulo Mysticæ Ci-
uitatis Dei, per quatuor Classes distributarum, sub quibus
totum opus exhibitum, atque res cunctæ in eo agitatæ prò,
& contra, loco Indicis summatim deferuntur.*

ROMÆ, MDCCXXXVII.
Typis Reverendæ Camerae Apostolicæ.

Superiorum permissu.

SACRA
CONGREGATIONE
PAPALIA
A. SANCCTISSIMO
DOMINO NOSTRO

Deputata

IN CAUSA

TIRASONEN.

Beatificationis, & Canonizationis

VEN. ANCILLAE DEI

2 O R O R I 2

MARIE A IESV
DE AGREDA

Pro ultima Decisione opusculorum
praedictae Servae Dei.

S Y N O P S I S

OBSERVATIONVM, ET RESPONSIONVM

Tam in communi, quam in particulari super libris ven.
Abbatis Mariae de Iesu de Agreda sub titulo Mystice Ci-
uitatis Dei, per quatuor Classes distributarum, sub quibus
totum opus exhibitur, atque res eundem in eo agitatae, pro
& contra, loco Index summatione deseruunt.

ROMAE, MDCCXXXVII.

Typis Reverendae Camerae Apostolicae.

Superiorum permissu.

TIRASONEN.

Beatificationis, & Canonizationis

VEN. ANCILLÆ DEI

SORORIS

MARIÆ A IESV

DE AGREDA

SYNOPSIS

OBSERVATIONVM, ET RESPONSIONVM

*Tàm in communi, quàm in particulari super
Libris Ven. Abbatissæ Mariæ à Iesu de Agreda
sub titulo Mysticæ Ciuitatis Dei, per qua-
tuor Classes distributarum, sub quibus
totum Opus exhibitum, atque res
cunctæ in eo agitæ præ,
& contra, loco Indicis
summatim dese-
runtur.*

MOTIVVM SYNOPSIS.

OST fufam Responfionem ad Cenfuram, quam
sub Venerando S. Officij titulo nobis commu-
nicatam Typis excuffam exhibuimus anno 1730.
examinandam, atque in Congressu particulari
examinatam in Ædibus Eminentiffimi Cardina-
lis Pico præ Voto, fivæ Iudicio ferendo fuper
eadem Responfione, aliam non minùs fufam
compulfi dedimus ad novas difficultates, quas
foluendas fupereffe in præfato Congressu dictum fuit, nulla,
quam fciamus, capta refolutione fuper fufficientia, vel infuffi-

cien-

2
cientia præfata prioris responsionis, dum in eum finem de mandato Sanctissimi fuerit exhibita. Inde itaque videtur nihil Sapientissimis Iudicibus dicendum occurrisse contra eam responsionem, sed sufficientem potius eis visam fuisse: aliter enim rationes insufficientiæ Postulatori prout de iure, de menteque Sanctissimi in satisfactionem communicassent.

STATVS CAVSÆ

Sub lit. A. à pag. 1. ad 8.

AD hoc autem, nonnulla, quæ præmitti necesse putamus, breuiter ante obijcimus. Primò quidem dispositionem Sanctissimi Domini Nostri CLEMENTIS Papæ XII., qua sibi complacuit tum præsens negotium ad se aduocare, obstaculum quodcumque remouere, atque in pristinum statum restituere. Tum quod siquæ dubia, siuè difficultates releuantes, dignæ censura enucleandæ occurrent, eæ tam voce, quam scripto Postulatoribus, quibus onus incumbit Causam præsentem promouendi, communicarentur, prout dudum san. mem. Alexandrum VIII., & Innocentium XII. ordinasse apparet ex *Summ. prioris Responsionis Num. 6., & 7.*

Iuxta hanc aded Iustitiæ, & æquitatis legibus consonam dispositionem, eas, quæ Iudicibus deputatis à Sanctitate Sua occurrerunt, difficultates nobis in scriptis dignati sunt communicare, ea tamen conditione à Sanctitate Sua præscripta, vt nouis alijs difficultatibus excitandis locus præcluderetur, nè hoc prætextu negotium præsens aded exagitatam; ac discussum diutius protraheretur, exindeque Causa Beatificationis, & Canonizationis Ven. Librorum Authoris dudum ab anno videlicet 1679. vigore Processus Apostolici, præuio Ordinario examinato, & approbato ad aperitionem vsque eius in Sacra Rituum Congregatione introductæ retardaretur.

Quatuor dumtaxat Censuræ sub titulo Obseruationum, siuè Reflexionum à quatuor ex nouem Iudicibus deputatis in Scriptis sunt communicatæ, ex quo inferri videtur nihil pariter reliquis quinque obseruandum occurrisse, ac proindè præsens negotium euacuatam pænitus pro maiori parte Votorum mansisse, nonque propterea opus esse difficultatibus denuò excitatis satisfacere. Nihilominus omnibus, & singulis nouis, ea qua par est religiosa modestia, stilo necnon plano, & sincero responsionem sinceram, ingenuitate elaboratam exhibuimus; eamque saltim probabilem, atque sufficientem existimamus: nec enim ad eluendas difficultates contra Scripta Seruorum Dei per reuelationem præcipuè exarata efficax positua probatio conuincens exigitur, sed sufficit demonstratio, quam vocant negatiuam, hoc est nequaquam euinci errorem vllum contra fidem, vel contra bonos mores, vel contra Doctrinam communiter in Ecclesia receptam, vel à SS. Patribus vniuersaliter traditam, in illis ritè intellectis contineri ad eum modum (seruata propositione) quoad diluenda,

argu-

argumenta, quæ Eterodoxi contra Dogmata Catholica, ³ siuè contra Doctrinam ex Sacris Concilijs, vel à SS. Patribus in materia Fidei, Religionisue loquentibus obijciunt, alia non exigitur solutio, nec à Sacris Doctoribus, & Theologis Catholicis nisi quam vocant negatiuam, siuè quæ illis ostendere sufficiat, veritates, quas impugnant, haud conuinci de repugnantia, falsitate, siue inuersimilitudine: Equidem difficile, si non impossibile foret hostes conuincere de Mysteriorum altissimorum veritate ver.gr. Sanctissimæ Trinitatis, Sacramentalis præsentia Christi Domini, alijsque eiusmodi: Sufficit ergò sola pia prudens probabilis solutio obiectionum, vt S. Thomas num.5. citatus probat, & exemplificat.

E' contra verò, vt aliqua propositio, siuè Doctrina digna existimetur censura Theologica, perneceesse est positio aliquo efficaci fundamento concludere, quod errorem contra fidem, vel bonos mores, vel contra Doctrinam Ecclesiæ expressè, vel illatiuè saltim contineat; non enim satis est, qualitercumque argumentari, multòque minus asserere, vel suspicari, sed positio efficaci argumento id euincere, vt doctissimus Saura num.7. productus probat, Iurisque tam Cæsarei, quàm Pontificij legibus firmat, quæ leges palam præscribunt, quod Author accusans, siue denuncians alium de aliquo delicto, siue alicuius scripta de praua Doctrina, ea præcipuè, quæ à Persona fama publica Sanctitatis Vitæ, Virtutum, & Miraculorum pollente sunt exarata, probare tenetur plenè, ac planè concludenter id, quod accusat.

Id quod in nostra facti specie potiori titulo supponitur, & probatur num.8., agitur namque de Scriptis, quibus nedum præsumptio bonæ, & utilis Doctrinæ, sed & possessio, vel quasi possessio à plusquam sexaginta annis, ab anno videlicet 1670., quo præuijs omnibus requisitis, licentijs, & approbationibus fuerunt Typis excussa: Exinde autem ad præsens vsque tempus tot salutaris, sanæque Doctrinæ grauissima argumenta accesserunt, quot sunt editiones, & translationes in diuersas linguas, quot sunt pietatis fructus, quos vbique locorum ex eorundem librorum lectura animæ spirituales Beatissimæ Virginis deuotæ præcipuè collegerunt, & colligunt, quot sunt quoque Peccatores exinde ad emendationem vitæ conuersi, & conuertuntur, quotquot tandem sunt propugnacula, quæ per totam Positionem priorem Typis excussam fuso calamo, & in eius fine summatim exhibuimus: vnde asserere non erubescimus nulla hucusque huius generis scripta piorum hominum Sanctitatis Vitæ fama publica pollentium, priusquam ipsorum Causa Beatificationis, & Canonizationis in Sacra Rituum Congregatione ad vltiora progredieretur, tanto plausu, fructuque accepta fuisse, & esse, adeout absque graui scandalo in Populo Christiano, vt Gerson. num.8. productus aiebat, ea reprobare non liceat.

Sed & illud specialius accedit, quod hisce in scriptis agitur de admirandis vitæ gestis Mysterijs, & Sacramentis occultis Sanctissimæ Deiparæ per viam priuatæ reuelationis recensitis, ac referatis, de qua loquens idem Gerson. part.1. super missus est ait: *Probabilia*

4
bilis insuper sunt plura de, & super hac Beata Beatarum, quæ sunt accipienda de pietate deuotionis, potius quam de fidei necessitate, ubi non suppetit autoritas Sacræ Scripturæ, nec ratio conuincens. Deuotissimus pariter Petrus Cellensis Epist.9. Multa (inquit) præsumuntur de Virgine, quæ nunquam leguntur, & præsumptionibus est standum, donec probetur contrarium; Rationemque assignat dicens: singulare Virginis Priuilegium non habet similitudinis consortium: ut etenim S. Ecclesia de ipsa canit: nec primam simile visa est, nec habere sequentem: Sanctus quoque Augustinus loquens de quodam singulari eiusdem Deiparæ priuilegio Epist. ad Volusian. ait: Si hic quærat ratio, non erit mirabile, si exemplum poscitur, non erit singulare; demus ergò Deum aliquid posse, quod nos fateamur, inuestigare non posse. Demus igitur, & dicamus cum eodem Cellensi lib.6. Epist.23. Cataractis Cæli, & Fontes Abyssis libentiùs in obsequium Virginis soluerem, quàm clauderem, atque si Filius eius aliquid omisisset in prærogatiua exaltationis Matris suæ, ego Seruus, ego mancipium non quidem de effectu, sed saltim de affectu supplere gestirem: Mallem enim non habere linguam, quàm aliquid dicere contra Dominam, aut eligerem non habere animam, quàm vellem eius gloriam extenuare.

Quamuis itaque aliqua propositio ex historia vitæ Angelorum Regi-
 næ excerpta fidei, boni moribus, vel doctrinæ communi Ec-
 clesiæ minimè consona, sed dissona primo aspectu alicui videatur,
 non id sufficit ad rectum, iustumque iudicium de ea reprobanda:
 necesse quippe est positium aliquod fundamentum asserre Sacræ
 Scripturæ expressum, vel à SS. Patribus communiter expositum,
 cui reuera contrarietur, vel regulam aliquam morum præscri-
 ptam, cui expressè opponatur, vel doctrinam communem Ec-
 clesiæ, à qua positiuè sit prorsus aliena: Omnis namque assertio
 damnabilis per oppositam veritatem iuxta gradum certitudinis
 eius cognosci debet, ac discerni, vt Theologi controuertistæ
 vnanimiter docent, neque vnquam rectè proceditur ex meris
 coniecturis, veletiam principijs purè probabilibus ad Censuras
 propositionum; alioquin Censura forent digna ea, quæ apud
 Scholasticos magno hinc inde laudabili studio agitantur, immo
 & ea, quæ apud Sacros Expositores non sine ingenti zelo, ma-
 gnoque plausu discutiuntur, vt animaduertitur pag.6. num.10.
 nouæ huius Positionis.

An autem nouæ difficultates nobis benignè communicatæ positio
 aliquo fundamento valido innitantur, itaùt ritè, rectèque con-
 cludant assertionum depromptarum aliquam, vel vnã tantum
 damnatione dignam esse, an potius omnes, & singulæ pia pru-
 denti sufficienti probabilitate fulciantur? Id quidem rectissimæ
 tantorum Iudicium Sententiæ submittimus, spe firma confidentes,
 nihil vel minimum damnationis dignum, sed potius pium, pro-
 babile totum inuenturos, votumque fauorabile luros, nihil
 videlicet obstare, quominus in Causa Beatificationis, & Can-
 onizationis Ven. nostræ Abbatissæ Matris de Agreda ad vteriora
 prout de iure procedatur.

5

Edque altius spes nostra erigitur, si præ oculis, vt̄i supponimus, habeatur regula illa, quam num. 11. insinuamus, numerisque sequentibus communi calculo Sanctorum Patrum, Doctorum, ac Theologorum traditam, exemplisque stabilitam apponimus, 1piam scilicet affectionem, siuè studium ab omni priuata passione, & potius liuore alienum ad benignè intelligenda, siuè interpretanda Catholicorum scripta, & maximè, dum de rerum reuelatarum expressionibus, mysticisue phrasibus in eis agitur, quibus ritè intellectis, & explanatis pietas Christiana eruditur, & promouetur.

Hæc, & alia super germano statu Causæ paulò fusius habentur in principio nouæ Responsionis *litera A.*; Postque *litera B.* sequuntur quatuor Censurarum transumpta prout ad verbum, communicata fuerunt, ad quarum solutionem, præmissa opportuna distributione in quatuor Classes *litera C.* progredimur: Quoniam autem aliæ sunt difficultates generales totam historiam concernentes, aliæ particulares singulas partes operis tangentes. Prima ideo Classis erit de Difficultatibus, siuè Observationibus generalibus. Secunda de particularibus super primam partem. Tertia super part. secundam, & quarta super tertiam, quibus tandem Iudicium exaduerso de toto Opere adijcitur, & euacuatur.

Priusquam tamen ad solutionem descendamus, opportuna, necessariaque generalis Doctrina præ oculis habenda proponitur. Primò Textum, & Contextum Ven. Authoris omninò producendum duximus, sensum eius genuinum aperiendo: Etenim eius verba legitimè vsurpata, & intellecta vim, & efficaciam in se ipsis habent ad diluendas quascumque difficultates, non aliter (seruata seruanda proportione) ac Sacras Scripturas bene intellectas vim habere in se, & efficaciam ad eneruanda argumenta, versutiasque Hæreticorum, Sacri Expositores obseruant, & fatentur. Huiusmodi quippe gratiæ accessione Seruam suam Deum ornasse, ac præuenisse pro exaranda vita suæ Sanctissimæ Genitricis depræhenditur, vt̄ omnem alicuius momenti difficultatem præoccupet, solutionemque præueniat, immo etiam non semel vnico verbo eidem occurrat: quo verò melius appareat eorundem verborum energia, textum ipsum hispanicum, vt̄ iacet in exemplari compulsato ex authographo Dei Famulæ in Processu autoritate Ordinaria ab Episcopo eiusdem Diocesano constructo, fidelissimè transcripto, & Sacræ Rituum Congregationi dudum, vt̄ dictum est, exhibito, examinato, & approbato transcriptum damus; & quoniam non semel in contrarijs obseruationibus verba Ven. Authoris circumcisa, & nudata à spiritu, & mente conspiciuntur, ideo fideliter translata ex hispanico exemplari in latinum idioma è regione collocamus, exindèque quid Venerab. Scriptrix in Textibus adnotatis senserit, siuè sensisse, certò constet, animaduertimus, sin autem sensus non certus, sed anceps appareat ex circumstantia Scripturæ, hoc est ex antecedentibus, & consequentibus deducimus iuxta regulas præ-

præscriptas à SS. Patribus, ac Doctoribus sub eadem *litera C.* adnotatis.

Postremò vt quæ & qualis Author Ven. Librorum, de quibus in præsentì sit, constet, eiusque Sanctitatis Vitæ, Virtutum, & Miraculorum publica fama, haud importunum existimauimus in medium producere sub *litera D.* Informationem Iudicum Remissorialium desuper ex Processu Apostolico ab ipsdem constructo extractam, atque ad Sacram Rituum Congregationem vna simul cum Literis informatiuis ipsorum Iudicum seorsim transmissam.

SYNOPSIS PRIMÆ CLASSIS

Sub Litera E.

De Observationibus generalibus totam Historiam concernentibus.

1

Orrò generalis quædam præfatio duabus præcipuè Censuris præfigitur, quam utpotè valde diffusam quartæ præcipuæ Censuræ per partes opus fuit exhibere, ut semota omni confusione clariùs, & faciliùs in responsione procedatur, eius Textus principium à num.5. ad 7. vsque recensetur, in quo quidem magnus zelus ostentatur pro firmitate, irreformabilitate, & infallibilitate Apostolicæ authoritatis in suis iudicijs, ac Decretis, nonnullaque supponuntur, quæ nedum importuna sunt ad intentum præfens, sed & insubsistentia prorsùs tam in iure, quàm in facto, attento præsertim actuali statu Causæ huius fusè prænarrato in hac noua Positione *litera A.*, compendiosèque præsentis Synopsis initio. Plura deindè excitantur Dubia exaduersò num.8. & 10. recensita.

- 2 Primò nempe dubitatur: an expediat firmitati, & irreformabilitati Iudicij Apostolici, quo præuia Theologorum Censura de Voto Congregationis S. Officij Liber damnatur, & eo inuariato, nullatenusque correcto, in examen denuò vocetur, Censuræ communicentur, atque in quæstionem vocetur, si Papæ iudicium iustum fuerit, reuocariue debeat cum approbatione, siuè permissione Libri iam damnati. Secundò in particulari, si subsistere debeat damnatio ab Innocentio XI. supradicta solemnitate Librorum Sororis Mariæ de Agreda, vel potius approbari debeant.
- 3 Tertiò: an supposito (ut supponitur) quod Censuræ fuerint Defensoribus communicatæ, liceat eis insubsistentes illas apparere procurare, Papamque, & Congregationem S. Officij in eis Libris damnandis errasse, atque id conferat ad iustam manutenendam infallibilitatem Iudicij Apostolici? Quartò tandem (supposito etiam, ut supponitur) quod Inquisitio Hispaniæ Libros approbauerit, & Romæ fuerit prohibiti, quale sit infallibile Iudicium, illud nempe Romæ prohibens, vel illud Hispaniæ approbans?
- 4 Hæc sunt Dubia præcipua, quæ in præfatione Censuræ eius Author zelo ductus excitat, numeris citatis recensita, quibus aliqua suppositiones num.6., & 7. adiunguntur, tum videlicet, quod formæ eadem præfati Libri Matris de Agreda damnati fuerunt, qua alij

à Sum-

à Summis Pontificibus Paulo V., Alexandro VII., & Innocentio XI., tum quod maiori cum fundamento ansa præberetur dubitantibus de veritate, & rectitudine Iudicij Apostolici in casu præfenti, ac in eo, quo Authores Librorum damnatorum à præfatis Summis Pontificibus prætenderent, ac postularent Censuras desuper sibi, vt responderent, communicari. Tum quod Defensores videntes impossibilitatem obtinendi reuocationem damnationis ab Innocentio XI. recursum habuerunt ad Reges Hispaniarum, quibus mediantibus à Papa obtinuerunt, quod denuò Libri examinerentur in quadam Congregatione Particulari. Tum quod hoc Iudicio pendente in Congregatione S. Officij Romæ, Inquisitio Hispaniæ non attenda, nec expectata resolutione Romæ, decreuit, quod dicti Libri liberè legi possent. Tum denique, quod Defensores videntes ad ipsorum instantiam eos Libros fuisse ab Indice prohibitorum de mandato speciali san. mem. Clementis XI. deletos (quod tacetur, estque notorium) publicis folijs sparserunt, Romanam tandem veritatem agnouisse.

RESPONSIO RESTRICTIVA

A^o num. II. ad 14. datur.

5 **D**Vbia hæc præiacta, & suppositiones, si status Cause, vt supra diximus, si dispositiones, ac Decreta Summorum Pontificum desuper emanata in Summario prioris Positionis per extensum transcripta, si factum verum, & innegabile ibidem prænarratum, si saltem denique ad eò æquitatis, & Iustitiæ legibus consona dispositio Sanctissimi Domini Nostri CLEMENTIS PAPÆ XII. in principio præsentis relata obseruentur, nedùm importuna ad finem, siuè effectum, de quo in præfenti, sed & insubsistentia in Iure, & in Facto immò, & veritati dissona, Iurisque, authoritatisque Supremi Iudicis, Summiq; Pontificis debitæ obseruantix parum conformia, nè dicamus læsiva, quisque haud agnoscere nequibit, nosque ad oculos patefacimus num. 11. 12. & 13., vt videre est.

Contextus reliquus præfationis à num. 14. ad 19. usque recensetur.

6 **P**Rogrediamur ergò (prosequitur eius Author) ad materiam, & loquendo in generali, dicam, quod hoc opus aut reiici debet velut falsitatis, & illusionibus plenum, aut acceptari debet, velut Canonicum, tum ob modum, quo fuit scriptum, tum ob materiam, quam continet, tum ob authoritatem approbantis, cui simile non inuenitur in Canonicis Scriptoribus; quantum ad primum (Censor inquit) modum describit Mater de Agreda, quo fuit preparata, vt nec Isay., nec Ierem., nec vllus Prophetarum possit ei comparari, vt patet ex his, quæ par. 1. Introductionis numer. 17. ipsa recenset, quantum ad secundum (opponitur pag. 6. num. 17.

- num. 17, dum Libri Canonici ab Ecclesia approbationem habent, ita approbatione solemniter Diuinarum Personarum fulciti proponuntur par. 3. epist. ad Moniales.
- 7 Deinde doctrina, quæ in hisce Libris continetur, aut ipsa par. 1. num. 10. plena est mysterijs, quæ proponuntur Ecclesiæ vniuersali credenda, & quæ non eidem fuerunt in principio manifestata, eo quod aded sublimia sunt, quod Fideles tunc detinerentur in eis admirandis, & scrutandis, dum necesse erat prius legem gratiæ, & Euangelij stabiliri, & quod de eisdem locutus est Christus, quando Discipulis suis in vltima Coena dixit: *Adhuc multa habeo vobis dicere, quæ non potestis portare modo*: Aut ergo (infert Obseruator) totum hoc est verum? & sic Libri isti venerari debent ab Ecclesia, vt Canonici, aut non est verum? & sic qui eos scripsit planè fuit deceptus, purasque illusiones exarauit, & in hoc casu non debet Ecclesia huiusmodi fallacias Fidelibus permittere, sed potiùs manutenere damnationem ab eadem factam.
- 8 Hucusque Textus, & Contextus præfationis summam quoad substantiam prætermittis, videlicet varijs liberis ratiocinationibus (de quibus infra), quæ proferuntur pag. 2. num. 2., & à num. 19. vsque ad 23. pag. 6., & 7. inclusiue. Quam sanè præfationem etiam sub alijs terminis plus, minusue proprijs, non in vna, vel altera obseruationum serie, sed & in alijs inuenimus, in nulla tamen aded rigida apparet, quàm in quarta tenoris sequentis pagin. 8. num. 24., videlicet = *Cum ad manus meas deuenerint Scripta Matris de Agreda, in eisdemque legerim segetem copiosam rerum nouarum inauditarum, & extrauagantium, quas sibi à Deo, & B. Virgine, reuelatas asserit, nolui non habere præsens prudentissimum illud præceptum Pauli ad Thessalonic. 1. v. 21. Omnia probate, & quod bonum est tenete. Eò & maximè cum agatur de reuelationibus, quæ asseruntur sœminæ factæ, quamplures desuper mihi occurrunt propositiones, quæ videntur erroneæ, aliæ temerariæ, falsæ, malesonantes, scandalosæ, plures deinde narrationes, quæ videntur figmenta, somnia, chimæra. Tribuuntur etiam B. Mariæ Virgini dicta, & facta impropria, indecentia, dissonantia, stulta, ridicula, indignaque eidem Virgini, quæ propterea reuelata esse nequeunt; Ea igitur talia, vti reor, notare volo, non autem omnia: ad id enim opus esset volumen magnum efformare, sed partim, vt vitam B. Mariæ Virginis, quam deturpant, vindicem, Fidelesque à fide, & lectura historiæ huius retraham, ac submoueam.*
- 9 Ecce præfationem quartæ Censuræ præfixam, verè quidem laudabilem, vtpotè zelo plenam, si quidquam ex his, quæ in adeò inaudita vnquam censura adnotantur appareret, idque aliquo positio effiaci fundamento, vel saltem probabili, siue etiam apparenti probaretur, vti non probari, sed potiùs quamplures continere propositiones vitam Beatissimæ Virginis denigrantes, eiusque gloriam, decorem, & excellentiam, ac prærogatiuas diminuentes, palam ex dicendis quodammodò demonstrabitur.
- 10 Pro nunc autem, quoniam vtriusque præfationis potissimus scopus, vti apparet, eò tendit, vt concludat Ven. Authorem historiæ eam intendisse proponere vniuersali Ecclesiæ velut Canonicam, nouumue Euangelium Mariæ Sanctissimæ (vti in alia præsumitur)

à cunctis Fidelibus admittendum, eius mentem genuinam, & expressam desuper aperimus, nonnullaque præmittimus pag. 8. numer. 25., & seqq. Primò quidem Doctrinam inconcussam inter SS. Patres, mysticos Doctores, ac Theologos de diuisione reuelationis in priuatam, siuè particularem, & publicam, siuè communem, earumque discrimine. Reuelatio communis, & publica est, quæ mediante aliquo Ministro publico à Deo destinato [ab Ecclesia, vt talis proponitur; particularis verò, siuè priuata potest considerari, vel respectu personæ illam recipientis, vel respectu aliorum, quibus velut talis verbo, vel scripto narratur. Primo modo certissimum est recipientem illi assentiri debere Fide Diuina supernaturali, & maximè dum ei sufficientèr proponitur, quando videlicet certò firmitèr cognouit lumine superno speciali nedum veritatem obiecti reuelati, quæ dicitur cognitio euidens rei attestatæ, sed & attestationem, siuè locutionem Dei, quæ dicitur euidencia attestantis.

- 11 **D**am reuelatio, resque reuelata sic proponitur, anima illam recipiens, & intelligens tenetur, immò & compellitur reuelationi, & rei reuelatæ fide certa, firma, & supernaturali assentiri, itaut dissentiri, & si vellet, non valeat, vt̃ conuincitur pag. 9. num. 26. ex Doctrina S. Anselmi, S. Bonauenturæ, Ricchardi à Sancto Victore, numero sequenti exemplis SS. Catharinæ Senen., Theresiæ, & nostræ Ven. Scriptricis coherentèr loquentis verbis ex num. 28. primæ partis depromptis. Sin autem secundo modo reuelatio sumatur, hoc est respectu aliorum, quibus non immediatè fit, nec per medium infallibile, sed mediante persona priuata, quæ modo dicto illam recepit, proponitur, & narratur, tunc eam audientes, vel legentes minimè tenentur, immò nec reuerà possunt illius Dicto Fide Diuina supernaturali assentiri, benè verò pia, humana, prudenti, vt̃ Suarez, & Cardinalis Bona pag. 20. num. 29. citati expressis verbis docent. Idcirco eas spernere reuelationes Apostolus prohibet, pag. eadem num. 30., Sacrique Doctores illum exponentes, necnon Leo X. in Concilio Lateranensi Constitutione illa, quam pag. 11. num. 31. adnotamus, quamque si Censor præ oculis habuisset, vt̃ habuit in abusum illam Apostoli Sententiam: *Omnia probate, quod bonum est tenete*, non ita facili rigida Censura historiam vitæ Beatissimæ Virginis ab eius Famula Ven. Matre à Iesu conscriptam castigasset.

Mens Ven. Authoris de fide suis Scriptis præstanda aperitur pag. 12. à num. 33. usque ad 42.

- 12 **Q**uod Ven. nostra Abbatisa sua Scripta, & omnia, quæ in eis continetur, intendat velut de fide credenda vniuersali Ecclesiæ proponere, scopulus est, in quem Author Censuræ impexit, nonnullique alij incidunt, scopusque potissimus contrariarum multarum Observationum: sed quàm alienum, violentumque sit, ad euidenciam vsque conuinci posset ex varijs, nè dicamus innumeris eiusdem Testimonijs, & protestationibus, atque non alium,

- alium, quàm pium, prudentem, humanum assensum exquirere, vniuscuiusque libertati relinquendo assentiri, vel dissentiri.
- 13 Id porrò concluditur (prætermisissis pluribus alijs) postrema periodo, qua suum opus terminauit, & quam, vt iacet, producimus pagina. 14. num. 37. ex hispanica in latinam versam huius tenoris : *Hanc historiam (vt̃ inter scribendum sæpè numero dixi) scriptam relinquo ex obedientia meorum Superiorum, & eorum, qui à Confessionibus mihi sunt, & res animæ meæ dirigunt, certa, & secura per hoc medium obedientiæ id placuisse Diuinæ voluntati, quodque Sanctissimæ Dei Genitrici Mariæ obtemperarem, quæ per plures annos id mihi præceperat : & quamuis iam subieceram Censuræ, ac Iudicio meorum Directorum, omnia de verbo ad verbum denuò tamen meliori ipsorum Iudicio subijcio, & super omnia Sanctæ Ecclesiæ correctioni, & emendationi, ego velut filia, vt̃ palam testor, penitens subiecta, subditaque sum, itaut id solùm credam, & teneam, quod ipsa Sancta Mater Ecclesia approbauerit, & crediderit; id verò, quod ipsa improbauerit ego pariter improbem, & reijciam. In hac enim obedientia viuere, & mori volo. Amen.*
- 14 Si igitur Ven. Scriptrix adeò expressè sese explicat, qualiter vix in alijs Scriptis simile inueniètur, si se, suaque Scripta velut vera, Filia, & Subdita Sanctæ Romanæ Ecclesiæ eius correctioni, & emendationi submittit, itaut nihil se credere, aut tenere in suis Scriptis protestetur, nisi id solùm, quod ipsa Sancta Mater Ecclesia approbauerit, & crediderit, quodque illa improbauerit ipsam pariter improbare, & reijcere, violentissimum, alienumque prorsus à ratione, veritate, & iustitia cogitare, vel etiam somnari, quod Ven. Abbatissa nostra præsumpserit vniuersæ Ecclesiæ sua Scripta Fide Diuina credenda proponere.
- 15 Nec Librorum Defensores, vt̃ ex aduersò non minus violenter, & iniuste clamatur, aliud prætere cogitarunt, quàm adeò expressam literalem mentem Ven. eorum Scriptricis notam facere ad occurrendum vanæ quorundam suspitioni, qui contrarium propterea obtrudebant; quod eis placeret insistere nudæ alicui voci, vel narrationi nudatæ à spiritu, sensuque legitimo, & plano totius contextus verborum, vt̃que contra regulas pro intelligendis, siuè interpretandis Scriptis aliorum maximè Catholicorum præscriptas, quas præmissimus ex Sanctissimis Patribus, Mysticis Doctoribus, ac Theologis : longè verò minus Librorum horum Defensores obtinere à Sancta Sede vnquam cogitarunt positiuam vllam eorundem approbationem, sed permissiuam dumtaxat, vt̃ permittuntur multæ aliæ visiones, & reuelationes, piæ meditationes, siuè approbationem illi similem, quam Eminentissimus Turrecremata in defensione reuelationum S. Birgittæ à Concilio Constantiensi haberi prætendebat; posse nimirum legi in Ecclesiæ Dei, eo modo, quo multorum aliorum Libri, & Sanctorum historiæ licentiantur, legi à Fidelibus.
- 16 Constituto itaque ad euidentiam vsque, neque Ven. Scriptricem suis Scriptis, neque eorum Defensores fidem aliam exhiberi cogitasse, quàm piam, humanam, prudentem, deneganda non est huiusmodi credulitas eidem Scriptrici, seridò, iteratòque asserenti superno lumine irrigatam, de mandato Dei, Beatissimæ Virginis, & Ange-

lorum, ac de Superiorum, Directorumque suorum obedientia totam hanc historiam exarasse, sed potius commendanda est ad Fidelium ædificationem, nisi fortè aliquo positivo fundamento efficaciquidquam ex parte materiæ sanæ Doctrinæ aduersum, siuè expunctione dignum in ea contineri concludatur; ità fusiùs ex multiplici capite euincitur pag. 3. nouæ Positionis sub titulo: *Doctrina generalis obseruanda*; præcipuè verò argumento, signoque primario (sin minus vnico) quod SS. Patres, mysticique Doctores communi calculo statuunt ex parte personæ visionis recipientis, ad eas veras, ac Diuinas fide pia, humana, prudenti credibiles existimandas, quod nimirum probatæ vitæ Sanctitatis, virtutum, & miraculorum publica, constanti fama polleat, vt dicitur, & persuadetur, vbi supra num. 4., & sequenti fundamentis ineluctabilibus, vt videre est.

17 Cùm igitur Venerabilis nostra Abbatissa à primo rationis vsu, immo & incunabilis ad mortem, & vsque modo Sanctitatis Vitæ, Virtutum in gradu heroico, & Miraculorum quamplurium, gratiarum, necnon siuè Donorum supernaturalium scientiæ, & sapientiæ iofusa, prophetiæ, spirituum discretionis, aliorumque omnium publicam famam possederit, & possideat. Eaque constans sit apud vniuersum Catholicum Orbem, & præcipuè apud Sanctam Sedem ex Processu tum Ordinario dudum exhibito, examinato, & approbato à Sacra Rituum Congregatione die 17. Iunij 1673. Tum Apostolico annuente san. mem. Clemente X. confecto, atque de benignitate Ven. Innocentij XI. de Voto eiusdem Sacræ Congregationis introducto, & aperto die 2. Septembris 1679., tum ex literis informatiuis Ordinarij, & præcipuè Iudicum Remissorialium ad literam productis, vt videre est, innegabile inde argumentum exurgit pro fide pia, humana, prudenti præstanda Ven. Librorum Authori seriò, iteratòque asserenti eos ex Diuina reuelatione, manu propria, obedientia compulsam conscripsisse, siuè pro pio, prudenti, humano Iudicio efformando de eius testimonij veracitate, ac per consequens de pia, prudenti credibilitate obiectorum, quæ vt reuelata proponuntur, & ratio est: eadem namque fide, qua creditur reuelatio alicui facta, obiectum creditur reuelatum, ac proindè eius existentie veritas fide humana, pia, & prudenti probabiliter saltem sit credibilis: est itaque vtrumque probabile, pièque credibile, & quod asserta reuelatio facta sit, & quod obiectum sit reuelatum.

18 Placuit hanc inconcussam doctrinam adijcere, vt appareat inconsiderata apprehensio, vanusque timor nonnullorum inde conceptus, quod si præfati Libri veluti reuelati à Deo ab eorum Authore proponuntur, & eorum Defensores velut tales propugnare contendant, aditus præcluditur probabilitati opinionum, quæ in Scholis Thomistica præsertim defenduntur, his contraria, quæ in his Libris stabiliuntur, hæc inquam inconsideratio, vanusque timor apparet: non enim aliter eos legentibus proponuntur legendi, siuè accipiendi, quàm aliarum Dei Seruarum verb. grat. SS. Ildegardis, Gertrudis, Birgittæ, Catharinæ Senen., Theresiæ, & Magdalensæ de Pazzis Libri proponuntur Fidelibus, ab eisque leguntur, & acceptantur, non quidem, vt reuelati Fide Diuina cre-

credibiles, sed humana, pia, prudenti, probabili tantum, relicta
cuique libertate oppositum sentiendi.

*Præiactis generalibus Observationibus
respondetur pag. 17. à num. 45.*

- 19 **P**riusquam his Observationibus, aliisque adnotandis fiat satis, certa ab incertis, opportuna ab importunis, veraque à falsis discernere operæ prærium est. Supponitur ex non semel dictis, sed præcipuè §. Ex Informatione Iudicum Remissorialium num. 21. ad vnguem recensita, scopum, siuè finem præsentis examinis, siuè reuisionis librorum in hac vnicè inuestigatione versari: *Vtrum quidquam in eis contineatur, vel ex eis resultet, quod legitimè, & prout de iure impedire valeat, ne ad vltiora progrediatur in Causa Beatificationis, & Canonizationis eorum Authoris in vim Decreti generalis, siuè legis de voto Sacræ vniuersalis Inquisitionis Romanæ emanatæ à san. mem. Urbano VIII. stabilitæ, ibidem ad litteram recitatæ*: reliqua namque ad Causam ipsam directè, & proximè pertinent, nimirum circà Sanctitatem Vitæ, Virtutum, & Miraculorum, siuè etiam circà formam, modum, qualitatem visionum, reuelationum, extasum, apparitionum, orationis, gratiarum, ac donorum, aliaque huiusmodi, animaduertenda à Domino Fidei Promotore, atque in Sac. Rit. Congregatione examinanda accedente tempore sub dubio Virtutum in specie proponenda, & non antea.
- 20 Hæc etsi notissima sint Consultoribus, & Iudicibus pro huiusmodi Causis deputatis, & præpositis, in Testem nihilominus adducimus singularem ob notoriam eruditionem, & experientiam in similibus negotijs, Eminentissimum nempe Lambertinum, qui tom. 2. nuper in lucem edito de *Beatificatione, & Canonizatione Sanctorum*, vtilissima documenta, regulasque præ oculis habendas, aliisque quibuscunque, si quæ forsan ab aliquo non tam practico, sed inexperto pro instructione Domini Promotoris nuper fuerint exhibitæ eidem Sac. Congregationi, præponendas pro examinandis, siuè reuidentis Scriptis Seruorum Dei, de quorum Beatificatione, & Canonizatione apud S. Sedem agitur, præscribit.
- 21 In primis equidem cap. 28. sub tit. *de animaduertendis in horum Operum reuisione inquiri, quis sit finis, siuè scopus Iudicij reuisionis Operum?* & respondet dicens, & statuens: *Finis, siuè scopus huius Iudicij est, vt videatur, an Doctrina Serui Dei, quam scriptis exposuit, sit immunis à quacumque Theologica Censura, & ita quidem, quod si Reuisoribus aliquid præter Doctrinam adnotetur seuerè loquendo dicendum sit, ad eorum messem non pertinere. Id colligitur (inquit num. 4.) ex litera Decretorum, quæ est ad doctrinam limitata; Colligitur quoque ex usu Sac. Congregationis quippe me exercente munus Fidei Promotoris, dum agebatur de Causa Vallisoletana Ludouici à Ponte Societatis Iesu, deputati fuere nonnulli Theologi, qui eius opera reuiderent, cumque dixissent ipsi, nihil reperiri, quod ad Doctrinam pertinet, sed tantum ex quodam opere desumi posse nonnulla, quæ virtuti moderationis, quam humilitatem appellamus,*

& done

- Et dono discretionis spirituum obstare possent, Sacra nihilominus Congregatio die 15. Septembris 1714. mandauit progressum ad ulteriora in Causa prædicta. Imposuit tamen, ut in Animaduersionibus à Fidei Promotore suis tempore, Et loco faciendis super Dubio Virtutum, vteretur ipse etiam oppositionibus, quæ à Reuisoribus fuerunt excitate extra argumentum Doctrinæ.
- 22 Consimile Decretum (prosequitur) ab eadem Sac. Congregatione prodiit in Causa Maiorieensi Serui Dei Rodriguez, in qua non obstantibus, quæ fuerunt à Reuisoribus operum propositæ, responsum pariter fuit, quod progressus fieret ad ulteriora, eò quod oppositiones huiusmodi Reuisorum, utpote potius mores, quàm doctrinam respicientes, recenserentur in animaduersionibus subsequenter faciendis super Dubio Virtutum Theologicarum, Et Cardinalium, quod porro à me factum est, cum dictas Animaduersiones exarauit; alia possunt congeri exempla Causarum (adiungit) videlicet Dei Serui Bernardini Realini, Et Angelopolitanæ Seruæ Dei Mariæ à Iesu, uti habetur ex Decreto edito die 22. Ianuarij 1724.
- 23 Numero deinde 5. id confirmans scribit: *Seclusis hic circumstantijs (quæ ibi referantur) Iudicium de Operum reuisione est absolutum, nec ullo modo propter sanæ doctrinæ dubietatem differri vult (progressus Causæ), atque ad tempus remitti debet, quo de Virtutibus agendum est. Posito igitur (prosequitur) quod iudicium reuisionis operum sit solius Doctrinæ Iudicium, Decretaque generalia Urbani VIII. præscribant ea, quæ à Reuisoribus sunt adnotanda, videlicet, an in operibus error contineatur contra fidem, vel bonos mores, vel Doctrina aliqua noua, Et peregrina à communi Ecclesiæ sensu, Et consuetudine aliena.*
- 24 Capite tandem 32. in specie pertractans de adnotatis, & adnotandis à Reuisoribus super visiones, reuelationes, Prophetias, ibique sæpè in Relationibus Reuisorum Sac. Congregationi exhibitis actum vidisse fatetur num. 2., & sequentibus vsque ad 8. inclusiuè varias varijs modis propositas relationes Reuisorum refert, post quarum recitationem num. 9. hoc quaesitum efformat, *an huiusmodi Animaduersiones aptæ, Et sufficientes sint, ut Causæ Beatificationis, Et Canonizationis silentium imponatur, cui respondet, dicens: Ea adnotata ut supra (idem dicendum de alijs) seuerè loquendo, fuerunt quidem ultra ipsorum Reuisorum officium, Et munus, quia eorum officium in Examine Doctrinæ consistit: Difficultas (adijcit) de qualitate reuelationis, an Diuina, an naturalis, an ficta, vel illusoria fuerit, Iudicium dependens ab alijs circumstantijs ad Sacram Congregationem pertinet id instituentem, quando agitur de Virtutibus, Et gratijs gratis datis post Animaduersiones factas à Fidei Promotore, qui tum ex Processibus, tum ex alijs monumentis extra Processus proponenda deducere poterit, ut videatur, utrùm reuelationes à Deo fuerint; an piæ meditationes, vel illusoriæ? De his enim reuelationis qualitatibus non in hoc Iudicio agendum est, sed tantum, quando proponitur Dubium de Virtutibus, tunc scilicet onus est Fidei Promotoris strictim perpendere qualitates eius, cui apparitio, visio, Et reuelatio facta est, earumque modum, Et effectus inde productos? ex his quippè digno scitur, cuius generis fuerint.*

Corollarium necessariò præ oculis habendum.

25 **E**X præiacta Doctrina, regulisque à tanto, tamque pratico Scriptore, atque Teste præscriptis, à quibus, uti S. Augustinus term. de verbis Domini his verbis animaduertit: *Quisquis regulas, & præcepta contempserit, necesse est incurrat in Pseudo Prophetas, & quod peius est blasphemet veros Prophetas*, recedere non licet, velut inconcussum, firmatumque manet, id quod suprà suppositum extat scopum videlicet, siuè finem Examini librorum Ven. nostræ Abbatissæ, Iudiciumque de reuelationibus in eis contentis, non extendi ad veritatem de facto, modum, formam, & qualitatem earum, an videlicet sint verè à Deo factæ, anuè potius piæ meditationes, vel discursus naturales?, an illusoria, siuè imaginationes, somnia, siuè figmenta? sed vnice circa doctrinam, siuè materiam, quam continent in vim Decreti, siuè legis generalis Urbani VIII. de voto, & consilio Sacræ vniuersalis Inquisitionis emanatæ, vsus nec non siuè practicæ consuetudinis Sacrorum Rituum Congregationis, an videlicet in eis contineatur error aliquis contra fidem, vel bonos mores, vel Doctrina aliqua noua, & peregrina à communi Ecclesiæ sensu, & consuetudine aliena, hoc est positiuè dissona, & contraria? uti exponunt vniformitèr quot quot desuper scribunt.

26 Porro si id contineri non appareat, & contineri efficaci argumento, ut dictum est, conuincatur, quidquid aliud obijciatur, vel adnotetur, puta circa Sanctitatis Vitæ, Virtutum, & Miraculorum famam, vel circa modum, formam, qualitatem reuelationum, quæ in libris Ven. Authoris narrantur, ad effectum de quo agitur, impertinens prorsus est, atque extrà messem, munus, & officium Examinatorum, utpotè Fidei Promotori animaduertendum, atque in Sac. Rituum Congregatione examinandum accedente tempore super Dubio Virtutum, & non antea, uti apparet ex regulis præfixis, & exemplis Decretorum ab eadem Sacra Congregatione præcatorum, præxi nec non & consuetudine inuiolabili eiusdem.

27 Si quæ itaque in Censuris nobis communicatis ab Examinatoribus adnotantur, extra Doctrinam, siuè materiam, non exindè cursus Causæ Beatificationis, & Canonizationis dudum iam introductæ impediri, siuè diutiùs retardari, sed potius prout de iure prosequi debet: Causæ etenim Seruorum Dei in adeo reuèrèntissimo Tribunali semel introductæ vi Processus nedum Ordinarij approbati, sed & Apostolici aperti, non iam arbitrariæ videntur, sed de rigore Iustitiæ discuti, ac prosequi exigunt, dummodò impedimentum supradictum ex parte doctrinæ, siuè materiæ in ipsorum Scriptis Examine suppositis non appareat, & probetur, & quidem iure proueniente ex grauitate negotij, quo sane nullum grauius in Ecclesiæ regimine occurri valet, solique propterea eius Supremo Capiti reseruatam, utpote *gloriam Dei, decus S. R. Ecclesiæ Catholice Fidei præsidium, & Fidelium communem ædificationem concernent,* prout

proût ipsi Summi Pontifices quoties ad decernendum alicuius Serui, vel Seruæ Dei gradum, & honorem Beatificationis deueniunt, literis suis ea omnia exprimere solent.

- 28 Quoniam ergò nedum in obseruationibus generalibus præiactis denudò adnotatis, verùm & in particularibus quamplura extra doctrinam, siue materiam adnotata conspiciuntur, immo etiam scopus principalis omnium eò potissimè tendit, vt persuadeatur, libros Matris de Agreda non per Dei reuelationem fuisse conscriptos, eosque propterea reprobandos, ac reijciendos fore, quo non obstante hisce omnibus, & singulis satisfecisse credamus à num. 130. vsque ad 180. præsentis Positionis, illis dumtaxat, quæ ad materiam quodammodo pertinere videantur generali legi, menti, praxi, & consuetudini S. Sedis inhærendo satisfacere cogimur, reliquis autem quæ punctum hoc præcisum nullatenus concernunt, respondere in præsentem omittimus, sola earum recitatione contenti, vtpote impertinentibus prorsùs.

OBSERVATIO I. II., ET III. GENERALIS.

- 29 Modus in primis obseruatur, quo Mater de Agreda protestatur fuisse præparatam ad conscribendam historiam Vitæ Beatissimæ Virginis, talis, quod nec Isay., nec Ierem., nec vllus Prophetarum possit ei comparari, quod videlicet vltra præceptum à Deo, vt manus ad opus apponeret, fuit à Beata Virgine gratia speciali, & lumine abundanti superfusa, à sex Angelis purificata, scientia infusa irrigata, alba veste fulgenti induta, cingulo pretioso præincta, atque ad supremum perfectionis gradum euocata, ac tandem velut Instrumentum mutum linguæ Beatæ Virginis, eiusque Sapientiæ directum. Secundò obseruatur, quod libri præsentis asseruntur ab Authore à Deo, à Maria Sanctissima, & ab Angelis dictati, ac titulo Diuinæ Historiæ decorati. Tertiò, quod proponuntur à Sanctissima Trinitate solemniter approbati, dum libri Canonici ab Ecclesia dumtaxat approbationem habent.
- 30 Hisce tribus obseruationibus etsi extra chorum sint, & importunæ ex dictis, ad sufficientiam respondetur pag. 18. num. 47., & sequentibus, nouæ Positionis.

OBSERVATIO IV.

Pag. 20. num. 56. super Verba Venerabilis Authoris num. 10. introductionis ad primam partem.

Quibus introducitur Altissimus Famulam suam alloquens, ac dicens: *Hæc Mysteria non manifestavi in primitiua Ecclesia; Sunt enim aded magna, & magnifica, quod Fideles detinerentur in eis scrutandis, & admirandis, dum necesse erat, quod Lex gratiæ, & Euangelij stabiliretur.*

- 31 Huic obseruationi, etsi absque vllius momenti qualificationis nota propositæ respondetur pag. 21. num. 87. verbis Ven. Authoris, quæ reuera attentè perpensa aliud non exprimunt, quàm innegabilem suavis Diuinæ Sapientiæ, & Prouidentie commendationem, quam

quam ab initio Ecclesiæ in ea illustranda de mirabilibus operibus, Mysterijs, & Sacramentis suæ Sanctissimæ Matris Altissimus exhibuit, semperque exhibet, vt̄i singulas clausulas expendendo palam fit num. 59. vsque ad 64. hæc (inquit Altissimus famulam suam alloquens) *non manifestavi in primitiua Ecclesia*: idest non ea Mysteria, & Sacramenta Beatissimæ Virginis expressè referavi, siuè nota feci explicitè: Idem in rigore sermonis exprimit verbum illud: *Manifestavi*: Ea quippe omnia, & singula, quæ Matri suæ fecit, qui potens est, in Sacris Literis implicitè contenta sub velamine figurarum, & enigmatum mansisse, clausaque manere non semel ipsa Ven. Author mirè declarat, Sacrique Doctores passim fatentur, quorum nonnullos in laudata positione art. 3. §. 1. Classis primæ adduximus.

- 32 Nonnulla etiam ex his miris magnificis Mysterijs, & Sacramentis ab initio Ecclesiæ per Sanctos Apostolos, & Euangelistas explicitè, aliaque deinceps per Sanctos Patres, ac Doctores successu temporum per singulas ætates referenda ex eisdem SS. Patribus, & Doctoribus ibidem supposuimus. Cur autem non ea simul in principio Ecclesiæ, nec deinceps expressè manifestavit, sed successiue per temporum curricula? Si ratio à priori quærat, aliam inuestigare non licet, quam Dei beneplacitum, eiusque Sapientiæ, & prouidentia inscrutabilia Iudicia, si autem rationes à posteriori congruentiales desiderentur, adsunt quamplures id persuadentes, quarum nonnullas eadem Dei Famula varijs in locis assignat, & quidem easdem, quas Sacri Doctores statuunt suauem Diuinam prouidentiam desuper commendantes, vt videre est, præcipuè, si placet, in expositione tituli historię præfixi, quam in limine Positionis præfatæ per partes præmisimus, idque amplius ex immediatè dicendis patebit.
- 33 Quare autem alia quamplura magna, & magnifica gesta, & Mysteria Beatissimæ Virginis eòsque occulta his vltimis nostris temporibus manifestanda seruauit Altissimus, idque per Famulam suam Mariam à Iesu de Agreda, Instrumentum debile, & improporcionatum, vt̄i ipsa non semel, sed sæpè sæpius, ne dicamus passim, à principio ad finem vsque operis fatetur? si ratio à priori pariter quærat? quia sic placuit Altissimo, respondetur, quin aliud opus sit inuestigare. Adsunt verumtamen rationes congruentiales à posteriori vtrumque persuadentes. Primum quidem, vt videre est quoque tum in expositione quartæ partis tituli: videlicet *manifestata his vltimis temporibus*, tum art. 5. primæ Classis §. primo eiusdem Positionis, vbi historiam præsentem Vitæ Sanctissimæ Dei Genitricis opportunam esse his vltimis temporibus, non leuibus fundamentis concluditur.
- 34 Secundum etiam non minùs persuadentes rationes adducuntur art. 8. eiusdem primæ Classis sub titulo: *De maiori Dei gloria ex Instrumento debili in suis operibus*: vbi satis ostendisse credimus Instrumentum ad tantum opus perficiendum opportunum non fuisse Angelum, siuè Virum omnigena doctrina acquisita excultum, singulariue scientia præditum, sed fæminam inualidam, si sexum spectemus, literis destitutam pænitus, si educationem attendamus, Deo, eiusque Sanctissimæ Matri sub titulo Immaculatæ Con-

ceptionis à primis annis Sacram, si statum consideremus, vt hoc medio ineluctabilis pia, prudens authoritas operi conciliaretur: Deus equidem vt plurimum arcana sua prouidentia ad illustriora, sua Omnipotentia opera commendanda, ea adhibet Instrumenta, quæ in se ipsis considerata improporcionata prorsus censentur, vt vel sic virtutis motricis efficacia, quæ per se ipsam ultra, & supra natiuam improporcionem suos assequatur præintentos effectus, clariùs, & lucidiùs elucescat, vt ineluctabilibus fundamentis ubi supra demonstratur.

OBSERVATIO V. GENERALIS.

Pag. 24. num. 65. super num. eodem 10.

Videlicet, & ideo *Persona Verbi Incarnati dixit Discipulis suis in nocte Cænæ: adhuc multa habeo vobis dicere, quæ non potestis portare modò, ad ea tamen portanda, siuè recipienda dispositi modò non estis.*

- 35 Opponitur præcipuè ex hoc loquendi modo Matris de Agreda sequi, quod veritates, quas ipsa in sua historia referat, de numero illarum esse prætendat, quas Christus Dominus dicere habebat, & non dixit Apostolis, siuè in illis contineri, quod subsistere nequit: tum quia immediatè post subiunxit: *Cum venerit Spiritus ille veritatis docebit vos omnem veritatem.* Si igitur omnis veritas Apostolis fuit postmodum à Spiritu Sancto edocta, dum super illos aduenit, edocta quoque fuerunt omnes veritates, quas Mater de Agreda sibi reuelatas proponit; asserere itaque, vt asserit, quod ea veritates non fuerunt in principio Ecclesiæ manifestata, temerarium est, & contrarium dicto illi Christi Ioannis 15. *Omnia quaecumque audiui à Patre meo nota feci vobis;* tum quod non defuerunt in primis sæculis, qui fundati in eisdem verbis: *adhuc multa habeo vobis dicere &c.* spargere cæperunt quasdam falsas reuelationes, quasi in illis contentas, de quibus S. Augustin. Tract. 98. in Ioann. citatus pag. 25. num. 65., quæ velut apocryphæ declaratae sunt à Gelasio primo. Pluribus alijs discursibus oppositio efformatur ab Authore quartæ Censuræ, vt inferat temeritatem Ven. nostræ Scriptricis in asserendo Mysteria, siuè Sacramenta Beatæ Virginis sibi reuelata fuisse, quæ in primitiua Ecclesia, immo & in futuris sæculis eodumque erant occulta; Cui tamen, si doctrinam adnotationum Authoris adnotat. 4., quæ non potuit eum latere, vtpotè ad marg. Operis appositam, percurrisset, plenam satisfactionem inuenisset; ea præterea oppositio coram Sacro Hispaniarum Tribunali Fidei fuit proposita; Visa tamen, & considerata, responsione Seraphicæ Religionis, inuenta est minùs habens.
- 36 Respondetur verumtamen pagin. qua supra num. 66. vsque ad 78. assertam propositionem Altissimi famulam suam alloquentis sanam, & Catholicam esse ex textu, & contextu in sensu genuino intellectis demonstrando: *Et propter hoc, siuè aded (hispanicè y por esto) Persona Verbi Diuini Incarnati dixit Discipulis suis &c. quid est hoc, siuè ided, in rigore Sermonis non cadit super Mysteria, quæ Altissimus manifestanda Famulæ suæ reseruauit: non enim dixit: propter*

ea Myſteria , ſed propter hoc ſiue idèd , quod eſt referibile ad motiuum , de quo immediatè ante erat locutus , ob quod altiffima ſua Diuina Prouidentia non iudicauit opportunum ea Myſteria in principio Eccleſiæ explicite manifeſtare , quoniam nimirum adedò ſublimia , & magnifica ſunt , quod ignorantia humana dubium , ſiue periculum formidinis pati poſſet , Fideleſque in eis ſcrutandis , & admirandis detinerentur .

- 37 Non ergò ex præiactis verbis Altiffimi Famulam ſuam alloquentis in ſenſu genuino , & plano intellectus inferri valet continentia , & minus identitas veritatum eidem reuelatarum cum illis , quas Chriſtus Diſcipulis dicendas habere dixit , & non tunc dixit : ſed exemplum ſuauiſ Diuinæ ſuæ prouidentia in illuminanda Eccleſia ſucceſſiuis opportunis incrementis in eo propoſuit , quod videlicet ſicut tunc temporis primitiua Eccleſiæ propter infantiam Myſteriorum Incarnationis , & Redemptionis , legiſque gratia , atque Euangelij , quam prius ſtabilire neceſſe erat , plura alia , quæ dicenda habebat , & non dixit , ſed referenda , ſiue ſuggerenda poſtmodum à Spiritu Sancto ſeruauit , vt̄ ipſemet Chriſtus verbis immediatis expoſuit : *cum venerit ſpiritus ille veritatis &c.* Ipſaque S. Mater Eccleſia ſupponit , & intelligit , dum Patrem Æternum rogat dicens : *Mentes noſtras , quæſumus Domine , Paraclytus , qui à te procedit illuminet , & inducat in omnem , ſicut tuus promiſit Filius , veritatem .* Ità proportione ſeruata iuxtà ſenſum genuinum verborum Altiffimi per Famulam ſuam , non omnia Myſteria , Sacramenta magna , & magnifica , quæ fecit ipſe Matri ſuæ , voluit in principio Eccleſiæ manifeſtare , non quia Matris Myſteria cum illis Filij abſolutè manifeſtari ſimul nequirent , vt̄ ipſa ibidem animaduertit , ſed quia expediens tunc non fore Sapientia Diuina iudicauit .
- 38 Exemplum hoc perbellè illuſtratum exhibet doctus Expoſitor Hieronymus Guebara tom. 2. in Math. obſeruat. 15. ſect. 1. vbi plurima ſuperſeſſe de Sacratiffima Virgine dicenda ex Patribus docet , quærensque cūr hæc plura in Eccleſia primitiua non fuerunt manifeſtata ? reſpondet dicens : *tot , tantaque ſunt , adedque mentis humanæ ſinus excedunt , ſuperantque capacitatem , vt̄ quaſi militantis Eccleſiæ intellectus obrueretur omninò Myſteriorum granditate , gratiarumque ſublimitate , quibus affluit Mariæ latiffimus animus , ſi eorum ſimul cognitio in eam (Eccleſiam) infunderetur : Deus itaque , ne humanæ mentis tenuitas tanto pondere prægrauata velut fatiſceretur , & dirumperetur cæleſtium nimirum gratiarum , quibus Maria ditata eſt , paulatim ei ſtatuit aperire cognitionem , & ſic quædam Eccleſiæ exordio reuelauit , vt̄ temporis decurſu alia cognoscende perciperet : nimio enim lumine eius acies perſtringeretur , ſi vniuerſarum Mariæ gratiarum radijs illius mentem vno intuitu adorirentur , ad eum ſanè modum (notentur rogamus hæc verba) quo Apoſtoliſ Diuina Sapientia dixit = *adhuc multa habeo vobis dicere , ſed non poteſtis portare modo .**
- 39 Id exemplum , & paritatem expreſſiùs explicans , & exponens ſubiungit ibidem verba à nobis recitata pag. 31. num. 88. tenoris ſequentis : *verè cum Myſteria in Maria patrata maiorem viciniã*

cum Diuinitatis, fideique nostræ Sacramentis nanciscantur : : : : merito quidem de illis Mysterijs fidei, quorum notitiam, singularumque veritatum ad illam spectantium cognitionem Spiritus Sanctus Ecclesiæ suæ non summatim communicauit, sed sensim illas digessit, & præ temporis opportunitate distribuit, quo Fidelium pietas de Mariæ maiestate, & altissimum conceptum gignet, ut cum multa, miraque de eius gloriæ prærogatiuis fuerint edita, adhuc plura esse, quæ Deus occultas, Ecclesiæ suæ successu temporum manifestanda credatur.

- 40 Ex hac Doctrina, & exemplo apertissimè constat, nonnisi extorta mente Ven. Authoris verba præiacta Altissimi narrantis inferri posse continentiam, & minus identitatem veritatum eidem reuelatarum cum veritatibus, quas Christus Discipulis dicendas habere dixit, & non dixit. Sed etiam eo admissio verissimum id esse, argumento desumpto ex genuino sensu contextus tam Christi Domini, quàm eius famulæ concluditur pag. 26. num. 69. *quæ non potestis portare modò*: Ecce contextum Christi: non enim (exponit Guillelm. Estius) ait Dominus: *non potestis portare, sed addit modò, significans eos portaturos postea*: sed quando? *cum venerit spiritus ille veritatis &c. allocutus est in eis* (exponit Dei Famula) *Mundum uniuersum* id est non Discipulos tanquam priuatas Personas, sed ut repræsentantes Fideles omnes tam præsentis, quàm futuri in mundo, & quidem consonè ad SS. Patres, Sacrosque Doctores, quorum nonnulli (alij prætermittis) sub eodem numero. 69. adducuntur.
- 41 Hac igitur supposita genuina intelligentia textus, & contextus tam verborum Christi, quàm eius Famulæ clarè deducitur omnes, & singulas veritates, quas Spiritus Sanctus ex tunc promissionis Christi successu temporum expressè reuelauit, estque reuelaturus ad finem vsque Mundi etiam per priuatas reuelationes factas, & faciendas ad Fidelium vtilitatem, & ædificationem contentas implicitè mansisse in verbis illis: *adhuc multa habeo vobis dicere*: vobis id est fidelibus in vobis repræsentatis ad finem vsque Mundi futuris. Diximus: *etiam per priuatas reuelationes*: id quod expressè docent inter alios Cardinal. de Lugo de Fide disput. 3. num. 7., & Laurea tom. 5. sententiar. disput. 6. num. 102., Salmeron. tract. 96. super eadem verba, Episcopus Paleottus de Sindone c. 1. citati, & producti num. quo supra.
- 42 Si ergò inter multa illa, quæ Christus dicenda habebat, & non dixit, priuatas reuelationes factas, & faciendas à Spiritu Diuino successu temporum implicitè contentas mansisse verum est, verum pariter erit, vel saltem probabile Mysteria, quæ de B. Virgine Author pia Diuina reuelatione (ut piè creditur) edusque occulta referat, implicitè contenta mansisse, id quod vrgentius adhuc concluditur num. 74. supponendo velut certum Christum Dominum, dum Discipulis sæpè dicta verba dixit, in mente habuisse non solum Spiritum Sanctum edoctrum, sed etiam suam Sanctissimam Matrem, per quam velut organum ipse Spiritus Sanctus Apostolos, in ipsisque Fideles erat edoctrum, atque plura ex illis manifestaturus. Ita præfatus Expositor Guebara in Matth. cap. 1. obser-

obseruat. 10. num. 6. expressis verbis num. 74. recensitis ex Rupertio dicente : *vox tua* (B. Virg. alloquitur) *vox est illis Spiritus Sancti : unde meritò Magistra Apostolorum, & Euangelistarum appellatur.*

- 43 Inde argumentum hoc num. 74. efformatur : si non tantùm Spiritus Sanctus edocurus, sed etiam Beatissima Virgo præuisa inter illa multa fuit contenta, quatenus per ipsam velut organum, siuè vocem illius erant edocenda, siuè explicitè manifestanda, quæ occulta tunc manserunt, si ipse Spiritus Sanctus omnes veritates reuelandas intrà pectoris Sacrarium eiusdem B. Virginis reposuit, & conseruauit vt idem inquit Rupertus num. eodem citatus, propria etiam mirabilia opera, & Sacramenta Ecclesiæ Sanctæ temporum decursu aperienda reposuit, & conseruauit : vt enim inquit Richard. à S. Laurentio libr. 12. de laudibus Virgin. *Maria gratiam largitur maximè diligentibus se, qua Sacra Scriptura melius de die in diem intelligatur : Ipsa enim reuelat profunda de tenebris, & cum sit Doctrina disciplinæ amicos Dei, & Prophetas, idest sapientes constituit* : Ea igitur sunt, quæ ipsa dictante, vt piè creditur, in præsentī historia recensentur.
- 44 Argumentum tandem probatum abundè datur pag. 28. num. 73. & sequenti, tum ex quamplurium SS. Patrum, ac Doctorum Dictis plures veritates deducuntibus ex eisdem Christi Domini verbis, velut in eis contentas, ac de numero illarum, quas ipse edocendas à Spiritu Sancto esse asserentibus, tum ex Doctrina reuelata S. Birgittæ lib. 6. cap. 55 & 61. iuxta expositionem Duranti Consalui eruditissima illa Nota, quam facit super eiusdem verba præcipuè c. 55., vt etiam illa c. 61. præcitati; cuiusque Doctrina, si conferatur cum obseruata Ven. nostræ Abbatis, ad literam quasi ea recitata inuenietur.
- 45 Neque dictum illud Christi Domini exaduerso adductum : *Omnia quæcumque audiui à Patre meo, nota feci vobis*, oppositum concludit, & minus temerarium esse asserit Ven. Scriptricis : non enim de omni veritate absolutè, quam Christus à Patre audiuit, intelligi debet, nec valet, sed de omni illa, quam tunc Apostolos dediscere conueniens erat, vt exponunt Cirillus, Lyra, Maldonatus, modernique Expositores communiter, & expressè Diu. Thomas 1. 2. quæst. 106. art. 4., Barradas homil. 4. lib. 10. cap. 11. pag. 27. num. 71. producti; idque conuincitur ex eiusdem Christi verbis : nam immediatè post illa verba : *Omnia quæcumque audiui* : subiunxit : *adhuc multa habeo vobis dicere* : non ergò edusque ab ore eius didicerant Apostoli omnem veritatem, quam audierat à Patre, sed illam dumtaxat, quam eis, & Ecclesiæ prò tunc edocendam iudicauit, vt Estius vbi supra verbis expressis videntis declarat, aliudè nihil edocendum deinceps in Ecclesia à Spiritu Sancto mansisset, quod sinè temeritate, ne dicamus errore asseri nequit iuxta dicta pag. 28. num. 72.
- 46 Exemplum, siuè paritatem exaduerso adductam illorum nimirum, qui fundati in verbis illis Christi Domini : *Adhuc multa habeo vobis dicere* : vanas visiones spargebant, quas stultissima præsumptione finxerunt, non nisi iniusta præsumptione adducitur, vt inde simi-

simile inferatur de reuelationibus nostræ Ven. Abbatissæ, aliàs idem suspicari posset de reuelationibus S. Birgittæ, aliarumque Sanctarum, vti etiam de quamplurium Sanctorum Patrum, ac Doctorum Dictis, plures veritates ex iisdem verbis deducuntur velut contentas in illis, siuè de numero illarum esse asferentium, quas ipse Christus edocendas à Spiritu Sancto promisit, & ratio prò omnibus est: illi namque, de quibus Augustinus loquitur, quarumque visiones Gelasius primus velut apocryphas damnauit, Textu Euangelico abutentes audacias figmentorum suorum, quas maximè humanus sensus exhorret, vti inquit ipse, colorabant, asferentes turpissima sua ex illis veritatibus esse, quas Christus dicere noluit Discipulis, quia non illas tunc portare poterant, quod absit præsumere, vel etiam cogitare de Mysterijs, & Sacramentis, quæ Ven. nostra Abbatissa de Sanctissima Dei Genitrice velut contenta implicite in præfata Christi Sententia recenset.

OBSERVATIO VI.

Pag. 31. num. 29. Super verba num. etiam 10.

Nimirum *Mundus non erat dispositus quoad stabilita iam esset lex gratiæ, & Euangelij, ut induci possent Mysteria, & Fides Matris.*

- 47 Opponitur præcipuè, quod his verbis Mater de Agreda aut patrem facit fidem Mysteriorum Matris, quæ recenset, fidei Mysteriorum Filij in Ecclesia Catholica iam stabilitæ, aut duas fides edocere videtur, quod salua fide subsistere nequit, cum Paulus ad Ephesios doceat: *Vna fides, vnum baptisma.*
- 48 Respondetur pag. eadem num. 80., & quidem prætermissa fusa huic obseruationi satisfactione, quam Author adnotationum Nota 5. exhibet, prætermissa nec non responsione prò parte Seraphicæ Religionis coram Sacro Fidei Tribunali Hispaniarum exhibita, alienam prorsus esse à mente Ven. Scriptricis obiectionem ex Dictis de eiusdem Spiritu circa fidem suis Scriptis præstandam palam constare, expressiùs tamen, si textus & contextus alij, illi præsertim, qui à num. 81. vsque ad 84. adducuntur: ex ipsis equidem apertissimè concluditur, quam dispari modo de fide Mysteriorum Filij, ac de fide Mysteriorum Matris, quæ recenset, loquatur: *Catholici* (ait p. 2. num. 1115.) *Mysterium, siue Sacramentum Redemptionis agnoscunt, & fatentur eo lucis gradu, quo Sancta Mater Ecclesia fruitur, idest fide Diuina Catholica. Ea vero quæ in hac fide explicita Mysteriorum reuelatorum continentur, fide implicita confitentur, quæ opus non fuisse (animaduertit) omnia nota facere Mundo à principio, quia non erant necessaria ad salutem.*
- 49 Mysteria verò, quæ de Beatissima Virgine referat, quid accessorium ad veritates Catholicas, quas Diuina fide confitemur, ibidem appellat, ad quæ admittenda pietatem fidelium, siuè piam fidem præuenit, ne assensus pius, & prudens eis difficilis fiat credentibus, & confitentibus præcipuas Catholicas veritates. Si ergò ea, quæ de Beatissima Virgine edusque occulta, quid acces-

forium ad veritates Catholicas creditas adeò expressè vocat : My-
steria verò Redemptionis quid præcipuum , & principale fide Di-
vina credita , si istorum fidem explicitam , illorum verò implici-
tam , si ista necessaria simpliciter ad salutem supponit , illa verò
opus non fuisse nota facere Mundo à principio asserit . Si ista tan-
dem eo lucis gradu , quo Sancta Mater Ecclesia fruitur , nos con-
fiteri adstruit , non verò illa , sed pia fide dumtaxat , quid cla-
rius loqui potuit præ statuenda disquiparantia fidei Mysteriorum
Filij iam stabilitæ à Fide Mysteriorum Matris , quæ referat , præ-
standa ?

50 Sed quoniam tota vis æquiparantiæ apprehenditur ex eo , quod con-
secutiue immediatè ad fidem Mysteriorum Filij , quam prius sta-
biliri necesse erat , de fide Mysteriorum Matris introducenda
Ven. Author loquitur , non inde inferre licet fidem vnã cum
alia æquiocare , cum adeo expressè mentem suam ex dictis desu-
per aperiat . Id quod aliàs aptissimis exemplis pag. 34. num. 87.
& sequenti declaratur . Minusque inferre licet duas fides in sensu
Censoris introducere ipsam prætere contra dictum Apostoli :
Vna Fides , vnum Baptisma : importunè adductum ; loquitur si-
quidem ipse de Fide Catholica , quæ vna planè est , vnitatem de-
sumpta ex vnitatem obiecti motiui primarij , & habitus supernatu-
ralis infusi Theologici , non autem de fide circa obiecta materia-
lia credibilia , quæ procul dubio tantò multiplex est , quantò mul-
tiplicia sunt obiecta credita , vtì paritèr vnum est Baptisma ,
quia vnus , atque idem est qui baptizat , idest Christus , etsi di-
uersa sint baptismata ex diuersitate baptizantium , & meritorum
iuxtà expositionem S. Augustini tract. 6. in Ioann.

51 Ex his facile occurritur cuidam tacitæ obiectioni , siue scrupulo pe-
riculi , nempe quod pati possent simplices , & idiotæ , ex modo ,
quo consecutiue ad fidem Mysteriorum Filij Author pia nostra lo-
quitur de fide Mysteriorum Matris , putantes de vtrisque fide Di-
vina credendis loqui , occurritur inquam ex adeo expressa mente
eiusdem , qua vnã fidem ab alia distinguit ; vltèriusque occurri-
tur , pag. 35. num. 89. & 90. , vt videre est .

O B S E R V A T I O VII.

Pag. 35. num. 91. super verba numero etiam 10.

Neque volo , quod hæc historia , siue descriptio sit opiniones , siue
contemplationes , sed veritas certa .

52 Respondetur pag. eadem num. 32. , & quoniam nulla vllius momen-
ti qualificationis nota super assertam hanc propositionem in Cen-
suris conspicitur , vltra generalem illam suspensionem , quod nem-
pe Ven. Author eam referens , quod proprium est librorum Ca-
nonicorum , suis scriptis adscribat , idest velut veritates certas de
fide credendas , quæcumque in eis referat , proponere prætendat ,
nullam dictis desuper adijcere cogimur responsionem ; eam ni-
hilominus assertionem , si Censor notam , quam adnotationem
Author Nota 6. ad marginem operis citata , examinasset , immu-
nem

- nem ab omni animaduersione putasset; Ea præterea velut talis à Sacro Fidei Tribunali fuit existimata, modòque conuincitur ex textu, & contextu asserentis, eorumque genuino, & plano sensu, quo duo apertissimè declarantur, quibus nisi omnis fides pia, prudens humana ei debita denegetur, velut vera probabiliter saltem supponi debent, ipsam scilicet scientiam infusam habuisse de Mysterijs, quæ scribebat, & simul de opinionibus varijs Authorum circà eorum plura, vt ipsa p. 3. num. 322. expressis verbis fateatur pag. 37. num. 99. productis.
- 53 Sensus igitur genuinus, isque sanus præfatæ assertionis hic est: *neque volo, quod hæc descriptio, siue declaratio vitæ suæ sit opinio, siue contemplatio* (verba sunt Altissimi famulam suam priuatim alloquens) *id est volo ante oculos mortalium Mysticam hanc Ciuitatem Refugij proponere, eam describe, ac depinge prout tenuitas tua poterit, sed nolo, vitam Beatissimæ Virginis à te describi, ac declarari ex opinionibus, contemplationibus, discursibus aliorum illis adhærendo, immò nec ex tuis meditationibus, siue illationibus, quibus ex scientia tibi infusa, & communicata, vel intelligentia principiorum deducere posses, quæ scribenda tibi præcipio, sed vnicè ex lumine superno ea tibi manifestante, eorumque veritatem certam aperiente: hæc est voluntas mea, noloque quod Mystica hæc Ciuitas Refugij aliter à te describatur.*
- 54 Hanc esse genuinam expositionem, legitimamque intelligentiam assertæ propositionis Altissimi ex Testimonijs contextualibus pag. 38. à num. 96., vsque ad 100. adductis, & videndis liquidò constat, eiusque veritas, & immunitas perspicuè apparet; descriptio equidem, siue declaratio asserta facta non ex opinionibus, vel contemplationibus aliorum Authorum, non ex discursibus, siue coniecturis proprijs, vel alienis, sed vnicè ex Diuina luce reuelante, ac dirigente, ità certa veritas est respectu illius, cui immediatè fit reuelatio, sicuti certum est, quidquid Deus reuelat, ac loquitur, etsi respectu illius, cui non immediatè, sed mediatè illam recipiente, siue narrante proponitur, non ita sit, sed ad summum veritas piè probabiliter credibilis, si piè probabiliter credat præfatam descriptionem à Deo esse reuelatam: si autem opinatiuè dumtaxat reuelationi assentiatur, opinatiuè quoque Mysterijs reuelatis assentiatur.
- 55 Veritas tandem, & immunitas assertæ propositionis exemplis aliarum reuelationum, in quibus similes locutiones leguntur, explanatur, ac persuadetur, vt videre est in Reuelationibus SS. Geltrudis, Ildegardis, Birgittæ, Catharinæ Seuensis, Magdalenæ de Pazzis, & Theresiæ, quæ citantur, & referuntur pagin. 39. num. 103. & sequenti, quibus clarissimè constat noluisse Deum huiusmodi reuelationes, obiectaque illis reuelata fore opiniones, siue contemplationes, discursus, siue coniecturas, sed veritatem certam in se, & respectu ipsarum recipientium, & narrantium, etsi non aliorum ea legentium: sic igitur, & non aliter, nisi extorta Scriptricis mente, accipi debent verba Ven. nostræ Abbatissæ nomine Altissimi loquentis, & quidem mitius, quàm aliæ Dei Famulæ scripta sua proponentis velut certam veritatem sibi à Deo

reuelatam, qui nec fallere, nec falli, nec opinari, & minus dubitare est capax.

56 Ad id tandem, quod in vna ex Censuris dici animaduertimus pagin. 40. num. 105. videlicet: si hæc historia erat scribenda absque opinionibus, quare Scriptrix pænitus incumbit c. 4. & 6. primi Libri Scoti opinioni exponendo Decreta Dei, indeque concludendo, quod, etsi Adamus non peccasset, Verbum Diuinum fuisset incarnatum? (omittuntur alia quamplura. *Quare*, quò variæ opiniones adnotantur) facilè ex dictis occurritur: aliud enim est scribere absque opinionibus ex parte Scribentis, hoc est non seruando ordinem, siuè methodum, quem Authores discursu naturali ducti seruant in referendis, propugnandis, vel oppugnandis aliorum sententijs vni, vel alteri potiùs adhaerendo, quem magis probant, & aliud ordinem eiusmodi communem, seclusa reuelatione, obseruando: hoc secundo modo non scripsit Author pia nostra, sed vnicè primo, si quæ obiter, & inexcusabiliter exarauit, super quæ variæ sunt Authorum opiniones, vtì ipsa sæpè sæpius, & præcipuè locis pag. 36. à num. 94. vsque ad 100. citatis fatetur, rationes persuasivas adducens.

57 Quare præterea (redarguitur) S. Birgitta inter innumera alia scripsit, quod Beatissima Virgo fuit absque peccato originali concepta, tanquam veritatem certam, & non ex opinionibus, siue contemplationibus, sed ex Diuina reuelatione? Quarè S. Maria Magdalena de Pazzis Decreta Diuina mirè explanando, non semel dixit: Diuinum verbum carnem assumpturum, etiam si Adamus non peccasset? Quarè S. Catharina Senen. tot sententias scripsit de rebus, super quibus variæ sunt opiniones, vtì demonstratum fuit pag. 147. num. 299., Positionis principalis. Quarè similiter aliæ Dei Famulæ? & tandem quare S. Thomas, cuius scripta ab eius asseclis lumine superno exarata celebrantur? respondeant ipsi, & alij, & hoc ipsum erit responsum nostrum.

OBSERVATIO VIII.

Pag. 40. num. 106. Super verba num. 621. par. 3.

Nempè: *Si quis non crediderit his, quæ scribis, non tibi, sed mihi, meisque verbis iniuriam faciet.*

58 Opponitur: aut ea, quæ Author scribit, proponere intendit de fide Diuina credenda, aut sola pietate, siuè prudentia humana? si primum? temerarium est planè; si secundum? non percipitur iniuria in B. Virginem, eiusque verba irrogata ab his, qui non crediderint his, quæ Mater de Agreda scribit: non ergò ea verba B. Mariæ sunt, vtì ipsa asserit, ac per consequens falsa est reuelatio.

59 Respondetur pag. 41. à num. 107. vsque ad 115. inclusiuè, & præscindendo à modo disiunctiuo arguendi nihil concludente, verba Ven. Authoris, vel potiùs Beatissimæ Virginis in sensu genuino vsurpata satisfaciunt. Præmiserat ipsa tam capite, cuius numerus citatur, quàm præcedentibus raptus, siuè eleuationes itera-

tas corporeas in Cælum eiusdem Sacratissimæ Virginis, visionesque beatificas, quibus transeunter fruebatur, dum in carne uiueret mortali; cumque in cordis secreto profundissimæ humilitatis cogitationibus oppressa quasi hæsitaret, timeretque Discipula, quod mortales his, quæ desuper scribebat, utpotè raris, & inauditis assensum non præberent, Mater pijsima, & Magistra eam alloquens tenerissimis verbis est consolata præcedentibus ad obseruata, quæ ad literam producentur pag. eadem num. 108. quæque quisquis attentè obseruet, apertè agnoscat non de omnibus, & singulis, quæ Dei Famula in sua historia scribit, assertam propositionem intelligendam, sed de his tantùm, quæ tunc scribebat, nimirùm de iteratis eleuationibus corporeis Mariæ Virginis in Cælum, deque visionibus beatificis, quibus fruebatur obiter, ut expressè patet tum ex litera Textus: *si quis non crediderit his quæ scribis*, idest non quæ usque modo scripsisti, deincepsquè scribes, sed quæ modò referas, tum ex contextualibus illis: *An qui ea legerit, quia rara, & inaudita sunt, visiones præcipuè beatificas intuitiuas iteratas?* ex illis nec non sequentibus: *Si Deus ita potens, & munificus fuit cum cæteris Sanctis, & de nonnullis circumfertur opinio in Ecclesia, quod in carne mortali degentes Diuinitatem uiderint, & reuera uiderunt, cùm, qualiuè fundamento denegandum est mihi, quod alijs, me inferioribus, conceditur?*

60 Mens igitur expressa, sensusque planus assertæ propositionis non de omnibus, & singulis, quæ Ven. Author in sua historia scribit intelligi debet, sed determinatè de eleuationibus corporalibus Mariæ in Cælum, & præcipuè de visionibus iteratis beatificis: nam *intelligentia dictorum ex causis est desumenda*, iuxta regulam Iuris. Si quis itaque illis assensum non præstiterit, id proueniet (animaduertit Author pia) *quia ignorat qualis, & quantus sit Deus, qualis & quanta sit eius Sanctissima Parens*, vel id non satis dignè considerat; qui igitur proinde dictis non crediderit, non Scriptricem narrantem, sed Magistræ loquentem, & docentem iniuria quodammodo afficiet.

61 Sed quoniam non ità palam mens, sensusque, de quo dissensu, & iniuria sermo sit, in præsentī apparet, ex alijs contextibus colligendus est, qui supra insinuantur ad conuincendum non alium, quàm pium, prudentem assensum à Fidelibus scriptis suis Authorem exquirere præstandum. Iniuria ergo ab eo inferenda, qui huiusmodi assensum assertis eleuationibus, & visionibus iteratis non præstiterit, non de transgressiua alicuius præcepti credere obligantis, sed de opposita pietati tantæ Matri, ac Magistræ loquenti, ut piè creditur, debitæ, venit intelligenda; semel etenim informato pio prudenti conceptu de veracitate alicuius in loquendo, deque eius locutione, si quis ei, suisque verbis assentiri noluerit, meritò conqueri, dicereque poterit iniuriam sibi fieri, iuxta communem modum loquendi: sin autem de iniuria transgressiua alicuius præcepti sumatur, intelligi debet respectu illius, qui gratis absque vllò fundamento, eoque præcisè, quia rara, & inaudita sunt ea beneficia Dei Genitrici concessa, positiuè renuerit assentiri: contra Sententiam illam Apostoli: *Prophetias nolite spernere,*
vim

vim præcepti habentem iuxtà expositionem Estij , & aliorum , ex dictis pag. 11. num. 30.

62 Siuè tandem sit Sermo de Iniuria pietati tantùm opposita , siuè transgressiua præcepti modo exposito , timenda est utique , idque exemplis similium locutionum , immò maioris ponderationis , & rigoris , quæ in alijs reuelationum Libris leguntur , præsertim B. Birgittæ , & Gertudis , quarum verba , eaque perpendenda adducuntur pag. 43. & sequenti , comprobatur , quibus cum , si adnotata conferantur , mitiora sanè esse apparebit , mitiusue iniuriam eius , qui his , quæ determinatè de dictis eleuationibus , & visionibus Author nostra narrat , non crediderit ponderantia , quàm dictarum Sanctarum locutiones de omnibus , & singulis suis scriptis , & reuelationibus .

²⁸ SECUNDA CLASSIS

Sub Litera F.

De Observationibus super primam operis partem.

Xarmare hucusque curauimus omnes & singulas generales obseruationes totam historiam concernentes, etsi parùm, siuè nihil ad finem, siue scopum examinis commissi conducentes, utpote materiam, siuè doctrinam non tangentes: modò ad eas, quæ ad punctum hoc præcisum pertinent, diluendas progredimur, si quæ appareant, sed quoniam non eo seruato partium operis ordine, quin confusas, & intermixtas communiter in quatuor censurarum copijs conspiciamus, extractas hinc inde singulis partibus, earum numeris aptatas damus, atque iuxtà ordinem, & methodum planum quidem omnes & singulas, nulla præmissa, ad synopsis redactas in responsione producimus.

OBSERVATIO I.

Pag. 68. num. 2. super hæc verba num. 15. introductionis.

Quoniam lux, qua cognoscebam (loquitur de prima historia, quam ex obedientia interim cuiusdam Confessarij in absentia principalis flammis commisit) aded abundans erat, meaque inopia tam grandis, ut nec lingua, nec termini, nec pennæ velocitas sufficerent, ut totum dicerem, quædam omissi, quæ noua intelligentia, dispositamque magis me inueniens modè scribam.

- 2 Opponitur, quod falsa sit hæc narratio, non alio fundamento, nisi quod P. Arriola à Postulatore adductus in Positione prius exhibitæ ait, primæ historię transumptum, quod apud Catholicum Regem Philippum IV. remansit, concordans ad apices vsque fuisse inuentum.
- 3 Respondetur pag. 68. num. 3. præsentis Classis, Dictum nimirum Patris Arriolæ non tanti habendum esse, ut inde falsitas narrationis præiactæ colligi valeat: non enim in primis illud protulit velut Testis in Processu siue Ordinario, siue Apostolico, sed ut Author historię, quam de Rege Anacorita S. Honuphrio in lucem edidit, uti dicitur fol. 4. num. 57., eius itaque Dictum non aliter intelligi debet, quàm velut per hyperbolem assertum, quo Authores, vitas Sanctorum narrantes, uti solent: asserere igitur historiam secundam nec per apicem à prima discordasse intelligendum est, quoad substantialia Mysteriorum, & gestorum Christi, eiusque Sanctissimæ Matris, non autem quoad accidentalia, maioremque dispositionem ex parte Scribentis, uti ipsa met sese expli-

plicat Author verbis adductis, & expressius numer. 16. & 17., quodque palam fieret, si primam historiam flammis ex obedientia non tradidisset, vel transumptum aliquod fideliter transcriptum remansisset. Profecto equidem verificaretur vtramque historiam quoad substantiam, immo & quoad ordinem, titulumque Capitulum, & Doctrinas ex eis resumptas p̄nitens concordasse, et si non quoad accidentalialia ex causis supradictis.

- 4 Id quod nonnullis aptissimis exemplis persuadetur pag. 69. num. 41. quibus aptius adiungitur attentis omnibus circumstantijs; librum nimirum illum Hyeremiæ, de quo ipse c. 36., & quem bis scripsisse constat, vt̄ & ipsum primo scriptum, dum ad notitiam, manusque Regis Ioachim deuenit, idem confregit, flammisque commisit: sed quoniam Dei voluntas erat, quod ille subsisteret, Hyeremiæ præcepit, vt̄ illum iterum conscriberet, vt̄ factum, & ita, quod in denuo scripto nedum quidquid in primo erat conscriptum, fuit appositum, sed etiam addita sunt plura, quæ in primo erant ommissa, vt̄ constat ex cap. citato v. 32. in fine ibi: *Scrispsit in eo ex ore Hyeremiæ omnes Sermones libri, quem combuserat Ioachim Rex Iuda igni, & insuper addidit sermones multò plures quàm antea fuerunt. Superquæ Arias Montan. ex Heb. ibi: Addita sunt ei verba multa similia, idest non alia quoad substantiam, sed similia verba, voces expressiores conceptuum, & sententiarum: & Lyra hinc ex veterum Patrum sensu infert dicens: Vnde benè subditur: additi sunt sermones multò plures, quàm antea fuerant, non quod in isto quidquam contineretur, quod non in primo, quod non variat identitatem, & minus concordantiam vnus cum alio, sed differentiam tantum accidentalem superaddit: Ecce exemplum quasi identicum, aptissimum ad saluandam propositionem assertam, concordantiamque vtriusque historiæ ad apicem vsque quoad substantiam iuxtà exaggerationem hyperbolicam Patris Arriolæ, innegabileque factum miraculosum quippe.*

OBSERVATIO II.

Pag. 69. num. 5. super verba num. 95. historiæ.

- Quibus Ven. Author ad literam exponens c. 12. Apocalip. asserit prælium illud magnum S. Michaelis cum Dracone, de quo S. Ioan. ibi: *Factum fuisse immediatè post creationem Angelorum.*
- 5 Opponitur, id non subsistere, quoniam S. Gregor. Magnus homil. 34. in Euangelia prælium istud euenturum in fine Mundi statuit dicens: *In fine Mundi in sua virtute relinquetur extremo supplicio perimendus cum Michael Arcangelus præliaturus esse perhibetur, sicut dicitur Ioan. 12. factum est prælium, vbi etiam Ecclesia sentire videtur in Officio Diuino, quod in festo S. Michaelis decantat.*
- 6 Respondetur pag. 69. num. 7. Prælium præfatum in primo instanti post creationem Angelorum nedum Ven. Authorem in sensu literalis, at quamplures Sac. Expositores inter alios num. eodem citati, fuisse factum adstruunt. Nec S. Gregor. exaduersò adductus literalis huic intelligentiæ aduersatur, immò potius prò ea stare ex eius-

eiusem verborum contextu clarè colligitur ibi : *Vnde antiquus ille hostis : Draconem declarans antiquum hostem , ex quo cum Michaele prælium , cum sequacibus iniuit ; quodque S. Ecclesia ipsa insinuat verbis illis Hymni : Draconis hic dirum caput in ima pellit Tartara , hostemque cum rebellibus cælesti ab arce fulminat : Prælium igitur istud iuxtà Gregorij , & Ecclesiæ mentem factum est procul dubio , dum Draco cum sequacibus proiectus asseritur in Tartara ? sed quando ? nùm in fine Mundi proijciendus expectatur , & non antea ? absit hoc cogitare , sed supponendum potius velut de fide fuisse ab antiquo proiectum , vt̄ etiam colligitur ex clausula illa S. Gregorij , *extremo supplicio perimendus* , qua supponit supplicium projectionis inflictum iam euenisse , & in fine Mundi renouandum , & confirmandum , dum non iam exire permittetur Draco .*

- 7 Sed etiam admissio, quod de mente Gregorij, & Ecclesiæ ex ipso prælium etiam in sensu literali Sacri Textus futurum asseratur in fine Mundi, quid inde? excludit ne, vel negat, quod factum fuerit ab initio? non sanè, nec vllus Catholicus excludere, vel negare sine grauissima nota valet. Sed vtrumque facilè conciliatur iuxtà concordem Doctrinam SS. Patrum, Sacrorumque Expositorum statuentium, vnum, eundemque Sacræ Scripturæ Textum plures etiam literales sensus admittere, vt̄ ipsa quoquè Ven. Author expressis verbis docet, & persuadet pagin. 3. num. 14. non ergò (concluditur pag. 70. num. 9. responsionis) prælium illud determinatè priuatiuè intelligi valet, nè potest euenturum in fine Mundi, sed cumlatiuè, siuè inclusiuè de facto iam ab initio, & simul euenturo in fine Mundi: Immo literalis Ven. Authoris expositio de iam facto ab initio attento textu, & contextu Ioannis illud narrantis, conformior, saniorque est, contrariaque restrictiua, siuè exclusiua iuxtà mentem Censoris, vt̄ apparet, parùm tuta, nè aliter loquamur, videtur, sicut parùm tutum foret, & erroneum, si quis ex eo quod Iudicium vniuersale extrema die fit faciendum, vt̄ fides docet, particulare in vnius cuiusque morte fieri negaret, vel excluderet.

OBSERVATIO III.

Pag. 70. num. 10. super verba num. 111. & seq.

Quibus literam Textus Apocalip. exponens profecuta Ven. Abbatissa asserit: *vox illa, quam audiuit Ioannes in Cælo: nunc facta est salus &c. vox fuit Personæ Filij nomine humanitatis, quam erat assumpturus, Patrem æternum interpellantis, quod fieret salus &c.* & num. 112. *vox hæc fuit prima, quam Verbum Diuinum nomine humanitatis coram Sanctissimæ Trinitatis Throno interposuit, & Pater iuxtà nostrum modum concipiendi cum Sanctissimis Personis contulit.*

- 8 Opponitur, non quod Doctrina præiacta sit contra fidem, vel bonos mores, vel contra Doctrinam in Ecclesia communiter receptam, sed vnicè, quod iste modus loquendi sit inordinatus, & improprius, quia introducitur Persona Verbi, vt̄ Verbum est, & si nomine

mine humanitatis assumenda Patrem Æternum interpellantis; Introducitur præterea ipse Pater petitionem illam conferens cum alijs Diuinis Personis, inter quas non datur conferentia, consilium, siuè confistorium; quandoquidem in Diuinis omnia sint vnum, vbi non obuiat relationis oppositio, omnesque Diuinæ Personæ habent idem intelligere, velle, & operari, quin locum habeat expositio illa: *iuxta nostrum modum concipiendi*, quia cum libri isti vt plurimum legantur à simplicibus, & idiotis incapacibus huiusmodi Theologicarum expositionum, timeri poterit, quod debili ipsorum phantasia extenuata concipiant in Diuinis actiones ad extra distinctas, ac per consequens hæresim incurrant audientes consultationem, consilium, Confistorium inter idem intelligere, velle, & operari ad extra habentes.

- 9 Respondetur pag. 71. num. 12. vsque ad 31. verbis Ven. Authoris præeuntibus, quorum Textus, & Contextus genuinus sensus si obseruetur, propositiones assertæ nedum immunes ab omni Censura, sed sanissimas, Catholicas, Sacris Concilijs, Doctoribus, ac Theologis consonas esse ibidem conuincitur: quantum igitur ad primam, quod videlicet vox illa, quam audisse in Coelo Ioann. asserit, vox fuit Verbi Diuini, vt Verbum est, & si nomine humanitatis, violentissima est intelligentia exaduerso: Non enim Author pia statuit, fuisse vocem Verbi, idest vt Persona est, suppositans naturam Diuinam, sed Verbi humanati in mente Diuina obiectiuè præsentis post præuisum Adæ peccatum in forma passibili venturi præuisi, vt in terminis Textus ipse ex hispanico in latinum versus, & adductus num. 17. per se declarat: Dum itaque Author Ven. adstruit, quod Persona Verbi nomine humanitatis Patrem Æternum rogauit, *fieret salus &c.* sensus planus est, quod intercessit non quatenus Deus, sed quatenus homo futurus absolutè in mente Diuina obiectiuè præsens, siuè præuisus. Idque concluditur verbis eiusdem productis pag. 72. num. 13., & 14., atque ratione Theologica, Catholica necnon veritate roboratur num. 73. tum ex Paulo ad Roman. 3. v. 24., & ad Ephes. 1. tum ex Concilijs Sacris Mileuitano, Arausicano, & Tridentino, tum ex concordia Theologorum sententia ex iisdem fontibus statuentium Diuinum Verbum, hominem futurum præuisum, & præsens obiectiuè in mente Diuina Dona gratiæ meruisse Angelis, & hominibus, ac per consequens præ omnibus intercessisse nomine humanitatis Patrem Æternum, merita sua ei exhibendo, siuè representando, vt ipsa Ven. Author eam intercessionem exponit expressis verbis p. 2. num. 126. ad vnguem recitatis pag. 74. num. 21.
- 10 Notandam verò valdè meritorum Christi ab æterno exhibitionem Authorem piam petitionem appellare non in rigore, *sed quandam quasi petitionem*, idque consequenter ad expositionem num. 111. citati, ibi: *Fuit quædam quasi petitio ante Thronum Trinitatis: & clariùs (si fieri potest) eadem par. 2. n. 1115. verbis relatis pag. eadem n. 23., quibus quoniam in progressu operis non semel dixerat Diuinum Verbum humanatum intercessisse, siuè hoc vel illud rogasse, Lectores præuenit, ac monet tales actiones non esse tribuendas Verbo, vt Verbum est, siuè secundum naturam, voluntatemque Diuinam, qua æqualis est Patri, sed secundum humanam, qua*

minor est Patre, quæ sola verba mentis suæ explanatoria circa intercessionem, siuè quasi petitionem Diuini Verbi nomine humanitatis Patri exhibitam, sufficiunt procul dubio ad omnem impropriètatem, & inordinationem existimatam præcludendam. Præcluditurque præterea testimonio illo Pauli ad Roman. 8. v. 2. *Ipse spiritus postulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus*, quod et si maiorem impropriètatem habere videatur, Sacri Doctores in sensu Catholico exponunt, saluant, & propugnant ab Hæreticis iniuriosum Spiritui Sancto pro hominibus postulare putantibus.

11 In confirmationem tandem assertæ Doctrinæ adducuntur pag. 75. num. 26. verba Sanctæ Mariæ Magdalenæ de Pazzis, quibus similes locutiones, ac nostræ Ven. Authoris immò non ita facile intelligibiles recitantur libr. 4. cap. 9., vt videre est, quæ tamen vt reuelata proponuntur, & vt talia legi in Ecclesia Sancta permittuntur. Cur ergò non verba nostræ Ven. Abbatissæ petitionem non quidem absolutè, sed restrictiuè *quandam quasi* narrantiæ absque nota impropriètat, & inordinationis permitti, ac legi non possunt? Possunt quippe, & debent, vtpote sanissima, & Catholica, eisdemque aduersari absque graui nota permitti haud valet.

12 Quantum ad secundam propositionem videlicet: *quam petitionem iuxta nostrum modum concipiendi Pater Æternus contulit cum Diuinis Personis*: sola ipsa restrictio (quidquid Censor dicat) sufficit ad saluandam impunè inter diuinas Personas consultationem, consilium, consistorium, quin inde quis concipere valeat actiones ad extra distinctas, neque hunc modum loquendi obiurgare; est enim consuetus in Sacris Scripturis, vt SS. Patres pag. 76. numer. 28. citati animaduertunt, inter quos S. Isidorus libr. 1. Sententiar. vbi regulam plurimùm notandam præscribit, qua Deus vt solet in Sacris Scripturis nostræ locutionis morem gerens, seque clementer insinuans. Idque nonnullis exemplis in modo loquendi pag. eadem num. 29. adductis comprobatur: non ergò consultatio, consilium, & consistorium, vt nec sedes, siuè Thronus in Diuinis negari valet ab vllò, nisi cuius phantasia extenuata, siuè læsa sit (verba sunt Censoris contra nostram Ven. Abbatissam) & minus ex eiusdem modo loquendi concipere actiones distinctas ad extra in Diuinis, nec timere, siuè inferre periculum hæresis inter Personas simplices, & idiotas (à quibus libros præsentés, vt etiam ex aduerso libera inconsiderata facilitate, ne aliter loquamur) vt plurimùm legi dicitur, putantes ex præfato modo loquendi actiones ad extra distinctas in Diuinis, dum ipsa Author apertissimis testimonijs pag. 77. num. 30., & duobus sequentibus, vt videre est, recensitis, Sacrosanctum Trinitatis mysterium ad miraculum explanans, operationes ad extra indiuisas prorsus inter Diuinas Personas statuatur.

OBSERVATIO IV.

Pag. 78. num. 33. super verba num. etiam 112.

Videlicet : *Diuinum Consistorium, siuè Consilium SSmæ Trinitatis dixit : Vnigenitus noster hanc Doctrinam prædicabit : Et num. 113. Porrò vt omnibus suppetat exemplum, & gratia superabundans proueniat, si proficere velint, descendat Filius noster in forma passibili ad homines redimendos.*

- 13 Opponitur : Si huius primæ propositionis sensus sit, quod de Consilio Sanctissimæ Trinitatis Pater illam dixit, Catholica foret, verum vi illius, ipsa Trinitas est, quæ loquitur, & in hoc sensu male sonat; non enim Verbum Diuinum dici potest Filius Sanctissimæ Trinitatis, vtpote à solo Patre genitum, & idem dicendum de secunda propositione, addique potest, quod vtraque ea propositio maiores rumores causare potest, quàm illa famosa : *vnus de Trinitate passus est.*
- 14 Respondetur pag. 78. num. 35. ex dictis art. 1. quartæ Classis Propositionis principalis, vbi difficultati propositæ satisfecisse credimus, atque vtramque propositionem in duplici adnotato sensu immunem ab omni censura, atque in sana Theologia defensibilem ostendimus, hoc est siue sumatur, vt dicta à solo Patre, siuè à sola Sanctissima Trinitate, quin inde rumor ullus inter Theologos oriri posse apprehendatur, vt nec ex illa : *vnus de Trinitate passus est* : ea namque velut vera Theologicè defensibilis est non minus ac ista : *vnus de Trinitate factus est homo* : hoc argumento Theologico Verbum Diuinum factum est homo, sed Verbum Diuinum est unum de Trinitate : ergò vnus de Trinitate factus est homo : hoc sufficiat ad sedandum rumorem à Censore apprehensum.

OBSERVATIO V.

Pag. 78. num. 36. super verba num. 119.

Quibus asseritur Ministros Incarnationis fuisse Sanctos Michaellem, & Gabrielem.

- 15 Opponitur, quod altum sit desuper silentium in Sacra Scriptura nos docente Ministrum, siuè Nuncium Incarnationis fuisse S. Gabrielem.
- 16 Respondetur pag. 79. num. 38. argumentum hoc vtpotè negatiuum nihil probare contra noua præsertim asserta ex diuina reuelatione ad effectum ea permittendi, alioquin omnes fere reuelationes hucusque factæ, deincepsque faciendæ in Ecclesia permittæ respui deberent, quod nisi ab Hereticis omnem prorsus nouam reuelationem, nihilue nouum absolutè, nisi quod ex Sacra Scriptura constat, admittentibus, asseri nequit, sed requiritur positium aliquod fundamentum concludens opponi Sacræ Scripturæ, vel doctrinæ communi Ecclesiæ, siuè vniformi SS. Patrum Sententiæ expressè, vel illatiuè saltim, vt statutum manet à principio pag. 5. num. 7.

- 17 Deinde ex quo Sacer Textus doceat S. Gabrielem Ministrum Nuncium fuisse Incarnationis, non inferitur, nec inferri valet exclusio S. Michaelis ad eiusdem Mysterij executionem peractam, immò quodammodo interuenisse velut nimis credibile persuadetur pag. eadem num. 39. non leuibus fundamentis videndis, si præterea verba Ven. Authoris exaduersò notata circumcisa, tamen attentè obseruentur, immunia ab omni censura apparebunt. Verba sunt ista, quibus exponens vers. 12. capituli præcitati Apocal. *propterea latentur Cæli, & qui habitans in eis.* Motiua, cur Cæli, eorumque habitatores ob ea mysteria, quæ numeris præcedentibus recensuerat, lætari, & collætari debeant, exponit, ac declarat, quibus narratis concludit dicens: *latetur præ alijs S. Michael Militiæ Cælestis Dux, qui gloriam Altissimi, & venerandorum eius Mysteriorum Defensor, Minister Incarnationis Verbi, & Testis peculiaris omnium eius effectuum ad finem vsque adhæsit:* Hæc inquam attentè perpensa innoxia, & credibilia sunt: non enim Author pia asserit S. Michaelem Nuncium à Deo missum fuisse, qui annunciarer Mariæ Incarnationem, sed Ministrum propugnatorem, ac Testem Singularem peractæ Incarnationis, eiusque effectuum omnium ad finem vsque futurum, quod procul dubio nimis credibile esse, haud negari valet, vel saltim contra fidem, bonos mores, vel contra Doctrinam Ecclesiæ esse, haud probatur, siue probari potest.

OBSERVATIO VI.

Pag. 80. num. 43. super verba num. 117.

- Videlicet: *Indè ortum, siuè originem trahunt, & Patris æterni sunt successores, siuè Vicarij, Pontifices, & Prælati.*
- 18 Respondetur pag. eadem num. 44. vsque ad 49. ; Sed quoniam nulla super hanc propositionem difficultas soluenda adducitur, quàm sola eius recitatio etiam circumcisa, nonque obseruato contextu antecedenti, vnde Ven. Scriptrix illam deducit, nullam pariter satisfactionem adhibere teneri credimus, eò & maximè si obseruetur responsio, quam art. 4. Positionis principalis clas. 4. sub titulo de *nobilissima origine Prælatorum* dedimus, ibi enim ex adnotation. Authore super prim. part. adnotat. 19. adeo copiosa Authoritatum, & rationum congerie assertio præiacta extat elucidata, vt quisquis eam percurrat, sanam prorsus, ne dicamus verissimam, & innegabilem censebit, & præcipuè, si sensum planum, & genuinum contextus tam antecedentis, quàm consequentis perpendat.
- 19 Numero equidem 116. exponens Dei Famula librum illum, qui Apocalip. 5. sigillis septem clausus describitur, hæc à nobis pagin. 80. num. 46. recitata ad Synopsim redacta, scribit: *Continebatur in illo libro quidquid Sanctissima Trinitas post præuisum Angelorum lapsum decreuerat ad Incarnationem pertinens, atque legem gratiæ, concessaque fuit Verbo Humanato potestas, vt eam velut Summus Sacerdos, & Pontifex Sanctus, donaque gratiæ communicaret Apostolis, cunctisque Sacerdotibus, & Ministris Ecclesiæ:* Ex his
quæ

quæ finè iniuria notoria Catholicae veritatis contradici valent, Author pia num. 117. prosecuta assertam propositionem subinfert num. 48. recitatam, vt iacet, dicens : *hoc fuit mysteriosum principium legis Euangelicæ, & in illo Diuino Throno, secretissimoque consistorio statutum, atque scriptum in mente Diuina fuit, fore scribendos in libro vitæ quotquot eam legem obseruarent, hinc principium habuit, & à Patre Æterno sunt successores, & velut Vicarij, Pontifices, & Prælati* : cuius vltimæ clausulæ sensus planus est, non quod Patris Æterni successores velut Vicarij, snt Pontifices, & Prælati Ecclesiæ, sed quod a Patre Æterno tanquam ab origine, siuè principio fontali, à quo omne datum optimum, & omne donum, perfectum descendit, vt S. Ioann. Epistola Canonica ait : à quo omnis paternitas in Cælis, & in Terra est, vbi Paul. ad Hæbr. 3., à quo inquam Pontifices, & Prælati habent esse successores, siuè Vicarios Christi, cui lineis antecedentibus Scriptrix dixerat fuisse à Patre concessam potestatem, vt eam velut Summus Sacerdos, & Pontifex Sanctus Apostolis, cæterisque Ecclesiæ Ministris communicaret.

20 Verba itaque illa hispanica : *Del Padre son successores, o como Vicarios* : latinè versa non in casu genitiuo sunt sumenda, idest *Patris æterni*, sed in ablatiuo, nempè : à *Patre æterno* ; cui omnis Potestas tribuitur, & à quo velut à fontali origine Pontifices, & Prælati habent esse successores, siuè Vicarios Christi, vtpote à quo eam potestatem immediatè recipiunt, & eo mediante à *Patre Æterno*, qui vt eam illis communicaret, velut Summo Sacerdoti, & Pontifici dedit, combinatis igitur verbis Ven. scriptricis præiactis, sensus legitimus, isque planus eorum est : Pater æternus nimirum, à quo omnis potestas, & paternitas in Cælis, & in Terra prouenit, siuè descendit, superioritatem, authoritatem, & potestatem omnem Christo dedit, vt eam velut Summus Sacerdos & Pontifex constitutus à Patre, Summis Pontificibus, Prælatis, & Ministris Ecclesiæ Sanctæ suæ communicaret, eamque communicauit primò S. Petro, & successiuè communicat Summis Pontificibus, hisque mediantibus reliquis Prælatis, ac Ministris, vt fides docet.

21 Considerato itaque graduali descensu huius potestatis à Patre Æterno velut à fontali origine immediatè in Christum descendit, à Christo in Summos Pontifices deriuatur, ab istis ad cæteros Prælatos, & ministros defluit, vt è contra considerato graduali eiusdem potestatis ascensu, sic intelligendus est à Prælatis, & Ministris inferioribus Ecclesiæ ad Summos Pontifices, ab istis ad Christum, & à Christo ad Patrem, quem ascensum de potestate in potestatem ipsa Ven. Author exponit, ac persuadet, vbi supra verbis illis Christi Domini : *qui vos audit, me audit, qui autem vos spernit, spernit eum, qui me misit* : concludimus itaque & nos : qui assertam propositionem in sensu adeo plano, & sano spernit, Catholicam Doctrinam spernere videtur.

OBSERVATIO VII.

Pag. 82. num. 50. super verba num. 137.

Quibus asseritur = *Adæ creationem, & Eux formationem fuisse à Deo celatam Lucifero.*

- 22 Opponitur id falsum esse? sed quare? : quoniam (arguitur) Angelus scientia naturali cognouit Euam ex Adami costa fuisse formatam, non Adamum ex Eua : recursus præterea ad occultationem friuolus est ; ad quid enim in vno instanti occultatio illius deseruaret, quod in alio celatum non fuit : rursus quomodo Lucifer suspicari potuit Euam fuisse Mariam, & Adamum Verbum Incarnatum, vt ipsa Mater de Agreda supponit, cum vultus Christi, & Mariæ non illi notus tunc potuerit esse? non per scientiam naturalem, qui futura non cognouit ; non per reuelationem, cum facies Christi, nec Mariæ fuerit illi à Deo manifestata.
- 23 Respondetur pag. eadem num. 52., assertam propositionem adedò veram esse, vt oppositum ab aliqua Censura (salua debita reuerentia) eximi valeat, idque ex textu, & contextu verborum scribentis num. 53., & 54. recensitis, concluditur.
- 24 In primis statuit Adamum fuisse à Deo quantum ad corpus, & animam ita similem corpori, & Animæ Christi futuri, vt vix vllum discrimen appareret, vt etiam Euam ita similem Mariæ præcognita, vt ipsius personam, & faciones imitaretur. Fuerunt etenim duo exemplaria, ad quorum instar vterque primus parens quantum ad hoc fuit efformatus, idque adeo commune est inter Sanctos Patres, Doctoresque Sacros, vt eorum Authoritates adducere sit superfluum ; Statuit deindè Luciferum non cognouisse Adami creationem, nec Eux formationem, vt cætera naturalia cognouit in eodem, tunc quò fuerunt condita, quia noluit Deus illi manifestare opus creationis Viri, & Mulieris formationem ex illius costa, quòd usque ambo simul conuenerunt : *quando (prosequitur Author pia) Lucifer vidit admirabilem humanæ naturæ compositionem super cuncta, quæ Deus creauerat, corporum, animarumque Adami, & Eux pulchritudinem, amorem nec non, quo erga illos Dominus propendebat, omnis Creaturæ Dominos illos constituens, ira tunc repletus, inuidiaque agitatus fuit, vt eos de medio tolleret.*
- 25 Hic (ait num. 138.) *hallucinatus est Lucifer ; quia Dominus non sine Mystério à principio illi manifestauit Verbum in utero Mariæ hominem factum futurum, non tamen illi declarauit, nec quando, nec quomodo, eaque propter creationem Adami, & Eux formationem illi celauit, vt ex tunc pati inciperet ignorantiam huius mysterij, temporisque Incarnationis ; & quoniam tota eius vigilantia, ira, conatusque erat contra Christum, & Mariam eius Matrem, iam ei manifestatos, suspicatus est : an Adamus ex Eua fuisset ortus, ipsaque illius Mater, atque ille Verbum homo factum.*
- 26 Hæc Ven. Author, quibus & veritas assertæ propositionis, & insubstantia fundamentorum exaduersò dignoscitur ; Constat siquidem, quod etsi Lucifer scientia naturali cognoscere potuit Adami creationem, & Eux formationem, Dominus tamen non sine mysterio

sterio noluit ei manifestare à principio, sed celatum id habuit per aliquod temporis spatium, quòdque vtrumque simul conuenisse vidit: quare autem, vel quo mysterio illud occultauit, siuè ad quid occultatio illa deseruiret? vltima clausula scriptricis apertè declarat, vt nimirum ex tunc protinùs pati inciperet ignorantiam Mysterij Incarnationis, sicque hallucinatus suspicaretur, an Adamus esset Verbum homo factum, & Eua Mater illius, hallucinatione, siue suspitione proueniente ex eo, quod Dominus à principio Creationis Angelorum manifestauit eis Verbum hominem factum futurum ex Virgine Maria, præcepto cunctis iniuncto, vt ipsum adorarent, vt fides docet, eiusque Virginem Matrem, omnium superiorem agnoscerent; Cum itaque aliàs Lucifer agnouisset admirabilem naturæ humanæ in primis Parentibus compositionem corporum, animarumque pulchritudinem, ac tandem, Adamum similem absque villo discrimine Christo iam sibi exhibitò, Euanque pariter Mariæ Matri manifestatæ ita similem, vt illius Personam, & factiones imitaretur, inde orta fuit hallucinatio, & suspicio præfata, tuncque impleta fuit prophetia illa David Psalm. 103. *Draco isle, quem formasti ad illudendum ei.*

- 27 Hæc ergò nedum immunia sunt à nota falsitatis, sed verissima, & consona Diuinæ Prouidentie, qua Mysterium Incarnationis Diuini Verbi ex Matre Virgine celatum Diabolo semper habere voluit, vt & eius conceptum, atque partum, quoad vsque in Cruce consumata fuit Redemptio. De cætero discursus ex aduerso efformatos liberos prorsùs insubsistentes, immò à censura non immunes ex præiacta narratione vera conuincitur: illa præsertim illatio, quod Lucifer suspicari nequiuit, quod Adamus esset Verbum homo futurum factum, & Eua Maria Mater?, cum neutrius vultus notus tunc ei esse potuit, nec etiam per reuelationem, notoriè aduersari Catholicæ veritati videtur reuelationis, siuè manifestationis Christi in carne ex Matre Virgine Maria venturi cunctis Angelis à principio ipsorum creationis factæ, iuxta supra de Fide dicta.

O B S E R V A T I O VIII.

Pag. 84. num. 58. super verba num. 180.

Quibus asseritur Angelum Gabrielem de mandato Domini nunciaſſe S. Annæ qualiter eſſet electa in Matrem illius, quæ Vnigenitum Patris conciperet, ipsamque appellaret Mariam, ea tamen conditione, quod nulli id aperiret. Idem fuit manifestatum S. Ioachimo obscure tamen præ tunc, dum morti iam eſſet vicinus.

- 28 Opponitur maiorem inde prærogatiuam scriptricem concedere SS. Ioachimo, & Annæ, quàm eidem Sanctissimæ Virgini, quæ ad annuncium S. Gabrielis velut de re improuisa fuit turbata, vt ait S. Lucas.
- 29 Respondetur pag. 85. num. 60. non sinè admiratione, quod adeo extranea oppositio contrà propositionem adeo piam alicui occurrerit; Ea etenim sola anterioritas reuelationis ab Angelo SS. Ioachimo, & Annæ apparet, sed quid inde? quid quod Patriarchæ, & Pro;

& Prophetæ, vti Isayas, David, & alij lumine prophetico irradiati Mariam Virginem futuram Dei Matrem agnouerint, priusquam ipsa in mundum veniret? quid quod ipsemet Angelus prius id intelligeret, quàm Mariæ nunciaret? quid denique quod idem prius intelligeret nomen Iesu imponendum, quàm Mariæ Parentibus nunciaret? nihil sanè Mariæ, & Iesu prærogatiuæ præiudicans, immo potiùs exaltans, quod priusquam dignitatem Matris, nomenque Iesu filio nascituro Maria intelligeret, vtrumque iam Deus prænunciauerat.

O B S E R V A T I O IX.

Pag. 85. num. 61. super verba num. 201.

Quibus dicitur in custodiam Beatissimæ Virginis fuisse à Deo destinatos centum Angelos ex vnoquoque Choro.

- 30 Opponitur: si Mater de Agreda dixisset eos Angelos fuisse destinatos titulo honoris, posset admitti, asserere tamen fuisse designatos in custodiam, & contra Tartareos exercitus, & potestates, vt inquit ipsa, magna indiget consideratione: Nam quantò magis quis gratia, & donis Spiritus Sancti abundat, minoris Angelorum custodia indiget contra Tartareos exercitus, ad modum quo Ciuitas quantò vel ob situm, vel ob industriam fortior est, tanto minori præsidio opus habet. Eaque propter Christus nullum Angelum Custodem habuit. Cùm igitur B. Virgo plena esset gratia, Donisque Spiritus Sancti, necessaria ei non fuit Angelorum Custodia, & si concedatur vnus, isque superior quocunque personæ alteri designato attenda eius maiori dignitate; habuisse præterea opus tot Angelorum Custodia, inditium debilitatis videtur.
- 31 Respondetur pag. eadem num. 63. vsque ad 66., & quidem non minori admiratione, quod huiusmodi inter nouas difficultates, quas diluendas superesse statutum est, alicui occurrerit oppositio, nullius reuera momenti, vtpotè nullo positiuo fundamento innixa, sed merè negatiuo, quod videlicet necessaria non fuerit tantæ multitudinis Angelorum designatio in custodiam Virginis, sed fat erat vnus, isque dignior ad distinctionem Christi, qui nullum habuit Angelum Custodem, nec paritates adductæ vllius pariter sunt momenti. Non prima de Ciuitate, quin potiùs indè colligitur mysticam Dei Ciuitatem, contra quam Tartaræ Potestates bella ab initio parabant, iugiterque inferebant maiori Angelorum præsidio habuisse opus, vt fortissimis de Israel munita Dæmones gloriosius deuinceret, eoque gloriosius, quantò eius natura, & sexus erat inferior: licet enim plena esset gratia, Donis, ac Virtutibus Spiritus Sancti, ad bella cum illis aggredienda relinquatur in statu communi, siuè exercitio Virtutum, atque gratiæ, vt ipsa Ven. Author sæpe sapiùs animaduertit.
- 32 Non item discrimen inter Virginem Matrem, & Christum, qui nullum Angelum Custodem habuisse supponitur; sed prætermittitur, exinde enim, si vim aliquam haberet, sequeretur, quod nullo Angelo etiam superiori Maria in custodiam opus habuisset, vt eam de-

fenderet, utpote quæ gratia, Donisque Spiritus Sancti plena erat, eadem plenitudine, qua Christus, quanquam aliter, ut dicit Sanctus Hieronymus. Si præterea SS. Patres, Doctoresque Mariani, quorum nonnulli producantur art. 10. secundæ classis Positionis prioris obseruentur, oppositio præsens non parùm à veritate distans apprehendetur; ibi equidem non vnum dumtaxat Angelum, Custodem, sed plures, pluresque ipsorum Reginæ destinatos adstitisse demonstratur, ex pijsissima Sententia, & vulgatissima non tantùm inter ipsos, & in primis contemplationi deditos, sed & inter SS. Patres, Marianosque Doctores id deducentes ex Sacris paginis, quorum etiam aliquos in præsentî Positione producamus pag. 88. num. 64.

OBSERVATIO X.

Pag. 88. num. 64. super verba num. 203.

Quibus Mater de Agreda admittit Angelos Mariæ Custodes ex omnibus tribubus, Hierarchijs, & cunctis ordinibus.

- 33 Opponitur id esse contra Diu. Dyonis. Areopagitam, & S. Gregorium, quos sequitur S. Thomas, Theologique communiter afferentes nunquam superiores Spiritus primæ Hierarchiæ, immo nec secundæ Dominationes videlicet à Deo mitti in exteriora Ministeria, sed semper ex inferiori, & infimo Choro. Scio [prosequitur Censor] nonnullos aliter sentire, inter quos Illustrissimus Sarnelli, quo tamen fundamento aliorum iudicio reliaquo.
- 34 Respondetur pag. eadem num. 69. Angelos nimirum cuiuscumque Hierarchiæ etiam supremæ in exteriora ministeria quandoque à Deo missos fuisse non solum Illustrissimus Sarnelli, sed & nonnulli alij, quos suppresso nomine Obseruator citat, adstruunt, quod sufficit, ut asserta propositio immunis ab omni censoria virgula censeatur: propositio namque probabilis, qualis est præsens etiam iuxta Censorem utpote à nonnullis Authoribus propugnata, innoxia, inuulnerabilisque est, immo potius eius oppugnatio obnoxia est Censuræ iuxta communem piorum Doctorum, ac Theologorum Sententiam, qui menti Summorum Pontificum, præsertim Sixti IV., Pij V., Gregorij XV., & Innocentij XI. inhærentes ægrèferunt, acriterque inuehuntur in eos, qui aliorum probabiles opiniones, cuiuscumque generis, vel materiæ sint, animaduertunt, & præcipuè in eos, qui non tantùm opiniones probabiles, sed etiam earum Authores, ac Defensores verbis iniuriolis calumniaunt.
- 35 Placuit hanc Doctrinam communem adiungere non tam præsentî obseruatione, quàm præ alijs pluribus, quibus piæ probabiles propositiones Ven. Authoris in Censuram vocantur, eius personam, & famam Sanctitatis Vitæ insectando, ut ex eis adducendis ex quarta præsertim Censura patebit, quod ut dictum est, sufficit, ut asserta propositio, aliæquæ quæcumque eius generis immunes ab omni Theologica Censura existimentur.
- 36 Ultra quam quod eam impugnari non posse sine aliqua nota videtur;

constat namque tum ex Sacro Textu ad Isay : vnum ex Seraphinis, qui ex suprema Hierarchia sunt, missum fuisse, vt eius labia, forcipe purificaret, tum ex Daniel. 10. vnum ex primis Principibus, qui adstant ante Deum ad exterius ministerium fuisse missum, tum ex Sacris Doctoribus id ex Sacris paginis deducuntibus, ex illis præcipuè Canticor. *En lectulum Salomonis sexaginta fortes ambiunt ex fortibus Israel.* Super quæ Honorius : *Sexaginta fortes, idest Angelos Supremorum Chorum Custodes potentissimos Corporis, & Animæ Deiparæ* : Ricchard. à S. Laurentio libr. 10. de laudibus Virginis : *ostenditur ex hoc loco Canticor. 3. En lectulum Salomonis, quod ad custodiam Virginis, & obsequium non inferioris, sed Superioris Dignitatis Angeli deputati sunt* : Sapiens Idiota par. 4. Contemplat. 19. *Angelici Spiritus fortes inter fortissimos Spirituum* : S. Bernard. Serm. 39. in Cantica : *Angelicis suffulta ministerijs, & suprema stipata agmine* : Guillelmus in Cantica : *Denarii, & Senarij indicat nobiliores, quosque & excellentiores ad hoc munus electos* : in hanc tandem piam Sententiam alij non pauci conspirant.

- 37 Sin autem SS. Dionis., Gregor., & Thomas oppositum sentire videntur, intelligi debent, vel attento regulari stylo Diuinæ Prouidentia, vel respectu personarum particularium, vel in ordine ad minima exteriora ministeria, non autem respectu omnium tam Angelorum, quàm hominum Reginae Supremæ, & sublimium Ministeriorum, quæ eidem, & nulli alteri à Deo sunt commissa. Id quod congruentissima hac ratione persuadetur. Si Rex terrenus curam, custodiam, & famulatum Matris Sux Reginae Ministris suis committere vellet, deceret ne id committere infimis suis Vassallis plebeis, & non potius primis, & nobilioribus Ministris? exhiberet ne amorem, & honorem præcunctis Matri Sux Reginae debitum? minimè quisque prudens censeret; Si ergò Altissimus Rex plures Angelos in custodiam, obsequium, & famulatum Matri Sux, & omnium Reginae Supremæ, quam præcunctis diligebat, destinare voluit ex dictis, quis prudens non putabit ipsorum nonnullos Supremos, & Nobiliores Ministros, qui & ipsi Regi sunt propinquiore, nonque infimos Vassallos designasse? id ita contigisse, quidquid Obseruator dicat, nimis est credibile, contrariumque non parum honorem Supremæ Reginae debitum denigrans, siue extenuans.

OBSERVATIO XI.

Pag. 89. num. 70. super verba num. 205.

Quibus asseritur Caput huius Aciei Angelorum fuisse S. Michaelem.

- 38 Opponitur exinde sequi inconueniens, quod cum S. Michael sit vltimæ Hierarchiæ, ponere ipsum supra Cherubim, & Seraphim totum ordinem hierarchicum inuertit. Scio (ait etiam idem Obseruator) quod Petrus Lombardus in 1. Sententiar. contrarias opiniones suppresso nomine citat, tam super punctum præsens, quàm præcedens,

cedens, quæ tamen velut reuelatæ à Matre de Agreda proponuntur, vt suam ideam noua aperiendo fabricaret, sed non amplectuntur.

39 Respondetur pag. eadem 89. num. 71., & 72. hanc obseruationem insubsistentem vltra importunam ad effectum de quo agitur, esse, tùm ex dictis: vocatur siquidem in censuram propositio probabilis, quam nonnullos Authores defendere etiam exaduerso supponitur, tùm & maximè quod indecora nimis S. Michaeli, & totum Hierarchicum ordinem potius inuertens, vtpote ipsum collocans in infima Hierarchia, contra communem de eo fidelium conceptum, & in specie contra Sententiam S. Basilij, quem graues Authores num. 72. citati sequuntur asserentes cum ipso, S. Michaellem superiorem in natura, & gratia cæteris Cælestibus Principibus, id inferentibus ex illo Daniel. 10. *Michael vnus de primis Principibus* (verba sunt S. Gabrielis) *venit in adiutorium meum*, ad quæ conformiter numer. 73. velut probabilissima, pièque credibilis refertur Sententia plurium asserentium S. Michaellem Sedem Luciferi in præmium Victoriæ de ipso reportatæ, occupasse; Cum igitur aliàs Lucifer in natura, & gratia superior omnium Spirituum creatus supponatur, Supremum quoque cæterorum omnium S. Michaellem esse piè credibile est, consentaneumque menti S. Ecclesiæ ipsum declamantis: *Præpositum Paradisi, quem honorificant Angelorum Ciues, eiusdem Ecclesiæ Patronum, & Protectorem, cuius honor præstat beneficia Populorum, salutis æternæ signiferum, ac tandem Principem super omnes animas suscipiendas.*

40 Meritò igitur Dux, & caput Cælestium Spirituum in custodiam, & famulatum Beatissimæ Virginis ipsorum omnium Regina designatorum à Ven. Scriptrice describitur, quin obstet vocabulum Archangeli, quo vulgò appellatur, id enim non naturæ, sed officij est, vti inquit S. Gregorius num. 71. citatus, & muneris commissi Ducis Exercitus Cælestis Militiæ. Indè S. Bonauentura in speculo B. Virginis c. 3. ait: *Michael Dux Præceptis Militiæ Cælestis cum omnibus administratoribus tuis Virgo paret præceptis*: Arnold. Carnoten. *ipsum Domesticum Mariæ vocat*: Atque ita sentire videntur, quotquot asserunt B. Virginem fuisse adumbratam in illa muliere, quæ apparuit in Cælo amicta sole, quam S. Michael cum Angelis suis contra Draconem, & sequaces defendit.

OBSERVATIO XII.

Pag. 91. num. 74. super verba num. 208.

Quibus prosecuta Mater de Agreda adstruit duodecim Angelos ordinariè adstitisse B. Mariæ in forma humana visibili.

41 Opponitur id non esse verosimile, nec credibile, attento præsertim fine, quem Mater de Agreda designat, nempe vt eius animæ Angeli inspirarent: ad id namque necessaria non erat forma humana visibilis, quæ vt ipsa Mater de Agreda frequentissimè dicit: erat iuuenum valde formosorum: Item aut B. Virgini dumtaxat visibiles erant? sicque ad nihilum deseruire poterant, nisi

- ad recreandam illam suo aspectu, quod credi nequit à Deo factum, nec ab ipsa peroptatum; aut alijs etiam visibiles erant? ommitto scandalum, cui occasionem daret Adolescentula pulcherrima habens apud se Iuvenes illos adedò formosos, & tales in apparentia: etsi dicatur; quod ipsamet scandalum vitaret, publicando Iuvenes Angelos esse à Deo destinatos in sui custodiam, & famulatum, id non consonat humilitati Virginis, ac proindè incredibile.
- 42 Præterea (prosequitur Censor) certissimum est B. Virgini ante annunciationem saltim solitam non fuisse videre Angelos in forma corporea, etsi credatur habuisse visiones, & reuelationes ipsorum: Si enim solita fuisset illos in ea forma videre non vtique turbata fuisset in vno videndo, qui ipsam salutauit, cuiusque turbationis causa fuit nedum insolita, & inexpectata salutatio, sed etiam intuitus illius in specie virili, qua apparuit, vt inter alios SS. Patres S. Ambrosius quasi rationem reddens illius turbationis lib. 1. in Lucam asserit dicens: *Trepidare Virginum est, & ad omnes Viri affatus vereri*: Sed apertius lib. 10. de officijs cap. 18. *salutata ab Angelo tacet, & mota est ad intuitum eius, quia ad virilis sexus speciem peregrinam turbabatur aspectus Virginis*.
- 43 Respondetur pag. 92. num. 77., & sequentibus, verbis V. Authoris num. eodem adductis, quæ adeo pura, castaque sunt, vt omnem parùm reuera dignam, quæ apparet, notam indecentiæ, & scandali, ex discursibus efformatis, à mente pura, & casta prorsus expugnant, proculque ablegent, si meditentur; quomodo autem turbari potuit B. V. ad Gabrielis aspectum in forma humana visibili, si Angelos multoties ante annunciationem in eadem forma viderat? num. 78. respondetur nonnullos SS. Patres, inter quos idem S. Ambrosius causam dictæ turbationis fuisse intuitum illius in forma non humana præcisè, sed virili, fateri, tutior tamen sententia, sacro Textui si non expressa, conformior tenet fuisse turbatam ob nouam, inexpectatam salutationem, sic quamplures num. 78. citati, sic etiam aptius, & expressius alij non pauci Sacri Doctores num. sequenti recensiti, inter quos idem quoque S. Ambrosius hisce verbis: *Gabriel, ubi eam reuisere solebat, inuenit*, notetur verbum *reuisere solebat*: quo planè indicat, quod Beatam Virginem prius non semel inuiserat, antequam salutasset, & annunciaffet Incarnationem.
- 44 Si deindè doctrina Ven. Scriptricis de turbationis causis loquentis consideretur, vtraque opinio mirè conciliata inuenietur singulari illa gratia, quam Deum illi concessisse pro conciliandis paucis verbis, immò & vnico quandoque nonnullis, quæ contraria videntur, plures obseruarunt: nam cap. 10., & 11. secundæ partis, vbi ex professo de salutatione Angeli pertractat, causam turbationis fuisse inexpectatam salutationem: *turbata est in sermone*: ait, non tamen excludit, quod exorta fuerit quoque ex visione Angeli in forma humana virili, immo exinde etiam prouenisse insinuat num. 113. verbis num. 79. ad literam productis: quibus liquidò constat, quod quamuis apparitionibus, & visionibus Angelorum sub specie humana fructa fuerit, occasio tamen, maiestas, seueritas, verborum ponderositas, & efficacia, aliaque

circumstantiæ insolitæ in annunciatione occurrerunt, ob quas turbari tunc potuit, sicuti ex incogitata, siue improvisa visione Amici in alia forma, statu, ætate, maiestate, ac seueritate non ita videri soliti, turbari, admirarique solemus.

OBSERVATIO XIII.

Pag. 94. num. 82. super verba num. 211.

Quibus Mater de Agreda scribit, quod SS. Ioachim, & Anna in actu coniugali, siue propagatione Mariæ Sanctissimæ abstracti penitus fuere ab omni concupiscentia sensuali, & libidinosa, non tamen negat (id enim error esset) quod Conceptio Mariæ quoad substantiam facta fuit iuxta ordinem communem aliarum generationum; infert tamen inde, quod ex hac parte, id est ex dicta abstractione, potuit non resultare peccatum in ea conceptione.

- 45 Opponitur: Ex his vltimis verbis Matrem de Agreda prætere viam sternere ad firmandam immaculatam Virginis conceptionem: sit autem, aut non sit Maria concepta in peccato originali, ego non pertracto (inquit Author quartæ Censuræ) nec vnquam deinceps punctum hoc attingam, sed me libenter submittam his, quæ desuper Summi Pontifices ordinarunt, solùmque dico, quod illa abstractio, admissio, quod verè fuerit, ad nihilum deseruit intento Matris de Agreda; ea siquidem non obstante, si carni genitæ illo modo vnita fuisset postmodum anima alia, aut Virgo non fuisset præseruata, culpam nihilominus originale contraxisset, vtpote vnita carni descendenti per viam seminalis propagationis ex Adamo, ac proinde infecta: non ergò illa abstractio sufficiens fuit, nec ex illa inferri valet intentum ex hac parte &c.
- 46 Respondetur pag. 95. à num. 84. vsque ad 100. modò tamen ad restrictum responsio reducitur, notando ante omnia, vtpotè notatu dignam clausulam illam ex aduerso: *Sit, aut non sit Maria concepta in peccato originali ego non pertracto, nec vnquam deinceps hoc punctum attingam, sed me libenter submittam his, quæ Summi Pontifices desuper ordinarunt*: verè inquam notatu dignam: Si equidem Observator protestatur nolle desuper pertractare, nec punctum Conceptionis Immaculatæ tangere, sed libenti animo submitti his, quæ Summi Pontifices super hoc Mysterio declararunt, id ipsum nos quoque libentissimè protestamur, atque eorum declarationibus stantes, non iam sub dubio: sit vel non sit Maria absque labe originali concepta, sed assertiuè ore pleno pio immunem ab ea in ipsorum debitum obsequium cum Sancta vniuersali Ecclesia fatemur.
- 47 Ab hoc enim verò præscindendo propositæ difficultati sit satis: & quoniam sola vltima clausula narrationis adnotatur, non quidem velut contraria principio vlli, cui non liceat contradicere, sed velut impertinens ad intentum pijsimæ Authoris, præseruationis videlicet Beatissimæ Deiparæ à culpa originali, sanam prorsus esse congruentissimamque ad eum finem, palam sit ex textu, & contextu eiusdem in sensu genuino exposito, & adducto à num. 87., vsque ad 91., vbi duo perspicuè statuuntur, vnum velut anteceden-

- dens, & alterum velut consequens: antecedens est abstractio Parentum Mariæ in actu coniugali ab omni delectatione sensibili inordinata, & libidinosa, itaut defecerit culpæ originali accidens illud imperfectum, quod communiter comitatur materiam, siue instrumentum, quo communicatur, manente ipsa materia seminali nuda, siue nudata ab ea imperfectione inordinata, imò potius meritoria: Id quod etsi ex aduerso velut dubium adnotetur, adèd inconcussum est apud SS. Patres, Doctores, ac Theologos pios, vt eorum autoritates adducere sit otiosum, adiungitur tamen num. 92. reuelatio, quam desuper habitam refert S. Birgitta lib. 1. cap. 9. iisdem quasi terminis, quibus Ven. nostra Abbatisa loquitur, vt videre est.
- 48 Ex hoc itaque inconcussio principio infert ipsa clausulam notatam, videlicet: *ex hac parte* (abstractionis à delectatione inordinata, & libidinosa Parentum Mariæ in seminali propagatione corporis, eiusque materiæ ministracione) *potuit quàm optimè non resultare peccatum originale, quod ex alia non resultaturum Diuina Prouidentia statuerat*; notetur: non ait, quod peccatum non resultauit de facto ex præcisa abstractione prædicta, siue ex denudatione materiæ ab accidente imperfecto libidinosa delectationis, quod post peccatum Adami, in pænamque illius communiter comitatur generationes omnium cæterorum ab illo descendendum, sed quod potuit non resultare, quod ex alia iam parte non resultaturum de facto Diuina Prouidentia statuerat, vt de facto non resultauit, videlicet vel ex decreto non inclusionis Mariæ in pacto cum Adamo inito velut capite morali transfusionis innocentia, vel maculæ originalis, vel ex Decreto præseruatiuo per infusionem gratia sanctificantis in primo instanti infusionis Animæ, siue vnionis cum corpore, siue ex alio capite iuxta varios modos discurrendi Authorum piam opinionem exemptionis Mariæ à labe originali velut certam iam tuentium.
- 49 Sensus itaque genuinus clausulæ adnotatæ est, non quod ex præcisa Parentum Mariæ abstractione, siue denudatione ab illo accidente communi imperfecto libidinosa delectationis in eius conceptione peccatum originale non resultauit, sed quod potuit non resultare, vt non resultaret propterea in statu innocentia, si perdurasset ex coniunctione Parentum iuxta communem SS. Patrum, & Theologorum sententiam, aliud enim est dicere, quod mansit materia sola, idest quoad substantiam, nudata tamen ab accidente illo imperfecto communi cæterarum generationes ex Adamo descendendum concomitante, & aliud, quod sola ipsa denudatio, abstractio, siue carentia fuerit causa de facto non resultantia peccati originalis. Primum expressè Ven. Author statuit, non autem secundum. Præterea aliud est dicere: potuit ex hac parte non resultare, quod verissimum est, & aliud non potuit resultare, vt ex terminis patet.
- 50 Fusiùs adhuc aperitur, & explanatur sensus genuinus verborum Ven. Authoris num. 95., & duobus seqq., vbi ea sana prorsùs, & immunia ab omni nota, congruentissimaque ad eius intentum esse

ea ponderanti constabit . Quid autem contingeret in casu , siue hypothesi exaduerso conficto , quo carni modo dicto genitæ Mariæ anima alia fuisset vnita , aut ipsa B. Virgo non præseruata ? in primo casu potuisse non resultare peccatum pariter dicitur . In secundo verò resultaturum planè , sed quid inde contra assertam propositionem ? Nihil sanè .

OBSERVATIO XIV,

Pagin. numeroque 101. super verba num. 221.

Quibus affirmatur , quod in primo instanti , quo anima Mariæ infusa eius corpori fuit , concessus fuit ei vsus perfectissimus rationis .

- 51 Opponitur : Si Mater de Agreda concedit Mariæ in vtero Matris liberum aliquem actum , non contradico : concedere tamen ei vsum continuum illius à primo instanti , quo fuit concepta , admitti non debet , quantumuis id non solum Matris de Agreda , sed aliorum modernorum Authorum sit opinio . Ego autem (inquit Obseruator) omnibus simul oppono S. Thomam par. 3. quæst. 37. art. 3. dicentem , Beata Virgo non habuit in ventre Matris vsum liberi arbitrij , hoc enim priuilegium est peculiare Christi Domini , idque colligitur ex illo Hierem. 31. *nouum fecit Dominus super terram , femina circumdabit virum* : loquitur de Christo , qui ex eo quod à primo instanti Conceptionis vsum perfectissimum rationis habuit , & donorum gratiæ plenus fuit , dicitur *Vir* . Si Ergò Mater de Agreda admittit in & à primo instanti Conceptionis Mariæ vsum perfectissimum rationis , cessat admiratio Hieremiæ .
- 52 Respondetur pag. 102. num. 103. , & sequen. supponit Censor nedum Matrem de Agreda , sed etiam nonnullos Authores modernos concedere , vt reuera quamplures concedunt Beatissimæ Virgini in primo instanti suæ animationis vsum perfectissimum rationis , & liberi arbitrij : quo supposito , vt quid Testibus , motiuisue persuasuis egemus , vt ea assertio velut probabilis , pièque credibilis existimetur , ac proindè immunis ab omni censura , oppositaque potius censuræ obnoxia ex dictis ? quin obstet Authoritas S. Thomæ , non enim tanti habenda est , vt opponi , & anteponi debeat alijs assertum vsum rationis Mariæ concessum statuentibus , vt sunt non tantum moderni authores , sed plures SS. Patres , ac Doctores quos citat Suarez tom. 2. par. 3. disput. 4. Doctus nec non Nouatus tom. 1. cap. 7. quæst. 29. , vbi eam opinionem varijs authoritatibus , & rationibus mira Theologica subtilitate dispositis probat , & confirmat miris exemplis pag. , & num. quibus supra adductis , tum Angelorum , tum primorum Parentum , tum Sancti Ioannis Baptistæ , vt videre est , quod porro subsistere nequirit , si vsus rationis , & liberi arbitrij foret priuilegium Christi speciale , vt exaduerso ex D. Thoma assertitur , nonque aliunde probatur , quàm ex insubsistente , libera , impropriaue expositione vt patet Dicti illius Hierem. ; vltraquamquod , si ex eo præcisè , quod Christus à primo suæ conceptionis sit , & dicatur *Vir* , vsus

rationis, & liberi arbitrij conceditur, Beata paritèr Virgo ab initio suæ Conceptionis Fæmina, perindeque Mulier apparuit, sic depingitur Apocalip. 12. *Mulier amicta Sole juxtà vulgarem Doctorum intelligentiam.*

OBSERVATIO XV.

Pag. 103. num. 105. super verba num. 127.

Vbi habetur hæc propositio: *B. Virgo in primo instanti suæ Conceptionis exercere cæpit actus humiliationis, & prostrationis corporalis, aliasque virtutum operationes.*

- 53 Opponitur non quidem fundamentum aliquod positivum adducendo, sed admirationem videlicet: *quis sibi figurare potest, quod Corpusculum aded exiguum, utpotè quantitatem unius apis non excedens, ut ipsa Mater de Agreda ait, immersum aliàs in humoribus fluidis, humiliationes, prostrationesque corporales, & alia huiusmodi exercere potuerit?*
- 54 Respondetur pagin. 103. num. 107. semel concessio, & supposito ex immediatè dictis Beatam Virginem usum perfectissimum rationis, in, & à primo instanti suæ animationis habuisse, assertam propositionem plusquam probabilem, piè credibilem esse concedi debet, ut verumtamen id magis appareat, textus, & contextus Ven. Authoris producuntur num. 107., & sequen., quibus habitus omnium virtutum animæ B. Virginis in primo sui esse fuisse infusos, nonque ex tunc otiosos fuisse, sed actibus heroicis exercuisse statuit, ac declarat, exindeque concludit dicens. *Perfectio nedum consistebat in aded eminenti gradu habituum infusorum, sed etiam in actibus, qui respondebant iuxtà conditionem, ac excellentiam, quantum exerceri poterant eò tunc primo ope Divina, quæ aliud ad id impedimentum, siuè limitem non habebat, nec legi alteri subiacebat, nisi iustissimo Dei beneplacito.* Id quod si opus esset fulcire, innumeri SS. Patres, ac Doctores adduci possent, quodque breui calamo S. Birgitta lib. 8. suarum reuelationum num. 111. relata compræhendit.
- 55 Ad admirationem Censoris, *quis scilicet sibi figurare poterit, quod Paruula Maria corpusculo illo aded exiguo immerso aliàs in humoribus fluidis humiliationes, siue prostrationes corporales exercere potuerit* pag. 105. num. 114. respondetur, quisquis nimirum piè credat, uti piè credere debet Christum Dominum in vtero Matris corpusculo exiguo in primo suæ formationis instanti, immerso aliàs etiam in humoribus fluidis corporales humiliationes in gratiarum actionem ergà suum Patrem exercuisse, idem suam Sanctissimam Matrem ope Divina egisse, non ei difficile erit credere, sed piæ credibilitati succumbet, eò & maximè, si Sacras Scripturas euoluat, in quibus miris exemplis veritas assertionis confirmata inuenitur, tum de Iacob, & Esau, de quibus dicitur Genes. 25. vers. 22., *quod collidebant Paruuli in vtero Matris*, tum de Ioanne Baptista, de quo Lucæ 1. vers. 41. narratur: *Exultavit Infans in vtero Matris: quod passim Doctores exponunt de gaudio, & gratiarum actione*

faltibus, & prostrationibus corporalibus expressis, quorum nonnulli expressis verbis id asserentes citantur pag. 106. num. 116., & seqq.; idque tandem comprobatur verbis S. Augustini num. 118. productis, ac videndis.

OBSERVATIO XVI.

Pagin. 107. num. 119. super verba num. 251.

Quibus hæc propositio statuitur. *Si per unicum instans (Maria) in sua conceptione gratia caruisset, nunquam quacumque diligentia adhibita potuisset ab umbra, siue nota culpæ immunis dici.*

- 56 Opponitur ab vno Censore in hunc modum: ac si gratia baptismalis præcipuè culpam non deleat, sed eam dumtaxat cooperiat, vti Luterus aiebat: acrius tamen ab alio ea propositio, vti & illa quasi eadem num. 181. . *Si Maria in sua Conceptione peccatum originale contraxisset, semper macula illa appareret: de falsitate & errore configitur, quo tamen fundamento? nullo sane solido positivo, & efficaci: nulla siquidem adducitur Doctrina vera, siue inconcussa, cui contradicat, & minus vlla de fide catholica expressè, vel illatiuè saltim definita, cui opponatur, sed discursu theologico gratis quidem efformato, & innixo hypothesi, quod culpa originalis in mera priuatione formalitèr consistat: Si ergò (arguitur) Maria in sua Conceptione culpam contraxisset, & postmodum gratia sanctificans ei aduenisset, nihil illius priuationis in eius anima mansisset: gratia siquidem sui priuationem penitus excludit: gratia igitur illa superueniens procul dubio originalem culpam excluderet, quin quidquam eius relinqueret. In illo præterea casu minoris efficacix foret gratia, quam nobis in Baptismate collata, quæ nedum tollit reatum culpæ, sed quidquid rationem culpæ habet, abradit.*
- 57 Respondetur pag. 108. num. 121. vtramque nimirum propositionem annotatam sanam, & innocuam in sensu genuino Authoris, ab omnique falsitate, & longius errore esse alienam. Quis enim dubitare poterit, & minus negare peccatum originale quantumvis quoad culpam, & reatum pœnæ per gratiam baptismalem deleatur, veritatem moralis perseverantiæ quodammodo post se relinquere, qua possit, debeatque dici reuera extitisse, animamque foedasse, taliter vt quacumque diligentia adhibita, etiam gratia sanctificante adueniente, immo & Dei absoluta potentia interueniente saluari nequeat maculam non extitisse, animamque fædatam non fuisse? nemo sanè. Id igitur, & non aliud Ven. Author eius genuina mente, & verborum legitimo, & plano sensu considerato statuit, vti clarissimè patet ex verbis illis num. 181. ad litteram pag. 110. num. 127. recensitis, atque miris exemplis, & rationibus num. sequenti adductis, explanatis, & comprobatis.
- 58 Ex quibus clarè colligitur, quod quantumvis gratia sanctificans Beatissimæ Virginis Animæ post eius infusionem superueniret, semel quod peccatum originale, in & à primo animationis instanti incurrisset, & si culpa nedum operiretur, vti Luterum sensisse exaduersò asseritur, inaduertenter, vtpote qui peccatum originale

nale non agnuit, verum & penitus ablueretur, macula tamen semper moraliter perseueraret, semperque B. Virginem maculatam, Diaboli mancipium, iræ filiam, Dei inimicam (quod pijs aures offendit) fuisse verificaretur, quin tantæ infamiæ nota (hispanicè *mira energia tacha, o lunar*) juxtâ phrasim Scribentis, etiam per gratiam postmodum superuenientem penitus aboleretur.

- 59 Nec discursus ex aduerso illius est momenti, sed insubsistens potius, & inutilis (salua venia Censoris). Tum quia macula originalis si sumatur quoad culpam, primò & formaliter non consistit in mera priuatione gratiæ, vt nonnullos Theologos sentire non ignoramus, sed in deordinatione positua morali actus liberi personalis Adami moralitèr perseuerantis, ad posterosque ex Decreto Dei transfusi, & imputati, ad quam deordinationem sequitur priuatio gratiæ velut effectus, & pœna ex Diuina ordinatione, vt aliorum Theologorum vera tenet sententia. Tum & maximè quia in illa hypothese ex aduerso facta peccatum originale verè quoad culpam per superuenientem gratiam ablueretur, vt nobis per gratiam baptismalem remittitur: est enim de fide ex Sacra Tridentina Synodo per gratiam Christi, quæ in baptismo confertur, quidquid rationem peccati habet, reatumque pœnæ peccati originalis remitti: non tamen inferre licet, indè notam culpæ ita penitus aboleri, vt nec etiam moraliter perseueret, siue non extitisse verificetur: perseuerat quippè, & verificatur infamiæ nota, vel vt propriùs cum Ven. Authore loquamur: *illa tacha*; hispanicè, italicè: *taccia, o lunar*, itaut neque de potentia Dei absoluta non fuisse, verificari valeat: *ad præteritum namque non datur potentia*.

OBSERVATIO XVII.

Pagin. 112. num. 130. super verba num. 252.

Vbi hæc habetur propositio: *Omnia Priuilegia, Gratiæ, Dona, & prærogatiuæ Beatissimæ Virginis etiam comprehensa Dei maternitate, prout mihi exhibentur, & manifestantur, dependent ab eo quod fuerit immaculatè concepta.*

- 60 Opponitur primò, quod Mater de Agreda eam dependentiam sufficienter non explicat, aut enim eam ponit, quoad perfectionem, aut quoad substantiam, aut nec vnum, nec alterum: vnde necesse habuit declarare, quod neutro modo. Secundo, quoad maternitatem Dei, quod attinet, Ecclesia eam dependentiam non agnoscit, Dei namque Maternitatem de fide Catholica credendam proponit, quod verò sit, aut non sit Maria in peccato originali concepta, vniuscuiusque libertati sentire reliquit, vt constat ex Constitutionibus Sixti IV. Patres nec non Concilij Ephesini contra Nestorium probarunt, quod Maria vera sit Dei Mater ex alio principio, nulla mentione facta de eius Immaculata Conceptione. Tertio præcipuè falsa est ea dependentia, etiamsi sermo sit quoad maiorem perfectionem Donorum, quod videlicet ea omnia essent, velut ædificium mancum, & ruinosum absque fundamento solido, & proportionato, vt inquit ipsa Mater de Agreda.

da. Sic enim vera naturalis Dei Mater dici nequiret Maria: namque repugnantia, vel difficultas est (arguitur) ut attento statu, ad quem Maria fuit electa Donis Spiritus Sancti non minus perfecte ornaretur, ac si fuisset in peccato originali concepta? assignetur ratio, quare tunc esset abbreviata manus Domini? cur plenitudo non eam constitueret Deo gratiam? quis (ommissis alijs similibus iuscitationibus) potuisset talia cogitare, nisi qui mente careret?

- 61 Respondetur pag. 112. à num. 133. vsque ad 152., sed quoniam, satis fusa est satisfactio, ad Synopsum modò redigitur. Prætermis-
sis itaque præiactis quæstis impertinentibus, terminisque minis proprijs, quibus oppositio efformatur, nulli fundamento positivo, sed merè negatio, ut patet, innixis, dua specialiter consideranda, quæ ex aduerso afferuntur, haud ommittere valemus. Primum est clausula illa, an sit, vel non sit Maria concepta in peccato originali, vniuscuiusque libertati relinquatur ex Constitutionibus Sixti IV. quod enim antiquitus opinabile fuerit Mariam Sanctissimam fuisse conceptam absque peccato originali, vniuscuiusque libertati partem affirmatiuam, vel negatiuam tenere relictum certissimum est: quod autem post Constitutiones Sixti IV. in Sacro Concilio Tridentino confirmatas, ac deinceps à Gregorio XV., & præcipuè ab Alexandro VII. emanatas Constitutiones vniuscuiusque libertati relictum asseratur, & hoc apud S. Sedem, iudicent sapientissimi Iudices, quibus præfata Constitutiones, earumque tenor notus est, sit, vel non sit aliqua Censura dignum.
- 62 Secundum est illa propositio, quod videlicet *Deus ita perfecte potuit ornare Mariam Sanctissimam gratia, Donisque Spiritus Sancti attento Statu, ad quem fuit electa, si fuisset in peccato originali concepta, ac si fuisset ab eo præseruata, eò quod nulla sit in ea repugnantia, vel difficultas, ratione probans, cur non à Deo fieri de potentia absoluta, non attento statu, ad quem ipsam de facto eleuauit, ut videlicet esset digna, condigna eiusdem Dei Mater, non negatur, eo tamen supposito statu, id asserere parum tutum esse videtur ex infra dicendis.*
- 63 Interea verò assertam dependentiam omnium Priuilegiorum, & Gratiarum Beatissimæ Virginis etiam Maternitatis Diuinæ ab eo, quod fuerit in gratia concepta, in sensu genuino verborum Dei Famulæ, sanam, & inuulnerabilem, immò & innegabilem esse, eadem verba producta, ut iacent pag. 113. num. 136. concludunt videlicet: *vi veritatis, & lucis, qua hæc Mytheria contueor, semel iterumque fateor, omnia priuilegia, gratias prærogatiuas, Donique Mariæ Sanctissimæ concessa, etiam Dei maternitatis dignitate non excepta pendere, siuè originem habere ex eo, quod fuerit immaculata, & gratia plena in sua purissima conceptione, itaut absque hoc priuilegio omnia informia, & imperfecta viderentur, ac velut sumptuosum ædificium absque solido, & proportionato fundamento; Omnia certo quodam ordine, & nexu respiciunt puritatem, & innocentiam conceptionis;* quibus verbis apertissimè explanat, qualis sit dependentia, ordo, & nexus Diuinæ Maternitatis (idem est de alijs prærogatiuis): clariùs tamen aperitur supponendo cum Censore, quod vnum ab alio dependere dici potest, vel quoad

substantiam, & existentiam, itaut nullatenus subsistere valeret sine illo, à quo sic dependens dicitur, vti in Schola Thomistica Verbi Divini Incarnatio ab Adam peccato præuiso dependet, vel quoad modum, vti in Scotica, ea Incarnatio à peccato præuiso quoad circumstantiam passibilitatis tantummodo dependet; hæc autem dependentia talis est, vt quamuis absolutè, quoad substantiam, & existentiam non dependens poni posset in rerum natura, non verò ità perfectum, condecens, & speciosum, vti oportet, videretur.

- 97 Dum igitur Ven. Author Maternitatem Dei à puritate, & innocentia B. Virginis in sua Conceptione adstruit dependentem, sensus genuinus, & planus est, non quod Divina Maternitas quoad substantiam, & existentiam ità dependeat, vt absolutè subsistere nequiret sine illa puritate, attenda Dei absoluta potentia, aliave rerum dispositione, sicut nec quod Maternitas in quantum est dogma de fide Catholica creditum, dependeat absolutè à tutissima pijsima Sententia, & si non de fide definita Immaculatæ Conceptionis, sed vnicè eam dependentiam ponit iuxtà, & secundum quod sibi est manifestatum, idest quoad modum condecenciæ, perfectionis, & speciositatis, vti miro exemplo sumptuosi Edificij abque solido, & proportionato fundamento sese clarè explicat, quod si verumtamen clariùs desideretur, expendantur verba illa eiusdem pag. 115. num. 139. recepta.
- 65 Constito itaque genuino, plano, & expresso Ven. Authoris sensu asserta dependentia innegabilis est procul dubio, vipote expressa aliàs apud SS. Patres, grauissimosque Authores citatos pagin. eadem 115., & seq., & ne tandem locus dubitandi de hac veritate superfit, exemplum quo vtitur Ven. Abbatissa de sumptuoso edificio absque fundamento solido, & proportionato, S. Anselm. mirabili proprietate applicat lib. 6. de concept. c. 3., & quo etiam coherentè vtuntur Sacri Interpretes versantes versum illum Psal. 46. *Homo natus est in ea, & ipse fundavit eam Altissimus.* prout etiam dicitur pagin. eadem num. 145., quod autem eam dependentiam non agnouerit Ecclesia, nec Patres conciliares Ephesini ex hoc principio, sed ex alio probauerint, ac definiert Mariam veram Dei Matrem esse, quid inde, vt non piè credatur asserta dependentia tot fundamentis fulcita, congruentissimoque exemplo explanata? Præterquamquod S. Matrem Ecclesiam eam dependentiam velut à fundamento proportionato, & condigno cognoscere, ipsosque Patres Ephesinos non negasse, immo potius insinuasse, & supposuisse probatum manet, vt videre est numero 143.
- 66 His non obstantibus non leuis superest difficultas in concilianda asserta Doctrina Ven. Authoris cum communi SS. Patrum, & Doctorum, immò, & ipsius Scriptricis non semel cum ipsis asserentis gratiam immaculatæ Conceptionis, omniaque cetera Dona Mariæ Sanctissimæ concessa à Maternitate Dei dependere, vt constat ex Textibus eiusdem pag. 118. n. m. 147. citatis; non ergo cohære videretur cum præiacta dependentia Maternitatis à puritate conceptionis. Cohæret sanè, supposita tritissima in Scholis Sententia duplicem ordinem in Diuinis Decretis absolutis, & efficacibus distin-

stingente, intentionis nempe, & executionis, in quo diuerso ordine datur inter easdem res mutua prioritas, & dependentia: Ordo intentionis respicit finem primario preintantum, executionis verò respicit media, siuè conditiones ad illum consequendum. Intentionis prior est: *nam omnes ordinatè volens, prius vult finem, quàm media ad finem*; In ordine itaque intentiuo media pendent à fine tanquam à causa mouente, in executiuo verò finis dependet à medijs tanquam à conditionibus prerequisiteis.

- 67 Quando ergo Ven. Author omnia Priuilegia Mariæ pendentia ponit à Maternitate Dei, loquitur in ordine intentiuo Decretorum Dei; dum verò affirmat Diuinam etiam Maternitatem ab innocentia, & puritate Conceptionis dependere, in ordine executiuo fermocinatur, itaut priùs fecerit esse sine labe conceptam, quàm esse de facto, & exercitè Matrem Dei, id quod expressis verbis statuit prima parte, aliisque in locis citatis pag. 119. num. 150. Suarez nec non ibidem relatus.

OBSERVATIO XVIII.

Pag. 120. num. 153. super verba num. eodem 252.

Videlicet. *Moneo tamen cunctos Reginam Cœlestem tanti habuisse ornatum, & pulchritudinem à Sanctissimo suo Filio in primo instanti Conceptionis collatam, vt ad eius mensuram, siuè proportionem, eius erit indignatio aduersus eos, qui cum tenacitate, & contentione eo ornato, & pulchritudine ipsam spoliare, ac deturpare conabuntur: Eò maxime dum Sanctissimus Filius ad sui gloriam, & solatium mortalium adeo ornata, & pulchram Mundo iam exhibere dignatus est.*

- 68 Opponitur in primis, sed non aliter quàm sciscitando, quando quomodo, & cui illorum, qui sic credibile notum facere posset Mundo Immaculatæ Virginis Mysterium? Gregorius XV. literis suis ad Philippum IV. instantem pro eius definitione rescripsit dicens: *non-dum æterna Sapientia tanti Mysterij penetralia patefecit.* Idem testati sunt, si non verbo, vel scripto, facto tamen successores. Deinde [ait Censor] haud omitti debet, quantum Mater de Agreda contrarietur Constitutionibus Apostolicis Sixti IV., Gregorij XV., Pauli V., & Alexandri VII., quibus prohibetur sub pœna excommunicationis asserere eum peccare mortaliter, qui negat immaculatam conceptionem, dum ipsa statuat indignationem Dei incurrere, quæ indignatio absque peccato mortali non incurritur: quin obstet clausula illa: *cum obstinatione, & perfidia*: nam cum non sit articulus de fide, sed libertati vniuscuiusque relictum parti affirmatiuæ, vel negatiuæ adhærere, locum non habet obstinatio, & perfidia, dumtaxat ergo (concludit Observator) intelligi potest Mater de Agreda de negatione præfati Priuilegij, attendente opinione illud concedente: & hoc est, quod præfatis Constitutionibus aduersatur.
- 69 Respondetur pag. eadem num. 155. vsque ad 169., & in primis quantum ad quæsitum quando nempe, quomodo, & cui illorum, qui id vt credibile notum facere posset [Mysterium Conceptionis]

nulli vnquam vsque modo responderetur, vt credibile fide Catholica infallibili, ita tamen per Summos Pontifices, & per ipsos Vniuerso Mundo Catholico illud Deus patefecit, vt fide certa omne Dubium prudens practicum saltim, vel moralem falsitatis formidinem citra fidei Diuinæ certitudinem excludente credibile Deus manifestauerit, prout Mundus totus Christianus cultu publico exhibito de precepto iuxta mentem S. Rom. Ecclesiæ per eius Supremum Caput, ac Rectorem Alexand. VII., & Clement. XI. agnoscit, fatetur, celebrat, ac veneratur.

70 Quantum ad secundum, quod videlicet Ven. nostra Abbatissa Constitutionibus Apostolicis contrarietur asserens indignationem Dei incursum eum, qui Mariæ conceptionem oppugnare conetur, quandoquidem iuxta eas constitutiones vniuscuiusque libertati relinquatur, partem affirmatiuam, vel negatiuam tenere, agrè respondere cogi ingenuè fatemur, eaque propter ab hoc puncto præscindimus, alijsque iudicandum submittimus, quisnam potius præcitatibus Constitutionibus contrarietur, negans nimirum Beatam semper Virginem fuisse conceptam absque labe originali, in eo sensu, quo vniuersalis Ecclesia iuxta declarationem Alexandri VII. præsertim id semper intellexit, aut asserens vniuscuiusque libertati relictum vnum, vel alterum?, vel tantum Mysterium pio corde, oreque pleno propugnat, veneratur, & colit? ab hoc inquam præscindimus; alijsque, sapientissimis maximè Iudicibus discernendum submittimus.

71 Assertam tamen indignationem, sub his terminis, quibus præmissa monitione humili, ac sincera Ven. Abbatissa eam proponit, iustissimam esse conuincitur: non enim in primis loquitur de indignatione Dei, vt à sinistrè vertitur, sed Beatissimæ Virginis incurrenda: nec deinde eam incursum adstruit absolutè, qui Mariæ conceptionem in gratia denegauerint, sed limitatè, siue restrictiuè, eos videlicet, qui non cum obstinatione, & perfidia (vt à sinistrè etiam vertitur) sed cum tenacitate & contentione hispanicè: *Contentenidad, y contencion*: purissimam Deiparam deturpare, atque spoliare ornatu, & pulchritudine à suo Sanctissimo Filio in primo instanti animationis collata, & quanti ipsa tanti habuit, ac meritò: In hoc igitur sensu quis non timere poterit indignationem eius incursum eum, qui post tot argumenta, quibus Altissimus per Summos Pontifices, per innumeros SS. Patres, Doctores, ac Theologos; per priuatas reuelationes, per iterata miracula, perque tandem vniuersalis Ecclesiæ consensum, omniumque Fidelium acceptationem, innocentiam, & puritatem suæ Sanctissimæ Matris manifestatam oppugnare conetur?

72 Porro Mysterium hoc iuxta statum præsentem, quo ab vniuersali Ecclesia de precepto colitur, in eodem saltim gradu certitudinis reperitur, quo eiusdem corpore, & anima assumptio in Cælum creditur, & colitur, immò si fas sit dicere maioribus argumentis fulcitum: Quis igitur pius verusque Catholicus dubitare, nonque timere valebit indignationem eiusdem incursum, qui hoc Mysterium negare, vel etiam in dubium vocare, aut velut opinabile libertati vniuscuiusque relictum id vel negare vel confiteri præsumat, idque cum tenacitate, & contentione? diximus pius,

¶ *Catholicus*, non enim ignoramus vnum vel alterum his etiam nostris temporibus præfatum Mysterium negare audentem, vel in dubium vocantem non sine piarum aurium offensione, leui nec non scandalo.

- 73 An autem, & quale peccatum asserta indignatio arguat, vel supponat, Ven. Author nec declarat, nec ex eius verbis legitime inferri valet: vnicè etenim adstruit, quod ad mensuram, siuè equalitatem (intellige proportionalem) æstimationis Beatissimæ Virginis de ornatu, & pulchritudine innocentiae, & gratiæ in sua conceptione, eius erit indignatio. Audemus verumtamen dicere, non quod contrarium piæ opinioni sustinens mortaliter peccet, & minùs hæresim incurrat, vtpote prohibitum à Summis Pontificibus, sed quod ab aliqua culpa veniali saltim excusari nequeat ad mensuram tenacitatis, & contentions in propugnanda opinione piè contraria, quisquis Apostolicas Constitutiones fauore eiusdem piæ opinionis emanatas, pœnasque grauissimas in eis expressas infligendas ab Alexandro VII. inuouatas perpendat, haud censere nequibit.
- 74 Dicere autem, vt̄ ex aduersò dicitur, indignationem non incurri nisi ob peccatum mortale, absolutè prolatum, parùm tutum, ne aliter loquamur, videtur: Deum enim offendi, ac proinde indignari de peccato etiam veniali, & ad mensuram qualitatis offensæ, absit negare, aptissimum tandem exemplum in materia longè minoris momenti ex Doctrina Angelici Præceptoris Opusculo 19. c.3. adducitur pag.124. num.164., nonnullæque Authoritates numeris sequentibus, quæ si pensitentur, nulli iam licere Immaculatam Virginis Conceptionem in sensu Ecclesiæ negare, vel ei quoquo modo contradicere tenaci præsertim contentione, id est siuè verbo, siuè scripto, siuè arguendo, siuè disputando [id enim tenacitas, & contentio exprimit] sed indignationem Beatæ Virginis incursum, & alicuius culpe incursum haud negari posse videtur: Interius dissentiri, vel non assentiri pia prudenti credulitate huic Mysterio prohibitum non esse, expressè fatemur. Exteriùs tamen quoquo modo ex dictis cum tenacitate, & contentione illi dissentiri posituè, nulli iam licere absque aliqua nota scandali, & pœnarum incursum à summis Pontificibus infligendum, compertum est.
- 75 Hæc in responsionem præsentis obseruationis dixisse agrè, coactè, salua tamen debita modestia, iterùm ingenuè fatemur, quam tandem claudimus pia humili monitione Ven. nostræ Abbatissæ pag. 121. numer. 159. recensita huius tenoris: *ad hoc prodigium (Deiparæ nempe Mariæ præseruationis à labe originali) humana fragilitas pia humilitate accedit, & fateatur Creatoris magnificentiam, gratiasque ob beneficium toto humano generi in Reparatrice sua concessum rependat? Cesset iam zelus vi huius lucis deuictus: Si enim infinita Dei bonitas (proùt mihi ostensum est) in conceptione Mariæ Matris suæ peccatum originale aspexit velut indignata, & irata contra ipsum, simulque gloriata, habuisse causam iustam, atque opportunam occasionem illud præcipitandi, & rapidum eius cursum sistendi, qua ratione humanæ Sapientiæ gratum videri poterit, quod Deo tam abominabile est?, iam iam tempus est, ut intellectus humanus in hono-*

honorem magnæ Reginæ nostræ extendatur, ac dilatetur, atque ille qui contrarium tenuerit, ab illo recedat, & desistat, exclametque cum Sancta vniuersali Ecclesia, Mariam Sanctissimam immaculatam in sua Conceptione fuisse.

OBSERVATIO XIX.

Pag. 125. num. 170. super verba num. 330.

Videlicet: Maria Sanctissima vix nata innumerabili Angelorum multitudine stipata de mandato Domini in Cælum Anima, & corpore fuit sublimata, & à Filio velut Mater recepta, atque ad dexteram eius collocata, Angelo vno eius custode inter brachia S. Annæ illius personam supplente.

- 76 Opponitur: hanc narrationem aduersari traditioni, & Doctrinæ Ecclesiæ, qua constat, quod ante aduentum Christi clausum erat Cælum mortalibus, idemque Christus, & si immunis à peccato, non legitur quod Anima, & corpore in Cælum ascenderet, nisi post quadraginta dies completos à sua resurrectione, nec vllus eorum, qui cum ipso resurrexerunt, vt colligitur ex illo Ioann. 20. v. 17. *nondum ascendi ad Patrem meum*: adiungitur: nedum hanc, sed quamplures alias corporales eleuationes Mariæ in Cælum, quas Mater de Agreda varijs in locis recenset, vanas, & superfluas esse, ac tandem ridiculum, ac incredibile, quod tempore illo, quo Maria in Cælum euecta extitit, vnus Angelus inter brachia S. Annæ personam, & locum illius supplens, permanferit.
- 77 Respondetur pag. 126. num. 172. vsque ad 180., & quidem quantum ad eleuationem Mariæ vix natæ in Cælum, aliasque deinceps, si Censor obseruasset Doctrinam, quam desuper Author adnotationum adnotat. 16. in satisfactionem adducit, vel saltim reflexisset super ea, quæ Classe secunda art. 8. Positionis prioris dudum exhibitæ sub titulo *de commercio eiusdem Beatissimæ Virginis cum Ecclesia triumphanti, dum adhuc in terris degeret*, dicta sunt de iteratis eleuationibus Mariæ anima, & corpore in Cælum, deque visionibus quandoque intuitiuis diuinitatis transeunter, quandoque abstractiuis per altissimas infusas species, ab huiusmodi oppositione procul dubio sese abstinisset, vtrobique enim ad sufficientiam, nè dicamus ad plenum probatum inuenisset ex SS. Patribus, & Sacris Doctoribus, validissimisque rationibus ex nullo capite incredibilem, & minùs impossibilem esse assertam eleuationem, aliasque deinceps habitas: non quippe ex lege communi prohibente ingressum mortalium in Cælum ante aduentum Christi, eiusque Ascensionem, non ex eius dignitate, & primatu; non ex statu viæ Beatissimæ Virginis, nec tandem ex aliquo Sacre Scripturæ textu, vllaue traditione, siue doctrina Ecclesiæ iuxta genuinam expositionem, & intelligentiam.
- 78 Quoniam itaque nulla difficultas noua in præsentì adiicitur, quæ ibidem euacuata non sit pænitus, nouam adiungere satisfactionem superfluum est: vt enim verò omnis scrupulus euanescat, textum, & contextum Ven. Scriptricis, vnde clausula adnotata est de prompta ad vnguem in latinum versam in medium producimus:

Ipsa equidem post assertam Mariæ vix natæ corporalem eleuationem in Cœlum, dubium, quod sibi de super occurrerat, Magistræ suæ humiliter proponere ausa est declarandum non pro se, sed pro alijs, quibus fortassè occurreret, motiuæque dubitandi, & quidem ea omnia, quæ adduci possent, & adducuntur ex aduerso verbis numer. 337. huius tenoris: *Si licentiam mihi concedas Domina mea, vt coram te loquar, dubium quod mihi occurrit super hoc Myserio admirabilis, sanctique tui ortus proponam: Dubium est, quomodo concipiendum sit, quod per manus Sanctorum Angelorum admissa fueris in Cœlum Anima, & corpore, & ad Diuinitatis conspectum; Siquidem iuxta Doctrinam Ecclesiæ Sanctæ, & Doctorum, Cœlum clausum extitit, & velut interdictum hominibus, quoad vsque Sanctissimus Filius tuus illud aperiret mediante vita, & morte sua, illudque ingressus fuit, velut Redemptor, & caput, dum resuscitatus ascendit in die Ascensionis, primus omnium cui æternales illæ portæ, quæ clausæ erant per peccatum, apertæ fuerunt.*

79 Dubio huic, quod reuerà continet quidquid in oppositum obijci valet, pia Mater, ac Magistræ dignata est respondere, rationes simul congruentiæ assignans pro tanti beneficii sibi concessi pia credibilitate dicens: *Cum me obex peccati non tetigerit, impedimentum mihi non fuit, quod mortalibus cæteris ad ingrediendas portas illas æternales gloriæ, immo potius brachium Filij mei fecit mecum velut cum Domina Virtutum, & Regina Cæli, & quia de carne mea, & sanguine vestitura eram illum, hominemque factura, placuit dignationi suæ me prius præuenire, & similem sibi facere in puritate, & exemptione à culpa, atque in Donis alijs, priuilegisque Diuinis.* Hæc pijsissima Mater, & Magistræ, quorum vim, & efficaciam persuasivam quisquis attentè perpendat, assertæ corporalis eleuationis Mariæ vix natæ, aliarumque quarumcumque ab eius Famulæ recentiarum piæ credibilitati haud succumbere poterit.

80 Adiungitur verumtamen argumentum hoc Theologicum: maius reuera est Deum intuituè in hæc mortali vitæ videre, quàm corpore & anima præcisè in Cœlum euehi, ac locum Sanctis in perpetuum post mortalis huius vitæ cursum destinatum obiter occupare: hoc etenim quid accessorium est de secundo se habens ad ipsorum gloriam, primò essentialiter consistentem in visione, & fruitione Diuinæ essentia: sed primum concessum fuisse sapius Beatissimæ Virgini quamplures non leuis notæ Authores fatentur, non obstante lege illa generali in Sacra Scriptura expressa: *non videbit me homo, & viuet: & illa: nemo potest Deum videre constitutus in terra:* Immo etiam quamplures tam antiqui, quàm moderni id concessum fuisse existimant, in statu innocentia: Adamo, in lege scripta Moyli, & Eliæ, in lege gratia: S. Stephano, & Paulo, atque alijs, si igitur quod maius est B. Virgini [alijs prætermis] concessum fuisse non obstante lege prohibente ingressum in gloriam essentialem non quidem permanenter, sed transeunter, piè credibile est, cur non quod minus est, velut accessorium, & de secundo se habens, raptus nimirum corporalis in Cœlum pro breui tempore? concessus fuit Paulo, vt tenet pia communis Sententia ex dispensatione legis inaccessibilitatis loci, & status vitæ,

incompatibilis cum statu termini, & non Beatæ Mariæ? , contradiceret sanè principio illi generali à Sanctis Patribus, sacrisque Doctoribus firmato videlicet: *Omnia priuilegia, gratias, & fauores uni ex Sanctis concessos, rationale est credere Deiparæ fuisse elargitos, nefasque tenere, ei fuisse denegatos, sed potius excellentiori modo donatos.*

81 Nec officit, si dicatur id Paulo contigisse post Christi Domini Ascensionem, quando iam Cœlorum portas ipse aperuerat: non inquam officit, quod enim probat fuisse dispensatum cum Apostolo post Christi Ascensionem, probat quippe potuisse fieri prius cum Deipara: Apostolus namque vt ad Emphyreum raperetur, à lege inaccessibleitatis, & status viatoris dumtaxat impediabatur, et si aliud impedimentum habuit, melius ad intentum nostrum, fortiusque premit argumentum: Beatissima autem Virgo non aliud impedimentum habuit, vt Cœlum anima & corpore rapta ingrederetur, vt Paulus sub lege vniuersali ingressum mortalibus prohibente, vtpotè à culpa originali exempta, quæ vnica fuit causa finalis dictæ prohibitionis iuxta vulgarissimam apud SS. Patres, Sacros Interpretes, Doctores, ac Theologos Sententiam, nihil ergò magis prohibens prò ipsa ante Filij Ascensionem, quam prò Paulo post eam, ac per consequens, si dispensatum fuisse ab ea lege, piè creditur, cum Cœlorum Regina dispensatum fuisse tempore asserto piè ad minus titulo potiori credi debet, iuxta præiactum principium.

82 Minor supposita piissima, vera, certaue Sententia, quod videlicet Mariam Sanctissimam præuenta, siuè exempta à lege communi transfusionis peccati originalis Adami in posteros, euidentissime infertur; non enim vnquam subiecta, siuè supposita fuit Legibus vniuersalibus peccatum concernentibus, atque in eius panam à Deo latis, ac per consequens non sibi vnquam clausa fuit Cœli Ianua, quæ *Regis alti Ianua dicitur*, & per quam *Paradisi portæ nobis apertæ sunt*, à Sancta Ecclesia acclamatur; non igitur obicem aliud habuisse cogitari potest, quam inaccessibleitatis Loci Emphyrei, & status viæ: si igitur eo non obstante Paulus fuit corporaliter raptus in Cœlum, cur non Maria?

83 Ex his satis colligi valet, quam liberè ex aduerso asseratur raptum huiusmodi communi Ecclesiæ traditioni, & Doctrinæ aduersari, non enim vlla traditio, siuè Doctrina ultra legem ingressum in Cœlum mortalibus prohibentem, cui contradicat ante Christum adducitur, nisi quod nec Christus, nec vllus eorum, qui cum eo surrexerunt, Cœlum ascendit, nisi post completos dies à Resurrectione; liberè inquam hoc velut contrarium asseritur: notissima namque sunt mysteriosa motiua, ob quæ Christus detineri voluit in hoc Mundo eo tempore, captiuosque cum ipso, non obstante, quod tam ipse, quam illi in statu comprehensionis iam essent, quasi exindè arguere liceat, non potuisse in Cœlum immediatè post Resurrectionem etiam stante lege inaccessibleitatis, & si non pro ipso, sed pro Redemptis lata, vt cum ipso ascenderent.

84 Nec minus liberi sunt discursus, motiuaque, quibus asserta eleuatio, aliæque huiusmodi à Ven. Authore narratæ vanæ, & superflue existimantur, eò videlicet, quod ad nihilum deseruirent, non qui-

dem (arguitur) vt oculis Deum Maria videret, quem visione imaginaria in terris posita videre poterat, nec vt à Deo, & Angelis videretur, quandoquidem ipsam in terris videre poterant, liberæ, inquam, nè dicamus futiles, sunt rationes istæ, talesque esse exemplo raptus corporalis Pauli quisque agnosceret; ad id tandem, quod velut ridiculum, & incredibile putatur, quod videlicet interim, ac Maria in Cœlum euecta extitit, vnus Angelus eius locum, & personam tenens inter brachia S. Annæ inuolutus remansit, nè Mater absentiam Filiolæ animaduerneret, verba, quibus Ven. Scriptrix factum recenset in responsionem afferuntur num. 179., hisque suppositis, quid velut ridiculum, & incredibile videri valeat, humanam mentem capere nequire num. sequen. Sacræ Scripturæ exemplis concluditur.

OBSERVATIO XX.

Pag. 129. num. 181. super verba num. 334.

Quibus asseritur, quod dum Maria vix nata in Cœlum fuit euecta, vox de Throno exiit dicens: *MARIA* vocabitur electa nostra: quod Nomen in Sacratissimo Trinitatis Consistorio fuit decretum, & post dies octo in terris imponendum ordinatum, post quos multitudo Angelorum descendit de Cœlis scutum portantium, & in eo Nomen *MARIA* scriptum, seque Matri felicissimæ manifestarunt dicentes, qualiter Nomen illud Diuina Prouidentia Filiolæ suæ dederat, eidemque ab ipsa, & Ioachimo imponendum ordinauerat.

- 85 Opponitur, non vtique, quod Nomen *MARIA* à Diuina Prouidentia fuisse ordinatum asseratur, sed cum sciatur (inquit Observator) ex vna parte, quod Deus nihil imperfectum operetur, & ex alia certum sit, quod sufficeret vnus instinctus, vna inspiratio interna, vel vnus Angeli expeditio, qui Nomen *MARIA* Genitoribus imponendum nunciaret, quidquid desuper Mater de Agreda narrat, inuentio est solius suæ phantasæ. Si etenim ad manifestandum Nomen *IESV* imponendum, sat fuit Angelus vnus, qui id Mariæ, & Iosepho nunciaret, idem, vel alius sufficere potuit ad nunciandum Nomen *MARIA* Parentibus: inuerosimile præterea videtur, quod tot cœremoniæ, quot Mater de Agreda narrat, interuenerint.
- 86 Respondetur pag. 130. num. 183. verba Ven. Authoris, quæ inconcinna, circumcisa, nudataque ab eius spiritu adnotantur, ad litteram præmittendo à num. 184. vsque ad 187., quæ si dignè, si diligenter, si quod primum est, piè considerentur, factum narratum non velut inuentionem phantasæ Dei Famulæ, non velut inuerosimile, siuè incredibile, nisi liberè, siuè gratis existimari debere, nec posse agnosceretur apertè, apertiùs tamen ex motiuis ad huiusmodi Iudicium adductis: Quod nimirum tanta Angelorum multitudo ad annunciandum nomen *MARIA* Genitoribus Filiolæ suæ imponendum superflua fuerit, quandoquidem vnus ad id instinctus, vna inspiratio interna, vel vnus Angeli expeditio satisfuisset, vt fuit satis vnus ad annunciandum Nomen *IESV*. Quis igitur

hæc audiens non vanam, liberamque potius inuentionem esse ad impugnandum factum narratum? Quod Deus nihil vnquam imperfectum operetur, fatemur; quod deindè satis fuerit vnus instinctus, vna inspiratio interna Parentibus immissa, vel vnus Angeli expeditio, etiam fatemur, si ita Deo placuisset, inde tamen arguere vno, vel altero ex his modo factum fuisse, arguere non licet, & minùs velut inuerosimile, siuè incredibile, & longiùs inuentionem phantasiæ asserentis id factum fuisse mediante Angelorum multitudine.

87 Porro Ioann. 20. v. 12. dicitur de Magdalena: *Vidit duos Angelos sedentes vnum ad caput, & vnum ad pedes*: & Luca 24. v. 4.: *Ecce duo Viri steterunt iuxtà illas in veste fulgida*: Actor pariter 1. v. 10.: *Ecce duo Viri adstiterunt iuxtà illos in vestibus albis, qui & dixerunt Viri Galilei &c.*, vt quid igitur duo Angeli, vt nunciarent Mulieribus Christum surrexisse? vt quid pariter (prætermisiss alijs exemplis Sacræ Scripturæ) duo alij Angeli, vt Apostolos confortarent, certioresque facerent Iesum ab illis iam assumptum ad eos iterum venturum? quandoquidem ad id vnus instinctus, vnaue inspiratio interna, vel vnus Angeli expeditio sufficeret? num inuentio phantasiæ scribentis? num inuerosimile, siuè incredibile putari potest duorum Angelorum destinatio? absit; si deindè tam præcelsi nominis annunciatio consideretur, congruentissimam fuisse Angelorum multitudinem, & quidem eo apparatu, & faustu, quo Nomen MARIA sculptum, siuè scriptum ab Angelis portabatur iuxtà narrationem Ven. Authoris, quis non confitebitur?

88 Idem contigisse in annunciatione Nominis IESV eadem expressè affirmat part. 2. num. 113. verbis relatis pag. 133. num. 190., nec id opponitur Textui S. Luca 1., quo dicitur S. Gabrielem ad id fuisse missum, ac si Angelos alios excludat positiuè, sed nominatur expressè solus ipse, quia erat Dux, Princeps, nunciusque principalis ad legationem destinatus, immò ex his, quæ idem S. Lucas in Natiuitate Christi contigisse narrat cap. 2. v. 13.: *Facta est cum Angelo multitudo Militiæ Cælestis*: Satis congruenter colligitur id ipsum euenisse in alijs occasionibus non minoris momenti, sed vt quid desuper moram facimus? est nè præfata narratio contra fidem, bonos mores, doctrinamue Ecclesiæ? nec probatur, nec probari valet: adducitur nè positium efficax aliquod fundamentum incredibilitatem, vel impossibilitatem facti narrati conuincens? minimè; gratis ergò, & sine causa innocens Scriptrix impugnatur.

OBSERVATIO XXI.

Pag. 134. num. 192. super verba num. 334.

Nimirum: Partus S. Annæ ita purus fuit, vt purificari non egerit, idque ipsum asserens B. Virgo introducitur num. 359.

89 Opponitur: id expressè aduersari Sacro Textui Luca 12. v. 5., ibi: *Si Mulier suscepto semine pepererit Fæminam, immunda erit duabus hebdomadibus iuxtà ritum fluxus sanguinis, & sexaginta sex diebus manebit in sanguine purificationis suæ.* Re.

- 90 Respondetur pag. eadem à numero 193. vsque ad 198., & quoniam sola verba Ven. Authoris, quæ circumcisa iuxta morem notantur, huic oppositioni plenè occurrunt, ea vt iacent præmittuntur numero. 194., quibus ad literam legem, & præceptum de purificatione Mulieris, quæ Fæminam pareret Leuitici describit, hisque recensitis infert dicens; *Partus felicissimæ S. Annæ aded purus, & mundus fuit, quantum Diuinæ suæ Filix expediens, ac decens erat, ex qua puritas in Matrem redundabat, & quamuis ex parte purificari non egeret, ipsa nihilominus debitum legis punctualiter soluit, & impleuit immunda apparens in oculis hominum Mater, quæ immunis erat à pensionibus, quas lex purificari iubebat.*
- 91 Hæc Ven. Abbatisa, cuius narrationem immeritò Sacro Textui, quem ad literam præmittit, aduersari dicitur; constat equidem ex ea primò S. Annæ partum purum, & immunem fuisse à pensionibus, & immunditijs, quæ partus aliarum Mulierum communiter comitantur, vel sequuntur, secundò eam puritatem, & munditiam talem fuisse, qualis decens, & expediens erat Filix Diuinæ, vnde ea puritas in Matrem fluebat. Tertiò, quod ex ea parte, siuè causa non indiguit S. Anna purificationis legalis, & minus spiritualis, quia Sancta erat vt ipsa Sanctissima Filia Famulæ suæ testatur verbis ex aduerso citatis, est, que piè credibile, videlicet: *Ego, absque labe concepta opus non habui, vt ad Sacerdotem accedens purificarer. Idem de Matre mea, quia Sancta erat.* Quartò tandem, quod eo non obstante, legis præceptum punctualiter impleuit S. Anna.
- 92 Horum quatuor Tertium dumtaxat velut contrarium Sacro Textus ritum purificationis præscribenti, notatur, quod videlicet partus S. Annæ ita purus asseratur, vt purificationis non egerit: Si tamen in quo partus mundities adstruitur, si qualis, & quanta fuerit ea puritas, si causa, siue origo illius, si legis tandem debita punctualiter impletio iuxta literam, mentemque expressam narranti, perpendantur, eam narrationem non aduersari, sed potius conformari apparebit.
- 93 Semel etenim, quod huiusmodi partus purus, & immunis fuerit à sordibus, siuè immunditijs, quæ partus aliarum Mulierum comitantur, vel consequuntur, necessariò indè sequitur, S. Annam ea ex parte purificari non indiguisse; purum namque, & mundum ea parte, qua purum, & mundum est, non opus habet purificari, vt luce clarius est; sed partus S. Annæ purus, mundusque fuit ab immunditijs, & pensionibus solitis in cæteris Mulierum partibus, hoc est à sanguinis profluuio, & alijs huiusmodi: non ergò eis purificari indiguit: minor hæc multis persuadetur. Primò ratione congruentissima, quam Ven. Scriptrix insinuat velut causam puritatis, & munditiei partus S. Annæ: *Qualis, & quanta (inquit) decens, ac expediens erat tam puræ Filix, vnde puritas in Matrem redundabat:* Cum itaque Sanctissima Filia purissima immaculate concepta; in nullo corrupta fuerit, vt SS. Patres vno ore fatentur, exindè velut ex fructu, siuè effectu colligenda, immò & statuenda est puritas, & immunitas Matris in eius partu ab omni impuritate communi in aliarum Mulierum partibus.

- 94 Secundò ratione à puritate eidem congruentiæ ionixa pagin. 136. num. 197. deducta ex puritate S. Annæ in actiua conceptione, siue generatione Sanctissimæ Filiaë MARIE, cui adiungi potest alia congruentia subillata ex sententia pia valde probabili, quam propugnant quamplures non leuis notæ Authores, quod videlicet S. Anna immunis fuit à doloribus in partu, qui reliquos partus comitantur post Adæ peccatum, ex eo, & propter ipsum, atque in poenam eius inflictos, & causatos iuxta sententiam illam Genes. 2. *In dolore paries Filios*, & à quibus Eua, & ab ea descendentes immunis fuissent, si in statu innocentia ipsa perseverasset, uti communis tenet sententia: non ergò S. Anna dolores sensit in partu, quia nullam sensit libidinofam concupiscentiam in concipiendo Mariam, uti ait S. Damascen, loquens de partu Mariæ Sanctissimæ lib. 4. de Fide cap. 15. : *Quia voluptas non antecuit, nec dolor quidem in partu subsequutus est*; Cui consonat Suarez tom. 2. in 3. part. disputat. 3. sect. 3. dicens; *Dolor partus respondet libidini, & voluptati Conceptionis*.
- 95 Cum igitur Conceptio actiua Mariæ facta fuerit absque vlla in Parentibus libidine ex dictis Observation. XII. respondendo, absque vllò dolore Matris eius partus fuit, id quod confirmatur exemplis aliarum Mulierum, quæ ob specialem Dei gratiam priuilegium, siue dispensationem exempta à doloribus partuum narrantur, uti de Matre Moylis Iosephus libro de antiquitate cap. 9., de Matre S. Lyduinae Thomas à Kempis in huius Sanctæ vita par. 1. cap. 1. : De Anna Ostrobiae Ducissa in vita S. Stanislai Kostha. Si igitur S. Anna in suo partu exempta fuit à doloris pensione iuxta præfatam piam sententiam, necesse est consequenter dicere immunem fuisse à cæteris pensionibus, & accidentibus impuris in partu purissimæ Dei Genitricis.
- 96 Ex his clarè cognoscitur, quàm immeritò Doctrina Ven. Authoris Textui Sacro Leuitici aduersari existimetur; Non enim ipsa asserit S. Annam absolutam fuisse à lege præscripta purificationis ex Diuina dispensatione, uti non nemo cogitauit, sed cum limitatione, ea nimirum ex parte, qua eius partus, & mundus fuit, immunis ab illis impuritatibus, & sordibus, à quibus cæteras Mulieres purificari lex iubebat, immo etiamsi asseruisset S. Annam exemptam fuisse absolutè à lege adimplenda ex Diuina dispensatione, siue eam legem locum in ea non habuisse ob exemptionem à sordibus legalibus, quæ erant motiuum, siue finis legis, non proinde eidem legi aduersari putari debet, eò & maximè dum ipsa Ven. Author palam affirmat, S. Annam debitum legis punctualiter soluisse immundam in oculis hominum apparentem, non quidem ex necessitate, sed ex humilitate, & obedientia, uti eiusdem Sanctissimæ Filia velut humillima, & obedientissima postmodum fecit, non obstante, quod partus eius purissimus vndequaque fuerit: Non ergò percipitur, nec percipi valet, quo motiuo ex aduerso asseratur, Ven. nostræ Abbatissæ narrationem legem purificationis præscribentem Textui Sacro opponi.

OBSERVATIO XXII.

Pagin. 136. num. 199. super verba num. 444.

Quibus dicitur, quod *cessante visione intuitiva Diuinitatis in Maria, dum in Cælum corporaliter euecta extitit, alia successit visio imaginaria, & tunc Seraphin de Domini mandato ornarunt, modò ab Authore quartæ Censuræ, prout à Ven. Scriptrice narratur, impugnatur.*

97 Opponitur, video, (inquit ipse) quod Mater de Agreda ea ornamenta materialia applicat rebus spiritualibus, per illaque signa, varias virtutes, dona, & priuilegia Beatissimæ Virginis, vellem tamen scire pro quo symbola illa inseruiebant? ad quem dirigebantur? non certò ad Deum, qui absque illis sciebat Dona, virtutes, & priuilegia, quæ eidem concesserat, non ad Angelos, vt de dignitate, excellentijsque Mariæ dignum efformarent conceptum, quem altissimi iam habebant, non ad Beatos, quia nullus tunc erat in Cælo; non denique ad homines, quia non illam, nec sursum, nec deorsum videbant, non denique ad ipsam Virginem, quia non tunc dignitatem Dei agnouit, prout ipsa etiam Mater de Agreda fatetur: Dona præterea supernaturalia, quæ receperat in se ipsis cognoscebat, prout ipsa quoque ait, & quidem sublimiori modo, quàm per signa illa materialia; superflua igitur sunt hæc ornamenta, ac proinde non facta, quia Deus superflua non operatur.

98 Deinde (prosequitur Observator) res digna risu est, quod ait Mater de Agreda, quod videlicet Sanctissima Trinitas super caput Virginis posuit Diadema Imperiale materis, & gemmarum inestimabilium, quo ipsam in Sponsam suam, simulque Cœli Imperatricem declarabat, atque in horum fidem candida vestis, quæ induta, notis aureis, ac perlucidis intertexta erat, quæ dicebant: *Maria Aeterni Patris Filia, Sponsa Spiritus Sancti, & vera lucis Mater: sed hunc vltimum titulum non tunc Diuina Domina intellexit, benè verò Angeli.* Item varijs in locis suæ historis docet ipsam Beatam Virginem ante Incarnationem ignaram fuisse, quod futura esset Mater Dei, quod certissimum est. Part. etiam 2. num. 55. Virginem quadam occasione fuisse à Deo interrogatam, quale esset nomen eius, & cum respondisset: *Filia sum Adæ:* Altissimus replicauit: *Ex nunc deinceps nomen tuum est: electa in Matrem Dei:* quæ verba soli coelestes Principes intellexerunt, & B. Virgini fuerunt celata vsque ad tempus suum, taliter quod esse electam, & non amplius intellexit. Simile narrat euenisse num. 91., & duobus sequentibus, atque etiam num. 163. eiusdem partis 2., quod totum (concludit Censor) deludere esse dico, Diuinæ Maiestati indignum, & B. Virgini indecorum; Si etenim ipsa nescitura erat pro tunc, quod delecta esset in Matrem Dei, vt quid toties id ei ante oculos proponere? vt quid id ei nunciare modo, quod non caperet? hoc reuerà illudere est, & deludere Infantulam, ipsamque insanam, menteue carentem facere. Est ne credibile, quod

B. Virgo facie ad faciem cum Deo loquens, vti describit Mater de Agreda, non attenderet ad id, quod eidem à Deo dicebatur? vbi sapientia? vbi prudentia Virginis?

99 Respondetur pag. 138. à num. 202. vsque ad 210., modòque restringitur responsio: Ad primum supposito, vti à principio ex aduerso etiam Ven. Authorem per ornamenta, siuè symbola illa materialia, quibus à Seraphinis ornatam describit, intelligi Diuinas Virtutes, Dona, & Priuilegia eidem collata, supposito pariter, vti ex verbis Authoris constat, ea omnia in Cœlo contigisse in visione non intuitiua, sed imaginaria, postquam illa cessauit, non nobis solidum fundamentum occurrit, nec affertur, quo ornatus ille per symbola, siuè signa materialia Virtutes, Donaque B. Virginis repræsentantia velut superfluus, & inutilis existimetur.

100 Modum tamen, quo notatur Dei Famulæ narratio, videlicet vellem scire, pro quo signa illa inseruiebant? ad quem dirigebantur? haud admirari nequius vtpotè improprium, & impertinentem; respondetur tamen num. 202. exemplis depromptis tum ex Sacris Scripturis Prophetarum præcipuè Apocalips: tum ex priuatis reuelationibus, necnon ex historijs fide dignis, in quibus passim inueniuntur eiusmodi visiones imaginariæ; quibus magna Mysteria per symbola, siuè notas significantur. Aptissimum deindè exemplum adducitur ex Canticis Canticor., in quibus Salomon sub metaphora Sponsæ varijs schematibus, ac symbolis Beatissimam Virginem describit, eamque à planta pedis ad capitis vsque verticem miris coloribus depingit præcipuè cap. 4., & 6. eius Virtutes, Donaque describens; Sancta præterea Ecclesia in S. Agnetæ Virgine, & Martyre in Officio Diuino, quod cunctis recitandum proponit, speciale suppeditat exemplum, de se narrante, si non maiora similia admodum his, quæ Ven. nostra de Virginis ornamentis in visione imaginaria recenset, vt videre est, de quibusque omnibus eadem fieri posset curiosa inquisitio: *Vellem scire.*

101 Ad secundum etiam (prætermisissis impertinentibus discursibus, terminalisque minus proprijs, quibus proponitur) verba Ven. Authoris num. 206. producta faciunt satis: loquens igitur de ornatu Mariæ in Cœlo facto modo insinuato num. 9. ex aduerso citato inquit: *In his arcanis admirandis Diuina Regina Maria absorpta erat in Diuinitatis abyssu, eiusque infinitarum perfectionum, Dominusque disposuit, quod ipsa sic absorpta non attenderet ad ea cuncta, quæ contingebant, eaque propter celatum fuit ei Sacramentum, quod electa esset in Matrem Dei ad tempus vsque præordinatum, & hinc de causa titulum Maternitatis Dei symbolis expressum, atque de ore Altissimi prolatum non tunc intellexit, quia Deus ita ordinauit, in quo nulla est repugnantia, & minus quid risu dignum, longiusque illudere, siuè deludere Mariam, ac velut insanam, menteue carentem ipsam facere.*

102 Quod miris exemplis Sacræ Scripturæ explanatur pag. 40. num. 107. & sequentibus, quibus benè pensatis omnes discursus desuper ex aduerso efformati euanescent. In primis Lucæ 18. v. 3., & seq. alloquens Christus Discipulos suos dixit: *Consumuntur omnia, quæ scripta sunt per Prophetas de filio hominis: tradetur enim Gen- tibus,*

sibus, & illudetur, & flagellabitur, & conspuetur, & postquam occident eum, tertia die resurget: subditque Sacer Euangelista: & ipsi nihil intellexerunt, & erat verbum illud absconditum ab eis, & non intelligebant, quæ dicebantur: Aliud deinde exemplum ex eodem Luca c. 2. v. 50. adducitur num. 208., ibi = Respondens Iesus Matri, & Iosepho ipsum alloquentibus, & interrogantibus: Filij quid fecisti nobis sic? Ego & Pater tuus dolentes quærebamus te: dixit: Nesciebatis, quod in his quæ Patris mei sunt, oportet me esse: & subdit etiam Euangelista: Et ipsi non intellexerunt verbum, quod locutum est ad eos.

103 His exemplis (alijsque prætermisissis) argumentum hoc efformatur: Discipuli Christi nihil intellexerunt ex his, quæ à Deo expressè de Passione sua eis affarus est, si non tunc, sed statuto tempore eandem passionem erant intellecturi, si verbum tam peruium non intellexerunt, sed absconditum erat illis, vt quid totiès futuram Discipulis suam Passionem ante oculos eis proponere? & planè plusquam Matri suæ Maternitatem Dei futuram? fuit ne in Christo Apostolos deludere? fuit ne indignum eius Maiestati; fuit ne illis indecorum, fuit ne tandem illos insanos, menteue carentes facere? absit id cogitare: idem argumentum ex alio exemplo adducto efformatur: *Ipsi non intellexerunt verbum, quod Iesus locutus est ad eos*, Mariam scilicet, & Iosephum, & quidem sensum adeo peruium habens: quomodo non? vbi est Sapientia Matris? est ne credibile quod Beatissima Virgo facie ad faciem cum Puero Iesu eius filio loquens non attenderet ad id, quod tam clarè Filius dicebat? vt quid ergo ad oculos, immo & ad aures ponere quod non fuit intellectum? asseretur ne id fuisse Matrem deludere, indecorum Maiestati Christi, indignum B. Virgini, insanam ipsam facere, siuè declarare? absit etiam eiusmodi cogitare.

104 His exemplis facilè intelligitur, qualiter, & quare B. Virgo in casu præsentis videns visione imaginaria symbola siue notas, in eisque characteribus aureis titulum Maternitatis Dei inscriptum, & ore Altissimi prolatum, non tunc intellexit se futuram Dei Matrem; facilè inquam intelligitur, eò & maximè, si ratio, quam Ven. Author insinuat, capiatur, quia videlicet ità Dominus disposuit, quod ipsa absorpta in Diuinitatis abyssu eius infinitarum perfectionum, atque in admirandis tam Diuinis Arcanis, absorpta inquam tunc non attenderet ad ea cuncta, quæ cum ipsa contingebant; vndè igitur celatum fuit ei Sacramentum, siuè non intellexit, quod electa esset in Matrem vnigeniti Patris ad tempus vsque præordinatum; Id quippe omnes Spiritus caelestes intellexerunt, quia ad eos locutio Dei fuit directa, non autem paruula Maria, quia ita ipse disposuit, estque possibile in sana Theologia de locutione libera Dei.

OBSERVATIO XXIII.

Pag. 141. num. 211. super verba num. 400.

Videlicèt : Dum Infantula Maria loqui cœpit, Matrem suam rogavit, quod sibi faceret vestem coloris similis illi, quo Moniales S. Claræ utuntur, & num. 432. licentiam petijt à Deo emittendi quatuor Vota Paupertatis, Castitatis, Obedientiæ, & reclusionis perpetuæ in Templo. Deus tamen votum Castitatis emittendi licentiam ei concessit, & num. 437. in obseruantiam Paupertatis, dum Templum commoratura adiuuit, Magistræ Prophetissæ Annæ tradidit quidquid à Matre sua ad vsum necessarium acceperat præter liberculos quosdam, ac vestes, & tandem num. 439. desiderium illud emittendi quatuor vota initium fuit eorum, quæ à Sacris Virginibus Deo dicatis ex tunc fiunt.

- 105 Opponitur dumtaxat, mirum nimirum esse, quod in illa tenera ætate libris B. Virgo vteretur, quodque ea quæ ad vsum necessaria erant, eius Mater non Magistræ, sed filiolæ traderet.
- 106 Respondetur pag. 141. à num. 213. vsque ad 248., quatuor, vti apparet extracta adnotantur, quibus omnibus, & singulis fusè fit satis, quoniam autem vnicè super verba illa ex num. 437. nota fit aliqua qualificationis, etsi nullius momenti, immo impertinentis ad effectum, de quo in præsentì, videlicèt velut quid mirandum putando, quod Infantula Maria libris in illa tenera ætate vteretur, quæ plena erat Sapientia, quodque ea quæ ad eius vsum necessaria erant, Mater S. Anna non Magistræ, sed Filiolæ tradidisset, si verba tenerissima quidem, quibus Ven. Author vota, desideriaque Diuinæ Puellæ sese Deo in Templo consecrandi, eiusque præsentationem describit, non siccis oculis, sed pijs Obseruator considerasset, eius admirationem in laudem potiùs conuertisset; Post plura namque admiranda opera, quæ de Infantula Maria narrat erga Pauperes præcipuè num. 402. profecuta inquit: *Non minus admiranda fuit humilitas, & obedientia Sanctissimæ Infantis in admittenda instructione, in legendo, alijsque rebus, quibus tenera ætas illa imbui solet. Ita Parentes cum illa egerunt in legendo, alijsque instruendo illam, atque omnia admittebat, & adiscebat, quæ scientia infusa rerum omnium creatarum plena erat: Silebat, & cunctos auscultabatur, ipsis Angelis tam insolitam, raramque prudentiam in paruula Puella stupentibus.*
- 107 Hæc miranda sunt sanè, sed non in censuram, sed in laudem adnotanda: Si etenim Christus Dominus, vtì docet S. Thomas cum communi Sanctorum Patrum, ac Doctorum Sententia in Infantia sua similem se alijs Infantibus exhibuit, suam Diuinitatem, & Sapientiam infinitam, qua plenus erat, celans, quid quod Infantula Maria eius futura Mater, & Imago, similem se alijs Puellis exhiberet admirandæ humilitatis, obedientiæ, & prudentiæ exemplum ostentans, scientiam infusam, qua de omnibus plena erat, occultans, hominumque admirationem excufans, in admittenda instructione legendi, non Comœdias, resque alias prophanas, sed libros Spi-

Spirituales, ut supponitur, aliarumque rerum, quibus tenera illa ætas à Parentibus pijs, ac deuotis, quales erant Mariæ Sanctissimæ Genitores, imbui solet, sicque tandem similem Infanti Filio nascituro sese exhiberet, quæ simillima in omnibus, & per omnia, quantum fas est credere, fuit? mirandum inquam sanè id in Censuram vocari, siue adnotari, nonque minus quod Mater S. Anna non Magistræ, sed Filiolæ, quæ ad eius usum in Templo erant necessaria tradidisset adnotetur, idque inconsiderata, sinistraque intelligentia narrationis, ut videre est.

OBSERVATIO XXIV.

Pag. 146. num. 229. super verba num. 545.

Videlicet: *Exercitium prudentiæ regnatiuæ, siue Monarchicæ velut vnica Imperatrix Ecclesiæ sibi comparauit Maria, docens, admonens, ac regens Sanctos Apostolos in primitiua Ecclesiâ ad eam firmandam, in eaque stabiliendas leges, ritus, & cæremonias expedientes, & necessarias ad eam propagandam, instruxit pariter Reges, ac Principes Christianos, quotquot consilia petituri accesserunt, quorum plures, ut eam viderent, & agnoscerent post eius Filij Ascensionem venerunt, eius præcipuè Consilij vsi sunt Reges Magi, quos ipsa edocuit quidquid in ipsorum, & Regnorum Subditorum esset agendum.*

108 Opponitur, non aliter nisi quod totum sit inuerosimile.

109 Respondetur pag. 146. num. 229. non quia opus sit; Cum nullum positium fundamentum inuerosimilitudinem probans, uti necesse erat, afferatur ex aduerso, respondetur tamen, & quidem adeò solidè, ut de prudentiæ Mariæ exercitio nullus supersit dubitandi locus; ea præmittuntur, quæ cap. 9. à num. 531. vsque ad 547. de ea Ven. Author pertractans ad miraculum describit, ac explanat, omnes eius partes, & species viuissimis coloribus proprijsimisque terminis describens; nullamque Beatissimæ Virgini defuisse, sed omnes, & singulas in gradu eminentissimo aliarum Virtutum commensurato in ea eluxisse, & exercuisse concludens. *Vnde merito (inquit) propter hanc præcellentiam S. Ecclesiâ Virginem prudentissimam antonomasticè acclamat, & in specie ad exercitium prudentiæ regnatiuæ, siue Monarchicæ, quod attinet, sufficiat (inquit) n. 545. citat. in omnium testimonium, quæ desuper afferri possunt sine exaggeratione audire eandem Reginam dicentem: Per me Reges regnant per me Principes imperant, & Potentes decernunt Iustitiam.* Si igitur id verum est, & innegabile, sine nota aliqua graui haud valet putari inuerosimile B. Virginem in principio Ecclesiæ virtutem prudentiæ regnatiuæ, siue Monarchicæ, & deinceps exercuisse, eamque gubernio directiuo rexisse, & velut Magistram instruxisse in omnibus, quæ expedientia, necessariaque esse agnoscebat ad illam firmandam, & propagandam, uti aliunde probatum extat Positione principali class. 2. Articulis præsertim III. IV. V., & VI., ut videre est.

- 110 Ad id verò, quod inuerosimile peculiariter putatur, Mariæ nimis prudentiæ exercitium cum his omnibus, quot quot ex diuersis Mundi partibus consilia petitori ad ipsam veniebant, & maxime cum Magis, qui ad adorandum Infan-tem suum accesserunt, id verosimile, nimisque credibile esse persuadetur tum ex B. Alberto Magno num. 230. relato, tum ex SS. Ignatio Martyre, & Dyonisio Areopagita numeris 231., & sequenti productis, ut videre est. Concludimus itaque, velut inuerosimile putare, indeque negare in principio exercuisse in primitiua Ecclesia, & deinceps dum vixit, ipsam direxisse gubernio directiuo, consiliatiuoque Apostolos, & quotquot ad ipsam accedebant edocendo, & instruendo super his, quæ expedire agnoscebat, sinè nota graui aliqua audiri non posse.

OBSERVATIO XXV.

Pag. 148. num. 233. super verba num. 792.

Quibus asseritur S. Iosephum inter Apostolos sedentem Mundum iudicare venturum.

- 111 Opponitur: quod super hoc nihil in Sacra Scriptura, traditione, vel Patribus habetur.
- 112 Respondetur pag. eadem num. 134. hoc fundamentum nullius esse momenti iuxta non semel dicta: Ultraquamquod, si non tantum, Apostoli, ut est de Fide ex ore summæ veritatis asserta, sed & quotquot ad eorum exemplum sua reliquerunt omnia, & secuti sunt Christum. Iudices cum ipso sedentes Mundum iudicare venturi sunt iuxta expositionem Ven. Bedæ relatam num. 234., quod S. Iosephus inter Apostolos sedens mundum iudicare in eo sensu, quo de Apostolis dicitur, asseratur, absque aliqua nota denegari nequit.

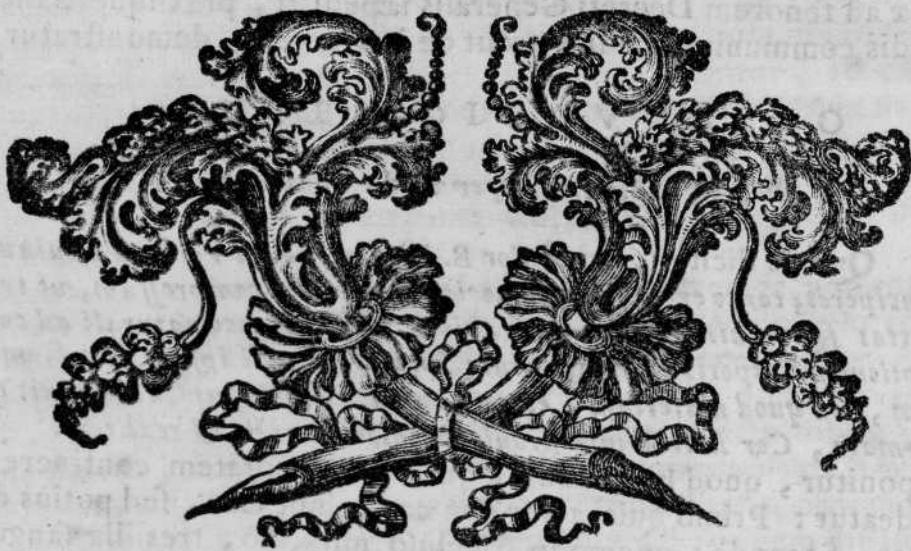
OBSERVATIO XXVI., ET VLTIMA

Pag. eadem num. 235. super verba num. 222.

Quibus nonnulla Conciliabula Luciferi, cum Sequacibus collo-
cutiones, siuè confabulationes inter ipsos, & cum Deo narrantur.

- 113 Opponitur: ista colloquia, aliaque plura, quæ tam numero citato, quàm alijs in locis à Matre de Agreda narrantur, meræ sunt imaginationes eius, indignaque, quod à Deo reuelata dicantur, ad hæc in summa reducitur oppositio ex varijs locis Ven. Authoris citatis exaduerso deducta.
- 114 Respondetur pag. 150. num. 239. Consilia, Conuentus, Concilia-
bula, collocutiones Luciferi cum Sequacibus, ex quo cum illis pro-
iectus est in Tartara pro machinandis insidijs, belloque inferendo
siuè per se, siuè per eius membra, quæ sunt omnes iniqui, quorum
ipse est caput aduersus Dominum, & aduersus Christum eius, ad-
uersus Sanctissimam Deiparam, aduersus Homines, qui sunt de
semine eiusdem, inijsse de facto, nonque ex tunc cessasse, nec ces-
sare

fare die, ac nocte eos accusando, & persequendo, de Fide est: quamplura eiusmodi bella, & machinamenta Ven. Author non solum locis exaduerso citatis, sed alijs innumeris in particulari describit, at non sine crudelissimo furore, inauditisque modis in ipsam à Lucifero, & suis Exercitibus, eò quod, edusque nunquam in Luciferi mentem venerat, ea fore manifestanda, vti ipsa Dei Famula ex ore Beatissimæ Virginis edocta, ac præuenta affirmat par. 3. num. 306. quidquid itaque desuper scribit, ac referat, ad eò consentaneum, si non expressum est in Sacris Scripturis, Prophetarum, Apocalipsi, maximè, Sanctis Patribus, priuatis reuelationibus, & Historijs Ecclesiasticis, vt nisi omnia hæc meræ imaginationes, indignaque, quod à Deo reuelata dicantur, ea, quæ eius Famula locis citatis, alijsque citandis ad nostram cauthelam referat, huiusmodi qualificationis nota inuri, oppositumque asserti salua fide, nequire perspicuum est. Constatque ex dictis art. vltimo Classis secundæ Positionis sæpè sæpiùs laudatæ sub titulo *de medijs à Dæmone aduersus Sanctissimam Dei Matrem inuentis, deque insidijs contra ipsam per se, & per suos excogitatis, & applicitis, ampliusque ex infra dicendis demonstrabitur, & præcipuè de colloctionibus Dæmonum inter se, & cum Deo.*

68
TERTIA CLASSIS

Sub Litera G.

*De Observationibus super Partem
Operis secundam.*

HÆC Historiæ Vitæ Beatissimæ Virginis Mariæ Pars secunda potissima, principalisue est, utpote continens vniuersam Christi Domini vitam ab eius Incarnatione ad triumphalem vsque eius Assumptionem in Cœlum, quam integram Ven. nostra Abbatisa describit, velut eius Sanctissimæ Matris exemplar, ut appareat, qualiter officia Matris, & Magistræ sub Filij magisterio quoad perfectam imitationem adamussim compleuit, viuæque illius imago euasit. Quoniam igitur quamplures propositiones, Doctrinæ tam eundem Christum, quam eiusdem Sanctissimam Matrem concernentes velut nota dignæ hinc inde extractæ, & collectæ afferuntur, omnes, & singulas iuxtâ methodum, quam hucusque obseruauimus, in responsonem producimus, nullamque vel etiam minimam in ea historia contineri, quæ ad tenorem Decreti Generalis sæpediti, praxisque Sanctæ Sedis communis impedire prout de iure valeat, demonstratur.

OBSERVATIO PRIMA.

Pag. 151. num. 2. super verba num. 137.

Quibus dicitur, quod *Cor B. Virginis, dum Verbum Diuinum conciperet, tanto erga Deum amoris impetu fuit compressum, ut tres guttas sanguinis stillaret, ex quibus positæ in loco naturali ad conceptionem Corporis Christi virtute Spiritus Sancti ipsum fuit formatum, ita quod materiam, ex qua humanitas ipsius Christi fuit esformata, Cor Mariæ ministravit vi amoris verè, & realitè.*

- 2** Opponitur, quod hic modus loquendi difficultatem continere videatur: Primò quia amor non comprimit Cor, sed potius dilatat. Secundò: quomodo, secluso miraculo, tres illæ sanguinis guttæ transire potuerunt in vterum, dum in corpore humano via non apparet, per quam ex corde deuenire possit. Tertiò: quod exinde præiudicium inferri videtur veritati Maternitatis Dei. Eo etenim modo dicto nihil naturale esset ex parte Mariæ in Conceptione ista, non in primis materia illa eadem, quam aliæ Mulieres ministrant, sed sanguis cordialis, siue ex corde: non modus; nam sanguis ille, si fuit ex corde stillatus vi amoris, Christus fuit pars cordis non vteri Mariæ, quod totum dignum est particulari reflexione: Quartò (additur in vna ex Censuris) in corde sanguis ille præparari nequiuit virtute generatiua, cum
ista

ista in corde non resideat; nec in utero pariter, cum Conceptio ista facta fuerit in instanti, nec in corde ab alijs Mulieribus sanguis præparatur; Cùm ergò non sufficiat, ut Mater Dei vera Maria dicatur, quod utcumque ex eius sanguine Corpus sit efformatum, sed debet esse ex sanguine disposito, & præparato virtute generatiua; Sequitur, quod sanguis ille cum non sic fuerit præparatus, non sufficeret ad materiæ debitæ ministracionem, ac per consequens ad veram Dei maternitatem saluandam.

- 3 Respondetur pag. 152. à num. 4. vsque ad 12. inclusiue ex his, quæ dicta sunt art. 9. §. vnico Tertiæ Classis sæpeditæ Positionis, vbi ex SS. Patribus, & Doctoribus ostensum est in primis Corpus Christi ex purissimis sanguinibus Beatæ Virginis fuisse efformatum, deinde sanguinem illum fuisse cordialem, siue ex corde Mariæ velut è fonte emanatum, uti etiam non plures, nec pauciores, quàm tres guttas sanguinis, & hoc attento specialissimo innegabili concursu trium Diuinarum Personarum ad tantum opus perficiendum, ac denique Corpus Christi non fuisse efformatum in corde, siue iuxta Cor, sed in utero Mariæ velut in loco communi, & naturali ad generationem, uti ipsa Dei Formula expressis verbis recensitis cum Sacro Textu statuit.
- 4 Quomodò autem Cor Mariæ vi amoris compressum sanguinem stillauit isque attractus in uterum, atque ex eo velut ex materia ibidem præparata, siue disposita Corpus Christi fuerit efformatum? humanus discursus, secluso miraculo, haud facillè capere valet. Id verumtamen S. Maria Magdalena de Pazzis lumine superno superfusa, ut piè creditur libr. 3. suarum intelligentiarum cap. 16. declarat verbis productis num. 5., quæ etsi obscuriora verbis nostræ Ven. Scriptricis, si perpendantur, uti exoramus, facillè in primis percipietur, quomodò Cor Mariæ Sanctissimæ intensissimo Diuini amoris incendio incandens, vel ebulliens quasi compressum guttas sanguinis effuderit, illisque attractis, & transfusis in uterum, Corpus Christi fuerit ex illis efformatum.
- 5 Dicere autem difficillè intellectu id esse, quoniam amor non comprimit cor, sed potius dilatat, si Anotomastici Philosophi consulantur, facillè id percipietur; facillius tamen, si verba Ven. Authoris perpendantur pag. 153. num. 7. recensita: non enim ipsa uti S. Maria de Pazzis ait, quod motu, siue affectu solius Diuini amoris, sed aliorum simul videlicet turbationis ex Angeli sermone, admirationis, reuerentiæ, & humilitatis profundissimæ motuum Cor Virginis quasi compressum sanguinem stillasse; quis itaque dubitare poterit, siue difficillè putare etiam attentè naturali Philosophia huiusmodi motus, siue affectus cordis non ipsum dilatare, sed comprimere?
- 6 Quomodò deinde sanguis ille transire potuit ex corde in uterum, cum via non appareat in corpore humano ad huiusmodi transitum, secluso miraculo, humanæ menti percipere difficillè esse, haud dubitamus: Eo tamen non secluso, sed Spiritus Sancti cooperante virtute, uti interuenisse negare salua fide non licet, facillimè percipitur. Quod denique ex modo loquendi Ven. Scriptricis præiudicium veritati Maternitatis Dei, uti ex aduersò præ-

præsumitur, non inferatur, sed potius ea veritas confirmetur, conuincitur, immò melius, ac securius saluatur, quàm in Sententia asserentium foeminas, ac proindè nec B. Virginem actiue concurrere ad filiorum generationem, quia semen earum, dicunt, imperfectum est in ratione seminis, nonque propterea aptum ad generationem. B. Virgo equidem (docet Ven. Author) sanguinem cordialem naturalem quidem, & proprium eiusdem, velut materiam aptissimam ad Christi conceptionem verè, & realitèr ministravit, eamque naturali virtute sæcunditatis, qua pollebat (non enim sterilis, infecunda, siue impotens erat) in eius vtero, velut in loco communi, & naturali positam virtute Spiritus Sancti obumbrante, & cooperante, præparavit, ac fouit, vt ex ea Corpus Christi verè, & realitèr formaretur, in eodemque instanti animaretur, animatumque Diuini Verbi Personæ vniretur, veraque sic diceretur, & esset Mater Dei. Id quod miris, purissimisque terminis eadem Dei Famula explanat pagin. 154. num. 12. recensitis.

OBSERVATIO II.

Pag. 155. num. 13. super verba num. 138.

Quibus asseritur *computum annorum à Creatione Mundi vsque ad Natiuitatem Christi iuxta supputationem, quam tenet Ecclesia fuisse reuelatum velut certum, & verum.*

- 7 Opponitur: id subsistere non posse vtpote contrarium computationi annorum iuxta editionem vulgarem, quam velut canonicam in Ecclesia tenendam Sacrosancta Tridentina Synodus statuit, ac declarauit, cuiusque propterea computui tanquam certo, & vero de fide Catholica standum est, ac per consequens reuelatio de certitudine, & veritate computus annorum, quem refert Ven. Mater de Agreda, subsistere nequit.
- 8 Respondetur pag. eadem num. 14. & sequen., hanc nimirum difficultatem non tam esse contra Ven. nostram Scriptricem, quàm contra S. Romanam Ecclesiam eundem computum annorum sequentem iuxta editionem Septuaginta Interpretum, cuius auctoritas magni ponderis semper fuit in eadem Sancta Ecclesia. Famulam igitur Dei asserere velut certum, & verum sibi reuelatum, id quod factò celebrat, & annunciat, comprobatur ipsa Ecclesia in Martyrologio, quod in peruigilio Natiuitatis Domini solemnitèr decantat, adeoque grauissimo fundamento, & auctoritati innixa subsistere non posse, haud affirmari licet sine præiudicio eius auctoritatis.
- 9 An autem oppositio, quæ existimatur inter vtramque editionem sit, & qualiter conciliabilis, ingens fuit semper controuersia, quam hucusque S. Ecclesia non decisit. Non ignoramus, quondam in Sacra Rituum Congregatione agitatum fuisse, vtrum computus Martyrologij Romani mutari deberet, vtpote non consonans computui vulgatæ æditionis? nihil tamen desuper resolutum fuit, sed continuari permissum attenta immemorabili obseruantia Sanctæ Romanæ Ecclesiæ tantæ auctoritati innixa, idque

idque aliàs vt piè creditur, non sine speciali Dei prouidentia, ex immediatè dicendis, qua Sacris Concilijs, & Congregationibus in nomine suo assistentiam promissam habet, vtì & ipsa Venerab. Scriptrix, non semel, sed præcipuè docet p.3. num.504. verbis Beatissimæ Virginis ipsam instruentis ad Venerationem erga Sacra Concilia, & Congregationes, debitamque obedientiam his, quæ in eis decernuntur, ac iubentur.

- 10 Dicitur est: *non sine speciali prouidentia ex immediatè dicendis*: licèt enim non defuerint grauiissimi Authores, immo & SS. Patres, Sacrique Interpretes, qui apparenter dictam oppositionem conciliare sunt conati, non tamen ad plenum id sunt consecuti: nouissimè tamen Illustrissimus Dominus Ioannes de Leiba vtriusque Iuris Doctor Sacrorum Canonum in Granatensi Vniuersitate, Vespertinæ Cathedræ moderator, ac deinde Episcopus Almeriensis in Hispania opus cunctis stupendum in lucem dedit sub titulo: *Chronologia vniuersalis à Creatione Mundi vsque ad Natiuitatem Domini, Sanctissimo Domino nostro Clementi Papæ XI. dicata pro expeditione Causæ Librorum de Mystica Dei Ciuitate Ven. Matris Mariæ à Iesu de Agreda, & in obsequium Sanctissimæ Virginis Mariæ Iesu Dei, & Domini nostri Matris anno 1701.*, in qua concordiam inter præfatas editiones ad Mathematicam vsque consonantiam innumeris demonstrat, & ex Romanis Sixtinis earum correctionibus singularissimis, & reconditis Sapientiæ Ægyptiacæ eruditionibus cum ipsis concordare Chronologiam Martyrologij Romani luculentissimè ostendit, anigmate referato solutionum antinomiarum in Textibus Sacris Genes. 5. & 11. edusque à nullo enodato, vtì Viro desuper eruditissimo opus perlustranti apparebit, constabitque computum, quem seruat Sancta Romana Ecclesia certum, verumque esse, consonum computui, quem editio vulgata sequitur, ac per consequens subsistentem assertionem Ven. Matris Mariæ à Iesu.

OBSERVATIO III.

Pag.156. num.16. super verba num.139.

Videlicet: *Infantulus Iesus crescebat naturaliter in utero Sacrosancto etsi magis liber, & exemptus ab imperfectionibus, quas Adami filij patiuntur in eo loco, & statu.*

- 11 Opponitur in hunc modum: prætermitto, vtrùm in B. Virgine fuerint illæ superfluitates, quæ in alijs foeminis sunt naturales, & communes, solùmque animaduerto id iuxtà graues Authores non derogare, nec obstare etiam in nihilo puritati Mariæ: Est enim foemina, & illæ superfluitates sunt naturales foeminis quantumuis Virginibus, Sanctis, & puris, in quibus, quia naturalis debilitas impotens decoquere, & purificare quemdam sanguinem, illum expellit per partem illam. Cùm ergò dici potest obstare puritati B. Virginis naturalis eius conditio, & complexio foeminæ? *Sexus foemineus* (inquit S. Augustinus) *vitium non est, sed natura*: Sed in hoc nolo (inquit Censor) detineri, solùmque dico, quod negare Vtero Mariæ Sanguinem illum, ex quo natura-

turaliter proles formatur, est negare quod sit vera naturalis Mater Dei, negare deinde id, quo sustentantur, & crescunt naturaliter Infantes in illo loco, & statu, absque vlllo prorsus fundamento est.

- 12 Respondetur pag. 157. num. 18. & sequentibus, non sine admiratione, quod in vllius piam, castamque mentem huiusmodi oppositio occurrerit, Beatissimam nimirum purissimam Dei Matrem, foeminam sicut ceteras esse subiectam impuritatibus, quas ipsa in statu innocentiae, si perdurasset, passae non fuissent, vti communiter fertur, Diuinum necnon Infansem Iesum in eius vtero gestatum, & alitum impuro sanguine, & superfluitatibus illis, quibus ceteri Infantes Adami filij in illo loco, & statu sustentantur, & crescunt, idque nullatenus derogare, nec etiam in minimo obstare puritati Virginis. Porro quis haec audiens non mirabitur, ægrèque feret?
- 13 Beatissimam Virginem sexu, & natura foeminam esse de fide est, sed foeminam vniuersas in puritate tam mente, quam corpore, supergredientem, inter omnes Mulieres benedictam, atque praelectam; licet ergo foeminam sexu, & natura esse, vitium non sit, nec vitiosum, esse tamen sicut ceteras suppositam, siue obnoxiam impuris superfluitatibus, quas, vt optimè Censor animaduertit, confurgunt ob debilitatem caloris naturalis, naturaque grauata concoquere impotens, per partem illam expellit, indignum prorsus puritati Virginis, piisque aures offendens est: Verum quidem est (adiungitur pag. eadem num. 20.) superfluitates illas peccatum non esse in se, prout nec surditas, coecitas, fames, neque aliae similes imperfectiones, esse tamen effectus peccati originalis, quatenus eo non perpetrato, humana natura his defectibus, & miserijs obnoxia, non extitisset, vti negari non valet. Cum igitur Beatissima Virgo peccato originali obnoxia non fuerit, consequens est, vt ab huiusmodi impuritatibus immunis, non supposita fuerit: omnino ergo ab ea excludi, longèque remoueri debent, ne maximè peccati destructor Iesus Dei Filius in vtero Matris alimento sustentaretur, & cresceret, cui aliqua ex parte hi effectus peccati permitti essent.

OBSERVATIO IV.

Pag. 158. num. 23. super verba num. 167. vsque ad 179.

Quibus asseritur B. Virginem in hac mortali vita participasse de dotibus gloriae Beatorum quantum ad corpus.

- 14 Opponitur: subsistere non posse: nam cum dotes solum conueniant animae, sequeretur inde quod Maria perfectè Beata fuisset, quod destruit statum viæ. Sequeretur deinde, quod Corpus Mariae esset præter ordinem naturalem, vti ipsa Mater de Agreda fatetur num. 169. dicens: *Quin & de cætero præter ordinem aliorum corporum erat alterius dispositionis*, quod falsum est, aliàs corpus illud non esset eiusdem speciei, ac corpora aliorum hominum, verumque corpus humanum, ac proinde Verbum Diuinum, non verum humanum corpus ex ea assumpsisset.

- 15 Respondetur pag. 158. num. 24. & sequentibus vsque ad 33. , ubi ex Textibus, & Contextibus Ven. Authoris insubstantem prorsus esse hanc oppositionem palam conuincitur. Cap. igitur XIII. presentis partis, statum describens, in quo Sanctissima Virgo post peractam in eiusdem utero Incarnationem permanit, post miram explanationem Dotium gloriæ animæ correspondentium, visionis nimirum, fruitionis, & compræhensionis, vti etiam Dotium corporis, quæ gloriæ accidentales Beatorum statum constituunt, de his omnibus B. Virginem participasse in hac vita non quidem permanenter, sed transeunter, non stabiliter, sed ad tempus, non absolutè, sed *quodammodo* (verba sunt eius) docet, idque congruentissimis rationibus, & exemplis persuadet, vt videre est num. 27. loquens de Dotibus animæ correspondentibus, vti etiam de dotibus corporis verbis recensitis num. 29. & tribus sequentibus, vt videre est etiam, quæ si benè perpendantur nedum oppositioni faciunt satis, sed insubstantem prorsus esse concludunt.
- 16 Non enim Ven. Author statuit, quod B. Virgo in carne mortali Dotes animæ Beatæ, sicut nec corporis gloriæ habuit stabiles, & permanentes tanquam qualitates, siuè habitus inditos, sed ad tempus, siuè transeunter earum effectus experiendo, hisque miro prudentiæ modo vtendo, vti ipsa expressè fatetur verbis productis num. 32. , quibus omne dubium, subillatio præsertim exaduersò, quod videlicet Maria fuisset perfectè Beata in hac vita mortali, expellitur.
- 17 Ad id autem, quod opponitur, & arguitur ex verbis illis Seruæ Dei de dote claritatis loquentis, quod nimirum Corpus B. Virginis præter ordinem naturalem aliorum corporum erat alterius dispositionis, falsum scilicet esse, quia inde sequeretur, quod illud corpus alterius speciei esset à corporibus aliorum hominum, nonque verum humanum corpus, ac per consequens, quod Verbum Diuinum verum corpus humanum ex ea non sumpsisset, illegitimam, violentamque esse vtramque illationem ex litera Textus conuincitur, nam dispositio præter ordinem naturæ, quam Ven. Author Corpori B. Virginis tribuit, fuit purè accidentalis, teneræ videlicet, delicatæ, ac defecatæ constitutionis, ex qua nonnisi inconsideratè inferre licet diuersitatem, in specie eius corporis ab alijs humanis, & minùs Diuinum Verbum verum corpus humanum ex ea non sumpsisse, quin id opus sit demonstrare, quod ad oculos patet ex ipso Textu.

OBSERVATIO V.

Pag. 162. num. 34. super verba num. 208.

Quibus dicitur, quod Ciuitas Iuda, in qua commorabantur Zacharias, & Elisabeth, vocabatur nomine proprio Iuda, & ita Euangelista eam nominauit, etsi Doctores, Expositoresque communiter intellexerint, quod nomen hoc non erat proprium Ciuitatis illius, sed Prouinciæ, quæ appellabatur Iuda, siue Iudea: & ratio est, quia Ciuitas illa paucis annis post Christi mortem euersa est, &

quoniam Sacri Expositores nullam mentionem de illa inuenerunt, intellexerunt S. Lucam nomine Iuda vocasse Prouinciam, & non Ciuitatem, siue locum. Indeque orta est opinionum varietas supra Ciuitatem, ubi uisitatio Mariæ Sanctissimæ apud S. Elisabetham facta sit.

- 18 Opponitur incredibile esse, quod nedum Ciuitas illa, sed & nomen illius, si extitisset, intra adeo breue tempus obliuioni omnium data esset, vt nullus Historiographus, siue Scriptor, aut Expositor antiquus ex his, qui Palestinam describere, per traditionem saltim sciuerint ab habitatoribus illius Regionis, dum aded punctualiter loquuntur de alijs Ciuitatibus dirutis: In sola ergo phantasia Matris de Agreda ea Ciuitas fabricata est.
- 19 Respondetur pag. 162. à num. 36. vsque ad 42. præsentem oppositionem, & imposturam parùm distare videri à calumnia Iuliani, & Porphirij in S. Euangelistam Lucam, quod perfecti Historici munere functus non fuerit, eò quod nomen Ciuitatis, in quam B. Virgo S. Elisabeth uisitata intrauit, prætermisit, cuius calumniæ meminit Baron. in Epitome ad Annales Ecclesiasticos, eamque refutat verbis recensitis num. 36. Cum uenia tamen tanti Authoris eam non euacuat, vt nec alij Authores numero immediato citati, qui ex varijs coniecturis, quale fuerit nomen proprium illius Ciuitatis assignant, sed reuerà nulla ex varijs opinionibus ibi recensitis difficultati, & minus calumniæ occurrit ad plenum.
- 20 Ad plenum dicitur: non enim ignoratur non deesse Authores, qui Sanctum Lucam vindicant ab ea oscitantæ calumnia tum ex eo quod Sacri Scriptores, vt S. Augustin. libr. 16. de Ciuitate Dei cap. 2. num. 38. citatus animaduertit, non omnia Scriptis mandare curarunt, sed illa dumtaxat, quæ latens mysterium, aliquod continere, & hominis saluti conducens videbatur: Cum ergò parùm ad id conduceret nomen proprium Ciuitatis illius exprimere, ideò illud prætermisit, tum quia non omnia cum omnibus circumstantijs minutatim, ac distinctè perfecti historici enarrare tenentur, aliàs nullus vel Sacer, vel Prophanus historicus perfectus inueniretur.
- 21 Hæc etsi satis opportuna sint, plenèque satisfaciant calumniæ propositæ, plenius Ven. nostra Abbatissa gratia illa speciali à Deo decorata conciliandi paucis verbis controuersias inter Authores, vrgentiùsque Sacrum Euangelistam Lucam vindicat à calumnia adnotata, cuius verba illa abijt *in montana cum festinatione in Ciuitatem Iuda &c.* ad literam quasi exponens inquit: *nomen proprium, ac priuatiuum illius Ciuitatis, in qua commorabantur Zaccharias, & S. Elisabeth, esse Iuda, & ita expressit S. Lucas Euangelista, eam appellans Iuda, atque ita mihi manifestatum est, quamuis Doctores, & Expositores communiter sibi persuaserint, atque intellexerint nomine Iuda Prouinciam, ad quam pertinebat: atque tanta opinionum varietas orta est quænam fuerit Ciuitas hæc, in qua Maria Sanctissima S. Elisabetham uisitata adiuit, & intrauit.*

- 22 Expressius adhuc loquitur num. 209. verbis pag. 169. num. 40. productis, quibus rationem congruentissimam suæ assertionis adducit dicens: *Domum Zacchariæ, & Elisabeth, in qua peracta est visitatio, fuisse in eodem loco, ubi modò hæc Sancta Mysteria venerantur à Fidelibus, & licèt Ciuitas Iuda, ubi Domus Zachariæ erat, funditùs fuit euerfa, non tamen Deus permisit, quod aboleretur memoria illorum locorum, in quibus tam veneranda Mysteria fuerant peracta vestigijs Christi Domini, Mariæ Sanctissimæ, Baptistæ, & Sanctorum eius Parentum consecrata: luce itaque Diuina (prosequitur) Fideles antiqui Ecclesias illas ædificarunt, & loca Sancta restaurarunt, ut ea luce, quadamque traditione veritas pateret, memoriaque tam mirabilium Sacramentorum renouaretur. Nosque fideles hoc beneficio fruere illa venerandi, & adorandi, protestantes, ac confitentes Catholicam fidem in locis Sanctis nostræ Redemptionis.*
- 23 Ad pleniorē huius rei notitiā num. 210. animaduertit, causamque assignat, & exemplis persuadet euerfionis plurium Sanctorum locorum, vtī & Ciuitatis Iuda, Dæmonis nimirum astutiam, furoremque incredibilem, & licèt Ciuitas illa eodem furore partim ob incuriam Incolarum, partim ob infaustos euentus diruta sit, Domum autem Zacchariæ, ob Sacramenta, quæ in ea fuerant celebrata, perire, & eueri pænitus non permisit Dominus, vtī nec alia loca Sancta, de quibus ipsa mentionem facit ibidem.
- 24 Ex his piè perpensis satis perspicuè euanescit, & calumnia Iuliani, & Porphirij contra S. Lucam de oscitantia, quod nomen Ciuitatis Iuda, in qua fuerat peracta visitatio prætermisit, & silentium Scriptorum de nomine proprio Ciuitatis Iuda, tandemque nouitas, quam causare potest expositio Textus Euangelici, quam Diuina reuelatione ad literam, vt dictum est, Ven. Author exhibet, & vt pænitus admiratio cesset, & euanescat, concludimus pijssima maxima illa Angelici Præceptoris super illa Pauli ad Philippen. 3. vers. 15. *quicumque ergò perfecti estis, hoc sentiamus, & si quid aliter sapitis, & hoc vobis reuelatum est; quantò altiùs (ait Doctor) est vobis reuelatum, quod non mihi, non contradico, sed cedo vestræ reuelationi.*

OBSERVATIO VI.

Pag. 165. num. 43. super verba num. 301.

Quibus asseritur, *B. Virginem peccato originali, quo S. Ioan. Baptista in utero tenebatur ligatus, imperasse, vt ab eo eriperetur.*

- 25 Opponitur: Chimericum esse hoc imperium, cum peccatum originale sit mera priuatio, eodemque iure B. Virgo potuisset precipere gratiæ, vt Ioannem ornaret, ita in vna Censura, sed rigidiùs in quarta: Si enim (arguitur) Mater de Agreda asseruisset, quod B. Virgo Deum rogauit, vt S. Ioannem à peccato originali mundaret, protinusque fuit exaudita, aut quod per aliquem actum internum, vel externum eiusdem Virginis velut instrumentum, Deus Ioannem

sanctificauit, posset sustineri, & credi, quod verò ipsa velut Domina peccato originali præciperet, falsum tribuit Virgini, estque modus loquendi scandalosus, peccatum etenim nequit ab anima tolli nisi mediante Diuina gratia, vti definitur à Concilio Tridentino sess. 6. Theologice omnes affirmant: Si itaque modo dicto Maria peccato originali imperauit, pari modo foret dicendum imperasse gratiæ, ac per consequens authoritatem, & dominium habuisse super ipsam, vt eam produceret, quod est impossibile: nam solus Deus eius est Author: eaque propter S. Iob loquens de peccato originali cap. 14. dixit: *Quis potest facere mundum de immundo conceptum semine? nonne tu qui solus es?* taliter quod nec humanitas eiusdem Christi, nisi vt coniuncta Diuinitati, & velut instrumentum eius gratiam producere valeat: Est igitur (concludit Author quartæ Censuræ) narratio Matris de Agreda falsa, scandalosa, occasionem præbens errandi simplicibus, & idiotis, quod B. Virgo sit, aut potest esse causa gratiæ.

26 Respondetur pag. 165. à num. 44. vsque ad 55. inclusiue, modòque ex his, quæ ibi adducuntur, breuiter fit satis, supponendo cum Censore, quod si Ven. Mater contenta fuisset in asserendo, B. Virginem Deum rogasse, vt Ioannem in vtero Matris à peccato originali mundaret, vel per aliquem actum internum, vel externum velut instrumentum eiusdem Virginis illum Deum emundasse, & sanctificasse, posset sustineri, & credi, si igitur id, & non aliud Ven. Authorem sensisse ostendatur, non chimericam, falsam, scandalosam, occasionemue errandi simplicibus, siue Idiotis præbentem, sed potiùs pijsimam, pièque credibilem eius narrationem fateri debet. Id igitur ex Textu, ex contextu Authoris demonstratur num. 216. verba, quibus secundò Maria Elisabetham salutauit, dum solæ nimirum essent, eaque tenerissima præmiserat dicens: *Deus te saluam faciat cognata, & carissima mea, Diuinaque lux gratiam tibi elargiatur: hac voce (prosequitur) Mariæ Santissimæ mansit B. Elisabeth plena Spiritu Sancto, adeoque illuminata interius, quod eodem tunc altissima Mystera, & Sacramenta cognouerit: effectus isti (notentur hæc) & quos eodem instanti Infans Ioannes in vtero materno persensit, redundarunt ex præsentia Verbi humanati in thalamo Mariæ, vbi voce ipsius velut instrumento vtens exercere cæpit potestatem, quam Pater Æternus dedit ei ad saluandas, atque sanctificandas animas velut Redemptori.*

27 Quibus in verbis planissimè Ven. Dei Famula asserit non Mariam causam fuisse principalem Sanctificationis Ioannis, sed Verbum humanatum, qui potestatem sibi, vti Redemptori à Patre collatam ad saluandas, & iustificandas animas concessam exercere cæpit, & si mediante voce Mariæ velut canali, siue instrumento, vti ipsa Beatissima Virgo per famulam suam exponit verbis recensitis pag. 166. num. 47. huius tenoris: *Quanquam Altissimus me constituit canale, siue instrumentum, quo eis (Matri, & Filio) Spiritus Diuinus infunderetur, Elisabetham tamen taliter salutavi, vt ipsa salutationis meæ voce quandam Superioritatem exhibuerim ad præcipiendum peccato originali, quo eius Filius tenebatur, & à*

quo ex tunc erat exsoluendus per verba mea, repletique Spiritu Sancto Mater, & Filius constituendi.

28 Ad hæc igitur conformiter profecuta clausulam adnotatam referens inquit : & quia peccatum originale non contraxeram, sed ab eo immunis fui, ea in occasione Dominium, & imperium in ipsum habui, ei præcipiendo velut Domina, quæ de illo triumphaueram ob Altissimi præseruationem, & non velut mancipium eius, uti omnes Adami Filij sunt, ut itaque Ioannes ab ea seruitute liberaretur, atque à vinculis culpæ eximeretur, placuit eidem Altissimo, quod ego imperium in ipsum exercerem, utpote quæ eidem nunquam fui subiecta.

29 Si igitur Ven. Dei Famula ad eò expressè mentem suam aperit de Superioritate, Dominio, & imperio super peccato originali, & Sanctificatione S. Ioannis Baptistæ, id verbo humanato velut vnico, & vero Redemptori, Authorique principali tribuens, Matri verò velut canali, siuè instrumento eius voce mediante, narratio nostræ Ven. Scriptricis non falsa, sed vera, non scandalosa, sed pijsissima, non errandi causam simplicibus tribuens, sed pièque credibilis saltim æstimari debet, uti etiam ab eodem Censore in eo sensu æstimari videtur, & meritò, utpote tradita à Saceris Doctoribus, nonnullisque SS. Patribus citatis pag. 167. num. 49., atque argumento hoc Theologico inelustabili à paritate Sacramentorum roborata, quibus virtus gratiæ etiam primæ, uti Baptismi, exclusiuæque peccati originalis, causatiuæ non ut causæ principali conceditur, ea enim solus est Christus Sacramentorum Author, sed instrumentali, siue morali, ut tenet Scotica Schola, vel etiam veræ efficienti phisicæ, uti Thomistica, cur ergo non in hoc sensu Beatissimæ Dei Genitrici Mariæ, quæ Mater Diuina gratiæ ab Ecclesia salutatur ?

O B S E R V A T I O VII.

Pag. 168. num. 51. super verba num. 478. & sequenti.

Quibus asseritur tum quod Christus natus est absque pelle illa, quæ dicitur Secundina, tum quod natus est gloriosus, & transfiguratus, uti postmodum in Monte Thabor.

30 Opponitur : nulla quidem contra primam propositionem facta qualificationis nota, quam sola eius recitatione. Quantum autem ad secundam arguitur, quod sit contra communem Ecclesiæ traditionem. Ità in tertia censurarum serie, in quarta verò, quod sit contraria sensui Fidelium, & Sanctorum Patrum ex sequentibus motiuis : tum quod natus fuit Christus flendo, sicut alij Infantes, in cuius Persona loquens sapiens dixit : c. 2. & ego natus accepi communem aerem, & similiter factam decedi terram, & primam vocem similem omnibus emisi plorans : tum quia nihil notius in Sacra Scriptura, quàm duplex aduentus Christi primus in abiectione, & humilitate ; Secundus in gloria, & maiestate, tum quia Deus iuxta Apostolum misit Filium suum in similitudinem carnis peccati, non in carne, corporeue glorioso, tum quia iuxta eundem Apo-

stolum

stolum Christus Mundum ingressus Patrem alloquens dixit : *hostiam, & oblationem noluisti, Corpus autem aptasti mihi : tunc dixi : Ecce venio : tum quia iuxta SS. Patres Diabolus in natiuitate Christi non cognouit eius Diuinitatem, quia in nullo ab aliis discretum vidit, si autem natus fuisset gloriosus, discretus ab aliis utique apparuisset, tum tandem quia SS. Patres rationem, & vtilitatem, variaque motiua assignant, quare Christus in monte Thabor voluit transfigurari, quæ non potuerunt concurrere in natiuitate, non enim alius, quàm sola Virgo Mater vidit.*

- 31 Respondetur pag. 169. num. 54. tum ex Authore adnotat. 12., vbi tam authoritatibus SS. Patrum, quàm rationum pondere occurritur præsentì oppositioni, tum etiam ex priuata reuelatione, siue visione, quam S. Birgitta habuisse desuper refert libr. 7. c. 21. si verumtamen verba Ven. Autoris obseruentur, facilis solutio patet. non enim absolutè Christum nascentem gloriosum, & transfiguratum describit, sed modificatiuè, videlicet *vti postmodum in Monte Thabor : quomodò igitur id tunc accidit ? Euthimius in cap. 4. Math. respondet : transfigurante corpore quidem propria forma manente, Diuino Splendore modicum quidem in eo detegente, & faciem illam illustrante expressit : clarius Doctor Angelicus par. 3. qu. 47. art. 1. conueniens fuit, vt Discipulis suis gloriam suæ claritatis ostenderet, quod est ipsum transfigurari : & paulò post : ostendit igitur Christus in se ipso aliqua illarum Dotium inditia . . . nec tamen propter illa transfiguratus dicitur, sed propter solam claritatem, quæ pertinet ad aspectum personæ ipsius.*
- 32 In hoc igitur sensu, modoque dumtaxat Christum Dominum orientem ex vtero Matris gloriosum, & transfiguratum Sanctissimæ Suæ Matri, & soli se exhibuisse eius Famula describit, idest per solam ostensionem Dotis claritatis, qua facies eius resplenduit *sicut sol, itaut sol materialis non sit ei comparabilis*, verba sunt S. Birgittæ, vbi supra, nec id admiratione, & minus nota aliqua, sed pia credibilitate potiùs dignum videatur : quid enim veriùs, & frequentius, quàm Christum exorientem ex vtero Materno velut solem contemplare, radios suæ claritatis spargentem ? Si præterea aliarum Dotium ostensionem subtilitatis præsertim non semel Christus fecit, dum videlicet ipse de vtero Matris exiuit, dum è Sepulchro surrexit, dum Ianuis clausis, vbi Apostoli erant congregati, quid mirum ; quod exoriens etiam dotem claritatis exhibuerit, transfigaratusque in hoc sensu suæ Matri sese videntum ostenderit.
- 33 Nec motiua exaduerso adducta vllius sunt momenti, immò potius, si benè pensentur, aut nimis, aut nihil probant. Primùm, quod videlicet Christus plangendo natus fuerit, vtì alij Infantes, quid nimis est ; quod enim vagierit, postquam natus est hyemis rigorem, velut verus homo præsentiens conditus inter præsepia piè meditatatur Ecclesia, sed quod in ipso ortu, siue oriens vagierit, nec ex Ecclesia, nec ex illo sanctorum Patrum, & multo minus ex textu sapientis adducto deduci valet : non enim verba illa in personâ Christi nascentis dicta fuisse sine notoria violentia asseri potest, vtì colligitur ex contextu immediato : *Decem mensium tempore coagulatus eram in sanguine ex semine hominis, & delectamento semini conuen-*

nienti. Cætera pariter nimis probant: probant siquidem nunquam Dominum fuisse transfiguratum, quod absit cogitare, si rationes tandem congruentiæ pro huiusmodi claritatis ostensione, qua Christus Sux Sanctissimæ Matri sese exoriens exhibuit ponderentur, id piè credibile esse apparebit.

OBSERVATIO VIII.

Pag. 170. num. 56. super verba num. 480.

Quibus dicitur, quod dùm *Virgo peperit Filium suum primogenitum*, duo *Supremi Principes Michael, & Gabriel in forma humana corporea adstantes in debita distantia ipsum manibus suis receperunt, eleuauerunt, & oculis Matris præsentarunt summa reuerentia, ad modum quo Sacerdos hostiam consecratam eleuat, & Populo exhibet adorandam.*

- 34 Opponitur: hanc narrationem parùm decentem esse honestati Virginis: quæ si ad salutationem Gabrielis in forma humana turbata fuit, non permisisset, quod in eadem forma Michael, & Gabriel præsentés adstarent partus functioni, & absque oppositione Textui Sacro Lucæ dicenti: *Peperit Filium suum Primogenitum, pannis eum inuoluit, & posuit in Præsepio*: & nihil ampliùs: In summa, munus obstetricum ipsi gesserunt, quod Gelaf. Papa c. 5. Romanæ reprobauit, & meritò: non enim puritatem Virginis decebat, quod corpus eius videretur, & libertate illius officij propria tangeretur. Deinde duo illi Angeli erant in forma humana Iuuenum valde formosorum, vndè quisque, quantum aures, imaginationemque offendat hæc narratio, sentiet, quantumuis dicatur Angelos fuisse, Infantemque in debita distantia suscepisse. Ità præcipuè in quarta Censura opponitur, dum in alijs maiori modestia super factò hoc sermo fiat.
- 35 Respondetur pag. 171. num. 58., & in primis, quod narratio facti non opponatur Sacro citato Textui, ex eo quod solùm, & nihil ampliùs dixerit: *Peperit filium suum primogenitum &c.* vltra quamquod argumentum merè negatiuum est, ac propterea nullius momenti, ipsa Ven. Author quasi eidem occurrens hæc scribit: *Sacer Euangelista S. Lucas ait, quod Virgo Mater cum peperisset filium suum primogenitum, pannis eum inuoluit, & reclinauit in Præsepio: nonque declarat, quis de vtero Virginæ eius ad manus portauit: non enim id ad suum intentum pertinebat: numquid (queritur) exindè, quod tam circumstantiam narratam, quàm alias quamplures declarare ommiserit, vt est innegabile, eidem contrariari licet asserere? parùm tutum foret.*
- 36 Quantum ad secundum, quod obijcitur, si factum narratum à Ven. Authore sic se haberet, vt exaduersò concipitur, vim aliquam, fortasse faceret mentibus præcipuè non se vltra consuetum ordinem eleuantibus, sed terrenis peregrinis cogitationibus assuefactis: sed toto Cælo distare ex Textu ipso num. 63. ad literam recitato conuincitur; clariùs tamen ex contextu antecedenti n. 475., quo refert, quomodo Virgo Beatissima se disposuerit ad partum. Ibi enim postquam per horam vnam immediatè ante partum in vi-

sione intuitiua abstractam Deiparam extitisse dixit, modum, siue formam hanc tenuisse in partus momento narrat verbis num. 65. recensitis, videlicet: *Stabat flexis genibus in Præsepio oculis in Cælum eleuatis, manibus iunctis, atque ad pectus pressis, Spiritu in Deum suspenso, in ipsumque transformata, & hanc tenens formam in termino ipso illius Diuini raptus vnigenitum Æterni Patris in lucem Eminentissima Domina Mundo dedit: Sed quoniam non constat, quis eum de virgineo utero exiens, seseque cum illo penetrans ad manus eius portauit, duo Principes, ait vti supra in Textu adducto.*

37 Ex præiactis purissimis tenerissimis verbis singula, quæ contra castissimæ nostræ Scriptricis assertionem obijciuntur, facilè euanescent, Gelasium Papam obstetrices hoc munus solitas exercere ab hoc Diuino partu exclusisse, & meritò fatemur ob indecentiam, quod Corpus Beatissimæ Virginis libertate propria eiusmodi Officij à Creatura humana vlla videretur, & tangeretur. Sed numquid ex eo quod ipsa Angelos in forma humana corporea assistentes Diuino partui, Infantem Diuinum è Virgineo utero enixum in manibus suis in debita distantia recipientes, munus Obstetricum gessisse inferre licet? Solius Censoris est suspicio, siuè imaginatio: Vbinam præterea mentio Angelorum in forma Iuuenum pulcherrimorum, vti notatur? Id à solo eodem adiungitur, vt indecentiæ periculum exageret; Vbi deindè periculum, quod uterus Virginalis, aut oculis corporeis videretur, aut manibus tangeretur? Beatissima Virgo iuxtà verba præiacta eius famulæ suis ordinarijs vestibus induta, & contacta erat, dum excessum illum, mentis altissimum, quem narrat, passa, & genibus flexis perseverans Salvatorem edidit, excogitabitur ne, antequam orationi, & raptui se committeret, se denudasse? vbinam tandem necessitas præ Obstetricibus, siuè adiutricibus excogitatis? Prodiit Verbum Caro factum cum utero, & vestibus etiam Matris se penetrans, vti ex narratione Scriptricis non obscure colligitur: Non ergo locus vllus, & necessitas fuit Obstetricum; Dum duo Principes illi Cœlestes manibus natum Infantem exceperunt, sepositi erant in debita distantia, vti non sinè energia Authrix animaduertit. Cum tamen oporteat Obstetricem, quàm proximam esse Parturienti: hæc igitur Obstetricum, aliorumque absurdorum contra decenciam, & honestatem Baatissimæ Virginis imaginatio tantùm abest, vt ex Scriptricis verbis potuerit apprehendi, vt potius haud admirari nequeamus, quomodo nihilominus alicui sinè notoria violentia, & inconsideratione occurrerit, sitque iniecta?

38 Id tandem ità contigisse, vti Ven. Author narrat verosimilius, & decentius reputat Suarez tom. 2. in 3. par. disput. 12. sect. 3. verbis productis pag. 173. num. 69. quibus quasi in terminis, siuè in substantia idem ac nostra Ven. Abbatis adstruit, solo discrimine intercedente, quod hæc Angelos Ministros fuisse in forma humana corporea expressè describit, non autem ità expressè Suarez, & si supponere videatur dicens: *Verosimile est Angelorum Ministerio fuisse susceptum (Infantem natum) & in manibus Virginis positum. Idque (adiungit) Dignitatem Christi decebat, & B. Virginis gaudium, atque amoris significatio debebatur.*

OBSERVATIO IX.

Pag. 174. num. 70. super verba 481.

Quibus referens Ven. Author natiuitatem Christi, afferit, quod *Personæ Diuinæ speciali modo præsentis fuerunt eiusmodi ortui, caelumque quasi desertum habitantium mansit: nam tota illa Cælestis Curia in felicissimum Specum Bethlemiticum translata est, atque suum Creatorem in habitu nouo, & peregrino adorauerunt.*

39 Opponitur non quod ea assertio quidquam non sanæ Doctrinæ contineat, sed quod Ven. Author non explicat qualis fuerit modus ille specialis assistentiæ Sanctissimæ Trinitatis, neque est intelligibilis. Vellem itaque scire (inquit Censor) à Matre de Agreda qualis sit hæc specialis assistentia? Si dicere forsan excogitauit eam constituisse in quadam prouidentia, & protectione particulari? hæc ultra esse in omni loco per essentiam, præsentiam, & potentiam, aliud non importat. Præterea indubitabile est Deum speciali prouidentia adstitisse Mariæ prægnanti à primo instanti, quo Verbum concepit, nullusque Angelus Cælum vnquam deseruit: Cur ergò in natiuitate tanta Angelorum commotio recensetur? Videtur Matrem de Agreda sibi figurasse, quod adueniente Diuino Verbo ad incarnandum, Pater, & Spiritus Sanctus remansissent in Cælo, quin ultra ipsum viderent clausum in vtero Mariæ, eoque postmodum nato, descenderent, vt ipsum iterùm viderent, simulque Angeli cum ipsis, vt ei curiam facerent, atque in habitu nouo adorarent.

40 Respondetur pag. 174. num. 72., sed reuerà non opus erat eiusmodi oppositioni satisfacere, vtpote innixæ discursibus liberis prorsus importunis, & insubstantibus nulla authoritate, rationeue solida fulcitis. Sed quia omnes eò præcipuè tendunt, vt sciatur, qualis fuerit specialis modus assistentiæ Sanctissimæ Trinitatis Natiuitati Verbi ex Matre Virgine, descensusque multitudinis Angelorum, Cælo quasi deserto manente, ad adorandum Dominum, in habitu nouo, & peregrino humano, ex ipsa Ven. Scriptrice num. eodem citato Censor scire potuit, ibi enim dulcissima colloquia inter Beatissimam Matrem, & Filium recens natum in brachiis tenentem, æternumque Patrem alloquentem referens ait: *tunc Diuina Domina intellexit, ac persensit Beatissimæ Trinitatis præsentiam, & audiuit vocem æterni Patris dicentem: hic est Filius meus dilectus, in quo mihi valde complaceo.*

41 Ecce, quin opus sit ad vltiora progredi assistentiam, & præsentiam specialem Sanctissimæ Trinitatis manifestatam voce illa expressa Æterni Patris: *hic est Filius meus dilectus &c.* quis equidem audiens vocem illam de Cælo delapsam super Christum, ipsumque designantem in Monte Thabor, vel illam quasi eandem, quam recensent omnes Sacri Euangelistæ, dum Christus ipse in Iordano à Ioanne baptizatus est, & Spiritus Sanctus in Columbæ specie visibili super eum descendit: *tu es Filius meus dilectus, in te complacui mihi: quis præterea Angelum Mariæ nunciantem, ac dicentem: Dominus tecum, Spiritus Sanctus superueniet in te: vñ*

etiam totam Sanctissimam Trinitatem venturam, & mansuram apud diligentes se, vti S. Ioan. c. 14. idem Christus testatur, quis, inquam, hæc audiens, modum specialem assistentiæ, & præsententiæ Dei, totiusque Sanctissimæ Trinitatis vltra vniuersalem per essentiã, præsentiam, & potentiam vbique non fatebitur? qualis autem, & in quo constiterit modus hic Specialis, Ven. Author satis expressit, nonque opus fuit per amplius explanare; vnusquisque etenim facilè intelligere, vel inferre valet alium non fuisse, quàm quem expriment Textus præcitati, nimirum per signa, siuè effectus speciales manifestatos.

- 42 Quantum ad quæsitum, quod exaduersò excitatur, cur nimirum in natiuitate Christi tanta Angelorum commotio, ac descensus, Cœlo quasi deserto manente, ad adorandum suum Creatorem natum in habitu nouo humanitatis induto, Textus Euangelicus ille: *facta est cum Angelo multitudo militiæ Cœlestis*: adèd perspicuè satisfacit, vt sine notoria oppositione asserta commotio, ac descensus haud negari valeat, quin clausula illa: *quasi Cœlo deserto manente*: notæ, siuè admirationi motiuum præbeat: illud enim aduerbium *quasi* per hiperbolem dictam eam clausulam nostrum modum concipiendi modificat, ac restringit, vti mille exemplis Sacræ Scripturæ huiusmodi figura vtentis constans fieri posset.

OBSERVATIO X.

Pag. 176. num. 78. super verba num. 522.

Videlicèt: *Maria, & Ioseph contulerunt reuelationes sibi factas, quod videlicet Infans vocandus esset IESVS, & num. sequenti Exercitus Angelorum de Cœlo descendit nomen IESV singuli habentes scriptum in pectore, & veluti capita, siue Duces Archangeli Michael, & Gabriel splendore cæteros superantes, nomen illud in manibus quasi in scuto maioribus Characteribus scriptum portabant.*

- 43 Opponitur: eam consultationem commentum, meramque fabulam esse, ad quid enim (quæritur) illa consultatio? quandoquidem de voluntate Dei certiores iam erant facti ab Angelo Luca i. *Paries Filium, & vocabis nomen eius IESVM*: & Matth. 1. Ad quid præterea exercitus ille Angelorum tanto apparatu, qualem refert Mater de Agreda? ad quid schema illud pectoribus infixum, in eisque scriptum dulcissimum illud nomen? ad quid demum nouus ille accessus, & descensus SS. Michaelis, & Gabrielis? Inutilis ergò est hæc Angelorum destinatio, totaque reuelatio ficta.
- 44 Respondetur pag. 177. num. 80. supponendo cum Ven. Scriptrice, quod Maria, & Ioseph certiores iam erant de voluntate Dei ab Angelo de nomine IESV Infanti nascituro imponendo ex Luca, & Matth. citatis; Consultatio itaque, siuè potius collocutio inter ipsos desuper non fuit, quia certiores non essent, sed quia vel Maria nota non fuit reuelatio facta Iosepho, vel quia vterque optimè nouerat, Sacramentum Regis abscondere bonum esse, eam reuelationem vtrique notam in corde suo conseruarunt, ac retinere, quoad vsque tempus opportunum Diuinum præceptum adim-

adimplendi accessit, tuncque oportuit ipsum recolere, habitamque desuper reuelationem mutuo consensu, & obsequio aperire, ac ratificare, & hæc manifestatio mutua reuelationis habitæ fuit, quæ à Censore dicitur consultatio.

- 45 Velut inutilis, & vana ab eo putatur noua Angelorum deputatio ad indicandum nomen Sanctissimum IESVS infanti imponendum, quod in pectore scriptum, & velut in scuto tanto apparatu, ac fastu gestabant, vti Mater de Agreda narrat, sed quo fundamento id in Censuram vocatur? num id repugnat, siuè non decet? num contra Fidem, contra bonos mores, contra Doctrinam Ecclesiæ, contra traditiones, Concilia, vel SS. Patres? non probatur, nec probari valet, immò potius, si Sacræ paginæ, si SS. Patres, si reuelationes priuatæ, si historiæ Ecclesiasticæ euoluantur, similes locutiones de Angelorum apparitionibus, fastu, & apparatu magno inuenientur, immò & à vulgari sensu remotiores, quàm sint illæ, quas Ven. Author describit. Solùm igitur trinis suscitationibus ad quid? ad quid? ad quid? de inutilitate nota efformatur, exindèque de falsitate tota narratio, siuè reuelatio inuritur, cuius materiam, siuè obiectum veritati, & minus possibilitati opponi, vti opus erat, nec probatur, nec probari valet: est ergò despicienda huiusmodi oppositio velut libera, importuna, & insubsistens.

OBSERVATIO XI.

Pag. 178. num. 84. super verba num. 567.

Quibus asseritur, quod *Magi non obtulerunt Christo recens nato munera sua prima vice, siuè die, qua ingressi sunt Bethlem, ipsumque inuenerunt, sed sequenti, qua regressi ipsum visiterunt.*

- 46 Opponitur id contrariari Sacro Textui Matth. 2., quo successiua actione narratur, & Magos Infantem inuenisse, ipsum adorasse, & munera sua ei obtulisse, nec valet dicere S. Matth. tacuisse primum ingressum in Domum, & adorationem; difficultas enim stat in eo, quod S. Matth. in sua literali narratione ingressum in Domum, inuentionem Pueri, adorationem, atque munerum oblationem vnit: In historia verò præsentī separantur, atque duabus vicibus, & diebus contigisse refertur, quod manifestè literæ Textus opponitur.
- 47 Respondetur pag. 178. num. 85., & seq. Primò: si omnes circumstantiæ, quas Sacri Euangelistæ, dum aliquod Mysterium, euentum, vel factum narrant, tacuerunt, vel omiserunt, ex eo præcisè negari deberent, vel opponi literalī eorum Textui diceretur, innumera sunt, quæ vti vera narrantur, & acceptantur, velut contraria Sacro Textui excludi deberent, quod admitti non debere aptissimo exemplo, innumeris alijs prætermiſſis, persuadetur num. eodem 85. Deindè Ven. Author Textum ipsum Matthæi ibidem ad literam adducit, hoc solo discrimine intercedente, quod S. Matth. ingressum Regum, inuentionem Pueri, & oblationem munerum contextu successiuo narrat, non tamen id vnicè contigisse affirmat, aliaque positivè excludit, siuè negat, Ven. autem nostra

Abbatissa prima vice eorum ingressum Bethlemiticum antrum, Infantis adorationem scribit, non tamen munera tunc obtulisse, sed suspendisse ad sequentem diem, qua omnia ea iuxta narrationem Math. facta fuisse testatur: non ergò à Textu Evangelico discordat, sed ad literam concordat, solùmque adiungit circumstantiam, quæ non negatur, sed prætermittitur, primi nimirum ingressus Magorum, adorationis, & suspensiones prò tunc munerum solemnibus, publicæque oblationis vsque ad diem sequentem, quorum vtrumque congruum, & verosimile putari debet.

- 48 Et quidem, quod cum primum stella ducti superno lumine præuenti cohiberi non potuerint, quin antrum Infantem natum videre, & adorare ingrederentur, piè credibile est: quod verò non eo tunc sua munera obtulerint, sed postmodum deposito habitu, & comitatu itineris, decentiorique apparatu, & vestitu, cunctisque præparatis debitè ad eam, qua decebat, maiestate, & magnificentia, solemnem publicam mysteriosam functionem peragendam sequenti die fuisse reuersos, velut congruum, dignumque piè credi debet, immò etiam fit credibile, non semel, sed pluriès antrum visitasse, Dominumque adorasse, priusquam in Regionem suam reuerterentur, quamuis S. Math. contextu successiuo hunc regressum narret, idque confirmari potest ex facto verosimili, pièque credibili, quod Ven. Scriptrix loquens de Pastoribus part. 2. num. 495. narrat, ipsos nimirum diebus illis, quibus Maria Sanctissima, & Ioseph cum Puerò in antro Bethlemitico permanserunt, non semel, dum videlicet Angelo nunciante, videre Verbum, quod factum est, iere, sed aliquoties deinceps reuersù visitarunt.

O B S E R V A T I O XII.

Pag. 179. num. 87. super verba num. 612.

Quibus asseritur fugam in Ægyptum immediatè post præsentationem Infantis in Templo factam fuisse, quin Maria, & Ioseph in Nazarethum regrederentur, uti etiam S. Bonauentura narrat.

- 49 Opponitur: S. Lucam contrarium asserere c. 2. ibi: *Et ut perfecerunt omnia secundum legem Domini reuersi sunt in Galileam in Civitatem suam Nazareth*: ad quæ conformiter communis sententia apud Saluianum ad ann. Mundi num. 33. regressum Nazarethum primò, postmodum fugam in Ægyptum tenet.
- 50 Respondetur pag. 180. num. 88., & sequenti, & quidem plenissimè solo Textu, & contextu Ven. Authoris, cap. namque 21. vbi fugam in Ægyptum describit propositam difficultatem num. 614. præueniens, miram omni attentione obseruandam Doctrinam non tam prò præsentem, quàm alijs plurimis difficultatibus, & antilogijs inter Sacros Euangelistas apparentibus concordandis, & in specie pro concordia duorum Euangelistarum Matth., & Lucæ super mysterio fugæ in Ægyptum: supponit namque, quod S. Matth. adorationem Magorum, & fugam in Ægyptum retulit, quam S. Lucas ommissit, & vicissim S. Lucas enarravit circumcisionem, præsentationem, & purificationem, quam tamen S. Matth. enarrare ommissit, hinc (ait) quemadmodum S. Mattheus enarrato disces-

discessu Magorum , statim enarrare incipit , qualiter Angelus Domini Iosephum allocutus est , dicens fugeret in Ægyptum , quin factæ iam præsentationis in Templo mentionem faciat , nonque inde infertur prius factam non fuisse , procul dubio namque facta erat post discessum Regum , & ante fugam in Ægyptum iuxta narrationem S. Lucæ , ità pariter idem S. Lucas quamuis post factam præsentationem in Templo regressum Nazarethum scribat , non inde sequitur fugam in Ægyptum antea non euenisse , quandoquidem ea reuera contigit , vt scribit S. Matthæus , & si id omiserit S. Lucas , qui nec postea eam fugam retulit , utpote à S. Matthæo iam prænarratam , quia itaque S. Lucas scripturus non erat , necesse fuit , vt suæ historiæ filum secutus post præsentationem statim reditum in Nazareth subiungeret .

- 51 Quod verò dixerit (prosequitur Dei Famula) *perfectis omnibus secundum legem rediisse in Galileam* , hoc non est dicere eos in Ægyptum non fuisse prius , sed potius historiam prosequi omissa fuga ; ex ipsoque Textu S. Lucæ (concludit) concluditur , reditum in Nazareth post reditum ex Ægypto contigisse ; dicit enim , *quod Puer crescebat , & confortabatur sapientia , gratiaque in eo agnoscebatur* : Id quod profectò esse nequibat ante completos Infantiaë annos , quæ erat post reditum ex Ægypto , & dum Pueris lumen , vsusque rationis elucescere incipit : concluditur ergò ex his , assertam fugam ante reditum in Galileam consonam potius , quàm absouam Sacro Textui esse .

O B S E R V A T I O XIII.

Pag. 182. num. 91. super verba num. 634.

Quibus nonnulla referuntur miracula facta à Maria Sanctissima in itinere Ægyptum versus , & alia in alijs occasionibus , quod visum Cæcis dedit , sanitatem innumeris Personis , mortuos suscitauit , Soli , Lunæ , & Stellis imperauit , ipsam participem Deus fecit suæ Omnipotentiaë , potestatemque dedit super Cælum , influentias planetarum , & Elementorum , mansitque constituta Regina cum Dominio , & imperio super omnes Creaturas .

- 52 Opponitur à quartæ Censuræ Authore , vnicè fusa nimis reflexione varijs discursibus efformata , quibus prætendit conuenientem non fuisse , dum viueret , B. Virgini vsus operationis Miraculorum iuxta opinionem Diui Thomæ p. 3. quæst. 27. art. 5. ad tertium , aliorumque cum ipso , & præcipuè ante mortem , & ascensionem Christi in Cælum , etsi postea Miracula fecisse cum alijs supponatur , cui adiungitur , nullum ex tot Miraculis , quæ Mater de Agreda recenset memoria Posterorum , siue Euangelistarum , siue Scriptorum aliorum fuisse commissum , nec potestatem præcipuè generalem patrandi miracula , & immutandi præ suo arbitrio creaturas , habuisse velut Dominam absolutam etiam similitudine quadam de super Filio suo .
- 53 Respondetur pag. 187. num. 92. omnes nimirum virtutes , donaque Spiritus Sancti , & gratias gratis datas B. Virgini à primo sui esse instanti fuisse concessas , quo nihil frequentius à SS. Patribus , &

Doctoribus prædicatur, ita quod nulla virtus, donum, perfectio, siue gratia legatur concessa Creaturis, quæ non resplendeat, & quidem in gradu eminentiori in Virgine gloriosa: est etiam frequentissimum nullam virtutem, siue gratiam otiosam, siue vacuam in ea fuisse: cum igitur inter gratias gratis datas gratia curationis, operationisque virtutum, siue Miraculorum computetur, eam concessam fuisse, nonque otiosam, siue vacuam B. Virginem habuisse, plura miracula perpetrasse, siue ante, siue post mortem Christi, & Ascensionem eius in Cœlum piè credendum est, non sanè publicè, siuè in confirmationem Doctrinæ Fidei, quo sensu forsàn S. Thomas vsum operationis virtutum, & miraculorum B. Virgini negat.

- 54 Huius veritatis pia credibilitas à paritate conuincitur: Si etenim plures siue ante, siue post mortem Christi miracula perpetrasse legitur, estque innegabile, cur non illa, quæ in omnibus, & per omnia miraculorum miraculum maximum? hoc argumentum adducitur à S. Basilio Seleuc. Orat. 39. annunciat, quæ habetur in Bibliothec. SS. Patrum Tom. 5. Liter. B. & C., cuiusque verba etsi aliquantulum fusa num. 93. producta difficultati propositæ satisfaciunt, veritatemque assertam persuadent. Deinde vltraquamquod argumentum exaduerso merè negativum sit, si Authores siuè antiqui, siuè moderni euoluantur, quamplura ex his, quæ Ven. Author recenset, & alia ab ipsis recitata à B. Virgine perpetrata inuenientur: vndè concluditur, vsum operationis miraculorum B. Virgini absolutè denegare, non eius vitam est vindicare, sed potius denigrare, siue gloriam diminuere gratis.
- 55 Qualis autem fuerit hæc gratia, siuè potestas miracula patranda in B. Virgine, qualiterque ea vsa fuerit, ex ipsis etiam SS. Patribus facillè colligi statuitur num. 95., nihilque familiarius apud ipsos quàm Deiparam appellare, & confiteri Reginam, ac Dominam omnium Creaturarum, siuè in Cœlo, siuè in Terra, siuè in Inferno à Deo constitutam cum absoluta potestate, dominio, & imperio super omnia iure sibi velut Matri à Filio concessa, & quidem eadem potestatis plenitudine, quam ipse Filius à Patre concessam habet, quanquam aliter, idest non à se, seù independentè à Filio, sed ab ipso Iure materno communicatam, vt à Patre iure Filij propriij datam habet. Sic quamplures Sacri Doctores sub eodem numero recensiti (quampluribus alijs prætermisissis) videnti.

O B S E R V A T I O X I V.

Pag. 184. num. 96. super verba num. 674.

Quibus asseritur Mariam vidisse in anima Filij sui actionibus omnia, quæ in Bethlem circa Infantes fiebant, quod Filius suus Sanctissimus Patrem Æternum rogabat pro Parentibus Infantium, hosque offerebat defunctos, velut primitias suæ mortis, atque eis vsum rationis concedi postulabat, vt voluntariè mortem acciperent, & vitam sacrificarent in gloriam eiusdem Domini, atque in præmium passionis martyrij coronam eis redderet.

- 56 Opponitur : nihil reuera contra primam propositionem adducendo, sed vnicè dicendo : *An verosimilis sit alieno iudicio relinquendo* : aduersùs reliqua supponitur sententiam esse aliquorum asserentium, Innocentibus fuisse miraculosè concessum vsum rationis, quos tamen refellit S. Thomas 2. 2. quæst. 124. art. 2. ad 1. & præcipuè, quod tanta miracula tamquam stupenda absque autoritate fingi non debeant, qualis quippe non est, nec in Scripturis Sacris, nec in SS. Patribus, quæ tot Pueros, tamque tenellos, atque latentis vsu rationis donatos affirmet, aut innuat.
- 57 Respondetur breuiter pag. 184. num. 97., & in primis Beatissimæ Virgini Mariæ inter priuilegia singularia, quæ potentissimum Dei Brachium ei concessit, maximum fuisse in anima sui Sanctissimi Filij omnes eius operationes interiores contueri velut in speculo lucidissimo Ven. Author non semel asserit, congruentissimisque rationibus firmat, atque verosimile, pièque credibile esse persuadet, utpote non repugnans, congruumque aliàs, ac decens, ut ipsa viuæ immago adæquata, & perfectissima Filij sui in omnibus euaderet, uti euasit iuxtà vulgarem phrasim SS. Patrum, & Doctorum.
- 58 Christum Dominum præterea Patrem Æternum orasse prò Innocentibus, ipsosque obtulisse velut primitias, siuè pignora mortis suæ, ac tandem rationis vsum eis concedi postulasse, ut mortem voluntariè acciperent, atque subirent in gloriam Dei, adeo verosimile, pièque credibile est, ut nisi gratis negari valeat : an autem de facto vsus rationis fuerit Innocentibus concessus, aliaque stupenda miracula patrata fuerint, sententiam esse aliquorum vsum rationis eis fuisse miraculosè acceleratum supponitur à Censore, quod factis est, ut velut probabile, pièque credibile existimetur, quin obftet S. Thomas oppositum forsan scribens, non enim tanti eius sententia æstimari debet in rebus maximè, quæ ad fidem non pertinent, ut oppositum defendi non liceat : Ultraquam quod eiusmodi priuilegium solùm negasse videtur, quia non constet ex Sacra Scriptura, quod utpotè negativum argumentum nullius est momenti, immo & insubsistens, utpotè Diuinam Omnipotentiam limitans.

OBSERVATIO XV.

Pag. 185. num. 98. super verba num. 786.

Quibus adstruitur, quod *tota excellentia Sanctitatis magnæ Dominæ nostræ comprehenditur in eo, quod Deus ipsam fecerit imaginem viuam Sanctissimi sui Filij similem in gratia, & operationibus, taliter, ut per communicationem, & priuilegium videretur alius Christus in quantum homo, & hoc fuit quoddam Diuinum, & singulare commercium inter Filium, & Matrem, Ipsa etenim dedit illi naturam, & formam humanam, & ipse dedit illi aliud esse spirituale, in quo mutuam similitudinem habebant, uti habent median- te humanitate in ordine naturali.*

- 59 Opponitur sic : aut Mater de Agreda hæresim affirmat hoc pomposo loquendi modo, aut nihil aliud dicit, quàm quod de omni Iusto dici valet : si equidem prætendit, quod B. Virgo similis fuit in gra-

- gratia, & sanctitate gratiæ, & sanctitati Christi, sicut fuit in humana natura? falsum, & hæreticum est; sin verò aliud non intendit, quàm similitudinem proportionalem, hæc communis est omnibus Iustis: Cùm ergò ita loquitur, quod æqualitatem inter gratiam, & sanctitatem Christi, & Mariæ, indicet, & significet? illud videtur.
- 60 Respondetur pag. 185. num. 100., quod Ven. Author asserta propositione, aut falsum, & hæreticum statuat, aut nihil singulare, B. Virgini tribuat suo pomposo loquendi modo, arguitur, sed quò fundamento? non alio quàm illo conditionali: *si prætendit hoc, si prætendit illud*, quo profectò modo innumera canonica Testimonia possent simili censura castigari, vt à aptissimo exemplo (alijs prætermittis) sub eodem numero conuincitur. Præterea vt quid quaeritur quid Ven. Author præiactis verbis prætenderet, dum aded expressè sese explicauerit, ac dixerit non aliud, quàm quod SS. Patres, ac Doctores de gratia, & Sanctitate Deiparæ loquentes communiter dicunt, immo supponunt, quod videlicet Sanctissimi Filij sui viua immago fuerit, similis in gratia, sanctitate, & operationibus? quorum nonnulli verbis expressis id fatentur sub eodem numero recensiti.
- 61 Qualis autem fuerit hæc similitudo in gratia, & Sanctitate Verbis exaduersò supra adductis, vnico verbo in fine eorum ipsa Ven. Author explanat, omnemque difficultatem euacuat: *aded (inquit) proportionata, & similis in gratia, & Sanctitate, atque operationibus immago viua Sanctissimi Filij sui effecta est, vt per communicationem, & priuilegium alter Christus videretur, & hoc fuit quoddam speciale, & Diuinum commercium inter Filium, & Matrem: nam quemadmodum Mater humanæ naturæ formam, & essentiam dedit illi, ita & ipse dedit illi quoddam esse spirituale gratiæ, in quo similes essent respectiue, sicuti sunt similes in humanitate, idest sicut humanitas humanitati, ita gratia gratiæ, spiritus spiritui, respectiue, siue quadam propositione similis, & æqualis effectus est.*
- 62 Notetur vnicum illud verbum, siue aduerbium *respectiue*, idest *sicut similes sunt in humanitate, ita in esse spirituali gratiæ, & sanctitatis similes essent respectiue*, non quidem similitudine, & æqualitate arithmetica, siue mathematica, sed proportionali, geometrica, respectiueque, vt ipsa Dei Famula alijs in locis sese explicat, & explanat, atque in eo sensu, quo S. Hieronym. exponens illud: *Aue gratia plena, inquit, benè plena, quia cæteris per partes præstat, Mariæ verò simul se tota infudit plenitudo gratiæ: verè plena, quia etsi in SS. Patribus, & Prophetis gratia fuisse credatur, non tamen eatenus plena: In Maria verò totius gratiæ, quæ in Christo est, plenitudo venit, quamquam aliter: Ecce similitudinem in gratia, & sanctitate Mariæ cum Christo: quia eadem plenitudo, quæ in illo fuit, in Maria venit, quamquam aliter: notat, idem S. Pater, & respectiue Ven. Author, quod nulli creaturæ, nec omnibus simul collectiue sumptis competit; non ergò asserere B. Virginem similem in gratia, & sanctitate Sanctissimo eius Filio respectiue, vt sunt in natura humana in sensu adeo plano, & expposito falsum, & minus hæreticum putari debet, sed sanum, &*
- OBSER-

OBSERVATIO XVI.

Pag. 186. num. 105. super verba num. 1000., & 1092.

Videlicet : *Christus Mariæ Matri suæ de cibo illo, quem Angeli in Deserto ei ministrarunt misit, eisque imposuit, ut dilectissimæ Matri suæ asportarent : Item multitudo volucrum, dum Christus de cibo illo Cælesti reficiebatur, concentu suo armonioso recreabant ipsum, Angelique insequentes, dum Maria de cibo illo sumebat, musicam etiam ei faciebant.*

- 63 Opponitur dicendo non esse certum verba illa Euangelica : Angeli ministrabant ei, intelligi debere de cibo : sed etiam admissio, quod talis fuisset, certissimum est, quod non portarunt cibos alios extraordinarios, nisi vsuales, & quos ipse velut Magister omnis virtutis permisisset ad refocillandam naturam, de quibusque facile prouideri posset : non ergo credibile fit id ita factum fuisse, uti Mater de Agreda narrat : super musicam illam quidquam dici posset : sed volo ad vltiora progredi, inquit Author quartæ Censuræ.
- 64 Respondetur pag. 187. num. 106. non sine admiratione asserere non esse certum, & in dubium vocari, quod Sacri Expositores, Sanctique PP. non tam probant, quam supponunt ex littera Sacri Textus Euangelici, uti etiam ipsa Ven. Author animaduertit, Angelos nimirum Christo Domino post quadragesimale ieiunium in Deserto cibum ministrasse, quo fami, quam passum fuisse idem Sacer Textus affirmat : *postea esuriit*, subueniret, de illoque participem facerent dilectissimam Matrem, utpote quæ fidelissima fuerat Socia Filii in adeo rigido Ieiunio seruando, ut ipse fit credibile.
- 65 Qualis autem fuerit cibus, ille non è Terra, sed de Cælo, siue Cælestem Ven. Author appellat, & merito ex ore Beatissimæ Virginis, quæ illum degustauit, propriè Cælestem fuisse approbantis verbis num. 111. recensitis, nonnullisque exemplis num. 112. adductis, quibus qualis esset cibus ille, cuius conditionis, miræque virtutis explanatur. Tum de pane illo subcinericio Eliæ ministrato. Tum de Manna, quod panis Angelorum vocatur. Tum de aqua in vinum à Christo in Nuptijs Canæ Galileæ conuersa. Tum de alijs insinuatis nonnullis Dei amicis, & Seruis exhibitis cibus non ordinarijs, sed exquisitis. Si ergo Deus voluit panem subcinericium tantæ virtutis, & vigoris, qualis constat ex Sacro Textu Eliæ in Deserto ministrari? si Populo Israelitico in deserto manna de Cælo tanta varietate saporis, & virtutis, quantam etiam Sacer Textus describit, pariter ministrari? si alijs suis Seruis, & Amicis Deus non vsualia, sed exquisita cibaria miraculosè suppeditauit, uti S. Didaco velut vero Israelitæ, S. Rosæ Limensi (alijs prætermisissis) exhibuisse constat, estque piè credibile, credibilius potius æstimari debet id cum Christo, eiusque Sanctissima Matre in adeo opportuna occasione, qualem Ven. nostra Abbatissa refert factum fuisse, vnde asserere, uti ex aduerso asseritur velut certissimum, cibum illum, quem Angeli ministrarunt non quidem

- extraordinarium, sed vsualem, idque adeo leuissimo fundamento, quale adducitur, liberè prorsus, & inconsideratè dicitur.
- 66 Concurfus tandem Volucrum, dum Christus, eiusque Sanctissima Parens de cibo illo sumebant, vt canticis suis suo modo Creatori, & Reginae, Dominæque suæ sensus recrearent, non minus fit piè credibilis, & si quid desuper dici posset, vtì ex aduerso notatur, profecto aliud dici non posset, quàm ita factum fuisse, quod cum alijs Dei Seruis euenisse legitur.

OBSERVATIO XVII.

Pag. 191. num. 115. super verba num. 1076.

- Quibus dicitur, quod *S. Ioannes Baptista presentibus Christo, & Mariae Matre eius fuit decollatus, quod Christus Corpus eius manibus suis sustinuit, & Maria Caput, quod vnus ex Ministris de manibus Mariae Caput subripuit, alijs tantisper altercantibus, quisnam ipsorum infami saltatrici, eiusque impiissimæ Matri presentato faciali Dono adulatum ireret, caput deferens.*
- 67 Opponitur, id apertum esse commentum absque vllò prorsus fundamento, & necessitate confectum; vterius, ad quid deseruiuit illa Ministrorum cunctatio ex disceptatione proueniens, vt Christus brachijs suis caput, & manibus suis Mariae Corpus susciperet atque vterque Cœlesti Patri nouam in Ara manuum suarum, hostiam illam obtulerint? Cum totum inuerosimilitèr factum dicatur?
- 68 Respondetur pag. eadem num. 116. modòque non sine admiratione, quod velut apertum commentum censeatur factum narratum à Ven. Scriptrice, non quidem qua parte asserit Christum, eiusque Sanctissimam Matrem Præcursoris morti adstitisse, vel eosdem Cœlestes Reges Corpus, & Caput manibus suis suscepisse, atque in eis velut in Ara Patri Æterno nouam illam hostiam obtulisse, sed qua parte narrat cunctationem ex disceptatione inter Ministros Herodis prouenientem, quisnam eorum caput Saltatrici deferret, tanquam ad nihilum deseruientem, ad quid (percunctatur) deseruiuit? Deseruiuit respondetur, quia ita contigisse verosimile est adulationis, & præmij obtinendi causa (vtì ipsa Author pia animaduertit) ab infami Saltatrice, eiusque impiissima Matre, & nisi probetur, vtì non probatur ita non euenisse, siue non potuisse, vel Sacræ Scripturæ, vel SS. Patribus, vel alicui principio, cui non liceat contradicere, contrariari, gratis prorsus velut commentum confictum id existimatur.

OBSERVATIO XVIII.

Pag. 192. num. 117. super verba num. 1085.

- Videlicet: *Deus B. Virginem amauit amore infinito absque pondere, & mensura.*
- 69 Opponitur, quod mater de Agreda hisce verbis aut hæresim, aut rem impossibilem profert, aut id solum concedit, quod quilibet
- quan-

quantumvis infimæ Creaturæ competit . Si equidem loquitur de amore Dei considerato ex parte actus , non amplius dicit , quàm quod dici valet de formica . Si de amore ex parte boni , quod amat ; error est , quia etsi Deus B. Virginem ad esse ipsius veram Matrem exaltauit , Donisque correspondentibus exornauit , remansit tamen pura Creatura , nullamque Creaturam , sed seipsum solùm Deus amat amore infinito , & immenso , absque pondere , & mensura . Ita Censor vindicare impensus vitam B. Virginis .

70 Respondetur pag. 192. num. 118. Verba Ven. Scriptricis , quæ circumcisa , arida , nudataque ab eius spiritu indicantur , præmittendo : loquens igitur c. 5. de fauoribus , quos Apostoli ob deuotionem erga Sanctissimam Matrem , omnes , & singuli à Christo receperunt , ob cuius defectum Iudas viam sibi ad perditionem strauit hæc scribit : *De solo pessimo Iuda Apostolo quidquam ex his , quæ intellexi , dicam id exigente historia , quod aliunde notum non est , deseruiens tamen ad instructionem Peccatorum , cauthelam obstinatorum , & monitionem parùm deuotorum Mariæ Sanctissimæ , si quis forsitan est , qui talis sit erga Creaturam adeo amabilem , quam ipse amore infinito absque pondere , & mensura adamauit . Angeli totis viribus , Sanctique omnes toto cordis affectu , & cunctæ creaturæ contentiosè , & tenaciter diligere debent , atque totum minus erit , quàm quod amari promeretur .*

71 His præsuppositis Ven. Scriptricem in clausula notata non loqui de amore Dei entitatiuè considerato , vt supponitur num. 120. , sed de amore ex parte boni , quod Deus Mariæ communicauit ; supponitur præterea , quod tantò maior est amor , quantò maius bonum est in amato iuxtà Diu. Thomam ibidem citatum , ac tandem supponitur cum ipso opusculo 60. vbi loquens de amore , quo se ipsam Trinitas amat , & quo humanitatem assumptam , primum vocat absolutè simpliciter infinitum , secundum autem infinitum respectiuè , & secundum quid ; dum igitur Ven. Author asserit Deum amare amore infinito absque pondere , & mensura Mariam Sanctissimam , non loquitur de amore infinito simpliciter , & absolutè , quali seipsum amat solùm , quia etsi eiusdem vera Mater sit , Donisque gratiæ in omni plenitudine plena , maternitas tamen non est bonum simpliciter , & absolutè infinitum , loquitur itaque de amore infinito respectiuè , & secundum quid , hoc est comparatiuè ad amorem omnium Creaturarum etiam collectiuè sumptarum , vt ipsa Ven. Dei Famula non semel sese in suis Scriptis explicat excessum infinitum amoris Dei erga Christum , & eius Sanctissimam Matrem ponderans respectiuum videlicet , & comparatiuè ad omnes Creaturas siuè humanas , siuè Angelicas , & hic modus loquendi , nisi damnetur modus , vsusque in Sacra Scriptura , censurari non debet , & minus velut error putari , num. 20. v. 20. dicitur : *cum infinita multitudine* 3. Reg. 10. *aurum infinitum nimis* : 2. Paralipom. cap. 17. *factæ sunt ei infinitæ diuitiæ* : Sapient. 7. *infinitus enim Thesaurus est hominibus* : & *stultorum infinitus est numerus* : eodem modo etiam SS. Patres loquuntur , & vtuntur non semel , ac tandem infinitum communiter appellatur , quidquid incomparabiliter aliud in eadem linea excedit .

- 72 In hoc igitur sensu locutio Ven. Scriptricis non solum immunis est ab omni Censura, sed sanissima, rationi, & authoritati innixa, & consona: ratio efformatur ex principio illo Diui Thomæ p. 1. qu. 20. art. 4. *Deum diligere magis aliquod, nihil est aliud, quam ei maius bonum velle*: ergo Deum aliquid diligere amore infinito infinitate respectiua, aliud non est, quam velle ei bonum infinitum quodammodo, idest respectiue, siue comparatiue per excessum ad quodcumque aliud amabile bonum, sed Mariæ, & in Maria vult Dominus bonum quodammodo infinitum excedens incomparabiliter quodcumque, qualecumque bonum volitum in Creaturis omnibus, etiam collectiue sumptis: ergo illam amat amore infinito infinitate respectiua, idest excedente amorem omnis Creaturæ. Cætera patent: minor verò est omnium SS. Patrum, ac Doctorum, inter quos etiam S. Thomas contentium Maternitatem Dei in Maria, siue Mariam in quantum Dei Matrem quamdam esse Dignitatem infinitam, etsi in se, & quantum ex se sit pura Creatura.

OBSERVATIO XIX.

Pag. 195. num. 126. super verba num. 1100.

- Quibus dicitur, quod *Maria adstitit transfigurationi in Monte Thabor, ibique non solum Christum transfiguratum vidit, sed & Diuinitatem intuitiue.*
- 73 Opponitur: quod id non docet Scriptura, nec traditio, nec SS. Patres, nulloque fundamento, siue necessitate probari potest, nec vltius intelligi potest, quo Iure hoc, quod in Apostolis gratuitum fuit, in Maria gratiæ fuerit debitum. Ita in tertia Censura arguitur. In quarta verò sic: non video necessitatem, nec utilitatem propriam B. Virginis, vel alterius vllius præfatæ assistentiæ: cum itaque neque Euangelistæ, nec vllus ex tribus Apostolis, qui præsentibus fuerunt, mentionem vllam desuper fecerint, nec aliàs constet ex traditione, siue SS. Patribus, siue Historijs Ecclesiasticis, credendum est B. Virginem transfigurationi non adstitisse.
- 74 Respondetur pag. 194. num. 124., quod cum omnia præiacta ex aduersò fundamenta purè negatiua sint, vt apparet, eis vtpotè nullius momenti satisfacere non cogimur; solumque dicimus, nunquid sic discurrentes Consiliarij Dei fuerunt, vt penetrare potuerint Altissimi Consilia, eiusque ergà Beatissimam Matrem suam Diuinæ Beneficiæ, & prouidentie motiua, siue fines? nunquid ex eo, quod eis non occurrat motiuum, siue necessitas præfatæ præsentie Mariæ, negare eam licet? nunquid ex eo præcisè, quod capite aliquo ex adductis non constet expressè, licet Mariæ id Priuilegium, siue fauorem denegare, cui maiora procul dubio dona fuerunt concessa? nunquid fauor assertus repugnat, vel non decet concedi? nunquid tandem fidei, vel bonis moribus, siue Doctrinæ communi Ecclesiæ opponitur?, nec probatur, nec probari valet positiuo aliquo fundamento: non ergo eum fauorem Mariæ, nisi gratis negare licet; Vt enim aiebat Diu. Augustinus productus pag. 195. num. 125. loquens de quodam Mariæ Sanctis-

simæ : Si hic quærat ratio , non erit mirabile , si exemplum posci-
tur , non erit singulare : Demus ergò Deum aliquid posse , quod nos
fateamur inuestigare non posse : , & S. Hieron. ibidem : quia Deo
nihil est impossibile , nec nos de B. Virgine factum abnuimus : & rur-
sus : melius tamen Deo totum , cui nihil impossibile , committimus ,
quàm ut aliquid temerè definire nostra autoritate velimus ; suc-
currebat ergò humanæ intelligentiæ infirmitas piæ credibilitati fa-
uoris prænarati .

OBSERVATIO XX.

Pag. 195. num. 126. super verba num. 1108.

Videlicet : Secundum quod mihi datum est intelligere , Chri-
stus Dominus in quantum homo longè viuere absque Matre nequibat ,
dans locum affectui grandi , & forti , quem erga ipsam velut Ma-
trem habebat , & à qua ipse tanto amore afficiebatur .

75 Opponitur , quod etsi Christus in quantum homo locum dabat affe-
ctui , quo suam Matrem prosequeretur , etiam dum ab eius præ-
sentia absens erat , aliter debito affectui implendo defecisset , non
tamen mortuus fuit , sed vixit ; hæc itaque reuelatio aut est de re
falsa , aut de re , quæ fieri nequibat absque pœna aliqua in Christo ,
quod est inutile , & excessivum .

76 Respondetur pag. 195. num. 128. aptissima ad præsens præmittendo
verba Areopagitæ lib. de Diuinis nominibus c. 4. §. 11. dicentis :
*Alienum est à ratione , ut opinor , & absurdum non attendere vim
propositi , sed vocabula , esseque hoc non eorum , qui volunt Diuina
intelligere , sed eorum qui sonos tantum recipiunt : neque scire vo-
lunt , quid tale verbum significet* : quoniam itaque tota vis , si quæ
sit , obiectionis vnice innititur dictioni illi : *longè viuere nequibat* ,
non attenda vi propositi , siuè non considerando , quid significet il-
lud *viuere nequibat* sola verba Ven. Authoris adulterata , sinistra-
que vsurpata ex aduersò apprehensa difficultati plenè faciunt satis ,
ea ad vnguem num. 129. fusa satis sunt , sed tenerissima , quæque
clarissimè demonstrant , non potuisse Dei Famulam meliùs , & fa-
ciliùs humano captui exprimere imponderabilem amorem Christi
ergà suam Sanctissimam Matrem ad mensuram amoris Materni
ergà Filium , quàm vtendo phrase vulgari , qua exprimi solet ex-
cessus amoris ; quo quis alterum prosequitur : sic S. Lucas , vt si-
gnificaret amoris vim specialis Christi ergà tres Discipulos prædi-
lectos , dum ab eis , vt oraret , se segregauit , ea quasi phrasi vsus
est , dicens : *avulsus est ab eis* : sic S. Bernardus amorem B. Virgi-
nis Cruci adstantis post Filij mortem exponens , atque ipsam allo-
quens ait : *ipsius nimirum anima iam ibi non erat , sed sua planè in-
de auelli nequibat* : sic tandem nimium amorem S. Petri de Alcan-
tara erga Christum Ecclesia in Officio Diuino Sermon. S. Ioannis
Chrisostomi sexta die infra Octauam exagerat inquiens : *à Christi
præsentia diutiùs abesse non sustinens* : sic itaque intelligenda est
clausula notata illa : *tanto Christus in quantum homo amoris affectu
Matrem suam prosequeretur , vt ab eius præsentia abire nequibat* :
hæc in terminis est clausula : non tamen , vt ex aduerso vertitur

nimirum : *viuere nequibat* : inde inferendo sinistram consequentiam de falsitate, & impossibilitate, eoquod non propterea *Christus mortuus est, sed vixit*.

OBSERVATIO XXI.

Pag. 197. num. 131. super verba num. 1181.

Quibus asseritur, *Calicem, quo Christus Dominus consecrauit, fuisse ex lapide pretioso quasi smaragdinis*.

- 77 Opponitur : id haud posse substineri : nam Baron. ann. Christi 34. num. 63. argenteum fuisse statuit de authoritate Ven. Bedæ lib. 1. de Locis Sanctis c. 2. ex reuelatione S. Arvulphi id asserentis.
- 78 Respondetur pag. 197. num. 132. Calicem illum, cuius meminit Beda non fuisse illum, in quo Christus consecrauit, vt enim obseruat Gauantus pag. 2. Comment. in Rubric. Missalis c. 1. Calix ille, in quo seruabatur Spongia potus ministra videtur fuisse, qui ad potandum felle, & aceto Christum in Cruce pendentem seruiuit, idque colligit ex verbis Bedæ num. citat. productis. Alij sentiunt Calicem illum Eucharistiæ institutionis, nec aureum, nec argenteum fuisse, nec alterius materiæ pretiosæ, sed vel luteum, vel ligneum eo fundamento, quod Dominus Domus pauper, & humilis erat.
- 79 Quidquid tamen sit de hac opinionum varietate, quæ parùm, aut nihil ad veritatem Mysterij Eucharisticæ institutionis conducit, verosimiliùs est fuisse ex lapide pretioso quasi smaragdinis, idque constat ex constanti traditione, in Ecclesia Cathedrali Valentia in Hispania, in qua Calix ille colitur, solemnique Processione, eademque pompa, qua festum Corporis Christi celebratur die S. Matthæo sacro, quo creditur illuc fuisse asportatum, per totam Ciuitatem circumfertur, in eoque feria quinta in Cæna Sanctissimum Sacramentum reponitur, & seruatur, hunc igitur Calicem fuisse eundem, in quo Christus consecrauit, constat tum ex traditione, tum authoritate plurium Scriptorum tam indigenarum, quàm extraneorum, tum ex authenticis Testimonijs, quæ seruantur in Archivo illius Cathedralis, & Ciuitatis : Idque cum aliàs nec Fidei, nec bonis moribus, nec Doctrinæ Ecclesiæ, nec SS. Patribus opponatur, velut piè credibile sustinere licet, velutque incredibile, & improbabile, quod Dominus Domus, in qua peracta est Eucharistica institutio, pauper ità esset, quod non haberet vasa pretiosa.

OBSERVATIO XXII.

Pag. 198. num. 134. super verba num. 1182.

Quibus adstruitur, quod cum Christus Sanctissimum Eucharisticum Sacramentum institueret, perducti sunt per Angelos Enoch, & Elias, de manuque S. Petri fuerunt communicati.

- 80 Opponitur, quod id purum figmentum sit, nisi dicatur, quod ante baptismum suscipi valeat Sacra Eucharistia, vel quod illi prius fuerunt

runt in Sacerdotes ordinati. Ita in serie tertia, in quarta post varios iuxta morem discursus, concluditur, quod cum non constet ex Sacra Scriptura, vel traditione præsentia, & communio duorum illorum Patrum, sed potius contrarium, nullaque aliàs sit necessitas, conuenientiaue prò collatione Sacramenti nouæ legis illis, quis Sapiens, & Cordatus asserere poterit, quod Christus ordinem Sacramentorum inuertisset eò vnicè, vt Matris de Agreda phantasia verificaretur.

- 81 Respondetur pag. 199. num. 135. non vt merum figmentum phantasia Ven. Authoris existimari debere assertam translationem Enoch, & Eliæ in Cœnaculum, eorumque assistentiam, atque Sacræ Communionis sumptionem, nisi liberè prorsùs ex motiuis, siuè fundamentis ex aduerso adductis, vtpotè purè negatiuis de non constare nimirum, de nulla necessitate, siue conuenientia, & alijs eiusmodi conuincitur. Adest è contra ratio congruentiæ prò pia credibilitate facti narrati ex facto apparitionis Moyſis, & Eliæ in Monte Thabor, & participationis gloriæ Christi Domini iuxta narrationem Sacri Euangelij. Si etenim id conueniens, congruumue fuit, vtî negari nequit, congruum, & conueniens etiam dici debet illos duos Proceres legis naturæ, & scriptæ adstitisse Diuinissimo Institutionis Eucharisticæ Myſterio, desuperque specialiter illustratos Sacram Eucharistiam sumpsisse, vt nomine Fidelium, vtriusque legis cultum tanto Sacramento exhiberent, atque illius quodammodo participes fierent.
- 82 Hanc profecto congruentiæ rationem Ven. Author insinuat numero citato 1182. verbis recensitis num. 138. vt videre est. Expressiùs tamen, & fusiùs relatis num. 14., quæ si attentè considerentur, miram myſteriosam congruentiæ rationem continere circà assistentiam, & communionem dictorum Patrum, ad oculos apparebit: ea igitur perpendere exoramus.
- 83 An autem ipsi in Sacerdotes nouæ legis fuerint ordinati à Christo vtî Apostoli in illa nocte fuerunt, nec ne, nec obiter quidem Ven. Author insinuat: Solùmque obstare posset, quod ex aduerso præsumitur, immò opponitur, quod nimirum Sancti duo illi Patres non erant baptizati, ac proindè nec capaces Sacræ Communionis. Respondetur tamen probabiliter posse sustineri fuisse baptizatos, & Ecclesiam nouæ legis ingressos; nam cum in corpore mortali viuant, venturique sint in nouissimis temporibus predicare Euangelium, myſteriaque nouæ legis euangelizare, omnino deuit baptismum suscepisse, idque vel per vnum Angelum, vel per ipsum Christum; hoc enim valdè oportebat, vt tempore suo digni Ministri Christi, præclarique Doctrinæ Euangelicæ Precones sint, vtî Doctus Pater Lumbier de Ordine Carmelitano discurret, probat, & exemplificat pag. 201. num. 141. citatus.
- 84 Alitè respondetur cum Sacro Expositore Silueira eiusdem instituti tom. 9. opuscul. 2. resolut. 34. qu. 4., vbi probat Enoch, & Eliam Sacram Eucharistiam (etsi baptizati non essent) sumpsisse in nocte Cænæ Christo Domino potestate sua Diuina vtente, ac dispensante. Id quod sequentibus congruentijs persuadetur. Primò quia Minister ordinarius Baptismi sit homo viuens, eo non obstante Diu. Thom par. 3. qu. 61. art. 7. docet posse esse vnum Angelum

ex Diuina dispensatione, vt non semel contigisse, sicut & in administratione Sacræ Communionis, & Viatici ex Mysterijs Ecclesiasticis, & vitis Sanctorum constat. Secundò certum est Christum in nocte Cænæ Apostolos in Sacerdotes ordinasse, & non constat Sacramenta Baptismi, & confirmationis suscepisse priusquam Sacram Communionem sumerent; Tertio, non minus certum est Christum se ipsum Sacramentatum sumpsisse, & sanè non receperat suum proprium baptismum: Id tandem num. 143., & sequenti confirmatum videri potest ex Doctrina Suarez tom. 3. in 3. part. disput. 35. sect. 1. quin exinde liceat, salua debita pietate, & reuerentia tanto Doctore inferre inuersionem Ordinis Sacramentorum, vt verificetur Suarij phantasia.

O B S E R V A T I O XXIII.

Pagin. 202. num. 145. super verba num. 1183.

Quibus dicitur, quod *Pater, & Spiritus Sanctus apparuerunt in Cœnaculo perindè ac in Iordane, & Thabor factum est, & additur: Ex hac apparitione etsi omnes Apostoli nouitatem aliquam in se senserunt, aliqui eorum tantùm eam perceperunt, inter quos præcipuè S. Ioann. Euangelista, qui semper in perscrutandis Diuinis Mysterijs mirè perspicax fuit.*

- 85 Opponitur: quod alij Apostoli, & Discipuli apparitionem hanc fileant, haud mirum est, sed quod eam S. Ioannes prætermittat, mirari satis nequit, cum cæteras apparitiones in Iordane, & Thabor Scriptura referat, & tam solemne, magnificum, vt Scriptrix inquit, erat præsens negotium, vt totum Cœlum in Cœnaculum descenderet.
- 86 Respondetur pag. 203. num. 46., quod in tam magnis Mysterijs, quot in nocte Cænæ peracta sunt à Christo Domino Pater, & Spiritus Sanctus specialiter apparuerint, & adfuerint cum tota Cœlesti Curia, admiratione quidem dignum est, sed non Censura: eundem vltra exempla apparitionum Patris in Monte Thabor, & Spiritus Sancti in Iordane, adsunt rationes congruentiæ speciales pro apparitione, & assistentia vtriusque cum tota Cœlesti Curia in institutione Augustissimi Sacramenti Eucharistiæ in Testimonium, & confirmationem tam magnifici, stupendique operis, quo Ecclesia noui Testamenti fuit fundata, lex gratiæ, & nostra æterna salus præparata, vt Ven. Author animaduertit, minùsque dignum est censura, quod Sanctus Ioannes dictam apparitionem silentio prætermiserit: ut etenim ipse animaduertit, plura sunt Facta Christi, quæ non sunt scripta, sed silentio prætermissa; quæ si scripta fuissent; nec Mundus capere posset Libros. Cum itaque silentium huiusmodi argumentum sit merè negatiuum, nihil ex sæpè sapiùs dictis concludit.

OBSERVATIO XXIV.

Pag. 203. num. 147. super verba num. 1196.

Quibus dicitur, quod *Christus Dominus se ipsum communicavit, seque in quantum homo agnoscens Diuinitati inferiorem, quam sumebat simul cum corpore, & sanguine consecratis, semetipsum humiliavit, & in parte sensitiua quasi tremuit, atque breui temporis spatio elapso apparuit transfiguratus, vti in Monte Thabor, et si hæc miranda nouitas soli B. Virgini fuerit nota, quodammodoque SS. Ioanni, Enoch, & Elia.*

- 87 Opponitur, quod tremor ille vanus, & confictus fuerit; nam in pane illo aliud non erat, quam Christus ipse, quod igitur motiuum erat timendi, & tremendi? tremebat de se ipso? quis non videt, quam vanus esset timor, & tremor ille? Si consideratio in quantum homo Diuinitati inferior tremere fecisset, semper tremere debuisset, quia semper in quantum homo inferiorem Diuinitati se agnoscebat. Illa præterea transfiguratio vera non est; non enim illam Apostoli perceperunt: si illius quidquam SS. Ioannes, Enoc, & Elias agnouerunt, nescitur tamen quid Sola B. Virgo vidit, cui nihil profuisset: absque vlla itaque necessitate, & vtilitate fuisset transfiguratus.
- 88 Respondetur pag. 204. num. 149. velut certum supponendo Christum Dominum, priusquam Discipulis porrigeret Sacramentum, seipsum sub vtraque specie sumpsisse, non quidem vt Sacramenti fructum, idest augmentum gratiæ reciperet, cuius capax non erat, sicut & Baptismum, & non certè eius fructum acciperet, sed vt alios, quid facere deberent, suo exemplo, idest Apostolos, eorumque Successores Sacerdotes, vt nempè sacrificantes prius sumerent, & deindè cæteris darent.
- 89 Hoc supposito timorem, & tremorem, quem idem Christus in quantum homo se ipsum communicans sensisse asseritur, si verba, motiuæque perpendantur, non vanum, & confictum existimari debet, sed mysteriosum, vtilemque esse, quisque agnoscet. Verba narrantis proponuntur num. 151. huius tenoris: *Postquam Sanctissimum Sacramentum eleuauit (Christus) vt ipsum adstantes adorarent, vt dixi, manibus suis Sacratissimum diuisit, seipsum communicauit prius velut primus, summusque Sacerdos, atque se agnoscens in quantum homo Diuinitati inferiorem, quam in suo Corpore, & sanguine consecratis sumebat, humiliavit semetipsum, & depressit, atque in parte sensitiua quendam quasi tremorem persensit. Duo in hoc indicans, siuè manifestans. Primum scilicet reuerentiam, qua Corpus suum sacrum foret excipiendum. Secundum dolorem præsentens de temeritate, & audacia hominum plurimorum, quos accessuros ad tractandum, & sumendum altissimum eminentissimum Sacramentum.*
- 90 Hæc inquam si perpendantur, doctrinæque, quam desuper ex ore Beatissimæ Virginis in fine præsentis Capituli ministrat eius Famula, non vanus, & confictus, sed verissimus, vtilissimusque velut efficax incitamentum ad nostram instructionem ab omni Catho-

lico æstimari poterit, rationesque ex aduersò adductas velut vanas, & confictas, vim saltem nullam habentes, quisque sibi persuasus agnoscat: Si enim Christus seipsum communicans inferiorem Diuinitati, quam sumebat, in quantum homo se considerauit, quidni hac consideratione se ipsum humiliaret, & deprimeret? numquid ergò se ipsum sic considerans, ac sumens timere, ac tremere non potuit? potuit sanè, ac debuit non quidem in parte superiori, sed inferiori, siuè sensitua, vtì Serua Dei appositè asserit; vltraquamquod timorem, & tremorem non absolutè, sed modificatè, idest quasi quemdam adstruit.

- 91 Profectò si in morte Lazari Ioann. 11. vers. 33., & sequentibus dicitur absolutè, quod Christus *Spiritu infremuit, seipsum turbauit, lacrymatus est, & iterum fremens venit ad monumentum* si Passionem suam in parte sensitua in quantum homo adedò timuit, vt apparuerit Angelus de Cœlo confortans eum, & eo non suffragante, *factus est in agonia, prolixiusque orans factus est sudor illius sicut gutta sanguinis decurrentis in terram.* Lucæ 22. v. 43., & 44., & in casu nostro timere, ac tremere non potuit in quantum homo, atque in parte sensitua? potuit, inquam, ac debuit, quin locum discriminis habeat, quidquid excogitetur; motium namque, quod in casibus memoratis mortis Lazari, & Passionis præuisa Christus habuit, idem & forsàn amariùs habuit in casu nostro, ipsumque Ven. Scriptrix præuentione admirabili assignauit, præuisam videlicet ex tunc ipsa Cruce amariorem quamplurimum in sumptione tanti Sacramenti audaciam, siuè temeritatem, quam, & ibidem tunc audacissimè, ingratiùsque Iudas erat inchoaturus.
- 92 Quantum ad obseruationem tandem assertæ Christi transfigurationis mox ac seipsum communicauit, quod nimirum falsa sit, quia absque vlla necessitate, siuè vtilitate facta, & asserta, satisfacere putamus respondentem Obseruationi XIX. super num. 1100., vt innotescat enim verò ex verbis Ven. Authoris, quos effectus diuinos, & admirabiles in Corpore Christi sacra communio operata est, eius verba ex num. 1196. producantur pag. 206. num. 155. vbi per breue temporis spatium Dotes gloriæ ex anima sanctissima sua in Corpus redundarunt, vtì in Monte Thabor, idest quantum ad claritatem iuxtà dicta vbi supra: hæc tamen res admiranda adiungit, vnicè fuit nota sanctissimæ suæ Matri, quidquam verò agnouerunt SS. Ioannes, Enoch, & Elias, quid verò fuerit illud, nescitur quidem, nec Dei Famula declarat, quia vel non fuit ei reuelatum, vel quod verius est mandatum non habuit id manifestandi. Concludimus tandem huius transfigurationis falsitatem non probari, quod sufficit, vt immunis à Censura, immò potiùs piè credibilis æstimetur: Si enim de S. Francisco Borgia in Diuino Officio narratur, pièque creditur ardor Diuinus, quo interiùs æstuat se in vultu prodiens dum Sacram Hostiam offerebat, cur non de Summo Sacerdote Christo?

OBSERVATIO XXV.

Pag. 206. num. 157. super verba num. 1197.

Quibus nonnulla à Ven. Dei Famula statuuntur. Primò, quod *Christus Dominus S. Archangelo Gabrieli particulam consecratam porrexit, ut ad Matrem suam afferret, qua communicaret.* Secundò quod *in eius pectore velut in Sacratio Sacramentum fuit repositum, & conseruatum in triduo mortis eiusdem Christi, ibique permansit quousque S. Petrus primam celebrauit Missam post Christi in Cælos ascensionem* quod *humanitas Christi in Sacramento remansit in Ecclesia quodammodo iuxta eiusdem promissionem illam: Ecce ego vobiscum sum omnibus diebus vsque ad consumationem sæculi.* Tertiò, quod *toto tempore ex tunc vsque ad nouam consecrationem, & communionem, species consecrata nec alterata, nec consumpta fuerunt in pectore Beatissimæ Virginis.* Quartò exponens Ven. Scriptrix, qualiter id contingebat par. 3. num. 123. docet, quod *dum Maria denud species Sacramentales sumebat, hæ à solito stomachi loco subtrahabantur, sicque retractæ in corde Virginis collocabantur, quin descenderent in stomachum* (infert Censor punctis interpositis non sine dolo, siue iniusta violentia vtì apparebit.)

93 Contra hæc opponitur. Primò non verificari Christum, siue eius humanitatem in triduo mortis eius sub Sacramento in pectore Beatissimæ Virginis mansisse: quia tunc Corpus erat ab anima separatum. Secundò non potuisse paritèr verificari promissionem illam Christi: *Ecce ego vobiscum sum vsque ad consumationem sæculi*: nec intelligi de præsentia Sacramentali, quia non tunc, sed postmodum ea facta est. Tertiò improbabilem esse illam veterum specierum Sacramentalium in corde Virginis ad nouarum introductionem consumptionem, vel enim (arguitur) Deus antiquas annihilabat, & hoc sine fundamento asseritur, vel Christus sub nouis antiquas expellebat, & nec hoc, quia Christus non est sibi contrarius; vel nouæ antiquas expellebant, & minus hoc, non enim sunt contrariæ, nec mutud se expellunt, vt videmus in pixide; restat igitur dicendum, quod cessante miraculo conseruationis antiquarum, istæ corruppebantur; exindèque necessariò ex illis quidquam siue vermis, siue aliud simile in corde Virginis generaretur, quod falsum, inuerosimile, & impossibile est fieri in corde eius. Quartò si species Sacramentales in stomachum Virginis non ingrediebantur, sed in corde reponebantur, vtì supponi videtur, nec panem sacratum verè sumebat, nec effectum recipere poterat cum non leui iniuria ipsius Sacramenti.

94 Respondetur pag. 207. num. 161. vsque ad 178., supponendo ante omnia piam communem sententiam statuentem Beatissimam Virginem in nocte Cœnæ sacram Communionem sumpsisse mediante Angelo, vt piè creditur particulam de manu, & mandato Domini eidem in suo recessu existente afferente, vt inuisibili ter porrigente, modò à Ven. Scriptrice narrato; quod deindè species Sacramentales, quas sumpsit, in eius corde fuerint conseruata velut in

Sacrario, siuè legitimo Tabernaculo, siuè nouo vsque ad primam Missam, quam S. Petrus celebravit, & in qua eadem B. Virgo iterum communicavit, verbis persuadetur, quibus hoc prodigium Ven. Author recenset num. 1197. citato: Sed fusiùs, & expressiùs par. 3. cap. 8. à num. 118. vsque ad 125. Vbi de hoc prodigio expresso tractans modum, quo id factum est in nocte Coenae, & postmodum continuatum declarat, rationesque congruentissimas pro pia eius tam quoad substantiam, quàm quoad modum credibilitate adducit: quæ exindè extractæ ad literam producuntur à numer. 163. vsque ad 169. Sed quoniam fusa sunt, ea pijs, fanisque oculis perpendenda obijcimus: Sic enim quisquis ea consideret, piè prudenti, probabili iudicio, siuè assensui haud incumbere nequibit.

- 95 His suppositis facilè ad ea, quæ opponuntur respondetur, & ad primum videlicèt non potuisse verificari Christum Dominum, siuè eius humanitatem in triduo mortis sub Sacramento in pectore Virginis mansisse, quia tunc mortuus erat in Caluario, & iacebat in Sepulchro, ac proindè solum Corpus ab Anima separatum contineri poterat; quoniam hæc oppositio difficultatem, siuè controuersiam tangit speculatiuam inter Philosophos, & Theologos agitatam: an nimirùm Corpus Christi facta consecratione in triduo mortis (vti fieri potuisse, est innegabile) esset viuum in Sacramento, & mortuum simul in Sepulchro. Vel potiùs utrobique mortuum, ab hac controuersia præscindimus, dicimusque narrationem Ven. Dei Famulæ asserentis humanitatem Christi in facto mansisse, quàm optimè saluari, vti saluantur similes locutiones Catholicæ per figuram Synodechæ intellectæ, hoc est sumpto toto pro parte, num. 172. persuadetur, nam Marci 16. v. 2. dicitur: *Vt venientes vnguerent Iesum*: idest Corpus Iesu. In Symbolo etiam Fidei confitemur, quod Iesus Christus *sepultus est*, idest Corpus eius, similiter, quod *descendit ad Inferos*; Sanctissima nempe eius Anima vnita Diuinitati, idque confirmatur verbis S. Leonis Papæ, & S. Birgittæ num. 172. recensitis.
- 96 Ad secundum nimirùm non potuisse pariter verificari in triduo promissionem illam Christi Discipulis: *Ecce vobiscum sum &c.*, vtpotè postmodum factam, respondetur pag. 112. num. 173. fuisse quidem verificatam anticipatè, vti animaduertit Ven. Author supposita asserta permanentia Sacramentali Christi in corde Beatissimæ Virginis, immò & aliter meliùs verificari nequiuit: non enim Christus dixit: *Ecce vobiscum ero, sed sum*: quoniam iam tunc erat in Ecclesia Corpori mystico vnitus, vti etiam ipsa Author mysteriosè præuenit, mediante eius Sacramentali præsentia in Sacrario cordis Mariæ repositus, quæ in triduo mortis totam Ecclesiam repræsentabat, siuè in qua sola tota erat Ecclesia vti S. Bernard., & alij affirmant: non enim alibi præsens sub Sacramento erat Christus, & consequentè, nec illud *sum* aliter fuisset plenè, & planè completum nisi (verba sunt eius Ven. Scriptricis) *hoc miraculo interueniente in Ecclesia permansisset*.
- 97 Ad tertium deindè qualiter videlicèt species Sacramentales antiquæ ad nouarum adventum consumerentur, prætermisissis varijs liberis curiosis inuestigationibus exaduerso. Inquisitio locum non habet

habet in adeò rarò, & stupendo factò, sufficit scire, quod sicut miraculosa erat conseruatio specierum, miraculoso etiam modo antiquæ cessabant, & consumebantur ad nouarum ingressum: Id & non aliud pia Author exprimit par. 3. num. 125. hisce verbis: *Tunc dum de manu S. Petri in prima Missa Sacram jumpsit Communione (Maria) accidit, quod dum nouas species Sacramentales reciperet, antiquæ quas in corde retinebat, consumptæ fuere hoc ordine miraculoso ex tunc ad ultimam horam vitæ suæ sacratissimæ species Sacramentales sibi inuicem succedebant, itaut in virgineo pectore Filius, verusque Deus Eucharisticus nunquam defuit.*

98 Quartum tandem, quod obijcitur, falsæ, violentæque verborum Scriptricis suppositioni ionitur, vt ad euentiam vsque eius verba ex num. 124. tertia Parte ad literam extracta, & producta pagin. 114. num. 176. demonstrant, videlicet: *Modus, quo Altissimus tantum prodigium operabatur, talis erat: dum species Sacramentales recepit Maria Sanctissima è communi loco, vbi ingestum coquitur alimentum naturale, declinabant, nè cum modico, quod magna Domina sumebat, miscerentur, confunderentur, & consumerentur, hac ratione Sanctissimum Sacramentum ex stomachi loco retractum, in ipso corde Mariæ collocabatur, velut in compensationem (miranda sanè ratio, dignaque notatu) illius sanguinis, quem in Incarnatione Verbi ad formandam humanitatem (ex corde velut ex fonte, vt dictum est suo loco) ministravit Sacra Eucharistiæ (prosequitur) communio vocatur extensio Incarnationis. Iustum itaque fuit, vt huius extensionis nouo singulari modo felix Deipara partem consequeretur, quæ etiam modo tam peculiari, & prodigioso ad ipsam Verbi Incarnationem concurrerat.*

99 Si igitur (concluditur num. 178.) adeò expressè statuit, quod species Sacramentales in locum communem stomachi descendebant, & ingrediebantur, ex illoque detrahebantur in cor Mariæ, nè cum paruo alimento, quod ipsa sumebat miscerentur, confunderentur, ac consumerentur, non nisi iniusta violentia eidem contrarium imputatur à Censore: hæc sufficiant pro pia prudenti credibilitate facti adeò stupendi narrati, congruentissimis rationibus si ponderentur, persuasi.

OBSERVATIO XXVI.

Pag. 215. num. 179. super verba num. 1199.

Quibus narratur factum miraculosum secretissimum, quod accidit in nocte Coenæ circa communionem Iudæ, nimirum, quod cum Maria Sanctissima agnosceret pessimam eiusdem Iudæ intentionem non communicandi, sed asseruandi, si posset Sanctissimum Christi Corpus, illicò afferendi ad Pontifices, & Phariseos, vt Magistrum suum asserentem panem illum verum Corpus suum esse, calumniaretur, & accusaret, ipsa zelo honoris Sanctissimi sui Filij exardescens, iussit, Angelos species Sacramentales ex ore infelicis Iudæ deducere, vti accidisse Mater de Agreda asserit verbis, quæ ex aduerso adducuntur, etsi non vt iacent ex integro, sed in parte.

- 100 Opponitur factum hoc plusquam inuerosimile esse : exindè enim sequeretur Iudam reuerà panem consecratum non comedisse, quod Sacro Textui contrariari videtur, utpotè clarè insinuanti Iudam cum cæteris Apostolis panem consecratum comedisse, Sanctis necnon Patribus id expressè affirmantibus, quorum nonnulli citantur : Vrgentiùs ea contrarietas concluditur ex Sacro Textu Marci 14., ibi: *Biberunt ex eo omnes: superquæ S. Hieron. animaduertit dicens: Et Iudas bibit, sed non saturatur, nec sitim extinguit ignis Inferni, qui indignè sumit Mysteria Christi.* Prætereà id factum fuisse à Beata Virgine perspecta Diuina voluntate id exigente asseritur, ac si ignorasset Christus, quod Iudas eum traditurus esset, indignèque ad Eucharistiam sumendam accessurus, cui non potuisset melius à se impedire traditionis attentatum: tandem (Censor quærit) in quo Sacratio repositæ sunt illæ species Sacramentales, ut inter alias collocarentur.
- 101 Respondetur pag. 216. num. 181., & quidem ad sufficientiam satis demonstrando in primis præiactam oppositionem non tam esse contra factum narratum à Ven. Abbatisa, quàm contra SS. Patres quorum plurimi sub eodem numero citati asserunt, Iudam Sacram Communionem non sumpsisse, alij verò quos citat, & sequitur Salmeron ibidem relatus, eam opinionem esse probabilem statuunt, idque probabiliter inferunt ex illo Textu Ioann. 3. v. 30.: *Cum ergò accepisset ille buccellam, exiuit continuò, idest accepta buccella in cœna vsuali non expectauit Eucharistiæ assistere; qualiter autem tantorum Doctorum opinio sit concilianda cum Textibus allegatis insinuantibus Iudam quoque panem consecratum comedisse, & expressiùs vinum bibisse facillè est dicendo, quod *ly omnes* Marci non sit intelligendum, itaut omnes, & singuli, nullo excepto, biberint: nam *ly omnes* in propositionibus contingentibus etiam Sacræ Scripturæ limitationem aliquam admittunt uti verb. grat. *Omnis homo mendax* illam particulam admittunt: neque in ore ipsorum *inuentum est mendacium*, similiter: *Omnes in Adam peccauerunt*: in sensu communi Ecclesiæ illam priuatam: *Maria in Adam non peccauit*: aliæque quamplures, quæ possunt adduci.*
- 102 Asserta tamen doctrina Ven. nostræ Scriptricis benè inspecta conformior est Sacro Textui, quàm præallegatorum Doctorum absolutè negantium Iudam panem, & vinum consecratum sumpsisse. Ipsa etenim absolutè supponit vtrumque, ad quod saluandum fat est, quod vtramque speciem sumpsit, etli in stomachum coram discumbentibus propter inuisibilem Angelicam ex eius ore extractionem non transmiserit, non enim id in rigore exigitur, ut quodammodò manducasse, & bibisse dicatur, uti necesse non est, quod dum nos Panem Eucharisticum sumimus, verè manducare dicamus, quod ipsum dentibus premamus, uti accidit, dum quidquam aliud manducamus.
- 103 Factum prætereà narratum piè credibile esse satis probatum extat in Positione principali Class. 3. art. 5. §. vnico ex Doctrina Doctorum, & præcipuè Theophilati ad cap. 26. Matth. *Accepto poculo*, vbi factum ipsum quoad substantiam ostendit, solo discrimine intercedente, accidentali, quod ipse executioni mandatam à Iuda

tradito, quod nostra Abbatissa Ven. machinatum solum, & impeditum zelo Beatissimæ Virginis fuisse exponit, & quidem non sine congruentissima ratione, attento statu infelicissimi Iudæ, in cuius cor post buccellam panis intincti Diabolus intrauerat, sedemque posuerat atque teterrimum consilium ei suggererat, defendendi, si posset, Dominicum Sacrum Corpus ad Pontifices, & Phariseos: Cum igitur ad eum teterrimum Proditoris consilium, & attentatum B. Virgo, ut fas non est dubitare, agnosceret, altèque perpenderet nouam in Filium suum calumniam à Iuda attentatam, atque dedecus indignissimum, quod in vno, eodemque loco, quo Satan sedem collocarat, caro, & sanguis, quem ex ipsa susceperat, morarentur, quis non piè credet, quod ipsa utpotè zelatrix Domus, & honoris Dei, & in qua cor viri sui considerat, eo zelo, & confidentia succensa, intellecta aliàs voluntate Dei, Regina potestate sibi commissa tunc vteretur, nè ea, quam Iudas machinabatur, contaminaretur iniuria, Angelisque suis mandaret, eam impedirent, modò asserto, & narrato.

104 Porro id eiusdem zelum, potestatem, & gloriam Matris maxime commendat, in exemplumque, & monitionem nostram plurimum conducit, nè ullus Iudas, ut animaduertit, & monet S. Ioann. Chrysostom. homil. 60., ad Sacram Communionem accedere presumat. Cum igitur aliàs Beatissimæ Virgini, iuxta communem Patrum, & Doctorum regulam concedendum sit, quidquid in eiusdem laudem, & gloriam cedat, factum narratum, ut possibile, pièque credibile admitti debet, dummodò non aliundè alicui principio, cui non liceat contradicere, aperte opponatur, idque solido concludente fundamento probetur, ut non opponi Sacro præcipue Textui monstratum est.

OBSERVATIO XXVII.

Pag. 218. num. 186. super verba num. 1214.

Videlicet: Orationem Christi Domini in Horto fuisse, rogare Patrem, ut transfret à se Calix ille amarissimus moriendi pro reprobis, & quoniam quidem mors erat inexcusabilis, obtineret saltem, si possibile foret, ut nullus hominum periret, quandoquidem Redemptionis pretium, quod pro omnibus offerebat, superabundantissimum erat, & ex parte sua pro omnibus applicabat, ut si fieri posset, omnes inde fructum æternæ vitæ efficaciter consequerentur. Sin autem id possibile non erat, suam voluntatem æterni Patris voluntati resignabat: hanc orationem Saluator noster tribus interuallis repetijt . . . & iuxta nostrum modum concipiendi inter humanitatem, & Diuinitatem Christi Domini quædam quasi contentio intercessit; humanitas siquidem . . . (puncta hæc à Censore sinistrè interponuntur) desiderabat, quod omnes per Passionem suam salutem æternam consequerentur, Diuinitas verò representabat, quod Altissimus suis Iudicijs numerus Prædestinatorum iam erat præfixus.

105 Opponitur ab Authore quartæ Censuræ, quod reuerà viro Catholico incredibile fiet: eam nimirum expositionem verborum Christi

- fti Domini Patrem Æternum interpellantis: *Pater si possibile est &c.* falsam, & erroneam esse: Exindè enim sequitur, quod Christus sciens voluntatem Dei esse, vt prò omnibus moreretur, non volebat deliberatè prò Reprobis mori, ac per consequens non volebat voluntatem facere Diuinam, vnaque voluntas alteri erat contraria, quod est blasphemia hæreticalis damnata in generali Synodo art. 4. & 8. Ita inquit Censor. num. 107.
- 106 Eundem errorem (prosequitur num. 108.) continet velle illud, quod mors sua efficax foret prò Reprobis, & quod nullus eorum periret, sed potius salutem æternam omnes in effectu obtinerent: quod quippe velle Christus nequibat nisi actu voluntatis deliberatæ ordinantis mortem suam prò Reprobis, quos cum sciret exclusos à Gloria ob inscrutabilia Dei iudicia, suæque voluntatis Decretum, volebat vtique contrarium Diuinæ voluntati, quandoquidem iuxtà Matrem de Agreda volebat, & contendebat, quod mors sua foret efficax prò Reprobis.
- 107 Quæro (concludit ipse num. 109.) cur Christus mori nolebat prò Reprobis? decresceret ne Gloria Dei, & propria, pretium redemptionis? non erat melius morte sua illis promereri præmium aliquod, vt sic causam Dei iustificaret, si postmodum damnarentur? Si autem dicatur, quod Christus non resistebat Diuinæ voluntati, loquebatur siquidem sub illa conditione: *Si possibile est &c.* sustineri posset, si loquens aliquis esset inscius, vel si ipse Christus se ipsum considerans secundum sensualitatem, siuè naturæ indeliberatam voluntatem, non autem deliberatam: sic enim voluntatem Patris sciebat esse, quod prò omnibus moreretur, quod Reprobi damnandi erant, quod Decreta Dei sint immutabilia, quibus non obstantibus mori prò Reprobis reuebat, deliberatè, ac per consequens excusari nequibat à contrauentione Diuinæ voluntati. Ad quid præterea deferuiebat petitio illa conditionalis: *Si possibile est &c.* dum sciebat id non esse possibile: vana igitur, & insensata erat illa conditio. Dicere autem, quod postea se resignauit, non tollit, quod voluntas deliberata, imprudensque illa contentio præcesserint: melior sanè fuisset contentio, si in sua obstinatione Christus permanisset, atque in finem vsque non cessasset. Ad hæc in summa (prætermisissimis hisce, qui apparent alijsque improprijssimis, parumque dignis terminis, quibus proponitur) oppositio reducitur.
- 108 Respondetur pag. 219. à num. 191. vsque ad 208. modo tamen ea, quæ ibidem fusè dicta sunt, ad restrictum reducuntur, velut falsa, erronea blasphema inuritur Doctrina sanissima, Catholicissima, vtpote nihil aliud continens, quàm literalem, vel saltem allegoricam genuinam Sacri Textus Euangelici expositionem, Sacris Expositoribus consonam, saniorique Theologiæ conformem, vt ex Textu, & contextu tam antecedenti, quàm consequenti verbor: Ven. Authoris ad euentiam vsque demonstratur, modòque concluditur.
- 109 Supponimus prius terminos, quibus communior, saniorque Theologia, dum de voluntate Dei sermocinatur, vtitur, duplicem, prout ad præsens attinet, voluntatem distinguens, non quidem vnã, prout ex aduerso minùs propriè dicitur, de Christo, sensuali-

sualitatis nempe, siue naturæ, & alteram consiliatiuam, siue rationis, sed vnâ efficacem absolutam tam subiectiuè, quàm obiectiuè, tam in affectu, quàm in effectu, alteram efficacem subiectiuè siuè ex parte Dei, inefficacem verò, siuè conditionatam ex parte obiecti, vtramque tamen feriam, ac deliberatam; Superuacanea sunt exempla, & probationes in re adeo Theologis notoria, quam opportunissimè Ven. nostra explanat verbis infra recitandis.

¶ 110 Supponimus item Textualem Doctrinam, quam ipsa præmittit num. 1209., orationem videlicèt, quam Christus Dominus Hortum Gethsemani ingressus secretò, ad Patrem fecit, vt adimpleretur de se dictum per Prophetam Zacchariam, vt ad Innocentissimum, & absque peccato mors accederet, Diuinæque Iustitiæ framea suscitaretur super Pastorem, & virum ipsi Deo coniunctum, atque omnem in eo rigorem exerceret, inflicto vulnere tali, quod vita etiam ipsa excuteretur: *tunc* (inquit Scriptrix) *Christus sese obtulit Patris Iustitiæ satisfactorius pro humano genere, licentiam, consensumque exhibens, vt Passionis, & mortis tormenta in humanitate ea parte, qua passibilis erat, exequerentur.*

¶ 111 Post hæc (quæ Censor procul dubio non aduertit, vel noluit forsitan) num. 1210. causam præcipuam tristitiæ, quam in ea oratione ad Patrem coram tribus Discipulis passus est Christus, gemitus suos aperiens, ac dicens: *tristis est anima mea vsque ad mortem: assignat inquires fusè non solum ob naturalem vitæ appetitum in parte inferiori, verùm in superiori animæ, qua toti hominum, quorum amore mortem erat subiturus, reprobationem intuebatur inscrutabilibus Iudicijs, ac Decretis Diuinæ Iustitiæ præfixam: hæc* (ait) *fuit potissima causa mæroris illius: non enim dixit Christus: tristis est anima mea propter mortem, naturalis siquidem amor vitæ minoris fuit illi tristitiæ causa à vicina morte, & ultraquamquod mortem suam ad Redemptionem necessariam sciret, voluntas Sanctissimæ eius parata erat ad superandum omninò hunc vitæ affectum ad nostram instructionem.*

¶ 112 Deindè Sacri Textus expositionem profecuta Author nostra concludit verbis hisce exaduerso punctis interclusis, vt dictum est, extractis ad vnguem pag. 221. num. 197. à nobis recensitis: *vt autem me explicem circa ea quæ intellexi aduerto, quod hac occasione inter Iesum Reparatorem nostrum, & Aeternum Patrem agebatur negotium maioris momenti, quod eidem homini Deo fuerat commissum humanæ scilicèt Redemptionis, Passionis, & mortis circà occultam Electorum prædestinationem pretium, & fructum. In illaque oratione Christus proposuit tormenta sua, mortem, sanguinemque pretiosissimum pro cunctis mortalibus, velut pretium superabundantissimum pro omnibus, & singulis, quotquot nati, nasciturique erant, dum Mundus perduraret. Ex parte humani generis proposuit omnia peccata perfidiæ, ingratiitudinis, & contemptus à malis exequenda, quibus amitterent fructum Passionis, & mortis suæ ignominiosæ pro iisdem suis contemptoribus acceptatæ subeundæ. Proposuit vnâ omnes illos, qui ob neglectam suam Clementiam ad sempiternas pœnas erant in æternum damnandi.*

¶ 113 Et licet (prosequitur) pro Amicis, & Prædestinatis mori gratum

erat nostro Redemptori, mori tamen pro Reprobis amarum, dolorosumque erat: non enim ex parte ipsorum, ratio, motuumque finale erat mortis à Domino patiendæ, & hunc dolorem Maiestas Sua Calicem, dixit hebraica phrasi communi, qua res valde amara calix appellari consuevit. Fuit itaque Calix iste tantò acerbior Christo Domino Nostro, quantò certius nouerat Passionem, & mortem suam Reprobis non profuturam, sed insuper scandali occasionem maiorisque poenæ, ac tormenti ipsis ob contemptum futuram.

114 Hucusque nihil non vanum, non Catholicum nihil, nonque expressum in Sacro Euangelico Textu, vel ei consonum, ad quæ conformiter Ven. Author hæc, quæ ex aduerso truncata referuntur à nobis recensita, ut iacent num. 1214. scribit: Intellexi igitur orationem illam siue petitionem: si possibile est transeat à me Calix iste: ed collimasse, ut à Patre Aeterno amarissimi huius Calicis moriendi pro Reprobis transitum impetraret, & quoniam quidem mors ei inexcusabilis erat, obtineret saltem si possibile esset, ut nemo periret: quandoquidem pretium Redemptionis, quod offerebat, superabundantissimum utique pro omnibus erat, & quantum ex parte humanæ suæ voluntatis erat, id omnibus applicabat, ut omnibus, si possibile esset, efficaciter prodesset, sin autem id possibile non erat, Sanctissimam suam voluntatem Patris voluntati resignabat: Verum tamen non mea voluntas, sed tua fiat: & nostro quidem intelligendi modo (adiungit) tunc inter humanitatem, ac diuinitatem quædam quasi contentio intercessit: humanitas siquidem (hæc est clausula quæ interclusis punctis à Censore omittitur) intimo, quo homines suæ eiusdem naturæ, prosequeretur amore, omnes per Passionem suam vitam æternam consequi peroptabat, ut Diuinitas representabat, fixum iam esse numerum Prædestinatorum, atque iuxta Diuinæ Iustitiæ æquitatem, huiusmodi beneficium concedi non debere his, qui ipsum contemnebant, suaque propria libertate indignos sese efficiebant, resistendo id ipsum procuranti, & offerenti. Porro ex hoc conflictu orta est illa agonia Christi, oratioque proluxa ad Aeterni Patris omnipotentiam appellantis, omniaque possible ei esse allegantis.

115 Et licet cæteroquin [inquit num. 1215.] eius oratio, & petitio [notentur hæc] fuerit conditionata, nonque propterea obtinuit, quod sub ea conditione postulabat, ob defectum ex parte Reproborum, magna tamen, & frequentia auxilia pro omnibus impetrauit, eaque multiplicanda in illis, qui obicem non ponerent, sed exciperent; Pro Sanctis quidem, & Iustis obtinuit, ut fructus Redemptionis copiosè admodum communicaretur, pluraque Dona, & Gratiæ applicarentur, quibus sese Reprobi indignos efficiebant. Postremò [hæc etiam notentur] humana [inquit] Christi voluntas sese cum Diuina conformans mortem, & Passionem pro omnibus respectiue acceptauit, pro Reprobis quidem tanquam medium sufficiens, & ut eis auxilia sufficientia impertirentur, quibus si uellent uti ad salutem, possent: Electis uerò uelut medium efficax, quippe qui collatæ gratiæ essent cooperaturi. Ita (concludit nostra Ven. Abbatissa) mystici corporis, quod est Ecclesia Sancta, Salus sub suo Capite, & Artifice Christo disposita, ordinata, & executæ est.

- 116 Placuit aded falsam Doctrinam (etsi non tanta necessaria erat) Venerabilis Authoris ad vnguem recensere, nedum vt ipsa sanissima, catholicissima vtpote ad literam quasi expositiua Textus Euangelici demonstraretur, sed etiam vt iniustissima Censura, siue nota falsitatis, erroris, blasphemiae haereticalis vindicaretur ex eiusdem verbis numeris praecitatis extractis, & recensitis: quae quippe si Censor dignè, si diligentè, pièque percurrisset, ab huiusmodi Censura sese abstinuisset, eò & maximè, si vltima verba illa ex numer. 1215. excerpta, praeciatis tamen cohaerentia obiter saltem perlegisset: quibus duplicem hac orationis, & petitionis Christi ad Patrem occasione expressis terminis in Christo humanam voluntatem distinguit conditionatam, scilicet vnã non subiectiue siue ex parte ipsius, sed obiectiue ex parte Reproborum, quos in Decretis Dei intuebatur à gloria exclusos, alteram absolutam, & efficacem tam subiectiue, quam obiectiue ex parte Electorum, quos etiam in eisdem Decretis conspiciebat.
- 117 Primam exprimit verbis illis: *Licet eius oratio, & petitio fuit conditionata, nonque propterea obtinuit, quod sub ea conditione petebat, ex defectu Reproborum, eorum nimirum salutem aeternam, si possibile esset; Obtinuit tamen pro omnibus hominibus magna frequentia auxilia, eaque multiplicanda in illis, qui promptè exciperent, nullumque obicem interponerent: absolutam autem, & efficacem subiectiue, & obiectiue hisce non minùs expressis terminis declarat: Porro pro Iustis, & Sanctis impetrauit, vt fructus Redemptionis copiosè admodum communicaretur, pluraque Dona, & Gratia, quibus Reprobi propria libera voluntate sese indignos efficerent: humanam deindè voluntatem suam Christum resignasse, & conformasse cum Diuina expressissimè pariter statuit verbis illis: *Humana Christi voluntas cum Diuina se conformans mortem, & Passionem acceptauit pro omnibus respectiue. Pro Reprobis quidem velut medium sufficiens, vt eis auxilia sufficientia tribuerentur, quibus, si velent, vti possent in suam aeternam salutem. Pro Electis verò, & Praedestinatissimis velut medium efficax, vtpote qui collatae gratiae essent cooperaturi.**
- 118 Hac inquam Doctrina, siue expositio literalis aded sana, Catholica, Sacro Textui Euangelico, saniorique Theologiae conformis est, vt alia fortè, aut sanior, aut conformior excogitari nequeat, ac proindè eam velut falsam, erroneam, siue blasphemiam haereticalem continentem existimare, vt à Censore existimatur, à grauissima Theologica Censura excusari nequeat. Neque ea fundamentum vllum praebet, vt indè inferatur, vt ab eodem inferitur, Christum Dominum mori renuisse pro Reprobis, Diuinaeque voluntati humanae ipsius petitione illa conditionali: *Pater, si possibile est, transeat à me Calix iste*: moriendi scilicet pro Reprobis, non se conformasse, sed potiùs contrauenisse, non inquam, id inferre licet nisi notoria iniustissima violentia: Si enim Ven. Author non ob tenta petitione illa conditionata Christi, suam Sanctissimam voluntatem Diuinae absolutè cum Sacro Textu resignasse affirmat, vt visum est, non nisi violentè extorta mente expressa eiusdem, huiusmodi calumnia imputatur.
- 119 Neque tandem ex illa quasi contentione, quam iuxta nostrum mo-

dum concipiendi inter humanitatem Christi, & Diuinitatem Author pia intercessisse asserit in negotio adeò momentoso, & arduo, quale erat humana Redemptio, & fructus Passionis, & mortis Christi pro omnibus acceptata, prætenfa contrarietas inferri valet absque pari iniusta violentia: non enim eam contentionem absolutè statuit, sed restrictiuè iuxta *nostrum modum concipiendi*, in eoque sensu sano, & Catholico, quo intelligitur, intelligique debet contentio illa ex Sacro Textu constans, quæ intercessit inter Moysen, & Dominum pro liberatione Populi Israelitici eidem Moyse commissi.

- 120 In confirmationem tandem Doctrinæ Ven. Scriptricis exhibitæ eadem quasi in terminis producit pag. 226. num. 207. tum ex Sanctæ Catharinæ Senensis Scriptis, quam Venerandus Raymundus de Capua refert lib. 2. cap. 29. eius vitæ, quamque doctissimus Salmeron. tom. 10. tract. 12. recenset, tum S. Mariæ Magdalena de Pazzis lib. 7. suarum Diuinarum intelligentiarum cap. 28. num. 3., vt videre est; manet ergò stabilita Doctrina nostræ Ven. Abbatissæ velut firma, sana, catholica, eiusque contradictio, siuè oppugnatio velut parùm tuta, violenta, atque iniusta, eò & maximè si discursus exaduersò efformati ponderentur.

OBSERVATIO XXVIII.

Pag. 227. num. 209. super verba num. 1231.

Quibus asseritur *verba illa Christi Domini ad Petrum: Conuertere gladium tuum in locum suum: fuisse paternam amorosam correctionem Petri, qua velut Caput Ecclesiæ monitus fuit, & instructus, quod arma ad eam defendendam, & firmandam deberent esse potestatis spiritualis; neque enim lex Euangelij præliari prædocebat, vincereque armis materialibus Dæmonem, Mundum, & Carnem, sed humilitate, patientia, mansuetudine, perfectaue Charitate: pugnare autem, & oppugnare armorum strepitu non est Sequacium Christi, sed Principum temporalium ob terrenas possessiones, gladiumque Ecclesiæ debet esse talis, qui Animas potiùs, quàm Corpora feriat.*

- 121 Opponitur in primis præiactam Doctrinam militare contra Sacros Canones, Summorumque Pontificum consuetudinem, qui non semel arma materialia offensiuæ, & defensiuæ sumpserunt, vt bona Ecclesiæ defenderent, & expressè contra constitutionem Bonifacii VIII. in *Extrau.*, qua constat in Ecclesia, eiusque potestate duos gladios esse, materiale nempe, & spirituale, item opponitur falsum omninò esse asserere Euangelium non prædocere vsum huiusmodi materialium gladiatorum; id enim docere constat ex Textibus Euangelicis exaduersò citatis: tum Christi Domini apud S. Lucam: *Vendat Tunicam suam, & emat gladium*: tum Apostolorum apud eundem: *Ecce duo gladij hic, satis est, dixit Christus.*

- 122 Respondetur pag. 228. num. 221. præiactam Doctrinam, si mens, sensusque planus eius obseruetur; Sanam prorsus, & Catholicam esse: Præmiserat Ven. Scriptrix num. 1231. narrationem facti, quo
- S. Pe-

S. Petrus Diuini honoris, Magistrique defensionis zelo gladium, quem secum habebat, è vagina exeruit, dum Iesum à Militibus compræhendi vidit, atque auriculam vnus Malcho nomine amputauit: Post hæc clausulam adnotatam scribit, dicens: *Neque etiam voluntati, & Doctrinæ suæ (Magistri) erat conforme personam suam defendere armis offensiuis, neque quod huiusmodi exemplum in Ecclesia maneret, quasi de primaria intentione commendatum: ut itaque hanc doctrinam confirmaret, sicuti eam verbo edocuerat, auriculam Seruo amputatam suo loco restituit, itaut eam sanam melius, quàm priùs relinqueret.*

123 Hæc si digna attentione perpendantur, & præsertim clausula illa, breuiuscula non erat voluntati Christi conforme, quod hoc Exemplum in Ecclesia maneret commendatum, velût de primaria intentione, obiectæ difficultati, subtilitatibusque exaduerso adductis plenè faciunt satis: non enim Ven. Dei Famula absolutè excludit vsum armorum materialium in Ecclesia, eiusque Supremo Principi, quasi de secundaria intentione, & ad eius bona temporalia defendenda, sed illa negat, & excludit ab Ecclesia, eiusque Supremo Capite quasi de primaria intentione: Et ad bona Spiritualia contra eiusdem hostes, qui non nisi spiritualis potestatis armis, humilitatis, patientiæ, mansuetudinis, & perfectæ Charitatis deuincuntur; contrariumque non Christi voluntati, non Legi Euangelicæ, nec Sequacibus eiusdem Christi conforme esse, sed Principibus Temporalibus ad bona sua terrena defendenda.

124 Dum itaque idem Christus Discipulos in Mundum prædicare, eiusque Sanctissimam Legem euangelizare misit, baculum defensorium, peram, calceamenta, & quidquam aliud secum portare prohibuit, solâque humilitate, patientia, mansuetudine, perfectaque Charitate velût Agnos inter Lupos, ipsos misit armatos contra Demonem, Mundum, & Carnem præliaturos ire: vtî constat ex Textu Legis Euangelicæ per Matth. c.1. v.10., & Lucam 9. quomodo autem cum hac Christi voluntate, Legeque Euangelica adedè expressa conciliandi sint Textus etiam Euangelici exaduerso præcitati ex Contextibus antecedentibus facilè Sacri Interpretes conciliant, nobis satis esse putamus ostendisse breuiuscula clausula illa: quasi de primaria intentione Doctrinam Ven. nostræ Abbatissæ sanam, & immunem ab omni Censura esse, quin aliud fundamenta contraria conuincere, aut ex illis sine violenta intelligentia colligi valeat.

OBSERVATIO XXIX.

Pag. 230. num. 215. super verba num. 1284., & seqq.

Quibus Mater de Agreda narrat, quod Christus Dominus transacta media nocte Passionis in Domo Caiphæ de mandato Concilij à Ministris fuit in tetro Carcere inclusus, & ligatus, quibus Diabolus suggestit, vt ipsum vestibus omnibus denudarent, eaque verba ei dicerent, atque acta peragerent, quæ in solo execrando pectore Luciferi excogitari potuerunt, & huic suggestioni sceleratissimi Ministri non restiterunt, sed opere complere parati erant:

verum facinus hoc adeò horrendum, & sacrilegum prudentissima Mater impediuit, & obstitit, ne exequeretur.

- 125 Opponitur in primis: per adeò horrendum, & sacrilegum attentatum, quale Mater de Agreda narrat intellexisse, inhonestas, obscenas, & nefandas actiones: Vndè eius narratio impura, siue immunda est, quam in mentem vnus Sanctimonialis venisse mirandum est. Præterea quod Christus Dominus Carceri fuerit mancipatus nec ex traditione, nec ex historia aliqua fide digna constat. Sacri Euangelistæ solùm dicunt fuisse compræhensum, ligatum, & custoditum à Militibus: quod si carceratus fuisset, credibile non est, quod ab omnibus fuisset omissum. Insuper: etsi certò non constet, vbi Christus nocte illa extiterit, ex trinis negationibus Petri coram Caipha extitisse, vel in alia Principis Aula colligitur, ac per consequens non Carceri mancipatus, neque aliàs credibile est, quod Carceri quærendo obscuro, profundo, & immundo, vt à Matre de Agreda narratur, incumberent: Immò contrarium colligitur ex S. Luca, qui loquens de tempore tertiæ negationis Petri, inquit: *Et Viri, qui tenebant illum, illudebant ei*: Si igitur tenebant illum, non erat in Carcere positus, non iam tenetur à Militibus, vulgò Sbirri.

- 126 Nec ommitti debet (aduertit Censor) petitio illa Mariæ, iuxta narrationem Matris de Agreda Patri æterno facta, ne concurreret cum secundis Causis ad huiusmodi attentatas actiones, eiusdemque Virginis præceptum, quo Ministrorum potentij imperauit, ne virtute sua naturali vterentur: Intollerabile quippè absurdum rogare Deum pro Christo, errorque manifestus, quod aliorum orationibus opus haberet ipse: numquid vim, & potestatem non habebat illud impediendi attentatum? erat ne ligata Domini potentia, quia manus eius erant ligatæ? vt quid ergò interuentio Mariæ? hæc igitur narratio plena est falsitatibus, absurdis, & inconuenientibus.

- 127 Respondetur pag. 231. à num. 218. vsque ad 237. tria, vt apparet, continet oppositio, quibus singillatim sit satis, quod facti narratio impura, immundaue sit imaginatio, immundas, inhonestas, obscenas actiones exprimens Ven. Scriptricis, in cuius mentem venisse stupet Ministros à Lucifero suggestos adeò perhorrendum Sacrilgium attentasse. Stupet reuerà, auresque perhorrescunt respondetur, talem in vllius mentem venire potuisse cogitatum, qualis apparet de castissima Virgine, Dei Sponsa dilectissima, cuius verba non aliud spirant, quàm puritatem, pudicitiam, & castitatem: neque in præsentis facti narratione in spurcissimam Diaboli mentem obscænum quid, & nefandum incidisse vllatenùs insinuat ipsa, neque purioribus, modestioribusque verbis facinus attentatum recensere potuit, neque aliud tandem, si verba eius obseruentur, indicat, nec indicare colligi valet, quàm totalem Christi inhonestam, impiam denudationem, non quidem in eum finem, quem Censor meditatur, sed vnice ad irritandam patientiam, & mansuetudinem Agni innocentissimi, & immaculati.

- 128 Ecce verba vt iacent recensita num. 220. videlicet: *Lucifer optans instantissimè videre in Christo motum aliquem impatientiæ, eandemque adeo firmam, & immutatam videns, excandescebat, & torquebatur,*

batur, atque Infernali Consilio mancipijs illis suggestit, ut illum vestibus omnibus spoliarent, talibusque verbis, & actibus affigerent, irriderentque, qualia in solo pectore tam execrabilis Inimici concipi potuerunt, huic suggestioni Milites non restiterunt, eamque exequi voluerunt, prudentissima tamen Mater suspirijs, lacrymis, & precibus, atque Reginae auctoritate utens abominabile hoc Sacrilegium cohibuit.

129 Ad hæc conformiter flagellationem Christi narrans num. 1238. obiterque ibidem Crucifixionem innuens, verba hæc num. 222. recensita scribit: *Fuit mihi declaratum Diuini Magistri patientiam paratam extitisse ad ea omnia toleranda, quæ salua decentia exequi poterant, quin ulli opprobrio resisteret, & Carnifices quidem hanc totalis Corporis Sacratissimi denudationem ignominiosam intentasse, atque pannis honestatis, qui soli remanserant, eum exuere voluisse, id tamen consequi non potuerunt, quoniam ad primum eorum contactum, brachia ipsorum quodam veluti gelo, & stupore illicè corripiti senserunt, haud secus ac accidit in Domo Caiphæ.*

130 Porro si verba hæc pia meditatione considerentur, nihil indè nefandi Sacrilegij redolens mens casta cogitare, notareue valet, impium Sacrilegium attentatum illud ignominiosum totalis denudationis pia Author reuera appellat, vtpotè contra decentiam, & honestatem Christi Personæ, non autem nec etiam per apparentiam nefandum Sacrilegium, vtì exaduersò inconsideratè, Sacrilegi voce vsurpata putatur, ac si impium illud attentatum Sacrilegium non fuisset, fuit sanè, vtì fuit quæcumque ignominia, siuè opprobrium in Personam Christi irrogatum.

131 Non ergò propterea illud exequi permissum est: ad omnia tormenta, & opprobria, quæ salua decentia in Personam Christi à Diabolo suggesta eius Ministri exequi tentarunt, toleranda eius patientiam paratam extitisse, & sustinuisse Author pijsima affirmat, totaliter tamen denudari, & à pannis honestatis exui nunquam permisit. Id Lucifer tot opprobrijs, & tormentis Agnum mansuetissimum edusque saturatum, immutatum verò videns, atque indè ira, & furore accensus teterrimum præfatum consilium exequendum, Militibus suggestit, eò vnicè, vt patientissimum Dominum edusque immutatum ad aliquem impatientiæ motum prouocaret, sicque sciret, quis esset, an nimirum purus homo? an Deus homo? vtì ipsa Dei Famula non semel, sed præsertim num. 128. animaduertit: non ergò (concludimus) in mentem Diaboli venit talis cogitatus, qualis de castissima nostra Abbatissa exaduersò putatur.

132 Ad secundum, quod obijeitur, falsum nimirum esse, Christum Dominum in nocte Passionis suæ positum fuisse in Carcere tenebroso, & immundo, prætermisiss liberis prorsus discursibus Censoris, longe aliter sentiendum esse respondetur pag. 234. num. 225. :Id enim in primis constat expressè ex Diuo Hieronymo apud Cartagen. de Passione Domini, quem alij sequuntur, constanter asseueranti, immò supponenti, ac dicenti: *Hactenus ignota esse, quæ Christus Dominus in nocte Passionis suæ Sanctissimæ passus est in illo teterrimo Carcere, vtì etiam ipsa Dei Famula non semel testatur, & præcipue in præsentem num. 1283.*

133 Constat deinde, si non expressè, illatiuè saltem ex Prophetia Dauidis Psalm. 83. in Persona Christi præuili absque dubio clamantis, ac dicentis: *Posuerunt me in lacu inferiori, in tenebrosis, & umbra mortis*: Ità Dominus patiens per os Dauid., & Ven. Author numer. 1284.: *Cum iam nox medium attigisset, nefarium Concilium decreuit, Saluatorem nostrum, cum Consiliarij ad dormiendum recederent, cautè custodiendum fore, nè fortè ad diluculum usque dilaberetur, ad idque deduci, ingredique iussus est in specum, qui ergastulum erat destinatum in perditissimorum hominum, & latronum facinorosorum Reipublicæ custodiam: Ecce locus inferior, in tenebrosis, & umbra mortis; De quo Dauid Tenebrosum valde ergastulum, & omni luce carens: inquit Dei Famula: *Æstimatus sum cum descendantibus in locum: idest cum facinorosis, qui illuc custodiendi collocabantur, tam fætulentum: inquit Dei Famula: ut facile tota Domus infici posset fætore, nisi probè remotum, profundum, clausumque esset; traditus sum, prosequitur Dauid, & non egrediebar, donec mane Concilio inito in Domo Caiphæ (vbi erat ergastulum) ut dicunt Sacri Euangelistæ, & cum ipsis Dei Famula, inde eductus ad Pilatum fuit deductus. Si igitur præfati facti narratio adeò consona, si non literalis expositio est Prophetiæ Dauid: negari haud potest, vel saltem velut falsa, & incredibilis sine aliqua nota, censerique nequit ea narratio.**

134 Quod autem Sacri Euangelistæ nullam Carceris præfati mentionem faciant expressè, quid inde? quamplura de Christi gestis, scripta non fuisse ab eis, de fide est, nùm exinde falsa putanda sunt, quæ postmodum manifestata sunt? absit. Id ipsum præterea, quod Ven. Author desuper narrat confirmatum datur tum verbis expressis S. Laurentij Iustiniani de triumphali agonia Christi cap. 10. num. 226. adductis, tum ex Ven. Ludolpho Cartusiano par. 2. Vitæ Christi cap. 60. in fine: tum ex Diuo Bonauentur. de eiusdem etiam Vita cap. 75., cui nouissimè adheret Illustrissimus Suii Cordubens. Episcop. in Commentarijs Euangelior. tom. 3. tract. 7. cap. 4., vbi post narratas varias iniurias, quas in nocte Passionis Christus sustinuit, ad literam quasi narrationem facti à Ven. Authore recenset, ut videre est numero præcitato pag. 238.; Ad argumentum verò, quod ex aduerso formatur ex Sacro Lucae Textu videlicet: *Si tenebant illum iuxta Lucam: ergò non in Carcere positus erat: qui enim in Carcere positus est, non iam à Ministris vulgò Sbirris tenetur, respondere, velut fûtile nè aliter loquamur, omittimus.*

135 Ad tertium tandem, quod obijcitur, videlicet intollerabile absurdum, erroremque manifestum esse asserere Beatam Virginem Patrem æternum rogasse, nè cum Ministris ad totalem Christi sui Filij denudationem concurreret, ac si idem Christus aliorum orationum indigeret, qui potestatem id impediendi, quantumuis manus eius essent ligatæ procul dubio habebat. Ad hoc inquam respondetur, Beatissimam Virginem iuxta narrationem eius Famulæ, nedum precibus ad æternum Patrem, sed & lacrymis, & suspirijs effusis, ac tandem virtute, & imperio Regina obtinuisse, atque imperasse potentij Ministrorum nè virtuta sua naturali vterentur ad exequendum impium attentatum, sicque tandem cohibuisse,

buisse, non quia ignoraret potestatem Sanctissimi Filij ad illud attentatum impediendum, aut præsumeret indigentiam, ut orationibus, ac lacrymis suis adiuuaretur, ac liberaretur, *sed quia conscia erat de ordine speciali, quo Diuina Sapientia eidem commiserat* (verba sunt Ven. Authoris num. 1291.) defendere honestatem, ac decentiam Sanctissimi sui Filij purissimi in his, quibus offendi de consilio Luciferi, eiusque Ministrorum expediens non erat: ac tandem quia optimè nouerat gratum, & acceptum Deo fore matrem suum zelum, & amorem exhibere in impediendo indecentissimo attentato à Lucifero. Porrò Deum orationibus nostris non opus habere Catholici cum Psalmista fatemur: *Bonorum meorum non indiges*: illas tamen coram illo effundere, quis dicere audebit absurdum intollerabile, erroremue esse, & non potius iustum, laudabile, Deoque gratum, & acceptum? ipsum præterea orationum, siuè operum nostrorum non indigere, ut nosmetipsos, cunctosque Peccatores conuertat, etiam fatemur; erit nè absurdum, errorem Deum desuper rogare, lacrymis, ac suspirijs exorare? error manifestus foret id asserere, nonnè denique fuit error in Christo Patrem rogare, ut ipsum eriperet de manibus inimicorum suorum, habente potestatem velut verus Deus semetipsum, eripiendi? hæresis aperta foret, non ergò nisi temerè velut absurdum errore putari valet, quod Maria Mater Patrem æternum rogaret, ut impediret ignominiam attentatam contra honestatem, & decentiam Sanctissimi sui Filij, ipsaque potestate sibi ad id à Diuina Sapientia commissa vtens, illam cohiberet.

OBSERVATIO XXX.

Pag. 236. num. 228. super verba num. 1358.

Quibus: *Mater de Agreda asserit fuisse sibi reuelatam sententiam Pilati contra Dominum, quamque integram refert dicens eandem in terminis esse cum hac data anno à Creatione Mundi quinquies millesimo, ducentesimo, trigesimo tertio die 25. Martij.*

- 136 Opponitur hanc narrationem falsam esse; non enim Romanis, quorum Imperij authoritate Pilatus Iudæam regebat, mos erat in actis publicis à creatione Mundi tempora adnotare: nec valet dicere, quod Pilatus stylo Iudæorum se conformauit: Licèt enim Hæbrei ante ipsorum liberationem à seruitute Ægyptiaca tempus à creatione Mundi adnotabant, postmodum tamen ab ea liberatione adnotabant.
- 137 Respondetur pag. eadem num. 230. huic obiectioni satis videlicet fecisse in Responsione Positionis sæpè laudatæ Clafs. 2. art. 6., ut videre est: nè itaque tempus in vanum insumamus: ab vltiore Responsione supersedemus; quibus verumtamen adiungimus eam extra chorum, siuè scopum examinis esse: non enim contra Fidem, vel bonos mores, vel doctrinam communem Ecclesiæ præiactam sententiæ Pilati recitationem esse probatur; immò nec veritas vlla inconcussa, cui opponatur, adducitur.

OBSERVATIO XXXI.

Pag. 237. num. 232. super verba num. 1402. vsque ad 1408.

Quibus : de Testamento Christi in Cruce Patrem orantis, & alloquentis plura scribit Ven. Author, eaque extracta velut valde digna reflexione adnotantur, singillatimque proponuntur. Primum adnotatur clausula, quæ assertitur Christum Dominum Matrem suam vltima sua voluntate instituisse, ac nominasse vnicam vniuersalem hæredem omnium suorum bonorum tam naturæ, quàm gratiæ, & gloriæ cum pleno Dominio eorum.

138 Opponitur, non quod Matrem constituerit Christus vnicam vniuersalem hæredem omnium suorum bonorum, sed quod eidem, Dominium plenum absolutum, vtpotè independens, soli Deo competebat, velut primo principio, siuè Causæ rerum omnium, concessisse asseratur. Quandòquidem B. Virginii solùm conueniat deprecarì, siuè intercedere apud Deum, vt per Iesum Christum Filium eius nos à malo liberet, bonaque cuncta concedat, nec aliud Ecclesia in B. Virginem agnoscit, quod alij quoque Sancti faciunt. Falsa igitur est hæc clausula Testamentaria, ac proinde Testamentum nullum, nonque in hac parte executum.

139 Respondetur pag. 240. num. 241., prius tamen, vt tam huic, quàm alijs, quæ obijciuntur fiat satis, animaduertitur, negari non posse Christum Dominum ad Æternum Patrem transiturum, in Cruceque moriturum suum Testamentum disposuisse, quoniam vltimam voluntatem eidem aperuit, atque morte intercedente confirmavit, vt Paulus ad Hæbreos 9. v. 15. expressis verbis statuit. Id quod etiam Ven. Author num. 1399. miris hisce verbis, & exemplo explanat aptissimo num. 233. adductis; ipsa naturalis ratio (ait) exigit, vt qui Familiæ suæ caput, & bonorum siuè paucorum, siuè multorum Dominus est, si velut rerum suarum possessor dispensator haberi velit, atque etiam officij sui, & dignitatis laudabilis curator, in mortis articulo voluntatem suam declaret quid de bonis suis in posterum de Familia sua velit, vt successores hæredes sciant suum quemque habere absque lite à Iustitia in hæreditatis quietam, & pacificam possessionem immittendi; hisce equidem de causis Testamenta in seculo fiunt.

140 Ad hæc igitur conformiter profecuta hæc num. 400. producta scribit dicens: De æternis bonis suis testatus est Christus Dominus declarans, quid quemque concerneret, quis legitimus hæres eorum foret, quis è contra exhæreditandus addita in vtramque partem causa: hæc autem omnia cum æterno Patre velut Supremo Domino, & iustissimo rerum omnium Arbitro, ac Iudice contulit: In huius equidem Testamenti dispositione euocata, atque (vt ita dicam) recapitulata sunt secreta circa Sanctorum prædestinationem, & Præscitorum reprobationem. Post hæc, aliaque plura, eaque deuotissima, cor quantumuis lapideum emollire sufficientia, quæ Patrem suum in Cruce alloquentem, laudantem, & confitentem Christum protulisse eius Famula refert, priusquam suum Testamentum declararet, voluntatem generalem præmisit verbis tenerissimis num. 236.

recensitis ; eam in particulari declarare , & aperire cepit ; & quidem primo loco Matrem suam dilectissimam declarauit vnicam vniuersalem hæredem omnium suorum bonorum verbis recensitis num. 238. pag. 239.

141 His præmissis obiectioni factæ contra hanc testamentariam dispositionem Christi erga suã dilectissimã Matrem respondetur pag. 240. num. 241. eam nimirum oppositionem in æquiuoco laborare , Dominium videlicet plenum , & absolutum bonorum liberè à Testatore hæredi constituto commissum cum Dominio omninò independenti ab eodem Testatore confundendo . Deindè Christum hæredem quidem esse constitutum à Patre cum potestate plena , & absoluta dispensandi omnia sibi tradita siuè in Cœlo , siuè in Terra , nosque eiusdem cohæredes de fide credere tenemur , nonque propterea ea potestas , siuè Dominium Christi independens , solique Patri competens dici valet : Id error sanè esset , dum ipsemet fatetur omnia sibi tradita esse à Patre . Licet ergò asseratur Christum sua vltima voluntate Sanctissimam Matrem omnium suorum bonorum hæredem vniuersalem constituisse cum Dominio pleno , & absoluto , ea pro libito suo dispensandi , non exindè inferri valet huiusmodi Dominium independens asseri , sicuti ex eo , quod Pater Iesum Christum Filium eius vniuersalem omnium suorum bonorum cum plena potestate , ac dominio ea dispensandi pro libito constituit , inferri valet eam potestatem independentem omninò à Patre esse , vt̄ ex terminis patet .

142 Quanta deindè , & qualis fuerit potestas , & Dominium Cœli , & Terræ Regina concessa , si SS. Patres , Sacrique Doctores Mariani consulantur , plenum , & absolutum fuisse , & esse pleno ore fateri inuenietur ; idque cum ipsis Classe IV. , dum desuper peragetur , planè constabit ; Interea tamen non aliud Regina suprema concedere , quàm quod alijs Sanctis conceditur , nec Ecclesiam aliud in ipsa agnoscere , siuè fateri , quàm deprecari , siuè intercedere apud Deum , vt̄ nos à malo liberet , omniaque bona elargiatur , vt̄ ex aduerso asseritur , potentissimam super omnes Sanctos manum , siuè authoritatem eius denigrat ; Sanctorum Patrum , & Doctorum piam confessionem deturpat , atque omnium Fidelium confidentium in eiusdem Regina potestate , ac Dominio aures offendit .

143 Secundò notatur , & opponitur huic clausulæ testamentariæ , qua asseritur : *Christum Angelis bonis in proprium æternum habitationis locum Cœlum, & in eo gaudium, & possessionem visionis, & fruitionis Diuinitatis, malis verdè Infernum in mansionem sempiternam, simulque priuationem gloriæ designasse*, opponitur, inquam eam clausulam superfluan , nonque Christo velut homini competentem esse ; visio siquidem clara , & fruitio Diuinitatis præmium est essentielle Sanctorum Angelorum concernens , vt̄ illius priuatio , siuè exclusio pœnam principalem malorum : Præmium illud essenziale non dependet à Christo velut homine , cum non sit quantum ad hoc Saluator , & Redemptor Angelorum , nec paritèr Dæmonum pœna ab eo dependet , sed vtrumque à solo Deo . Prætereà Deus à principio Mundi Iudicium fecit , dispositionem , ac retributionem ordinauit , atque tunc tam in Angelos bonos , quàm malos

- sententiam protulit, protinusque executioni mandauit. Ad quid ergò deseruiret hæc Christi sententia? quem effectum sortiri posset?
- 144 Respondetur pag. 241. num. 243., modòque non sine admiratione respondere cogi fatemur; An huiusmodi oppositio sanam, tutamque doctrinam, an potius Censuram Theologicam dignam contineat?, id Sapientissimi Iudices videant; negatur in primis, quod Christo Domino in sensu Ven. Authoris absolutè uimirum non competat præmium essentialè uisionis, & fruitionis bonis Angelis conferre, ut nec malis pœnam principalem: Id enim (arguitur) non Christo, ut Homini, sed ut Deo, & soli conuenit, nonque ipse quantum ad hoc Saluator, & Redemptor Angelorum bonorum fuerit. Negatur præterea eidem, quod sententiam declaratoriam Testamento suo in Angelos bonos, & malos proferre potuerit, eò quod à principio Mundi ea sententia à Deo fuit lata, moxque executà.
- 145 Hæc ex aduerso obiecta seriò consideranda à discretissimis Iudicibus submittimus, egrèque laturus audire non dubitamus, & meritò: negatur equidem Christo absolutè in sensu præcipuè Ven. Scriptricis per sententiam declaratoriam præmium essentialè Beatitudinis Angelis bonis, & malis pœnam principalem competere, nonque esse quantum ad hoc Saluatorem, ac Redemptorem bonorum, à sensu communi Catholicorum Doctorum, ad eò alienum, est, ut frontem contrahere non valeant, si ab aliquo Viro pio Catholico id supponi, vel sustineri audiant. Secundum pariter, quod opponitur in eadem nauis est: Christus namque in fine Mundi uelut Iudex uniuersalis à Patre Eterno constitutus uiuos, & mortuos iudicare uenturus est, ut fides docet, non ut Deus, sed ut Homo, cui Pater potestatem dedit Iudicium facere, quia Filius Hominis est, teste S. Ioann. cap. 5. sui Euangelij, sententiamque proferet in bonos quidem dicens: *Venite benedicti &c.*: In malos autem: *Ite maledicti &c.*: præmium essentialè illis, pœnam principalem istis, atque utrisque locum perpetuæ habitationis designando, siuè declarando; sed quomodò sic? Si huiusmodi sententia ab initio Mundi à Deo ipso, ac proindè ante aduentum Christi iam fuit lata?, & successiuè in dies feratur, dum Homines moriuntur? ad quid deseruiret noua hæc sententia Christi in Iudicio uniuersali ferenda? quem effectum sortiri poterit? ad quid tandem tunc declarare, quod à tot annis boni, & mali iam possidebant? factum de Fide Catholica futurum respondeat, idque negans iudicetur.
- 146 Tertio notatur clausula, quæ *Christum Dominum electos, & Prædestinatos hæredes omnium suarum uirtutum declarasse asseritur, eosque superiores esse in excellentia Reprobis, ac Dæmonibus*; Cui hæc fit oppositio, quantum ad primum quidem, quod mendacem faciat Scriptrix Deum: referens namque omnes illas uirtutes, quas Christus Electis, & Prædestinatis in hæreditatem designauit sub possessiuo nomine *meas* uocat, atque inter eas Fidem, Spem, & Charitatem indicans sic, quod sicut Christus humilitatem, mansuetudinem, ceterasque uirtutes habuit, fidem pariter, & Spem habuit, & exercuit, quod planè mendacium est, nisi in-

tendere voluerit Mater de Agreda, quod etiam hæ virtutes sue (Christi) erant efficienter, quod declarare debuerat, ne errandi occasionem præberet. Quantum ad secundum arguitur, quod illa declaratio superioris excellentiæ Electorum respectu Dæmonum, ac Reproborum superflua omninò fuerit, Illam enim excellentiam in vi prædestinationis habebant: nihil ergo eis Christus nouum in Testamento reliquit.

147 Respondetur pagin. 242. num. 246. ad primum quidem quantum fuerit de super arguens hallucinatus, ex ipso Ven. Authoris Textu apparere, nam post verba illa. *Istos [electos] post Matrem meam purissimam nomino, ac declaro Heredes omnium mearum virtutum, promissionum; ; ; meæ humilitatis, & mansuetudinis cordis;* prosecuta deindè, ac loquens in particulari de Virtutibus Fidei, & Spei, non iam pro nomine possessiuo *mearum* utitur, sed absolute eo ommissio heredes earum Virtutum declarat, dicens hispanicè: *De las virtudes, Fè, y Esperanza;* Sciebat namque peroptimè ipsa, & melius Christus per ipsam loquens, eas virtutes in se formaliter non habuisse; Dicitur *formaliter, in se, causaliter* equidem, siuè efficienter quodammodo habuisse, proindeque in hoc sensu suas appellare potuisse, negari nequit, vti etiam ex aduerso supponitur: nec opus fuit hunc sensum Scriptricem aperire, vt occasio errandi vitaretur. Si etenim ipse Adnotator, vel alius forsan id apprehendat, ex violenta intelligentia verborum non ex verbis ipsis proveniet: *Dominum Virtutum:* à Rege Propheta Christus appellatur: Si intendere per hoc voluit, quod omnium Virtutum etiam Fidei, & Spei sit Dominus, quasi suarum formaliter, mendacium est Propheta. Si suarum dumtaxat, efficienter, id declarare debuit, nè occasionem errandi præberet, quod absit cogitare.

148 Ad secundum quod obijcitur, quod nimirum illa declaratio superioris excellentiæ Electorum respectu Dæmonum, & Reproborum superflua fuerit, eò quod in vi prædestinationis illam iam habebant, aliud respondere opus non est, quàm nuper dicta recollere, prudentique iudicio decidendum relinquere, an quod ab æterno Deus statuit, ac decreuit in tempore exequendum, potuerit à Christo declarari, siuè manifestari? quod porrò argumento proposito cum à Censore negari videatur, iudicent alij, an id, salua fide, sustineri valeat.

149 Notatur tandem clausula illa, qua asseritur, quod *Christus Præscitis, ac Reprobis in partem hæreditatis designauit concupiscentiam Carnis, & oculorum, superbiamque cum omnibus suis effectibus:* contra quam opponitur: Si Christus dixisset Testamento suo: *permitto,* quod Reprobi sint luxuriantes, superbi &c. tolerabile quidem foret: adiungere verò: *assigno:* blasphemia est. Id enim consensum positiuum Christi exprimit, ac per consequens Reprobi bona conscientia possent illis vti velut proprijs Christi in suo Testamento in hæreditatem relictis, ad modum quo, dum Abraham Ismaelem exhæreditauit, partem aliquam tamen bonorum assignauit, ipse abs dubio potuit bona conscientia illis frui.

150 Respondetur non sine admiratione pariter eiusmodi obiectionem, cuiquam occurrere potuisse, similiaque subinferri, qualia appa-
rent:

rent : velut tolerabile ex aduerso supponitur, quod plusquam certum est, nimirum : *dixit permitto* : tantum, sed adiungere ; *assigno Reprobis, & Præscitis in partem hæreditatis concupiscentiam Carnis cum omnibus suis effectibus in hac mortali vita* : consensum positium Christi desuper exprimit, non inquam sine admiratione respondetur : dum enim Dei Famula clausulam adnotatam refert inquit : *assigno, & permitto* : non assignationem à permissione disiungit, sed permissionem assignationi adnectit, & copulat, ut eam exponat, sicque excludat consensum positium Christi, atque declaret non ea, quæ Reprobis designat in partem hæreditatis in hac mortali vita bona, & propria Christi esse, sed potius contraria suæ rectissimæ voluntati, utpote propria voluntate ab illis electa, proindeque permilla.

- 151 In hoc igitur sensu adeo expresso, quid non Catholicum ea narratio continet? quid blasphemiam redolens apparet? nihil sanè, si præterea obseruetur discrimen, quo clausulam testamentariam respectu Prædestinatorum à clausula respectu Reproborum concernente Ven. nostra Abbatis assignat catholicissimam hanc etiam esse, apertissimè constabit : illam etenim ex hispanico in latinum fideliter versam num. 1405. hisce verbis recenset : *cum omnimoda voluntatis meæ plenitudine voco, eligo, & seligo Iustos, & Prædestinatos, qui meæ gratiæ, & imitationis ope futuri sunt salui* : & paulò infra : *hos nomino in hæredes Crucis meæ, pœnarum, opprobriorum, contemptuum, paupertatis, & nuditatis* : Aliter, alijsque terminis voluntatem testamentariam respectu Reproborum refert, & declarat num. 1407. videlicet : *Præscitis, & Reprobis à nostra voluntate (etsi in finem alterum creati fuerint) designo, & permitto, sit eorum pars, & hæreditas in hac mortali vita concupiscentia Carnis, superbia oculorum &c. edant, & satientur de arena Terræ, diuitijs scilicèt, vanitate, & præsumptione mundana, in quorum possessione acquirenda suam voluntatem, sensus, potentias, donaque, & beneficia à nobis illis collata impenderunt, & conuerterunt, atque ipsimet propria voluntate elegerunt.*

- 152 Et quoniam [prosequitur numero immediato] ea cuncta contra nostram voluntatem Diuinam, obstinatique in sua malitia permanentes, Iuri filiorum, quod ego eis acquisiui, renunciarunt, ipsos ex hæredo amicitia, & gloriæ meæ sicut Abraham Filios Ancilla à se separauit, bonis quibusdam eis relictis, assensum verò principalem filio Saræ liberæ destinauit ; Ita ego (intellige proportionem seruata) separo, & excludo Præscitos ab hæreditate (meæ gratiæ, & gloriæ) cum bonis transitorijs, & Terrenis, quæ ipsimet voluntariè elegerunt.

- 153 Hoc igitur adeo notorio discrimine exposito stante, nescimus sanè, immò miramur quomodo exindè Censor inferre potuit positium consensum Christi circa ea, quæ voluntate permissiua, velut partem hæreditatis in hac mortali vita fruenda declarauit Reprobis, quæ ipsimet propria voluntate contra Diuinam elegerunt ; quomodo bona Christi propria æstimare potuit? Quomodo his bona conscientia frui posse asserit? hoc pariter alij iudicent præoculis habentes Doctrinam Sanctorum Patrum, & Doctorum mysticorum suauem Diuinam Proidentiam admirantium erga suos electos,

atos, & amicos, Inimicosque pariter, & Reprobos: Illos etenim hæredes, & participes facit Crucis Christi, poenarum, opprobriorum, afflictionum, contemptuum, humilitatis, & paupertatis in præfenti vita, vt ipsa Ven. Author verbis supra recensitis, & alibi passim insinuat. Quare ita?, quia ipsis vti amicis, & electis gloriam beatificam in præmium in futura reseruat, quia ipsi ea omnia per imitationem Christi in eum finem propria voluntate, optamen Diuinæ gratiæ elegerunt; Inimicis autem, & Præscitis, quoniam nullum in futura vita præmium, nec spes reseruat, sed ipsimet propria voluntate sese excludunt, & priuant, Deus benignè illis permittit, vt in hac vita delitijs, diuitijs, bonisque terrenis, & transitorijs fruantur, eaque velut partem hæreditatis illis designat, declarat, ac permittit, quia propria voluntate contrà Diuinam ipsimet elegerunt, iurique Filiorum renunciarunt.

OBSERVATIO XXXII.

Pag. 243. num. 249. super verba num. 1424.

Videlicet: Videns Lucifer vires suas per mortem Christi debilitatas, & fractas, Demones eius sequaces in consilium euocauit, positusque in loco eminenti, longum discursum eis proposuit, quo inter alia animum suum aperuit damna ex morte illis illata impedire præ Viribus curari, quod si, dixit, mea superba indignatio non mitigatur, bellum perpetuum huic Redemptori, Matri suæ, & hominibus facere non cessabo: quoniam autem anceps eras de modo applicando, dictamen Demonum aliorum desuper exquirebat dicens: Eia ergò volo omnes vos me adiuuetis omni possibili conatu, quin tempus, occasionemue vllam omittatis in exequendis mandatis meis. Tunc (inquit Mater de Agreda) cum ira singillatim suum aperuerunt dictamen, atque per vnum annum quasi hæc conferentia perdurauit.

154 Opponitur sic: Si Mater de Agreda id vidisse visione imaginaria afferit, nollem impugnare: Cum verò id historicè velut factum recenseat, figmentum est multis de causis. In primis locus ille eminentis, in quo Lucifer positus dicitur mera fictio, & stultitia est, ac si vnus alterum videre, audireue alterius dictamen ne queat, quin opus sit in altum ascendere, nec minor stultitia est approximatio illa Dæmonum in conferentiam, ac si more hominum loquantur, vel surdus esset Lucifer, volens proindè, quod ad aures loquerentur. Impossibile prætereà est Luciferum dixisse: Si superba mea indignatio non mitigatur: intenta eius inflexibilitate, statu, & obstinatione; est deindè incredibile, quod illa conferentia per vnum annum perdurasset, vt media inquirerent, & damnis ex morte Christi imminentibus occurrerent: Ipsi etenim dum finem aliquem sibi præfigunt, media ad illum protinus agnoscunt. Quid tandem exindè concluderunt? nihil sanè aliud quàm, quod semper fecerunt, falsam nimirum doctrinam seminare, homines ad vitia instigare, & vnico verbo eos tentare, ad quod non opus habebant tot mensium tempus impendere, nam quis

- quis ignorat veram Doctrinam falsa corrumpi, fidem hæresi, virtutes vitij: quantò igitur superflua est illa conferentia, tantò facta est.
- 155 Respondetur pag. 244. num. 251., & seq., & licet huic oppositioni satisfecisse credamus respondentes Obseruationi XXVI. super prima Parte ijsdem quasi terminis propositæ, fusiùs hîc, vt ibidem præmisimus, respondetur, quod igitur Ven. Author nedùm Conciliabulum, de quo in præsentî occasione triumphî Christi in Cruce de Lucifero, eiusque Sequacibus deuictis, viribus contractis, & in profundum abyssi detrusis, sed & quamplura alia Conciliabula, Congressus, & confabulationes, ex quo ipse cum Sequacibus proiectus est in Tartara, eòsque occulta præ machinandis insidijs, belloque inferendo aduersùs Dominum Christum, Sanctissimam suam Matrem, & Homines, qui sunt de semine eius, de facto inijsse, nonque ex tunc cessasse, nec cessare die, ac nocte iugiter accusando, ac persequendo, non quidem velut per imaginationem, sed velut facta superno lumine, vt piè creditur, siuè per spiritualem intelligentiam historicè ipsa describit, vt ipsa Parte prima num. 121. primum Concilium Luciferi cum Sequacibus referens animaduertit: *Hic ego illa (peracta in Concilio) proferam secundùm possibilitatem meam, sicut spiritualiter mihi sunt manifestata.*
- 156 Qualem autem, & quantum furorem Lucifer indè contra ipsam conceperit, eò quod eòsque nunquam cogitauerat ea fore hominibus manifestanda, Beatissima Virgo Famulam suam instruens, ac præueniens eidem aperuit verbis hisce par. 3. num. 306., *quia in hoc Capitulo, & tota hac historia conciliabula, & secreta malitiæ horum malignantium Serpentum propalasti, scias, sunt contra te valde stomachati: putauerant equidem nunquam in mortalium cognitionem ea ventura, neque homines percepturos, quæ aduersùs eos in suis Congressibus, & Conferentijs moliuntur, eaque propter satagunt ex indignatione, quam in te conceperunt, vindictam sumere.*
- 157 Ex hac piè credibili veritate, incredibile fit vllum Catholicum posse dubitare, & multò minus velut figmenta existimare ea Dæmonum conciliabula, congressus, confabulationes: quid enim aliàs Lucifer desiderare plùs posset, quàm homines incautos, & incredulos inuenire, qui velut figmenta ea crederent, vt faciliùs eos deciperet? quid magis Pater mendacij suggerere valeret se ipsum excusare tentans? hac itaque, quamuis alia non esset ratio, incredibile est vllum posse prædictam Doctrinam Ven. nostræ Scriptricis de Conciliabulis, Congressibus, confabulationibus, & machinamentis, velut figmenta existimare, adsunt verumtamen quamplura, eaque satis efficacia ad rem præsentem exempla tùm in Sacris Scripturis, tùm reuelationibus priuatis, tùm historijs Ecclesiasticis.
- 158 Sat sanè foret prælium illud magnum, quod S. Ioann. Apocalip. 12. non per imaginariam visionem, sed per spiritualem intelligentiam lumine prophetico historicè velut factum describit inter S. Michaelem, & Angelos eius ex vna parte, & Draconem, siuè Luciferum cum suis ex altera. Numquid huiusmodi prælium inconsultè absque Concilio, congressu, confabulatione fuit initum? Numquid Angeli,

geli, qui ex vna parte stantes præliabantur aduersus alios in vnum simul non conuenerunt? Numquid Lucifer, qui tertiam partem Stellarum cauda sua è Cœlo traxit in suum animum, sequaces ad duellum, & rebellionem non incitauit? Concitauit vtique in congressu tunc desuper euocato, animum, motiuæque superbiæ, arrogantiæ, & indignationis suæ representando, vt arma sumerent in bellum, arma inquam spiritualia naturæ, & conditionis propria, iuxtà intelligentiam Sanctorum Patrum, & Sacrorum Expositorum.

159 Sit verumtamen exemplum ex reuelatione Micheæ Prophetæ, quæ historicè describitur 3. Reg. cap. 22. ad literamque refertur pagin. qua supra num. 252. . Sit præterea illud, quod lib. Iob. cap. 1. narratur, recenseturque num. sequenti: Super cuius verba Doctissimus Zelada in Iudith. c. 13. § 24. huic quæsitò, an huius Concilij acta, itaùt scribuntur, vel potiùs per metaphoram accipienda sint? respondens ait: *Minimè fuisse imaginariam visionem, sed Concilium in Terris celebratum, vti docet S. Ambros. quæstion. 8. ad Antioch., & S. Augustin. in adnot. ad Iob., & pro hac interpretatione stant Nazianz., Lactant., Lyra, & Hugo; Idque velùt figmentum putare calumniam Lutheri suscitaret, qui dicebat: Se nolle credere, quæ in libro Iob sunt congesta: & titulo de libro noui, & veteris Testamenti: Librum Iob esse velut fabulæ figmentum: his adiungi posset argumentum à paritate ex verbis S. Petri Damiani Serm. de Annunciat. Virgin. euocatur Conuentus, inquit Deus Concilium, cogit Consilium, facit Deus Sermonem cum Angelis de restauratione eorum &c.*

160 Alia his adiunguntur exempla historicè relata ex reuelatione numer. 253., vt videre est, quot tandem conuenticula, confabulationes, colloctiones Dæmonum Authores Ecclesiastici, & præsertim Vitæ Spiritualis descriptores, ac Magistri ad ea præcauenda nobis ministrant, & recensent? Si ergò ea omnia non figmenta, sed verissima sunt vt potè deprompta ex Sacris Scripturis, priuatis reuelationibus, & historijs Ecclesiasticis, conciliabula, confabulationes, machinamenta Dæmonum cum Lucifero velut Præsidente, quæ Ven. Author velut facta historicè recenset, non velut figmenta, sed verosimilia, pièque credibilia existimari debent; etiam quoad Loci eminentiam, quem Lucifer occupauit in Concilio, temporis necnon perduratiōem impensè pro insidijs, medijsque excogitandis ad id conducentibus, quin obstant, vel vim aliquam motiuam ex aduersò adducta habeant; Sunt equidem potiùs discursus ideales, subtilitates, imaginationes ad rem præsentem non pertinentes, vel, si liceat loqui, ad veritatem stabilitam obscurandam. Ad id tandem, quod ex aduersò inquiritur, quid nimirum ex relato Concilio conclusum fuit? Si numeros sequentes Authoris Censor obseruasset, adeò horribilia Decreta executioni mandanda inuenisset, qualia considerato Mundi, & Ecclesiæ statu non sine plantu verorum Filiorum eius Fidelium experiuntur, videnturque.

OBSERVATIO XXXIII.

Pag. 245. num. 254. super verba num. 1471.

Videlicet: *Mox ac Christus resurrexit, Matrem suam visitavit, cuiusque Corpus gloriosum conclusit in se Corpus Matris, seque cum illo penetravit.*

- 161 Opponitur: non constare neque ex Euangelio, nec ex vlla Sacra Scriptura, quod Christus resuscitatus protinus ad Matrem visitandam se contulerit, etsi id sit traditio; admissio tamen ita factum fuisse, vt Matrem solaretur, illam in se conclusisse, & se cum illa penetrasse, vt quid? quid significat? ad quid deseruiuit? scio (inquit Obseruator) quod Christus, & Maria mutuo se diligebant perfectissima charitate, & amore amicitiae, amoremque vim habere vnitivam non Corporum, sed Animarum. Scio etiam Aristotel. approbasse illud Aristophani: *Amantes desiderare ex duobus fieri vnum*: Sed quia ex hoc sequeretur, aut vtrumque, aut alterum corrumpi, vñionem quærunt, quæ decet, vt scilicet simul colloquantur, & conuersentur. Posito itaque quod ex illa inuisceratione, & penetratione nec Christi, nec Mariæ destructio sequeretur, satis esset ad mutuam amorem exhibendum, simul coniugi, & alloqui; quæ ergò necessitas, siuè utilitas ad id penetrationis? quæ conuenientia, siuè decencia? nulla sanè, immo potius non leuis indecentia esset huiusmodi penetratio.
- 162 Respondetur pagin. 246. num. 254. Primò, quod dum agitur de fauoribus, quantumuis extraordinarijs à Christo Domino suæ Sanctissimæ Matri concessis superuacaneum est satisfacere pro Voto inuestiganti rationem cur? ad quid? vt enim dictum est non semel, atque in sa Ven. Author pluriès animaduertit, huiusmodi fauorum concessio regulanda est vnicè cum Diuina Omnipotentia, amoreque immenso, quò Dominus Matrem suam prosequabatur, atque cum Dignitate, ad quam ipsam super omnes Creaturas sublimauerat: quod si enim verò ratio pro fauoris, de quo in præsentia, concessione desideretur, eam congruentissimam quidem Ven. Author assignat num. 1470. dicens: *Quia nimirum iam præcesserat Passio Sanctissimi sui Filij, & merita, quæ in ea Diuina Mater collegerat, & secundum multitudinem dolorum abundantia consolationis de Omnipotentis Filij manu respondebat*: expressius tamen num. 1472. inquit; *Quia æquitas Diuina iuxta nostrum modum intelligendi voluit compensare illam quasi iniuriam (loquor ita, vt me explicem, quia non mihi occurrit, quò me explicem verbo) qua Creatura adeo pura, & absque peccati macula affecta fuit in perpetendis Passionis Dominicæ doloribus, ac tormentis, quæ cum illis Liberator noster Christus Dominus pertulit, gemina prorsus, eademque fuere, in præsentia itaque Mysterio gaudium, & fauor respondebat afflictioni, qua Diuina Mater antea fuit discruciata.*
- 163 Indecentiam non leuem, quam ex prænarrato fauore Censor sequi existimat, Textus ipse Ven. Authoris num. 257. relatus procul remouet à mente saltim piè, & castè cogitante. *Ad ingressum (inquit) Christi gloriosi resuscitati SS. Patribus, & Patriarchis associati,*

si, humillima semper Mater se in terram prosternens Filium suum Sanctissimum adoravit, ipseque eam erexit, atque sibi approximavit, & hoc contactu, maiori quidem illo, quem Magdalena accipere peroptabat ab humanitate, & stygmatibus (Christi) Virgo Mater favorem extraordinarium accepit, quem sola promereri potuit: fuit hoc beneficium, quod Corpus gloriosum Filij in se ipso conclusit illud purissimæ Matris, sese cum illo penetrans ad modum quo si Christallinus globus clausum in se solem haberet, quem ipse sol splendore, ac lucis plenitudine replet.

- 164 Porro non videtur Dei Famulam decentiori modo loqui potuisse ad explicandam penetrationem, de qua loquitur: non enim in primis ea in sensu, quo à Censore apprehenditur materialis videlicet, & corporalis, intelligenda est, sed spiritualis, & mysticæ, modòque intelligitur inuisceratio, compenetratio, commixtio Corporis Christi Eucharistici, cum ipsum dignè recipiente, & quo conglutinata est anima Ionathæ cum anima Davidis; Præterea etiam ea in sensu rigoroso accepta, si absque vlla indecentia etiam remotissima creditur, quod Corpus nondum gloriosum cum clastro Virginali fuit penetratum verè, & realitèr; Si seclusa paritèr omni indecentia persuademur, quod Corpora Beatorum gloriosa vi Dotis subtilitatis mutuo se penetrari poterunt; Si denique de Eliseo asseritur, quod mensus fuerit cum puero, quin inde vlla indecentia argui valeat, longè minus ex penetratione, quam Venerabilis nostra Abbatissa castissima refert, attenta similitudine christallini globi solem in se ipso includentis.

OBSERVATIO XXXIV.

Pag. 247. num. 259. super verba num. 1473.

Quibus asseritur, quod Mater Dei SS. Patres, qui cum Christo resurrexerunt cognovit, primò quidem SS. Patrem Ioachim, & Annam, & post Patriarchas, & Prophetas, Adamum, & Euam, qui omnes ipsam velut Matrem sui Redemptoris venerati sunt, Reginaque Virtutum vicissim humi prona, reuerentiam eis exhibuit.

- 165 Opponitur, quod purè voluntariè, absque fundamento Scripturæ, vel Patrum id asseritur.
- 166 Respondetur pagin. eadem num. 261. fundamentum hoc nullius esse momenti sæpè sæpius dictum, & probatum est: aliàs nihil non constans expressè, vel illatiuè saltim ex Sacra Scriptura, & Patribus admitti posset, sed velut merè voluntariè dictum reputari, ac reiici deberet, vt à Hereticis modernis reputatur nihil admittentibus, nisi quod ex Sacris Scripturis, vel Sanctis Patribus communi calculo constat, contra quos acriter inuehuntur Catholici Doctores: gratis igitur, & merè voluntariè præiacta Doctrina Venerabilis Authoris velut digna Censura ex eo capite notatur.

OBSERVATIO XXXV., ET VLTIMA

Pag.248. num.262. super verba num.572.

Nimirum, quidquid Dei amore egeris, illud offer cum fervido amore, parique promptitudine sine vlla tepiditate, & timore; Opera enim, quæ vel remissa, vel mortua sunt, Sacrificium coram Deo acceptabile non sunt.

167 Opponitur, non posse id de actibus remissis verificari.

168 Respondetur pag.248. num.262. hæc observatio suo loco ponenda ommissa fuit, nè tamen vlla ineuacuata supersit, eam hic apponimus, non quia vim aliquam habeat, quia nulla qualificationis nota apparet, quam quod opera remissa, & quasi mortua Divinæ Maiestati Sacrificium acceptabile esse dici nequeant, nullo adducto positivo fundamento; ultra quam quod eam propositionem in sensu legitimo Ven. Authoris sanam prorsus esse, probasse putamus class.4. art.2. §. vnico Positionis principalis, vt videre est, ab vltiori itaque responsione superfedemus.

169 Haud tamen animaduertere excusamur nullam extra præsentem, hucusque ex tot moralibus, siue ad mores pertinentibus Doctrinis, quas tam in corpore Operis, quam super omnibus, & singulis Capitulis ex ore, & Magisterio Beatissimæ Virginis resumptas ad propriam, omniumque Fidelium instructionem Ven. Scriptrix proponit, apparere adnotatam; Id quod reuerà concludit nedum nihil contra bonos mores, sed nihil non sanum in toto Opere contineri: *Non potest arbor bona malos fructus facere, nec arbor mala bonos fructus facere*: dixit summa veritas Christus Matth. 7. *Igitur ex fructibus eorum cognoscetis eos*: Fructus Operis præsentis velut ex arbore Vitæ Sanctissimæ Dei Genitricis pullulantes Doctrinæ sunt morales ex omnibus, & singulis Capitulis resumptæ: Si igitur nulla hucusque, immo nec deinceps, vtì apparebit, inuenta est minus habens, hoc est non sana, nulla contra bonos mores quidquam continens, totum opus arbor bona, sana vtilissima æstimanda est, atque ita quotquot eas Doctrinas pia affectione perlustrarunt, purissimas, sanissimas, & catholicas esse, christianam perfectionem puriorem continentes non sine admiratione fatentur, idque quisquis pio studio, non priuata passione eas perlegerit, haud fateri, admirarique nequibit.

125 QVARTA CLASSIS

Sub Litera H.

De Observationibus in particulari super tertiam Partem denuò excitatis.

I Euenimus tandem ad enodandas omnes, & singulas propositiones ex tertia Parte extractas, quæ velut nota dignæ nobis diluendæ dignanter sunt communicatæ, ex omnibus, & singulis, quæ in quatuor Censurarum seriebus inueniuntur, collectæ, & ordinatæ.

OBSERVATIO PRIMA.

Pag. 292. num. 2. super verba num. 3.

Quibus Mater de Agreda scribit, quod dum Christus ascendit in Cœlum, simul cum ipso Maria Mater eius corpore, & anima sublimata est, ibique per tres dies permansit, & simul in Cœnaculo cum Apostolis, quibus transactis in Mundum descendit, quamque S. Ioan. descendentem intuitus in Terram concidit viri ei in Monte Thabor contigit.

- 2 Opponitur: Si Christo in Cœlum ascendente minimè cum ipso Maria ascendit, tota hæc Reuelatio falsa est. Ita in vna serie assertus ascensus adnotatus apparet. Aliter in alia, quod nimirum modus iste loquendi conformis non sit SS. Patribus eò quod apud Postulatorem fol. 189. num. 55. (Positionis principalis) ijdem SS. Patres Christum in Cœlum ascendentem contemplantes interrogant, cur in Cœlum ascendens Matrem suam in Terris reliquerit?
- 3 Respondetur pag. eadem num. 4. Si verum probabiliter, pièque credibile est Christum Dominum in Cœlum ascendentem Matrem suam secum portasse, verùm in eo sensu asserere id negari nequibit. Id igitur satis probasse putamus in supradiçta Positione principali Clas. 2. Art. 3. §. vnico, vbi etiam ostendimus, quod etsi SS. Patres eleuationem Mariæ Sanctissimæ cum Christo non affirmant congruentias tamen ad id agnoscentes, & quasi fieri debuisse reclamantes, sola Fidelium necessitate, & vtilitate, tunc Mariæ assistentiæ attenta acquieuerunt. Modus itaque loquendi, siuè asserta eleuatio Mariæ cum Christo non difformis, sed conformis potius est SS. Patribus. Id equidem, quod ipsi congruum fieri debuisse putabant Ven. Author factum fuisse narrat: quoniam itaque id aliàs falsum esse non

probatum exaduerso, vti opus erat, sed gratis asseritur, iniuste nota falsitatis inuritur.

- 4 Si prætereà rationes congruentiæ, & æquitatis, exemplaue, quibus Dei Famula huius mysteriosæ eleuationis piam credibilitatem persuadet ad literam recitatæ in præsentî Responsione à num.6. pag.250. vsque ad num.12. perpendantur, nullus procul dubio dubitandi locus de concessione tanti fauoris Deiparæ, Viro pio, & prudenti relinquitur. Vnde concludimus cum ipsa Ven. Scriptrice num.1518. partis 2. cap. vltimo, vbi exproffesso factum describit, prænotatasque congruentias adducit: *Istæ rationes (inquit) congruentiæ sufficientes videntur, vt pietas Catholica lateatur, & consoletur ex notitia huius mysterij, omnemque scrupulum depellat in concedendo Beatissimæ Dei Genitrici Mariæ fauorem asfertum, quem Deus concedere potuit, defactoque concessisse tot congruentiæ, exemplaue, quot numeris citatis, adducuntur, persuadent, atque nullum aliàs periculum siue inconueniens in Ecclesia sequitur, vti sequi exaduerso nec probatur, nec probari valet.*
- 5 Sin autem dicatur, vti in tertia serie num.48. dicitur, quod exinde sequeretur repugnare, B. Virginem videlicet in duplici loco corpore, & anima simul replicatam extitisse: Constat siquidem, quod in illo triduo, quo eleuata in Cœlum asseritur, in Cœnaculo cum Apostolis in Oratione Corpore, & Anima adstitisse, vti legitur Actor.10. id quidem non repugnare, sed possibile esse ad sufficientiam probatum manet Clas. prima sæpeditæ Positionis Art.12. §.1. num.259., vt videre est.
- 6 Ad id tandem, quod notatur, Sanctum nimirum Ioannem Euangelistam, dum Beatissimam Virginem de Cœlo post triduum descendente intuitus est, in Terram concidisse, vti in Monte Thabor, ipsemet eandem Virginem sub metaphora aptissima Ciuitatis S. Hierusalem descendente de Cœlo à Deo, hac, de qua in præsentî, occasione vidisse scriptum nobis reliquit in sua Apocalip.21. sicque Ven. Author, ad literam ipsum exponit part.3. cap.2. num.15., quidque S. Ioan. tunc acciderit, dum primo Dilectissimam Matrem suam paratam sicut Sponsam ornatam Viro suo declarauerat num.6. verbis recensitis pag.254. num.15. Supposito itaque S. Ioan. Mysticam hanc Dei Ciuitatem nouam Hierusalem descendente de Cœlo à Deo ornatam, habentem Dei claritatem vidisse, vti ipse testatur, quid mirum, quod in Terram ceciderit, miroque effectus persenserit similes quoddammodo his, quos Christum transfiguratum persenserat, videns.

OBSERVATIO II.

Pag.255. num.17. super verba num.18.

Vbi legitur, quod *Christus in corde suo Sanctissimæ Matris in Mundum de Cœlo descendente nomina Apostolorum descripsit, ipsosque eidem singulariter commendauit.*

- 7 Opponitur, quod de hoc magnum sit silentium in Scriptura, & Patribus.

- 8 Respondetur pag. eadem numer. 18. , quod si magnum desuper est silentium in Scriptura , & Patribus , nihil in eis continetur expressè contrarium , quod sufficit quin opus sit aliud respondere ex sapiedictis, vltraquam quod si Textus ille Apocalip. 12. vers. 24. , & *Murus huius Ciuitatis (Mariæ scilicet) habebat fundamenta duodecim, & in eis nomina duodecim Apostolorum Agni*, obseruetur, non aliter melius saltim intelligi, saluarique posse ad literam assertam descriptionem nominum Apostolorum in fundamentis Mysticæ Ciuitatis Mariæ apertissimè constat, eamque proindè castigare, Sacro præfato Textui contradicit.

O B S E R V A T I O III.

Pag. eadem num. 19. super verba num. 32.

Quibus duo asseruntur. Primum, quod *Maria Sanctissima, dum à dextris Filij sui in Mundum redijt, spiritus eius nedum superiori modo fuit illustratus, sed vltèrius in compensationem visionis claræ, & fruitionis Dei, qua se ipsam amore Ecclesiæ Militantis priuauit, alia Dei visio abstractiua continua data est ei, cui proindè respondebat alia etiam fruitio statui viæ accomodata, atque hac ratione superni status beatitudinis particeps erat specialiter.* Secundum, quod *Diuinissimus eius Filius sub speciebus Eucharisticis in eius pectore velut in Sacratio vero suo assidue perdurabat, tandiù illis integris manentibus, quoad vsque alias nouas sumeret, atque ipsum hoc modo contentum videbat speciali quadam Visione eum in finem concessa, vt eum præsentem sibi aduerteret, & alloqueretur, quin ad indagandam eius regalem præsentiam extra se abire necessè haberet.*

- 9 Opponitur tantummodo: quomodo tanto tempore species Sacramentales integrè perseuerare possent, & qualiter ad aliarum præsentiam corrumpentur? quidque tandem ex speciebus corruptis in corde Mariæ generaretur difficillimè intelligi valet.
- 10 Respondetur pag. 256. num. 21. quoniam nullam super cæteris extractis verbis Ven. Dei Famulæ notam animaduertimus, sed dumtaxat super asserta permanentia Christi sub speciebus Sacramentalibus in Corde Mariæ velut in proprio Sacratio, quoad vsque aliàs de nouo reciperet, quod nimirum id difficilè intelligi valet, vt & quid ex speciebus consumptis generaretur, humanum discursum id non facilè capere posse secluso Miraculo, non verò attenda Diuina virtute ingenuè fatemur. Sed quid inde? Sat sit in mentem reuocare, quæ diximus, & adduximus desuper respondentem Obseruationi XXV. Classis tertiæ super verbis Ven. Authoris num. 197. vbi dubijs propositis curiosis plenè fit satis.

OBSERVATIO IV.

Pag. eadem num. 22. super verba num. 45.

Quibus narratur, quod *Christus Dominus de Cælo descendens Matrem suam personaliter visitavit, ac per quinque horas hac Filij sui præsentia, delitijs, fauoribusque magnis potita est, quin ullus Apostolorum tunc temporis in Cœnaculo cum Maria existentium quidquam de illo beneficio agnouerit.*

- 11 Respondetur pag. eadem num. 23., quod nulla desuper qualificationis nota fit, & meritò, si doctrina Authoris adnotationum, ad tertiam partem adnotata præfata verba obseruetur, ut Censorem obseruasse putamus, sique maxima verba Ven. Scriptricis tam antecedentia, quàm consequentia sub num. 44., & duobus sequentibus perpendantur, tandemque si euoluantur, quæ adduximus in Positione principali Clas. 2. Art. 9. §. vnico sub titulo: *De Christi Domini ad Virginem Matrem descensu Personali: Vbi multiplex ex causa huius beneficij possibilitatem, & facti piam, credibilitatem probauimus.*

OBSERVATIO V.

Pag. eadem num. 24. super verba num. 109.

Vbi dicitur, quod *die octaua Penthecostes in Domo Cœnaculi omnes Fideles, & Cathecumeni erant cum Apostolis congregati, isti, ut illos baptizarent, illi verò, ut baptizarentur, & quod quinque mille Baptismum receperunt.*

- 12 Opponitur, quod ex Euangelio Lucæ, & Marci constat, quod Cœnaculum grande erat, sed non inde cogitare debemus, quod esset Aula quædam Regis Magni, sicut nec quod Domus, in qua erat Cœnaculum, Palatium alicuius Magni Principis, quandoquidem iuxta S. Ambrosium super Lucam 22. Dominus Domus Pauper, & ignobilis erat homo, & Persona ad summum fortunæ mediocris; quantò tamen magna erat Domus illa in phantasia Matris de Agreda, dum capax erat quinque millium Personarum, Lector consideret.
- 13 Respondetur pag. 257. num. 26. Si verè utique quisque consideret verba Ven. Authoris, quibus modum, & ordinem, quo assertum factum narrat, non reuera phantasiæ eius tribuere nisi gratis, & iniustè audebit. Ea igitur ex num. 111. excerpta num. 27. recensentur huius tenoris; *Mox Apostolis Baptismus fuit inchoatus ordine admodum pulchro, & eximia omnium deuotione: ad hoc per vnâ Portam Cœnaculi intrabant Cathecumeni, & per aliam exiebant iam baptizati. Discipulis, alijsque Fidelibus interim assistentibus, & hinc inde sine confusione eos dirigentibus, notetur hic ordo pulcherrimus descriptus, & seruatus in Baptismo tantæ hominum multitudini conferendo absque tumultu, & confusione; Baptizandi (inquit) per vnâ Portam intrabant, & per aliam egre-*

egrediebantur semota omni confusione . Hoc igitur stante ordine successiuo, ignoramus certè, qua de causa suspicatur Ven. Scriptricem sua phantasia, Domum, in qua Cœnaculum, velut Aulam quandam Regiam existimasse, si Cœnaculum, vt̄i supponitur ex Luca, & Marco, grande erat, Domus grandis pernecessè erat; quod duæ portæ essent Cœnaculo, per quarum vnã baptizandi ingrederentur, & per aliam baptizati exirent, semota omni confusione, sed potius magna omnium deuotione, necessariò inferri videtur, etiam dato quod Dominus Domus mediocris fortunæ foret: gratis igitur ne dicamus iniustè tribuitur phantasiæ Ven. nostræ Abbatissæ, quod ex aduerso suspicatur.

OBSERVATIO VI.

Pag. eadem num. 29. super verba num. 116.

Vbi B. Virgo introducit alloquens, & instruens Matrem de Agreda, eique dicens; *hic tibi aperio arcanum quoddam, quod mihi accidit, dum Deum Eucharisticum prima vice de manu S. Petri suscepi: Tunc enim Deus amoris violentiæ locum dedit, itaut cor meum re ipsa fuerit apertum, vt̄i ego exoptabam, vt̄ Filius meus in Sacramento latens intraret, & velut Rex in legitimo Throno suo, & custodia ibi collocaretur, & repositus seruaretur.*

- 14 Opponitur sic: Non sanè Christus indigebat aperitionis Cordis Mariæ, & quod Cor ipsum in tantum spatium hincinde recederet, vt̄ Christus ipsum ingrederetur.
- 15 Respondetur pag. 258. num. 31. quisquis dignum, vel aliqualem saltim conceptum de incendio Diuini Amoris, qui in Corde, Matris dilectionis Mariæ iugiter ardebat, efformet, non vt̄ique mirabitur, quod eius vehementia Cor ipsius verè, & realitèr rumperetur, & aperiretur, dum maximè prima vice Sacratissimum Filium suum Eucharisticum sumpsit: qualis, & quantus fuerit amor eiusdem pijsimæ Matris erga proximos ex verbis Famulæ suæ num. 115. ad vnguem recensitis num. 32., quodammodo, & si non plenè, vtpotè impossibile colligi valet, exindeque pariter quanta erga ipsum Deum amoris vehementia efferbuerit, dum præsertim ipsum Deum in Sacramento suscepit prima vice. Tùm quippè Dominus amoris vehementiæ locum dedit, vt̄ Cor eius re ipsa fuerit apertum.
- 16 Porrò si talis, ac tantus fuit amor Mariæ, vt̄ eius vehementia pluries vitam naturalem eripuisset, nisi Diuina potentia miraculosè ipsam conseruasset, vt̄i ipsamet verbis præcitatæ fatetur, dubitari nequit: *Est enim fortis vt̄ mors dilectio, dura sicut Infernus amulatio.* Si eo miraculo cessante, amoris violentia, quo languebat, vitam ei substulit, vt̄i Sacri Doctores communiter meditantur, quid mirum, quod amoris violentia eò tunc, quo Filium suum in Sacramento suscepit, deueniret, vt̄ flagrantissimum Cor eius antonomasticè Matris pulchræ dilectionis dictæ rumperetur, & aperiretur? Si de S. Philippo Nerio legitur in Ecclesia, pièque creditur, quod *charitate vulneratus iugiter languebat, tantoque Cor eius aestuabat ardore, vt̄ cum intra limites*

suos contineri non posset, illius sinum confractis, atque elatis duabus Costulis mirabiliter Dominus ampliauerit. Si de B. Bonauentura, etiam legitur, quod cum vehementi vomitus causa in vltima infirmitate communicare nequiret, Costula pectoris, siue lateris vehementia amoris Seraphici, quo ardebat, fuit perforata, & aperta, per ipsamque aperturam hostia consecrata de manu Sacerdotis euolans Cor eius intrauit? Si hæc (inquam) alijs quampluribus omiſſis leguntur, & narrantur, pièque creduntur, quid mirum, quod Cor Mariæ amore incomparabiliter supereminenti ardens eius violentia in casu prænarato aperiretur? Id profecto fieri potuit, immo fieri opus fuit, quoniam intra limites suos contineri nequibat, sicque locus daretur per cordis aperturam, quo Dominus ipsum ingrederetur, atque in eo, velut in Regio suo Throno, repositus resideret, suoque tandem, & Matris amori satisfaceret, vt̄i inquit Dei Famula.

OBSERVATIO VII.

Pag. 259. num. 34. super verba num. 117.

- Vbi instructionem B. Virginis profecuta Mater de Agreda, & in specie quali feruore, ac deuotione accedere deberet ad Sacram Communionem, ei inter alia dixisse narrat: *Sed & gratia mihi est quarta genuflexio, quam tu addidisti in reuerentiam partis Carnis, & Sanguinis in Sacramento, vt̄i eam de meis Visceribus Filius meus suscepit, meoque lacte vegetata, auctaque fuit.*
- 17 Opponitur, quod Mater de Agreda in Sacro Christi Corpore, partem quandam de substantia, & sanguine Virginis, quæ actu sit illius, agnoscit, ex quo quartam demissionem in eius specialem venerationem approbatam proponit. Quod ea quarta genuflexio grata Deo nequiverit esse, additur in secunda serie, vtpotè contra obseruantiam Ecclesiæ, quæ in publica Christi adoratione indistinctè ad ipsum dirigit, vt̄i ex Caietano Suarez à Postulatore adductis fol. 311. num. 65. obseruatur: Cum itaque in præfenti agatur de genuflexione quarta publicè exhibenda in receptione Sacræ Communionis, non directa ad Christum indistinctè, grata Deo nequit esse, vt̄i forsan foret in adoratione occulta, quæ iuxta ipsum Suarium potest esse præcisua; Fusiùs adhuc, & acriùs varijs liberis discursibus oppugnatam inuenimus in quarta serie num. 158. vsque ad 163. inclusiue doctrinam Ven. Authoris, vel potiùs B. Virginis adductam.
- 18 Respondetur pag. 260. num. 36. vsque ad 43. inclusiue, non quia id opus fuerit, quoniam nihil in præfenti adiungitur, quod responsione sincera, fusa satis exhibita Art. 6., & vltimo Positionis principalis §§. tribus euacuatum non sit. Vt veruntamen præiacta doctrina sana, & invulnerabilis amplius appareat, simulque motiua ex aduerso in æquiuoco laborare, sinistra violentave intelligentia litteræ, mentis, geminique sensus narrationis, Textus ad litteram reproducitur num. 37. huius tenoris: *Vt melius te disponas, ac præpares (ad Sacram Communionem) sit tibi in exemplum, id quod ego his in occasionibus peragebam, in quo specialiter*

volo me imiteris, sicut facis in trina Corporis humiliatione, sed & quarta, quam tu trinis addidisti in reuerentiam partis Corporis, & Sanguinis, quæ est in Sacramento, vti de meis Visceribus Sanctissimus Filius meus eam suscepit, eaque meo lacte vegetata, & aucta fuit, grata mihi est. Constans esto in hac iugi deuotione, quoniam verum est in Corpore Sacro partem aliquam mei proprii sanguinis, & substantiæ esse, vti tu intellexisti.

- 19 Tota itaque æquiuocatio, sinistraque intelligentia stat in adverbio illo *vti de meis Visceribus*, ac si eo B. Virgo expresserit, vel exprimere intenderit partem Corporis, & Sanguinis, quem ipsa ad efformationem Corporis in vtero suo velut materiam ministravit, sub eadem forma, nullaque facta transmutatione in Sacramento, esse quasi eadem pars substantiæ, quæ fuit Mariæ, sub eadem forma, & specie actu sit in Sacramento, simulque actu sit Mariæ, & in Maria: Non enim adverbium illud, *vti de meis Visceribus* aliud in rigore insinuat, quàm identitatem substantialem partis illius substantiæ, & sanguinis, quam velut materiam ad Incarnationem ipsa ministravit, transmutatam tamen prius in Corpus organicum, posteriusque posterioritate naturæ in verum Corpus animatum per infusionem animæ rationalis in eodem tunc temporis creatæ, & vnitæ materiæ illi corporeæ.
- 20 Hic ergo est sensus genuinus adverbij illius: *Vti de meis Visceribus Sanctissimus meus Filius illam (partem) sumpsit, meoque lacte aucta fuit*, quin vel etiam leuiter appareat, quod pars illa substantiæ, quæ fuit Mariæ prius, idest informata eius anima, actu sit in Sacramento, nulla facta transmutatione in Carnem, & Sanguinem Christi de mente eiusdem Virginis, vel eius Famulæ verba instructoria narrantis: Non etenim asseritur, siue insinuat, quod illa materia ex purissimis Sanguinibus in Vtero Virginis efformata, siue Spiritu Sancto cooperante preparata non transierit ad esse Corpus, & Sanguinem Christi per animæ creationem, & vnionem cum materia illa corporea in signo posteriori naturæ cum Persona Verbi, vti ex ipsa Ven. Authore diximus, & explanauimus tum Art. vnic. class. 4. Tum respondentes primæ difficultati super partem secundam Operis.
- 21 Constito literalis genuino sensu clausulæ adnotatæ, constans est veritas admonitionis, & assecurationis B. Virginis Famulæ suæ videlicet: *Constans esto in hac deuotione; quoniam verum est in Corpore Sacro partem substantiæ, & Sanguinis mei esse, vti tu intellexisti.* Adeoque constans est, vt sine iniuria SS. Patrum, Doctorumque, quos Articulo præcitato præterita Positionis adduximus, negari nequeat. Idque aliàs breui hoc argumento Theologico confirmatur: Certissimum est de Fide Catholica Christum in Sacramento retinere, quidquid ipse est extra Sacramentum, siue quidquid in Vtero Virginis factus homo sumpsit: Sed ibi partem substantiæ eiusdem Virginis sumpsit velut materiam, ex qua formatum est Corpus, eamque partem, siue materiam nunquam dimisit; Ergo illam etiam in Sacramento retinet. Hæc consequentia per demonstrationem Theologicam est subillata, ac proinde innegabilis, salua fide.

- 22 Ea igitur supposita veritate, quarta illa Corporalis demissio, quam trine ad exemplum, & monitionem Beatissimæ Virginis eius Famula superaddebat in reuerentiam specialem illius portionis substantiæ efformatæ, & susceptæ de purissimis eiusdem Sanguinibus in Sacramento permanentis, velut laudabilis, grataque existimanda est Deo, & specialiter eidem Diuinæ Matri, cuius fuit, & est iuxta phrasim SS. Patrum: Qualiter autem venerari liceat portionem illam distinctè, & specialiter, qualemque reuerentiam, & adorationem Dei Famula quarta illa corporali submissione exhiberet, priusquam ad Sacram Communionem accederet, non quidem in publico, sed priuatè, & secretò in recessu suo, vbi se præparabat, fusè §.3. Art.3. præcitatæ exposuimus, licitam fuisse, & esse, ac proindè gratam Deo, & Beatissimæ Virgini, & Sacris Doctoribus demonstrauius. Quibus tandem exemplum aptissimum pag.262. num.43. adiunximus, quod de S. Ignatio suo Prothoparente Patres Salazarius in Cap.9. Prouerbiorum, & Velazquez de Eucharistia lib.1. adnotat.1. referunt, verbis sub eodem numero recensitis, quibus concluditur: *Eucharistia ita Corpus, & Sanguinem Mariæ quodammodo concludit, non quidem quæ acta Caro, aut Sanguis, siue pars eius sit, sed quæ fuit ex eius purissimis Sanguinibus in eius Vtero formata, nutrita, auctaque lacte,* quod proculdubio sufficit ad priuatam præcisiuam reuerentiam, & adorationem exhibendam illi velut Reliquiæ specialissimæ eiusdem Beatissimæ Virginis. O vtinam hæc specialis deuotio omnium Fidelium cordibus infingeretur, & exequeretur, gratum proculdubio eidem Beatissimæ Deiparæ fieret obsequium.

O B S E R V A T I O VIII.

Pag. 263. num. 44. super verba num. 211. vsque ad 221.

Quibus enarrantur ea, quæ Maria Sanctissima ad efformationem Symboli gessit. Primò, quod ipsa Apostolos ad id persuasit. Secundò, quod ad hunc effectum orationibus, ieiunijs, alijsque exercitijs operam dedit per dies quadraginta. Tertio, quod Christus Dominus personaliter descendit de Cælis. Quarto, quod ipse terminos, verba, periodos Symboli efformandi eidem declarauit. Quintò, quod ipse etiam S. Petri Vicarij sui menti, aliorumque Apostolorum inspirauit, ac suggestit Symbolum fidei pro vsu Ecclesiæ vniuersalis efformare oporteret. Sextò, quod S. Petrus orationem habuit desuper ad Apostolos coram Matre Dei. Septimò, quod omnes Sacra Synaxi resecti sunt. Octauò, quod Spiritus Sanctus super eos descendit signis visibilibus, mirisque splendoribus, quibus Cænaculum, vbi erant congregati, fuit repletum. Nonò, quod quilibet S. Petro initium dante mysterium vnum iuxta ordinem formamque ab eodem Spiritu Sancto dictam declarauit. Decimò, quod mox, ac Symbolum fuit efformatum, omnia, & singula ab Apostolis prolata Spiritus Sanctus approbavit voce quadam in medio omnium audita, quæ dicebat: bene statuistis. Protinusque Regina Cælestis gratijs simul cum Apostolis Altissimo repensis, cum ipsisque congratulata, quod promeriti fuissent Spiritus Sancti assen-

sentiam, ut velut eiusdem organa cum tanta securitate, ac certitudine ad Domini gloriam, & Ecclesie utilitatem essent prolocuti, atque, ut Fideles suo exemplo confirmaret, ipsamet prudentissima Magistra ad pedes S. Petri velut Vicarij sui Sanctissimi Filij prouoluta Sanctam Catholicam Fidem prout in Symbolo tunc primo confecto continetur, protestata, & confessa est.

- 23 Opponitur: hæc omnia ita nudè, siuè nudata, vtì apparet, à Spiritu narrantis, absque vlla qualificationis nota in vna Censura proponuntur extracta. In alia verò hoc dumtaxat adijcitur; si B. Virgo fidem Symboli adeo publicè protestata, non ore tantùm, id enim fictio, siuè apparentia fuisset, sed corde etiam id fecit profitendo, & confitendo omnia, & singula in illo declarata, confessa est consequenter, quod *Christus natus est ex Maria Virgine, passus sub Pontio Pilato, mortuus, & sepultus est*, quod est impossibile: habebat namque euidentiã, quod non conceperat ipsa opera, & concursu Viri; proprijs etiam oculis ipsum viderat Crucifixum, mortuum, & sepultum: *Fides* (vt inquit Apostolus) *est sperandarum rerum substantia argumentum non apparentium*, & S. Augustin. *Fides est rerum, quæ non videntur*. Id quoque S. Gregor. *quæ apparent, iam fidem non habent, nec fides habet meritum, cui humana ratio præbet experimentum*.
- 24 Respondetur pag. 264. à num. 46. vsque ad 62. inclusiue: Beatissimam Dei Genitricem non ore tantùm, sed corde sincerissimo Catholice Fidei efformatam tot, ac talibus circumstantijs, quales Ven. Author recenset, dignas quidem omni attentione, ac teneritudine, ad Pedes S. Petri velut Vicarij Sanctissimi sui Filij prouolutam protestationem, confessionemque tam suo, quàm omnium Ecclesie Fidelium præsentium, ac futurorum nomine, fecisse Author Ven. scribit verbis hisce dignis quidem, vt in omnium nostrum cordibus in solatium, & imitationem sculpan- tur, quibus ipsa Beatissima Mater S. Petrum allocuta, manusque eius, & aliorum Apostolorum deosculata Fidem prima in Ecclesia Sancta professã fuit, *Domine mi te Christi Filij mei Vicarium, agnosco, & ego vilis vermiculus nomine meo in primis, & deinde etiam omnium Fidelium Ecclesie protestor, confiteor in manibus tuis, quidquid vos pro infallibilibus, ac diuinis veritatibus Catholice Fidei pronuntiatis, atque in eisdem Antissimum, à quo procedunt, laudo, ac benedico*.
- 25 Hanc fidei protestationem nedum tunc primò, dum Symbolum, efformatum fuit, modo dicto fecit, sed pluries deinceps quotidie repetijt, vtì ipsa Diuina Magistra Famulam suam instruens ait verbis hisce num. 219.: *Posteaquam Apostoli Symbolum ordinarunt, noueris, quod ego pluries quotidie ipsum genuflexa, profunda reuerentia repetebam: & dum proferre deueniebam Articulum illum: NATVS EST EX MARIA VIRGINE in terram corruerant tali humilitate, gratitudine, ac laude Altissimi, qualem nulla Creatura comprehendere valet. In actibus istis cunctos mortales presentes habebam, eos pro illis exercens, irreuerentiamque supplens, quam tam veneranda verba ipsos prolaturus præuidebam*.
- 26 Quomodo tamen hæc protestatio, siuè confessio in B. Virgine cum euidentiã, quam habebat tam de eo Articulo, quàm de alijs sal-

saluari possit, impossibile exaduerso reputatur. Id autem ipsa Ven. Author mirè soluit, ac declarat part. I. cap. 6. vbi fidei virtutem, & exercitium tam in communi, quam in particulari Beatissimæ Virginis, videlicet viuissimis coloribus, ac tenerissimis verbis describit num. 490. pag. 263. num. 50. à nobis productis, quibus dubium, difficultatemque exaduerso propositam, neruolius tamen ipsa proponit, vt videre est.

- 27 Sed ecce adæquatam solutionem quam ipsamet num. 491. exhibet verbis ad literam recensitis pag. 266. num. 53. huius tenoris: *Dubium hoc nedum Mariæ Sanctissimæ fidei non obest, sed eam potius extollit, magnificat plurimum. Voluit siquidem Dominus Matrem suam in priuilegio huius virtutis Fidei (idem est de Spe) quod omnem communem ordinem aliorum viatorum transiliret, & præstantissimus intellectus, seu Artifex, & Mater harum magnarum virtutum euaderet, & illustraretur modò perfectissimis Fidei, & Spei actibus, modò visione, & possessione, & si transeunter finis, & obiecti, quod credebat, aut sperabat, vt in Archetypo suo agnosceret, ac degustaret virtutes, quas velut Magistra credentium, virtute fidei credendas erat edoctrina: hæc profecto duo vni in Maria Sanctissima facillimum erat Diuinæ Potentiæ, eoque supposito velut debitum erat purissimæ Matri, cui priuilegium nullum quantumuis grande dedecebat, aut deficere debebat.*
- 28 *Verum quidem est (prosequitur num. 492.) cum claritate obiecti, quod cognoscimus componi non posse obscuritatem Fidei, qua credimus, quod non videmus, nec Spem cum possessione, nec Mariæ Sanctissima, dum euidentibus hisce Visionibus potiebatur, & speciebus, cum euidentia quamuis abstractiua dumtaxat manifestantibus obiecta utebatur, actus Fidei exercebat, siue habitu eius utebatur, sed solùm habitu scientiæ infusæ; exinde tamen non erant otiosi habitus vtriusque Virtutis Theologicæ Fidei, & Spei; siquidem, vt iisdem Virgo uteretur, Deus concursum suspendebat, seu vsum specierum euidentium detinebat: Eaque propter cessante actuali scientia, Fides obscura operabatur, in cuius statu perfectissimè subinde remanebat suprema Regina, Deo sese vna cum notitijs euidentibus subducente, prout in Celsissimo Incarnationis Mystero contigit.*
- 29 Sola hæc vltima verba attentè perpensa nedum difficultatem propositam euacuant pænitus, sed & motiuum præstant admirationis cunctis Theologis quantumuis doctis, ac versatis: clariùs veruntamen solutio patebit, admiratoque accrescet, si verba eiusdem Ven. Scriptricis num. 493. producta pag. 268. num. 56. considerentur, vtì considerare ea enixè exoramus, vtpotè quibus rationes, & exempla eadem Dei Famula adducit suæ doctrinæ persuasiva, quibus non minus apta subiungit num. 494. pag. 269. num. 59. recensita, dum nimirum Puerum Iesum Hyerosolimis Maria amisit, non enim tunc, inquit, vsum habuit scientiæ infusæ, qua vbi erat, agnosceret, neque etiam claræ notitiæ diuinitatis speciebus vfa tum fuit; Idem quoque accidit eidem Cruci adstanti, vbi Deus suspendit visionem, & operationes, quæ dolorem in anima Sanctissimæ Matris substulissent, tunc enim expediens erat locum dare dolori, solùmque Fidem, & Spem
ope-

operari, gaudiumque, quod ex quacumque visione, aut notitia, etsi abstractiua diuinitatis hausisset, dolorem naturaliter impedisset, nisi Deus nouum Miraculum aliud efficeret, poenam, & gaudium simul uniendo: hoc autem prodigium accidere congruum tunc non erat, quandoquidem in Regina patiente meritum, & imitatio Sanctissimi sui Filij gratia, & excellentia Matris optimè necerentur. Idem tandem euenit in resurrectione nati sui vnici credendo, & sperando, vt ideo Fides Ecclesiae in sola ipsa permanferit reducta ad Magistram, & Fundatricem suam.

- 30 Placuit adeo fusam doctrinam Ven. Scriptricis producere, quae, etsi non adeo copiosa erat necessaria, cuiuslibet Theologo eam, ponderanti proculdubio admiratione digna erit, utpotè non tantum difficultatem propositam, sed & alias grauissimas Theologicas tangens mirè dilucidans, & euacuans: Ea igitur verba, sicut, & alia quaedam, quae de excellentia, & exercitio Fidei Beatissima Virginis numeris sequentibus vsque ad 500. inclusiuè perpendenda submittimus, doctrinam necnon, quam desuper eadem Dei Genitrix Famulae suae pro ampliori sui instructione, & solatio ministravit ad literam recitatam pag. 270. num. 60.
- 31 Ex quibus tandem concludimus notitiam euidentem, quam Beatissima Virgo habuit de Mysterijs, quae in Symbolo fuerunt expressa, ob stare non potuisse, quominus ea notitia cessante, siue suspensa eorum Fidem publicè protestaretur, essetque prima, atque suo exemplo fideles cunctos Ecclesiae in Fidei confessione instrueret, & confirmaret; sicque diceretur, uti dicitur, & est reuera in ore SS. Patrum, Doctorum, ac Theologorum: *Mater omnium credentium: Magistra Fidei, eiusque Vexillifera*, quin vlli contrarium occurrere possit, nec sine nota iniuria Fidei B. Virginis protestationem iuxta narrationem eius Famulae negare audeat. Ipsa porro non obstante euidentia, quam habuit tam Dei attestantis, quam rei attestatae super ea, quae Angelo reuelante sibi à Domino dicta sunt, ea Fide Diuina credidisse, de Fide certum est iuxta oraculum S. Elisabeth Lucae 1. vers. 45. *Beata es, quoniam credidisti, quae dicta sunt tibi à Domino.*
- 32 Item Christi Domini Apostolos, & Discipulos Fidem Diuinam habuisse, eamque publicè confessos fuisse, & praedicasse de his, quae viderant Magistrum egisse, in eoque peracta fuisse, quis negare audebit? S. Ioannes Epist. 1. cap. 1. haec scribit: *Quod fuit ab initio, quod audiuius, quod vidimus oculis nostris, quod perspeximus, & manus nostrae contrectauerunt de verbo vitae, & vita nostra manifestata est nobis, ut vidimus, & testamur, & annunciamus vobis vitam aeternam, quae erat apud Patrem, & apparuit nobis quod vidimus, & audiuius, annunciamus vobis & haec est annunciatio, quam audiuius ab eo, & annunciamus vobis*, quibus in verbis euidentiam tot motiuis innixam de auditu, de visu proprijs oculis, de manuum contrectatione velut Testis in transfiguratione Domini asseuerat. Poterit ne dici, quod dum postmodum tantum Mysterium S. Ioannes testatus est, annunciauit, & praedicauit, Fidem non habuit? Num S. Paulus pariter post claram visionem, euidentem, quam

raptus in tertium Coelum habuit, siue intuitiuam Diuinitatis, vt̄ pia tenet quamplurium Sententia, siue abstractiuam per species claras, & euidentes, vt̄ communis ad minus tenet, quibus mediantibus Arcana Dei vidit, Fidem ea transacta non habuit, siue ea quæ vidit, non credidit? Iudicent hi præcipuè, ad quos spectat. Nos autem nescire ingenuè fatemur, cur, & qualiter confessio Fidei de veritatibus in Symbolo contentis, ac definitis Magistræ Fidei velut impossibilis à Censore denegetur? Nec Textus Pauli, sicut nec authoritates SS. Augustini, & Gregorij Censoris Iudicio fauent: Solùm enim concludunt non posse simul Fidem obscuram cum euidentiã obiecti eiusdem stare, quod vt̄ certum ipsa Ven. Scriptrix expressis verbis supracitatis statuit, optimè verò successiuè stare posse, à nullo Theologo negari valet.

O B S E R V A T I O IX.

Pag.271. num.63. super verba num.222.

Nimirum mox, ac Symbolum fuit efformatum Beatissima Virgo innumerabilia eiusdem exemplaria manu propria, Angelis verò eidem assistentibus, & adiuuantibus, atque munus Secretariorum gerentibus, fecit, quò citiùs expedita ad Discipulos deuenirent, eaque ad singulos, qui erant dispersi, inclusa in quadam Epistola misit.

- 33 Opponitur; quod sola hyperbolica illa locutio de innumerabilibus exemplaribus Symboli à Virgine factis sufficiat ad existimandam suspectam hanc reuelationem: Cùm constet Discipulos non plus quàm duos supra septuaginta fuisse; Incredible deinde fit ex eo, quod tot copias manu propria ipsa fecerit, quandoquidem nec certum sit, quod Maria vllam Epistolam scripserit manu propria, estque non leuis difficultas circa illam Messianensem: quis vltèr crederet, quod ex tot copijs, & Epistolis aliqua saltim non mansisset per aliquod tempus, siue ab aliquo Authore Posteriorum memoriæ tradita? Tandem si B. Virgo manu propria innumerabiles illas copias scripsisse asseritur, quomodo Angelis mediantibus velut Secretarijs? Contradictio est manifesta, ac per consequens falsum vtrumque.
- 34 Respondetur pag.271.num.65. Symbolum Fidei scripto exaratum fuisse, etsi non desint id negantes, probabilissimè alij defendunt, idque ex facto Decreti Apostolici in Concilio Hyerosolymitano super controuersia de Circumcisione, ac Lege Mosaica à Gentilibus seruanda nouiter baptizatis colligitur; constat siquidem Actor.15. hoc Decretum, in quo pars negatiua fuit decisa, scripto exaratum ad Christianos primos Antiochia fuisse transmissum: quod si Apostoli opportunum putarunt, quod hæc materia particularis scriberetur, scriptaque nota fieret Antiochenis, quid ni materia tanti momenti, ne dicamus maioris ponderis, Symboli videlicet, siue Fidei Orthodoxæ iure meritò scriberetur.
- 35 Quàmplures præterea copias ob pergrandem multitudinem, siue numerum ex communi modo loquendi dictas innumerabiles factas fuisse congruentia pia suadet; Aded enim iam tunc numerus Fidelium excreuerat, perquè varias Ciuitates, imò, & Prouincias

credentes dispersi erant, vti ex Act. 11. colligitur, vt innumera-
rabiles præter Apostolos dici potuerunt; Cùm igitur aliàs necessè
esset, vt Articuli Fidei credendi vniformiter quàm citius cunctis
innotescerent, congruentissimum quoque, pièque credibile fit,
quàm plurima Symboli exemplaria, Epistolasque è Hierosolymis
datas, & transmissas fuisse: *Ea enim, quæ ex bona coniectura ve-
niunt, vera esse dicuntur.* Ex leg. finali de probat.

36 Hinc suspicio de falsitate narrationis concepta ex hiperbolica illa
locutione; *innumerabiles copias* eiusque insubstantia, ex eo quod
duo supra septuaginta tantùm Discipuli erant, satis euanescit:
Non enim ad eos dumtaxat, sed ad alios credentes, qui dispersi
erant per Regiones Iudææ, & Samariæ, per aliasque Prouincias
Symbolum fuisse transmissum, vel quod verius est, ad eosdem
Discipulos, vt singulis credentibus distribuerentur, eadem ratio
congruentiæ persuadet, saltimue falsum id esse non conuincitur;
quod autem eæ copię manu propria B. Virginis cunctę fuerint factę,
planè non constare fatemur certitudine, cui non liceat contradi-
cere, vti nec Epistolam eiusdem Virginis ad Messanenses, aliasue
scriptas fuisse, constat tamen ex eorum Messanensium traditione,
sicuti & Florentinorum aliam, quam velut talem pia deuotione
venerantur; Nec id incredibile nisi gratis putari debet, ex eo
quod nulla ex tot copijs, & Epistolis appareat. Non enim in-
primis earum memoria ita fuit deleta, vt non de his memoriam
faciant vltra Flauium Dextrum ann. 438. S. Bernard. super psalm.
Qui habitat, multique alij, quos citat. Carthagen. tom. 3. No-
uatus tom. 2. cap. 1. quæst. 25., & Canisius lib. 5. de B. Virgine
cap. 1. cum quo dicere non dubitamus; *Tam Symboli copias, quàm
Litteras missiuas esse veluti Marianæ Charitatis Symbola, quibus
talem, ac tantam Matrem de multorum absentium, longèque disto-
rum salute non parùm sollicitam esse re ipsa, declarat.*

37 Ad contradictionem tandem apprehensam ex Ven. Authoris ver-
bis, ipsa planè satisfaciunt: Non etenim ait, quod omnia, &
singula exemplaria Symboli, atque Epistolas missiuas B. Virgo
manu propria scripserit, sed mediantibus Angelis ipsam de super-
adiuantibus, opemve ferentibus, vt citius expedite ad omnes
Fideles deuenirent, resque tanti momenti cunctis innotesceret:
præterea vt copię, & Epistolæ à B. Virgine dicantur, non requiri-
tur in rigore, quod eius manu ex integro fuerint scriptæ, sed sat
est, quod de eiusdem mandato ab Angelis quamplures exaratae,
ab eademque manu propria subscriptæ fuerint. Tandem con-
tinet ne ea narratio quidquam contra Fidem, vel bonos mores,
vel doctrinam communem Ecclesiæ? Nec probatur, nec probari
valet; impertinens ergo est, quidquid ex aduerso arguitur.

OBSERVATIO X.

Pag. 272. num. 68. super verba num. 311., § 313.

Videlicet, *quodam die B. Virgo euocata, euectaque fuit Cor-
pore, & Anima ad Thronum Sanctissimæ Trinitatis, & Consisto-
rium, in quo de reparatione Ecclesiæ persecutione agitata agebatur,*

ingredi vix potè sapientissima digna inuenta est, & cum ibi esset, Tres Diuinæ Personæ volebant quidquam executioni mandandum fore absque Consilio, Sapientia, & quasi beneplacito eiusdem Reginae.

- 38 Opponitur præcipuè ab Authore quartæ Censuræ primò stultam, prorsùs imaginationem esse, non quod Beata Virgo Corpore, & Anima in Cœlum euecta asseratur, sed quod in Consistorium Beatissimæ Trinitatis fuerit ingressa, in audientiamque secretam admissa, ac si Diuinæ Personæ sedem materialem habeant, in audientiamque admitant, in qua qui corporaliter non adest, negotia conferre non valet, vti apud Reges Terræ euenit. Asserere deinde admissam fuisse in Consilium, siue Consultationem cum Diuinis Personis Sacræ Scripturæ aduersatur, omnem Creaturam à Diuinis Consilijs excludentis: Jerem. 23. *Quis enim adfuit in Consilio Dei? Ad Roman. 11. Quis Consiliarius eius fuit?* Item cum Deus summa, & infinita sit sapientia, nec dubius, nec indigens esse possit alterius Consilijs, tandem quidquid Deus facere in tempore voluit ab æterno fuit statutum, inuitabiliter etiam quoad modum, & omnes circumstantias exequendum, quando nulla aderat Creatura.
- 39 Sed quoniam (prosequitur idem Censor) Mater de Agreda dicere posset Deum B. Virginem in Consilium euocasse non indigentiam, sed honoris causa, subiungo (inquit ipse) inde nullum honorem ei prouenturum, sed potius confusionem, ob motiua, siue discursus liberè prorsùs, ac futiles pag. 273, num. 70. recensitos, vt videre est; arguit præterea: Vellem scire à Matre de Agreda, vtrum Personæ Diuinæ modum infallibilem haberent obtinendi Virginis beneplacitū, etiam admissio, quod illius indigerent ad exequendum id, quod facere decreuerant? aut non? Si primum proculdubio exequi poterant liberè, quidquid facere conceperant mente, mediante beneplacito Mariæ: Si secundum; Deus absdubio cogebatur suspendere, vel annullare decretum, quo ab æterno facere statuerat mediante huiusmodi beneplacito, casu, quo ipsum Maria non præberet; sine quo Mater de Agreda asserit, nihil exequendum foret: Ipsaque B. Virgo impediret Diuinam voluntatem etiam obsolutam, & efficacem contra S. Scripturam, Esther 13. *non est qui suæ possit resistere voluntati.*
- 40 Respondetur pag. 274. à num. 72. vique ad 80. modòque prætermisso censurandi modo inaudito, qui apparet, prætermisissis necnon curiosis confictis inuestigationibus aliorum Iudicio ponderandis, modò inquam ad Ea, quæ adnotantur, respondetur. Primò velut stulta imaginatio censetur, quod B. Virgo in Consistorium SS. Trinitatis admissa, & ingressa asseratur, ac si Diuinæ Personæ sedem materialem, siue *Gabinetto*, [vti in Censura Italicè dicitur] habeant, atque in audientiam secretam, in qua qui corporaliter non adeat, negotia conferre non valet, vti apud Reges terræ euenit. Ast quis non videt huiusmodi modum arguendi potius in stultitiam, ne aliter propter modestiam loquamur, verti posse, ac deberi, dum negari videtur, quod Sacræ Scripturæ sæpè sapius thronum nempe, Consilium, Consistorium, sedesque in Cœlo,

Consultationesque habitas apertissimè describunt, & commemorant.

- 41 Secundò, & principalitèr opponitur contra clausulam illam: *Personæ Diuinæ volebant quidquam fore exequendum absque Consilio, Sapientia, & quasi beneplacito Mariæ Sanctissimæ*. Si tamen verba Ven. Authoris non inconcinna, siuè circumfusa, sed transcripta ut iacent, eorumque genuinus, & inalteratus sensus percipiantur, nihil aliud exprimere, quàm quod SS. Patres, & quidem consonè ad Sacram Scripturam affirmant, palam apparebit, uti demonstratum est etiam positione principali sæpedita art. 5. Clavis 4. §. 2. num. 81., & sequenti huic eidem oppositioni respondendo. Verba igitur Authoris num. 315., & sequenti recensita pag. 277. reproducentur, præmiserat ipsa Ven. Scriptrix numeris præcedentibus, qualiter B. Virgo conscia de noua persecutione, quam Lucifer parabat contra Ecclesiã, uouelloſq; eius Filios, charitate vulnerata, zeloque obarmata, ut impediret, anxia suspiria, suasque desuper petitiones coram Throno Sanctissimæ Trinitatis exhibebat.
- 42 *Post hæc (prosecuta Dei Famula) verba præcitata num. 315. habet. videlicet: Vbi denuo fuit interrogata, quid proſe peteret, quid pro Ecclesia, pro Apostolis, & Discipulis Christi Domini peroptaret? Ipsaque prudentissima Mater feruida sua desideria, gloriæ in primis, & exaltationis nominis Altissimi, deinde subsidij, & solatii Fidelium, in illa, quam eiusdem Domini Inimici machinabantur, persecutione, iterum aperuit, & licet hæc omnia infinitè Diuinæ Sapientiæ notissima essent, Iussa nichilominus fuit magna Domina proponere, ut approbarentur, in hisque Dominus ipse sibi complaceret, atque eandem capacem amplius denuò circa prælectionis Prædestinatorum Myſteria fecit.*
- 43 *Porro[prosequitur num. 316.] Ut me explicem, ac declarem, quæ desuper hoc Sacramento intellexi. dico (notentur hæc aptissima, quidem, & sanissima) quod quia voluntas Mariæ Sanctissimæ rectissima, sanctissima erat in omnibus, & per omnia Sanctissimæ Trinitati summopere conformis, grata, & accepta, videtur iuxta nostrum modo concipiendi, quod Deus quid diuersum a voluntate purissimæ Dominae, siuè eidem aduersum velle nequibat, cuius in sanctitatem ineffabilem propensus erat, & cuius dilectissimæ Sponsæ crinibus, & oculis quasi vulneratus erat. Deinde quia Pater Cælestis velut filiam, Filius velut Matrem, Spiritus Sanctus velut sponsam habebat, atque tres Diuinæ Personæ omnes Ecclesiam illi concrediderant, Viri sui Corde in ea confidente, ob hos, aliosque titulos nihil tres Diuinæ Personæ fore executioni mandandum volebant absque consilio, Sapientia, & quasi beneplacito totius vniuersi Reginae.*
- 44 *Prosecuta deindè num. 316. ait; ut ipsius Altissimi, & Mariæ Sanctissimæ voluntas in eiusmodi decretis vna esset, necesse fuit, ut magna Domina nouam acciperet participationem Diuinæ Sapientiæ, & prouidentia profundissimorum Consiliorum, qua res omnes pondere, & mensura, earum fines, & media summa æquitate, & conuenientia disponit, ad idque noua lux clarissima Mariæ fuit elargita, qua cognosceret omnia, quæ diuina Sapientia, & potentia in Ecclesia militante agere, ac disponere expediens agnoscebat.*

45 Hucusque Dei Famula, quæ si pia attentione meditentur, credibilis nimis fit, imò & innegabilis Doctrina præiacta, & adnotata, eò & maximè, si verba illa restrictiua, ratioque, quam assignat obseruentur: *Iuxta nostrum modum concipiendi videtur, quod Deus quid diuersum a voluntate purissimæ Domine, siue eidem aduersum, vel le nequibat, ratioque est: quia nimirum voluntas Mariæ Sanctissimæ rectissima, sanctissima erat in omnibus, & per omnia Sanctissimæ Trinitati summopere conformis, grata, & accepta, atque vt vna esset in his omnibus, quæ tres diuinæ Personæ agere, ac disponere volebant, nouam prius lucem clarissimam eidem conferre vbi placuit, qua cognosceret Diuinæ Sapientiæ, & Prouidentia profundissima Consilia circa electionem Prædestinatorum, cæteraque cuncta, quæ in Ecclesia Militanti agere, siue disponere expediens erat.*

46 His itaque suppositis negari non posse videtur Deum hac, de qua Dei Famula loquitur, occasione noluisse quidquam in executione ponendum absque consilio, Sapientia, & quasi beneplacito Mariæ Sanctissimæ iuxta modum nostrum concipiendi. Id quod exemplis clarescit, tum ex facto Incarnationis, quam etfi Deus ab æterno decreuit decreto intentiuo, non tamen exequi voluit, nisi expectato, & præstito consensu, & quasi beneplacito Mariæ, quia sic exequendam in tempore decreuerat ab æterno. Tum quamuis Deus ab æterno electos ad gloriam prædestinauerit ante merita præuisa absolutè futura decreto intentiuo iuxta sanam non vulgarem Theologiam, in executione tamen non illam confert, nisi dependenter a libera voluntate, consensu, & meritis Electorum. Tres ergo Diuinas Personas nihil executioni mandandum statuisse iuxta locutionem Ven. Nostræ Authoris absque Consilio, Sapientia, & quasi beneplacito Mariæ Sanctissimæ, aliud non est in re, quàm nullum beneficium in executione, seu de facto Ecclesiæ, & Fidelibus conferre statuisse, nisi dependenter a Consilio, notitia, & quasi beneplacito Sanctissimæ Matris iuxta nostrum concipiendi modum, quò nihil frequentius apud Sacros Doctores inter quos S. Bernardus asserens, ac dicens, *Nihil nos habere Deum voluisse, quod non transeat per manus Mariæ, & hoc ideo, quia voluntas Mariæ rectissima, sanctissima erat, vt animaduertit Dei Famula, in omnibus, & per omnia Sanctissimæ Trinitatis voluntati conformis, grata, & accepta: atque, vt vna sic esset Dei, & Mariæ voluntas, nouam ei clarissimam lucem prius concessit, qua omnia, quæ Diuina Sapientia, & potentia in Ecclesia disponere præintendebat, ac præintendit, agnosceret.*

O B S E R V A T I O X I.

Pag. 277. num. 81. super verba num. 192.

Ibi plura de S. Stephano narrantur: Sed quoniam nulla desuper oppositio, siuè qualificationis nota ex aduerso apparet, quam sola narrationis recitatio, & si intercisa, siuè circuncisa, vt videre est, respondere non tenemur.

OBSERVATIO XII.

Pag. 279. num. 83. super verba num. 269.

Quibus refertur, quæ nam fuerit mens S. Pauli Apostoli, quisue animus internus secum mente euoluentis, quonam ipse in Corde Mariæ loco esset? quidnam de illo ipsa putaret, dum se tam infestum eidem, tamque impetuofum Filij sui Persecutorem, Discipulorum eius, & Ecclesiæ euersorem pauldante vidisset, quod intelligens Pia Mater, ut dicitur num. sequenti, Paulo per Angelum dicere fecit, verba tenerissima sanè recensita num. 84., ipsumque moneret de paratis illi à diabolo insidijs, animaret, & confortaret, spemque indubiam haberet, diuinos fauores nunquam ei defuturos in suis tribulationibus.

- 47 Super hæc pariter aliaque, quæ desuper Ven. Author narrat, nulla adijcitur oppositio, sed sola narrationis circuncisæ etiam recitatio: quod si tamen eius, ut iacent, verba quisque obseruet, mirros effectus, & affectus S. Pauli similes teneritudinis, & compunctionis haud experiri nequiuit.

OBSERVATIO XIII.

Pag. 280. num. 87. super verba num. 347., & sequen.

Quod nimirum B. Virgo è Hyerusalem per manus Angelorum Cæsaraugustam in Hispania fuit asportata ipsis Angelis eorum Regina laudes decantantibus, alijs quidem Salue Regina, alijs salue Sancta Parens, alijs: Aue Maris, & alijs: Regina Cæli. Ipsaque respondebat dicens. Sanctus, Sanctus, Sanctus. Præterea quod ipsa S. Iacobo Apostolo ibidem tunc prædicanti voluntatem Dei intimauit, qualiter sibi sub eiusdem Virginis nomine Templum erigeretur, statua marmorea collocanda, quam Angeli portabant, Templumque fuerit erectum, & consecratum ab eodem Apostolo, & hæc fuit prima Templi dedicatio, quæ post completam Redemptionem in Mundo fuit celebrata, ipsa Deipara in carne mortali viuente, appellaturque Sanctuarium Dominæ del' Pillar Cæsaraugustæ.

- 48 Opponitur contra laudes assertas, & decantatas ab Angelis, in hunc modum: Consideret quisque, vtrum sit possibile, quod Angeli preces nondum tunc in Ecclesia introductas decantauerint. Deinde quod Deus ordinasset, ut primum Templum sub nominis Mariæ inuocatione adhuc viuents erigeretur. Ita arguitur in prima Censura. In quarta verò additur, quod verba illa salutatoria. Aue Maria sunt Sedulij. Antiphona: Salue Regina iuxta aliquos fuit composita a S. Ioanne Damasceno, iuxta alios à S. Bernardo: Dicere ergo quod Angeli eas laudes decantarunt mera fictio est, & somnium Matris de Agreda; si dicatur in eius fauorem Angelos eas didicisse in diuina Essentia, non tenet. Beati namque non cognoscunt in Essentia Diuina futura contingentia, uti erat illarum, Laudum compositio. Sin autem dicatur, quod ab ipsis Angelis

fue-

fuerunt ordinatæ, & ab Authoribus præcitatis postmodum recitata, minus tenet: Nam verba illa Antiphonæ *Salve Regina* ad te *Clamamus exules Filij Eue*; ad te *suspiramus* Angelis nequaquam competere valent, sicuti nec illa *Aue Maria, ora pro nobis Peccatoribus*; debuisset itaque Mater de Agreda dicere, quod Angeli quidquam omisserunt, vel mutarunt, aliter falsa opinio de Angelis apud simplices lectores oriri posset.

49 Respondetur pag. 281. num. 89.: Et quidem assertam Templi erectionem ex Dei voluntate, sub invocatione nominis Mariæ adhuc in Carne viuentis, nedum possibilem, sed de facto executam ex responsione exhibita desuper Classe 3. §. vnico Positionis principalis satis abundè constat; ad id autem, quod obijcitur, nimirum meram fictionem, siuè somnium Matris de Agreda asserere Angelos præcitatas laudes Mariæ decantasse, facile adeo nimis facilitati, vt potè inanibus, insuffidentibus fundamentis innixæ respondetur: dicendo in primis, quod salutatio illa *Aue Maria* ab Angelo fuit procul dubio prolata, priusquam in Ecclesia introducta; Sicuti etiam *Gloria in Excelsis Deo* prius ab Angelis nato Domino decantata; Præterea dulcissimum nomen Iesu prius ab Angelo fuit invocatum, quàm in utero Virginis conciperetur: Nequit ergo dubitari, & minus velut fictio, siue somnium nisi gratis putari, sed potius vt credibile valde existimari, quod S. Mater Ecclesia in omnibus semper a Spiritu Sancto directæ laudes præfatas ab Angelis decantatas in vsum receperit clausulis nonnullis additis à pijs Authoribus acceptis.

50 Ad motiua, quæ ex aduerso adducuntur [prætermisso inusitato modo, qui apparet, nimirum, si dicatur hoc, si dicatur illud] ad primum videlicet quod Angeli non didicerint in Essentia Diuina præfatas laudes, quoniam Beati non vident in ea futura contingentia, vti erat illarum compositio, respondetur id sine graui nota prætermitti non posse; Si maximè Beatis absolutè negetur. Ad secundum quod videlicet verba illa: *Ad te clamamus exules Filij Eue*, sicuti & illa: *Ora pro nobis peccatoribus*: Angelis non competere, textus Ven. Authoris facit satis; Constat siquidem clarissimè Angelos solum decantasse clausulas initiales: *Salve Regina, Aue Maria &c.* quin ad alias Author progrediatur, nulla de illis facta mentione, sed etiam gratis admissio Angelos integras decantasse asseratur, respondetur, eas non nomine proprio, sed nostro, ad nostramque instructionem in salutanda B. Virgine protulisse; Id quod aptissimo ad rem exemplo declaratur. Porrò Christus Dominus integram Orationem *Pater noster qui es in Cælis* ore proprio pronunciauit, ac proinde clausulas illas: *dimitte nobis debita nostra, & ne nos inducas in tentationem*, quas sanè, vtpote eidem competere non valentes, non nomine proprio, sed nostro, ad nostramque instructionem ad Patrem interpellandum, pronunciaisse dici debet.

OBSERVATIO XIV.

Pag. 282. num. 93. super verba num. 366.

Quibus dicitur, quod Maria Sanctissima loca Sancta in Hyerusalem habita licentia S. Ioannis visitauit, Angelisque mandauit, ut custodirent per Secula futura loca illa humane Redemptionis, habita deinde eiusdem S. Ioannis benedictione, ut nauim versus Ephesum, cum ipso ascenderet Fideles Hyerolymitani currus, quos habebant, aliaque necessaria offerebant, Angelorumque multitudine in forma humana stipata portum cum Ioanne adiuit.

51 Opponitur contra vltimam clausulam dicendo: Consideret quisque, & legat, si Fideles illius temporis, qui nimis egeni erant, currus habere possent, quos offerrent?

52 Respondetur pag. eadem num. 95., quisquis huiusmodi oppositionem legat, & consideret, haud procul dubio admirari nequibit audiens negari nedum factum narratum, verum & possibilitatem, eo vnicè fundamento apprehenso, quod Fideles tunc temporis currus non haberent, quos offerrent, quia nimis egeni erant, ac si nullus in Ciuitate adeo opulenta, qualis tunc Hyerolyma erat, foret, qui currum, quem offerret, haberet, siue vsus currum in illis partibus non esset, quod sine notoria oppositione Sacro Textui asseri nequit: Constat liquidem expressè talis vsus, nam Actor 8. v. 28. habetur, & reuertebatur [Vir Æthiops Regine Candarie] ab Hyerusalem, quo venerat adorare: reuertebatur sedens super Currum suum, & v. 29., dicit autem Spiritus Philippo, accede, & adiungere te ad currum istum, v. 31., Rogauitque Philippum, ut ascenderet, & sederet secum: Est ergo de fide, quod in illis partibus vsus erat Currum, eumque negare Sacro textui expressè aduersari, nisi forsitan dicatur, quod tunc temporis vsus non erat Currum, idest quadrigarum, vulgo Carrozze, que modo fiunt, & vtuntur.

OBSERVATIO XV.

Pag. 283. num. 98. super verba num. 399.

Vbi narratur tum quod Angeli Mariam Hyerolymitam detulerunt in Throno fulgentissimo ad locum illum, in quem S. Iacobus Apostolus mortis supplicio afficiendus erat adductus, qui positus humi genibus vite sue hostiam oblaturus Sanctissimam Virginem iu acere eleuatam splendore indutam vidit, volensque illam inclamare, ab Angelis fuit prohibitus verbis, quæ reuera ad litteram referuntur. Tum quod Apostolus Angelo paruit, impetumque repressit, atque in silentio, & non nisi motis labijs allocutus est Diuinam Dominam verbis deuotissimis quidem [quæ etiam recitantur extracta ex num. 400.] rogans, ut per manus eius animam suam offerret Deo velut Sacrificium, ac dicens: In manus tuas, & per ipsas in ipso Creatoris mei Commendo Spiritum meum:

tum tandem, quod Maria Animam Apostoli in Thronum suum suscepam, & a latere suo constitutam in Cælum subuexit Sanctissimo Filio præsentandam.

- 53 Respondetur pag. 284. num. 99. quod nulla super his qualificationis nota apparet, & meritò, quid enim præsens narratio aliud, quàm pijsimæ Matris amoris specialis erga S. Iacobum, qui inter primos electos primus Apostolorum Calicem Domini bibere meruit, exhibitionem continet, siue redolet? est ne credibile piè? non videtur negari posse, adducitur ne fundamentum aliquod apparens saltim in contrarium? Non sanè, vt quid ergo in Censuram euocatur facti narratio?

OBSERVATIO XVI.

Pag. 284. num. 10. super verba num. 405. & duob. sequen.

Quibus narratur, tum quod Maria videns Sanctum Petrum in Carcere Christum Filium eius rogauit pro eius libertate, & sine persecutionis contra Ecclesiam, tum quod seipsam obtulit ad pugnam contra Dæmones pro illa tuenda, cuius petitioni Dominus annuit, vt legitur num 406., eidemque concessit, vt ageret omnia, quæ Ecclesie expedirent, vique facultatis concessit Dæmones in Infernum mandauit, tum quod Dæmone deuicto vnum Angelum designauit Maria, eique ordinauit S. Petrum eriperet, vt factum est, tum quod postquam Angelus per vnum alterumque Vicum S. Petrum deduxerat, eidem declarauit, qualiter ab omnipotente Deo per intercessionem Sanctissimæ suæ Matris e Carcere fuerit liberatus, quo dicto disparuit: Petrus verò in se reuersus impensum sibi beneficium intellexit, gratiasque Domino reddidit.

- 54 Respondetur pag. eadem num. 101. nihil pariter super hac narratione notatum ex aduerso inueniri, quàm puram facti expositi recitationem, vnde nescimus, qua de causa in Censuram id euocatur; Præterea quidquid narratur ex Sacro Textu Actor 12. expressè, vel illatiuè saltim constat, pièque credibile est, vel ad minus incredibile, siue impossibile esse, haud probari valet. In primis equidem quod Pia Mater Sanctissimum Filium suum pro libertate S. Petri sui Vicarij, & sine persecutionis contra ipsum exortæ, ac pro quiete Sanctæ Ecclesiæ orauerit, non obscure colligitur ex verbis illis Sacri Textus; *Oratio autem fiebat ab Ecclesia sine intermissione ad Deum pro eo*, si ab Ecclesia? ergo a Maria, quæ portio, siue membrum præcipuum erat eiusdem Ecclesiæ, cuius causa erat ei à Domino commissa. Quod Angelus deindè per intercessionem Beatissimæ Matris, & Regina à Deo fuerit Missus, qui S. Petrum e Carcere liberaret, colligi etiam videtur ex illis: *Misit Dominus Angelum suum* quod præterea Zelantissima Mater se se obtulerit ad pugnam contra Dæmones pro tuenda Ecclesia contra eius hostes, quid non credibile continet? quod ipsa tandem facultate, & imperio à Domino commisso vtens ipsos in Infernum proiecerit, ibique consternati, & confusi flagellum illud de manu Virginis, non materiali, vt in aduertenter verti ex aduerso

uerso apparet, sed manu, idest potestate, imperioe sibi commisso prouenisse agnouerint, quid non consonum Sacro Textui, potestati, & veritati B. Virginis importat.

OBSERVATIO XVII.

Pag. 285. num. 102. super verba num. 415. , & sequentibus.

Quibus asseritur, quod Maria cum intellexisset pessimum Herodis statum, propositumque evertendi omnes Christi Fideles, unam Angelorum suorum legatum in Cælos misit, pro parte sua Deum rogans, ne permitteret, Herodem animum suum exequi, qui legatus à Sanctissima Trinitate remissus Dominæ suæ responderet dicens, quod ipsa velut Mater, Dominæ, ac Gubernatrix Ecclesiæ potestatem, & locum Filij sui tenens Sententiam contra Herodem ferret. Quod audiens turbata est Mariæ humilitas, ac dixit: ut quid ego Sententiæ fulmine contra facturam, & Imaginem Dei feram? Ex quo de manu eius esse accepi, quamplures homines reprobos agnoui, nunquam tamen de aliquo vindictam petij, quin potius, quantum ex me est, salutem eorum semper si fieri posset, & non pœnam illis procurare exoptavi. Redi itaque Angele ad Dominum, & dicito meum Tribunal, & forum inferius, & subordinatum suo esse, neque ego ad mortem quempiam damnare valeo sine nouo, & expresso Supremi Iudicis ordine, & si fortè Herodes ad salutis æternæ semitam reducatur, ego omnia aduersa Mundi lubens patiar, prout Diuina prouidentia constituerit, dummodò anima ista non depereat.

55 Opponitur vnicè, quod hæc responsio Virginis inuerosimilis est, ac si cæteri Iudices Reos damnent, quatenus opera, & Imagines Dei sunt.

56 Respondetur pag. eadem à num. 104. non sine admiratione de huiusmodi qualitatis nota, & sanè quis non mirabitur? quisquis viscera pijssima communis omnium Peccatorum Matris consideret, nedum verosimile, sed congruum, pièque nimis credibile existimare haud nequibit responsum eius datum legationi Angelicæ supradictæ, quo sese excusare, siuè eximere à Sententia damnationis contra Herodem proferenda representabat, idque rationibus, & motiuis tantæ Matris in aduocatam Peccatorum constitutæ dignis, ipsum Herodem considerando facturam, & imaginem Dei. Inferre itaque exinde inuerosimilitudinem huius materni pijssimi responsi, & excusationis, ac si cæteri Iudices reos damnarent, quatenus opera, Imaginesque Dei sunt, parùm considerata illatio videtur, non enim tunc B. Virgo munus Iudicis agebat, sed potius ab eo gerendo eximi peroptabat, & velut aduocata omnium Peccatorum vi Charitatis maternæ motium ad sese excusandam representabat ex parte Herodis, quod factura, & Imago Dei esset Domini sui.

57 Eiusmodi itaque Peccatorum aduocatæ munus gerens iterum, & tertio Angelum legatum ad Thronum Dei remisit, vt nouam instantiam ex parte sua exponeret, ac diceret verba sequentia, pag. 286. num. 106. recensita; Dic Angele mi Altissimo, quod si qui-

dem Herodem mori expedit, ne Ecclesiam persequi prosequatur, recordetur clementissimè, mihi, dum in hac vita mortali ipse uiuere, concessum fuisse, quod filiorum Adæ Mater, refugium, Aduocata, & Patrona essem Peccatorum, meumque Tribunal non nisi pietatis, & clementiæ esse ad suscipiendos, & adiuuandos omnes, qui inuocata mea intercessione huc appellarent, quaque si bene uterentur, ego nomine Sanctissimi Filij mei peccatorum veniam impertirer, quomodo itaque, si mihi non nisi amantissimæ Matris Viscera sunt erga homines, qui opera sunt manuum suarum, pretiumque Sanguinis sui, Iudicem modo agam seuerum contra eorum aliquem? nunquam hætenus mihi fuit concessa Iustitia, sed semper misericordia, ad quam cor meum totum propendit, modòque intra amoris pietatem, & seueræ Iustitiæ obedientiam turbatum inuenitur. Id igitur Angele mi Domino expone, disceque, an sibi complaceat, quod Herodes moriatur, quin ipsum ego condemnem? O sanè verba tantæ Matris digna! quis ea considerans non verosimilia, nimisque credibilia, cor quantumuis lapideum emollire sufficientia non existimabit, atque spem in materna viscera pietatis Mariæ Sanctissimæ, quantumuis Peccator sit, non eriget? quis è contra eorum narrationem inuerosimilem putare audebit? offendet plurimum eiusdem clementiæ.

OBSERVATIO XVIII.

Pag. 287. num. 108. super verba num. 419.

Quibus Sententia mortis refertur, quam B. Virgo Diuinæ voluntati obtemperans, deque commissione a Deo per Angelum intimata contra Herodem tulit.

- 58 Opponitur id etiam inuerosimile esse, cum ex Sacra Scriptura constet, quod omne Iudicium Pater dedit Filio, ipsumque constituit Iudicem vniuersalem viuorum, & mortuorum.
- 59 Respondetur pag. eadem num. 110. verba in medium producendo, quibus Ven. Scriptrix Sententiam à B. Virgine latam contra Herodem refert latinè ex Hispanico idiomate fideliter versa: hoc prodigium operatus est Dominus ad Virginis Matris gloriam, atque attestationem, quod ipsam Creaturarum omnium Dominam constituerit cum suprema potestate, qua velut Domina, & Regina Sanctissimo suo filio perfectissimè assimilata operaretur, nec hoc Mysterium melius explanare valeo, quàm eiusdem Domini verbis Ioan. 5. v. 5. de se ipso dicentis non potest Filius a se ipso facere quidquam, nisi quod viderit Patrem facientem, quæcunque enim ille fecerit, hæc & similiter Filius facit. Pater enim diligit Filium, si Pater mortuos suscitât, sic & Filius suscitât, quos vult. Pater in omnes Iudicium commisit ei, vt omnes honorificent Filium, sic vt honorificent Patrem, & paulò post: hanc ei potestatem Iudicium faciendi dedisse, quia Filius hominis est, quod habet à Maria.
- 60 Cognita itaque (prosequitur) similitudine, quam diuina Mater habuit cum Filio, de qua hætenus frequentem sermonem habui, facile intelligitur conformitas, & proportio Matris cum Filio, sicut Filij cum Patre in hac potestate iudicandi: tametsi cum omnibus
Adg

Ad Filios eam inuocantibus misericordiam, & clementiam sit Patrens, simul veruntamen vult Altissimus, quod sciatur ipsam habere potestatem plenam cunctos iudicandi, & quod omnes eam reuerentur perinde, ac eius Filium Deum verum honorant, qui eidem tanquam veræ Matri potestatem dedit, eandemque commisit, quam ipse habet, in eo tamen gradu, & proportione, quæ Matrem et si puram Creaturam decet.

- 61 Notetur hæc vltima clausula, & restrictio, & omnis scrupulus, suspicio, siuè nota inuerosimilitudinis euanesceat, eaque potestas Iudiciaria in sensu Authoris asserta, & explanata, in eo videlicet gradu, & proportione puræ Creaturæ conuenienti, & decenti Matri, verosimillima, imò verissima putabitur, si etenim non obstante quod Christus Dominus Iudex sit vniuersalis viuorum, & mortuorum, Apostolos simul cum ipso sedentes Mundum iudicare venturos salua proportione saluanda, velut certum de fide ex eiusdem Christi verbis statuimus Claf. 2. pag. 148. num. 234. cur Mariæ deneganda est potestas Iudiciaria, quæ a B. Alberto Magno appellatur *Iudicifia viuorum, & mortuorum.*

OBSERVATIO XIX.

Pag. 289. num. 115 super verba num. 457.

Vbi dicitur, quod Apostoli, ac discipuli Domini S. Petrum Hierosolymam conuocarunt rogantes, vt piè etiam B. Virginem suaderet illa credere, vt ea præsentè disponerentur, quæ expedirent, ne prædicatio Fidei impediretur. Petrus itaque protinus Hierosolymam proficisci statuit, prius tamen Epistolam ad B. Virginem scripsit, quæ legitur ibi num. 458. in qua sequentia habentur: *Cum autem Hierosolymæ fuerimus aliisque Ciuitatibus rei totius notitiam faciemus, & cum te assistente ea decernemus, quæ circa Sanctæ Fidei materiam, & legis gratiæ propagationem concernentia fuerint.*

- 62 Opponitur tantummodo, quod huius Epistolæ nullum est in traditione fundamentum.
- 63 Respondetur pag. eadem num. 117. quod nullam mereatur solutionem hoc fundamentum, vtpotè negatiuum ex iterato dictis.

OBSERVATIO XX.

Pag. eadem num. 118. super verba num. 490.

Quibus asseritur, quod Maria post Sacram Communionem quadam vice corpore, & anima in Cælum euecta, Angelus vnus eius loco in Cœnaculo mansit, ne eius absentia cognosceretur: additur insuper, quod ipsa in superiorem aeris partem eleuata iussi sunt illuc adesse Lucifer, & omnes eius sequaces.

- 64 Opponitur vnicè contra hoc vltimum, quod nimirum ea visio superflua, inutilis, & incredibilis videatur: vt quid enim (arguitur) Dæmonum in aeris superiori parte apparitio? non certè, vt

viderentur à Maria, qui cum sint spirituales oculo corporeo videri nequeunt, & vt viderentur visione intellectuali, superuacanea erat eleuatio : prolixioribus discursibus, vel potius curiosis sciscitationibus oppositio efformatur ab Authore quartæ Censuræ : quæ necessitas, vel utilitas (inquit) comparitionis Dæmonum coram B. Virgine erat? forsan vt eos de visu cognosceret? forsan vt eos in bonum exhortaretur? forsan vt in eis Iudicia Dei mirarentur? Ad hæc quippe sat erat scire damnationem eorum, æternam : Vellem scire insuper, quomodo in se ipsis cognouit? non certè solo intellectu, ad id equidem superflua erat illa comparitio in aeris Regione : quoniam etiam in Inferno existentes poterant ab ipsa videri. Non oculis Corporeis, nec sensu aliquo interno, minusque externo; quia sunt substantiæ Spirituales, quæ prout sunt in se ipsis videri nequeunt sensu aliquo interno, vel externo, & minus oculo corporeo, nisi in Sententia Scotistarum cum Scoto tenentium Deum de potentia absoluta posse oculum corporeum eleuare ad videndos Spiritus, quod si in præsentibus euenisse asseratur, quæ maior temeritas, quàm factum velut reuelatum recensere innixum dumtaxat opinioni a meliori parte, & maiori Theologorum impossibile iudicatum? quousque igitur Mater de Agreda euidenter concludat id a Deo fieri posse, cuncti velut impossibile factum iudicabunt, falsamque per consequens reuelationem.

- 65 Respondetur pag. 240. num. 121., & sequentibus, quod modus iste notandi doctrinam Ven. Authoris Omnipotentiam Dei, finesque, quos habuit in facto narrato varijs curiosis sciscitationibus, nulli fundamento positivo innixis, limitat, dignusque propterea responsione non est, sed sufficit eius mera recitatio, vt quisque velut importunum, & insubstantem existimet. Ultraquamquod verbis expressis Dei Famula num. 222. productis congruentiam comparitionis, & Visionis Dæmonum ad finem ab Omnipotente præintantum declarat, vt nimirum ipsi Beatissimam Virginem Corpore, & Anima in Cælum ascendentem a Terra longe eleuatam viderent, agnoscerentque peculiari modo medijs speciebus extraordinarijs authoritatem, potestatem, & eminentiam, quam supra ipsos habebat mulier illa; quam velut inimicam persequebantur, simulque intelligerent propriam audaciam conatum stolidum, quem contra illam machinabantur.
- 66 Vt quid autem Dæmonum comparitio in parte aeris superiori, vt viderentur a Maria? respondetur congruum id fuisse, vt videlicet cum ipsi sint, & dicantur aereæ potestates, ibi etiam exterriti, humiliati, & confracti a Muliere illa manerent, atque exinde maiori casu, & confusione in profundum Inferni deiecti, & proiecti descenderent. In eum igitur finem, aliosque ibidem recentitos voluit Dominus, ac iussit illos comparere coram Beatissima Virgine, ab eademque videri, non quidem visione corporea, quia cum Spirituales sint, id impossibile esse etiam attenda absoluta Dei potentia omnes Scotistæ cum sui subtili Magistro propugnant, oppositumque ipsis tribuere apertissima est impostura.

OBSERVATIO XXI.

Pag. 292. num. 125. super verba num. 493.

Quibus sequentia narrantur : Primò , quod B. Virgo Cælum Empyreum ingressa , & coram Sanctissimæ Trinitatis Throno prostrata eandem in unitate indivisæ naturæ , & maiestatis adoravit , ibique pro S. Ecclesia preces fudit , ut Apostoli intelligerent , & statuerent , quæ ad legem Evangelii statuendam , & Mosaicæ terminum erant necessaria : Secundò , facta hac petitione audiuit vocem de Throno , quæ omnes tres Divinæ Personæ , & unaquæque ordine suo promittebant Apostolis , & Discipulis assistentiam . Tertio , Divina Domina vidit , quatenus ex ipsa Divinitate , & esse Dei immutabili formæ , siue species quædam Templi , siue Ecclesiæ pulcherrimæ progredere- tur . Quarto , Eam Ecclesiam Beatissima Trinitas Sanctissimæ humanitati Christi tradidit , quam ipse modo quodam mirabili prorsus secum univit , & deinde Filius eam in manibus Sanctissimæ Genitricis suæ reposuit . Quintò , Postmodum Beatissima Virgo in Cenaculum fuit ab Angelis reportata secum semper portans manibus Templum illud , ibique per dies novem orationi extitit vacans , & immo- ra . Sextò , Inter alia , quæ ea occasione fecit , Redemptionis the- sauros Ecclesiæ illius Filijs distribuit incipiens ab Apostolis , ad futu- raque Secula se extendens iuxta occulta Predestinationis æternæ De- creta diversis Sanctis , ac Iustis , & quia istorum Decretorum execu- tio Mariæ Sanctissimæ fuit commissa à suo Sanctissimo Filio , totius Ecclesiæ dominium , absolutusque dispensandæ gratiæ usus , prout cui- que ex meritis Redemptionis esset impetratura , fuit concessus .

- 67 Opponitur ex hac narratione nonnulla superflua , absurda , falsa , hæreticalia inferri , sed quænam sint ista , ea seorsim , ac restrictim in respondendo recensentur .
- 68 Respondetur pag. 293. a num. 126. vsque ad 138. quod B. Virgo in primis in Cælum Empyreum eleuata , ibique ante Thronum Beatissimæ Trinitatis prostrata occasione Concilij primi Apostolorum celebrandi Deum pro nascente Ecclesia , pro ipsisque Apostolis interpellaret , velut superfluum arguitur ; namque necessitas ad id tam longum iter aripiendi erat , cum Deus vbique sit , nisi forsan Mater de Agreda dicere voluerit B. Virginem ultra preces pro Ecclesia audire voluisse proprijs auribus constantiam trium Divinarum Personarum in adimplenda promissa assistentia Sanctissimæ Ecclesiæ , quod sanè absurdum , stultumue est .
- 69 Præscindimus in respondendo a modo , quo velut superflua notatur eleuatio Mariæ Sanctissimæ ad Cælum Empyreum , eiusque intercessio coram Throno Sanctissimæ Trinitatis pro impetranda assistentia speciali Ecclesiæ , & Apostolis in his , quæ in Concilio decernere expediret ad legem Evangelij stabiliendam , Mosaicamque terminandam : An autem locum habeat huiusmodi oppositio contra propositionem adeo grauem , & piam dignamque maternæ sollicitudinis , & amoris erga Sanctam Ecclesiam , eiusque interpellationis pro ea coram Throno SSmæ Trinitatis , his , quibus com-
mis-

missum est Iudicium, submittimus, nobis satis est dicere, uti dicimus eam propositionem nec errorem contra Fidem, nec contra bonos mores, nec contra doctrinam communem Ecclesiæ continere probari, sed sanam potius, piam pièque credibilem esse.

- 70 Velut falsa deinde notatur assertio illa, quod Beatissima Virgo audiuit vocem de Throno, qua omnes tres Diuinæ Personæ, & vnaquæque singulariter suo ordine eiusdem petitioni annuerunt pro assistentia Apostolis promissa, sed quare falsa? quia operationes ad extra [arguitur] qualis fuit vox illa, communes sunt toti Trinitati; sed nunquid Ven. Author eam indiuisiōnem excludit, vel excludere ex eius verbis inferri valet? non sanè, sed falso id imputari ex eiusdem contextibus varijs in locis, præsertim part. 2. num. 125. concluditur: *Superno (inquit) de nouo, quod inter tres diuinas Personas fide affirmante detur quidem distinctio Personarum, nulla tamen inæqualitas in Sapientia, Omnipotentia, cæterisque attributis, sicuti nec in ipsa substantia naturæ Diuinæ talis inæqualitas dari potest: Porrò sicut in Dignitate, & perfectione infinita æquales sunt, sic etiam in operationibus, quæ vocantur ad extra, quia extra Deum exeunt, ab ipsoque operante. Istæ operationes inter tres Diuinas Personas sunt indiuisæ, quia non sunt ab vna Persona sola, sed ab omnibus in quantum sunt vnus Deus habentes vnã, eandemque Sapientiam, intellectum, & voluntatem, itaut sicut Filius scit, vult, & facit, quod Pater, ita & Spiritus Sanctus scit, vult, & facit, quod Pater, & Filius.*

- 71 Quid clariùs loqui potuit Author nostra pro statuenda indiuisiōne operationum ad extra, inter tres Diuinas Personas? qualiter tamen cum hac sanissima Theologica doctrina stare valeat locutio illa: *Tres Diuinæ Personæ, & vnaquæque suo ordine singulariter, Ipsa Dei Famula num. 449. explanat verbis expressis pag. 294. num. 130. recensitis huius tenoris. Omnem hunc apparatus (de quo immediate antecedenter) & quicquid eo significatur, omnes tres Diuinæ Personæ, & vnaquæque singulariter confirmarunt, eo (Mariæ] declarando participationem sibi commissam Diuinorum attributorum, quæ cuilibet appropriantur: Ad hæc igitur conformiter locuta est in præsentī casu verbis pag. eadem num. 132 productis dicens: hisce precibus effusis audiuit vocem de Throno, qua tres Diuinæ Personæ, & vnaquæque singulariter suo ordine promittebant assistentiam postulatam Apostolis, & Discipulis, ut diuinam veritatem declararent, & stabilirent, dirigente eos Æterni Patris potentia, Filij, seu Capitis Sapientia, & Spiritus Sancti, velut Sponsi amoris, aliorumque donorum illis traditione.*

- 72 Ecce clarissimam explanationem Clausulæ illius: *& vnaquæque singulariter ordine suo promittebant: assistentiam postulatam a singulis Diuinis Personis promissam, vnaquæque applicante attributum, quod cuilibet velut proprium attribuitur, quam si Censor, uti debuit, animaduertisset, non eam velut falsam existimasset; non enim Ven. Author vocem illam à tribus Diuinis Personis, uti communem emanasse negat, imo expressè supponit, adiungit tamen modum, & ordinem singularem iuxta modum, & ordinem specialem attributorum, quæ vnicuique singulariter attribuuntur, Patri videlicet Omnipotentia, Filio Sapientia, & Spiritui Sancto*

Amor; non ergo nisi ex defectu aduertentiæ debitæ inferre potuit Censor Iudicium de falsitate assertæ Doctrinæ Ven. Scriptricis.

- 73 Velut error tandem contra Sacram Scripturam, Concilium Tridentin., Sanctæ Ecclesiæ mentem, SS. Patres, & Theologos notatur, quod Beatissima Virgo a Matre de Agreda asseratur diuinorum Decretorum circa Prædestinationem executrix, gratiæque Diuinæ dispensatrix, cum id proprium sit Christi, & Spiritus Sancti, nulli alteri competere valens, & præcipuè gratiam conferre, siue distribuere soli Deo ex Textibus tum Sacræ scripturæ, tum Concilij Tridentini exaduerso adductis.
- 74 Respondetur tamen pag. 295. num. 135. supponendo Textum verborum vt iacent, iuxta genuinum planumque sensum, expositum aliàs in responsione obseruationi X. præsentis Classis super verba Ven. Scriptricis num. 313. quæ vt aptissima producantur huius tenoris: *quemadmodum Sacratissimæ Matris Dei Mariæ voluntas rectissima semper fuit, & Sancta, in omnibus Sacrosanctæ Trinitati summopere grata, & accepta, quoad omnia consona, & conformis, ita iuxta nostrum modum concipiendi videtur Deum diuersum quid à voluntate purissimæ Domini velle in executionem non potuisse, & quia deinde Pater Cælestis vt Filiam, Filius vt Matrem, & Spiritus Sanctus vt Sponsam eam habebant, omnesque pariter tres Ecclesiam eidem concrediderant, confidente in ea viri sui corde, ita tres Diuinæ Personæ ob hosce omnes titulos nihil executioni mandandum fore statuere absque consilio, sapientia, & quasi beneplacito Mariæ,*
- 75 Iuxta hæc igitur, eorumque legitimum sensum, sanum quidem, vt inibi manet ostensum, accipienda sunt verba in præsentiarum obseruata, quibus Ven. Abbatissa asserit commissam fuisse Matri à Sanctissimo Filio executionem diuinorum Decretorum circa Prædestinationem Sanctorum, dispensationemque absolutam gratiæ donorum, prout unicuique ex meritis Christi esset impetratura: solum illa clausula: *iuxta nostrum modum concipiendi, illaque; Commissam sibi a suo Sanctissimo Filio diuinorum Decretorum, & distributionis gratiæ,* si notentur. Omnem procul dubio existimatam oppositionem Sacræ Scripturæ, Concilio Tridentino, Sanctæ Ecclesiæ Patribus, & Theologis, prænitus excludunt, ac præcludunt, quod si aliàs SS. Patres, Doctoresque Catholici Mariani euoluantur, maiora longe inuenientur ab eis scripta de commisso B. Virgini Imperio, potestate, Dominio, vsuque in exequenda Dei voluntate, eiusque Decretis etiam circa Prædestinationem Sanctorum, ac distributionem gratiæ donorum, vt videre est pag. 296. num. 137., & sequenti, vbi prætermisissis quamplurimis ipsorum testimonijs nonnulla desuper aptissima recensentur.

OBSERVATIO XXII.

Pag. 297. num. 139. super verba num. 533.

Vbi hæc habetur propositio: *omnes Fideles pendebant à Maria Sanctissima, dum viuens erat, vti planctus à Sole recipiunt influxus, ab illoque nutriuntur, & viuificantur.*

- 76 Opponitur falsissimam esse eam dependentiam; aut enim (arguitur) loquitur Scriptrix in ordine naturali, & sic Fideles, ut viuerent, a causis naturalibus, inter quas non numeratur B. Virgo, dependebant, & quantum ad nutritionem a cibis, quos sumebant dependebant, aut in ordine supernaturali? & in hoc sensu Fideles viuunt, & regenerantur a gratia, & charitate Diuina, quæ nequit a Virgine produci, sed a solo Christo; similitudo Solis respectu planetarum improprijssima est: Vtteriùs, ut mortui adulti spiritualiter resurgant, motus ex parte voluntatis, & liberi arbitrij requiritur, cuius Deus solus potest esse motor. Ipsi nutriuntur, & augentur spiritualiter in Iustitia, & sanctitate per Iesum Christum iuxta Tridentinum sess. 6. c. 10., estque opus tale, ut soli Deo competat iuxta Apostoli illud; *Ego planctui, Apollo rigauit, Deus autem incrementum dedit*: B. Virgo poterat utique sua potenti intercessione influere in hominum Iustificationem, sed non aliter; Si ergo id certissimum est, quodque Sciola, Italicæ *Dottoreffa*, (inquit Author quartæ Censuræ, quasi irrisoriè) Mater de Agreda, ignorare nequibat, cur ita loquitur, ut asserat, quod Fideles a Maria, dum viuerent, dependebant, uti planctæ a sole, ansam sic præbens incidendi in errorem, quod si prætendat in B. Virg. fuisse, & esse virtutem, & si participatam producendi gratiam, nedum scandalum, sed errorem continet.
- 77 Aliud scandalum [prosequitur idem] volo referre. In quampluribus locis asserit Mater de Agreda, quod B. Virgo fuit simul Viatrix, & comprehensrix, vnius, & alterius status particeps, quin sese explicet, solùmque in fine operis taliter loquitur, ut destruat, quidquid desuper dixerat, nisi itaque totum opus ex integro quisque legat, errore imbutus manebit, ut quid ergo occasio errandi Idiotis præbetur? Eandem astutiam pluribus in locis manifestat dicens Mariam fuisse eleuatam, & collocatam in Throno Sanctissimæ Trinitatis non sese explicando, nisi paulò ante finem operis num. scilicet 775.
- 78 Respondetur pag. 298. a num. 143. prætermittendo modum, qui apparet censurandi, & quo Author Censuræ utitur Ven. Scriptricem sciolam, siue doctoresam irrisoriè appellando, modestam responsionem obiectis exhibemus. Tres propositiones velut falsæ, scandalosæ, & erroneæ, siue errandi occasionem præbentes adnotantur. Prima est *omnes Fideles à Virgine Matre, dum viueret, dependebant, uti planctæ à Sole, a quo aluntur, & viuificantur*: Sed quare quia sic liberè prorsus apprehenditur; non quia verba Scriptricis, vel etiam leue fundamentum præstent. Textus integer iuxta genuinum sensum pag. 299. num. 143. adductus conuincit. *Videlicet pari quidem passu, quo in Maria sempiternæ, infiniteque Sapientię Mysteria complebantur, ipsa magna Domina supra omnis Sanctitatis spheram, omniumque Creaturarum cogitatum eleuabatur: Omnia hæc opera secum Domina conferebat, atque altissimę Sapientię suę pondere perpendebat, crescebat interim Diuini amoris flamma cum Angelorum ceterorum Cælestium admiratione, & sanè tanti ardoris vim, qua secum agebatur, atque in ipsius Dei abyssu submergebatur, ferre nequaquam potuisset, nisi superna virtute naturalis eius Vita fuisset conseruata: Sicut verò simul summa charitate*
pisci-

pijsimę Matris erga Filios suos Fideles agebatur , qui omnes ex ea pendebant , vti plantę a sole , a quo aluntur , & viuificantur ; ad talem statum deuenit ipsa , vt viueret ipsa in dulcissima , forti tamen violentia , qua nimirum vtrumque simul in pectore suo coniungere contendebat .

79 Ecce Textus , cuius sensus planus , & legitimus est ; tantus erat ardor amoris B. Virginis , erga Deum , eoque deuenerat , vt eum ferre nequiret , nisi Diuina Virtute naturalis eius vita fuisset conseruata , sed quia exinde simul summa charitate pijsimę Matris erga Fideles filios suos agebatur , in eum statum deuenit , vt viueret in dulcissima forti violentia , qua totum coniungere contendebat ; dependentia igitur fidelium à Maria Sanctissima , dum viueret , alia non erat , quàm ipsorum vti Filiorum summa Charitatis , qua Maria Sanctissima velut pijsima Mater erga ipsos ferebatur , vtpotè quos ipsa in Spiritu genitos pepererat , vti ipsa Ven. Author exponens cap. 12. Apocalip. , & in specie vers. 5. , *& peperit Filium masculum , qui rectorus erat gentes in virga ferrea* , par. 3. num. 513. mira illa verba à nobis producta pag. 300. num. 145. scribit videlicet : *Filius iste vir est ipsius Ecclesię Spiritus rectissimus semper , atque fortis , qui in Christi summi boni nostri rectitudine , & potestate omnes gentes regit in Iustitia ; hæc omnia partus sunt Diuinę Mulieris Marię , nedum quia Christum peperit , sed quia ipsam Ecclesiam quoque meritis suis , curaque secundum rectitudinem illam genuit , ac toto tempore , quo in terris vixit , solertissimè eam educauit , & enutriuit , atque modò , & semper conseruat in eodem spiritu virili , in quo nata est , quantum ad Catholicę veritatis rectitudinem , aduersus quam nec Portę Inferi præualebunt .*

80 Iuxta hæc , quę , & si miranda , sanctissima sunt ; dependentia Fidelium à Maria Sanctissima non aliter intelligi debet , quàm velut filiorum , quos ipsa vti pijsima Mater in charitate , & in spiritu meritis , factis , exemplis suis , curaque materna genitos post Christi Filij sui in Cœlum ascensum educauit , & conseruauit , modòque conseruat , protegit , atque defendit spiritu illo virili , quo nata fuit Ecclesia , quantum ad veritatem , Doctrinamque Catholicam , contrà quam eiusdem præsidio , ac potestate Portę Inferi non præualebunt , sed potius confringentur cunctęque hæreses ab ipsa sola interimentur in vniuerso Mundo : vti ipsamet S. Ecclesia agnoscit , fateturque .

81 Neque profectò ad huiusmodi dependentiam explicandam aptiori exemplo vti potuit Ven. Author , quàm dependentię plantarum , à Sole , à quo nutriuntur , & viuificantur , non quia aduerbium illud *vti* . Omnimodam similitudinem exprimat , sed aliqualem , vt etenim Dio. Thomas par. 3. quæst. 2. art. 6. ex Diuo Damasceno lib. 3. Orthodoxę Fidei animaduertit : *non est necesse omnifariam , & indefectiuè assimilari exempla : quod enim in omnibus est simile , idem vtiq; erit , & non exemplum* : Id quod quampluribus Sacrę Scripturę Textibus constat . In hoc itaque sensu : *vti plantę à sole dependent , quatenus ab ipso influentias recipiunt , viuificantur , & crescunt* , sic quodammodo Fideles velut Filii geniti in spiritu , & charitate Beatissimę Virginis , dum viueret dependent , modòque dependent ab ipsa tanquam à pijsima Ma-

- tre quoad vitam spiritualem, id est quantum ad Doctrinam, & veritatem Catholicam conseruandam contra Portas Inferi, eo sensu, quo Sancta Mater Ecclesia ipsam agnoscit, fatetur, & salutat: *Salue vita & dulcedo: Spes nostra: Mater Diuinae gratiae*; est ne hæc Sanctæ Ecclesiæ confessio falsa, scandalosa, & erronea? absit; absit ergo pariter assertam dependentiam vt talem iudicare.
- 82 Secunda propositio est: quod Beatissima Virgo iuxta Matrem de Agreda pluribus in locis Viatrix simul, & Compræhensrix fuit vnus, & alterius status particeps, quo sese amplius explicet, (arguitur) occasionem errandi sic præbens Idiotis, solumque in fine operis taliter se explicat, vt totum destruat, quod dixerat, vnde totum opus legere oportet, vt occasio erroris vitetur, quod si malitia non est, imprudentia magna non caret.
- 83 Respondetur pag. 301. num. 148. vbi quantum hallucinetur Censor ex non considerata intelligentia mentis Ven. Authoris, verbis eiusdem præsentis partis num. 32., quæ pag. eadem num. 149. recensentur, concluditur: huius tenoris: *Postquam à dextra Sanctissimi Filij sui Regina nostra in Mundum reuersa est, non modo communi sanctorum Spiritus eius fuit illustratus, nec quo ante Ascensionem perfruebatur, sed in præmium visionis claræ, & intuitiue, qua carere elegit, vt ad Ecclesiam militantem se restitueret, dotata fuit alia visione abstractiua continua Diuinitatis, cui commensurata alia fruitio respondebat, atque hoc speciali modo status compræhensorum particeps erat, quamuis in statu viatricis degebat*: Si igitur loco visionis claræ, & intuitiue Diuinitatis, qua se vltro priuauit, Ven. Author adedè expressè ait visionem abstractiuam fuisse Mariæ donatam, adiungens clausulam illam: *quamuis in statu Viatricis erat*, ignoramus quomodo exinde concipere potuit Censor eandem Virginem de mente Scriptricis compræhensricem; quomodo præcipuè quod non sese amplius explicauerit ipsa, occasionem errandi Idiotis præbens.
- 84 Audiatur vlteriùs ipsa expressiùs sese declarans num. 128. ab ipso etiam Censore citato, verbis recensitis num. 154. quibus inter alia ait: *Nouum operandi modum omnipotentia Dei concessit, quæ etsi Viatrix erat non visione Beatifica compræhensiuua fruebatur*. Item, & verbis recitatis num. eodem, vt videre est.
- 85 Tertia Propositio de astutia eum asserentis notatur, dum Mariam Sanctissimam in Throno Sanctissimæ Trinitatis nonnullis in locis collocat, quin desuper se explicet nisi ad calcem operis, vbi quid intelligi debeat per Thronum illud explanat, sed quis non videt, quàm inanis sit oppositio? quod enim qualis sit Thronus Dei in Cælo Sac. Scripturæ, de hoc frequentissimè loquentes, immò & supponentes, nobis non expriment, licet astutia tribuere? absit. Præterea si Ven. Author in fine operis sese desuper explicat, vt Censor fatetur, & quidem terminis propriissimis ad miraculum, vt videre est; quod non toties quoties loquitur de Throno Dei, ad quem Maria Sanctissima fuit euecta, quis, & qualis sit, siue quid intelligendum sit per illum explanet, quid inde astutiæ? Cum præsertim communi loquendi modo intelligatur.

OBSERVATIO XXIII.

Pag. 303. num. 157. super verba num. 537.

Quibus asseritur, quod quadam vice Deus manifestavit Mariæ suam Diuinitatem visione abstractiua media specie creata representante ipsam prout est in se, eaque ex tunc fuit continua, siue permanens usque ad mortem; & num. sequenti adiungitur, quod tali visione idem obiectum Diuinitatis, & attributorum, de quo Beati pacificè fruuntur, videbat, & plusquam Beati.

- 86 Opponitur ab Authore quartæ Censuræ tria sibi occurrere, quæ seorsim proponuntur, vt soluantur. Primò sic: Si vera est ea visio, necesse est, quod possibilis sit species illa Diuinitatem, vt est in se, representans, & licet Scotistæ eius possibilitatem statuunt, reliqui Theologi cum Diuo Thoma impossibilem eam adstruunt, etiam de potentia Dei absoluta: Expectabimus itaque, quod Mater de Agreda euidentè ostendat illius possibilitatem, & postea discurremus de facto; si ipsa dicat sibi reuelatam esse eius existentiam, cæteri Theologi deridebunt; vltraquamquod vnum esset autorizare opinionem Scotistarum hac reuelatione.
- 87 Huic primæ occurrentiæ tali quali respondetur pag. 304. num. 160. modòque præscindendo à modo, terminisque, quibus proponitur, respondetur opus non esse expectare, quod Ven. Author possibilitatem speciei infusam propriam Deum, vt est in se, representantem, ostendat, eam siquidem possibilem esse, eaque mediante visionem abstractiuam, quin etiam de facto Adamo fuisse concessam in statu innocentiae ex Diuo Thoma, sicut etiam B. Virgini ex Alberto Magno, & S. Birgitta, aliisque animabus Sanctis probatum dedimus Classe prima Positionis sæpèdictæ art. 12. §. 1. num. 262. an autem species illa, de qua loquitur Dei Famula in præsentia, fuerit quidditatiua, de cuius possibilitate, & existentia in scholis controvertitur, ipsa non declarat, sed solum dicit visionem illam abstractiuam fuisse per speciem propriam creatam supernaturaliter infusam Deum representantem.
- 88 Sed etsi de mente Scriptricis illa species ponatur nedum propria, sed & quidditatiua Diuinitatis, de cuius possibilitate, & existentia in scholis vertitur, pars affirmatiua defenditur non tantum à Scotistis, sed & alijs grauissimis Theologis extrà ipsorum scholam, vt ignorare non potuit Censor, quod sufficit, vt eiusdem existentiae, & concessio B. Virgini immunis ab omni Theologica Censura habeatur, quin inde Theologi oppositum propugnantes motuum deridendi nisi iniuste habeant.
- 89 Secunda occurrentia est contra continuationem, & permanentiam assertam visionis dictæ toto residuo vitæ B. Virginis, quod nimirum ea admissa, & si non concessa, semper ipsa fuisset in totali alienatione à sensibus, cum vita eiusdem Virginis non fuerit Beata, sed Viatrix, & mortalis. Res planè, quam solus insensatus dicere potest. Scio (adiungit Censor) Matrem de Agreda admitttere in Maria quendam non vsum, siue parum sensuum, quod tamen annumerari debet inter alia eiusdem deliramenta.

- 90 Huic etiam tali quali occurrentiæ respondetur pag. 305. num. 164. verbis Ven. Authoris num. 537., quibus qualiter visio illa abstractiua continua, & permanens extunc fuit mirè explanat, congruentissimamque rationem assignat, vt videre est vbi supra, quin exindè vllum inconueniens, & minus repugnantia, contradictione vlla appareat; ad illud autem, quod exaduerso subinfertur, quod videlicet B. Virgo alienata prorsus esset à sensibus, quod solus insensatus dicere potest, atque inter alia deliramenta Scriptricis annumerari debet, dicitur quod solùm parùm versatus, vel nullam notitiam habens de miris raptibus, & excessibus, quos quamplures Sancti passi sunt mentales absque totali à sensibus alienatione, sed cum aliquali eorum usu, illud subinferre posset, nec Censor illud subintulisset profecto, si verba, quibus Ven. Abbatisa, statum, ad quem B. Virgo fuit eleuata, describit à num. 538. vsque ad 545. inclusiue, perpendisset, quæ numeris citatis producuntur, sed quia fusa sunt nimis, ea repetere omittimus, considerareque exoramus.
- 91 Tertia occurrentia est super clausulam illam, quod per illam visionem abstractiuam B. Virgo plusquam Beati visione intuitiua vidit, & intellexit de Deo, & attributis: quod est impossibile, etiam iuxtà Matrem de Agreda par. 1. num. 628. de visione intuitiua, & abstractiua loquentem, ac dicentem, quod abstractiua est valde distincta, inferiorque intuitiua: quod si verum est, quis concipere, siue credere poterit, quod B. Virgo visione abstractiua plus videret de Diuinitate, & attributis, quàm Beati intuitiua, qui medio lumine gloriæ Deum vident. Dixisset saltim de aliquo Beato, sed dicendo indefinitè de cunctis, supremos etiam Cherubin comprehendit.
- 92 Huic pariter occurrentiæ duplici via fit satis pag. 310. num. 173. primò ex Doctrina Diui Thomæ par. 3. quæst. 11. art. 4. vbi comparans scientiam infusam Christi cum scientia infusa Angelorum ait, *quod illa Christi excedit istam quantum ad multitudinem obiectorum*: Idem ergò dicitur de scientia B. Virginis per cognitionem abstractiuam Diuinitatis, quod excefferit scientiam beatam intuitiuam eiusdem obiecti Diuinitatis omnium Beatorum quantum ad multitudinem obiectorum in illa, de hocque excessu loquitur Dei Famula par. 2. num. 6. sub eodem num. citato recensitis verbis. Secundò respondetur, etiam admissio quod loquatur de excessu intensiuo, siue quoad maiorem intensiorem, siue penetrationem obiecti, nullam in eo esse difficultatem, & minus repugnantiam, vt argumento Theologico ibidem, vt videre est, conuincitur: Deum etenim videri siue intuitiue, siue abstractiue quidditatiue plura in eo manifestari, vel minora, maiori, vel minori intentione, siue penetratione, liberum esse ipsi, fateri debet, quod liberè voluerit plura in se ipso manifestare, maiori que penetratione B. Mariæ per visionem abstractiuam quidditatiuam, & propriam, quàm omnibus Beatis per visionem intuitiuam, nulla est implicantiæ, salua distinctione, siue inferioritate visionis abstractiue ab intuitiua, illius videlicet mediante lumine gloriæ, & istius mediante velo speciei propriæ, & quidditatiue.

OBSERVATIO XXIV.

Pag. 311. num. 174. super. verba num. 557. vsque ad 564.

Quibus modum, quo *Sacra Evangelia fuerunt scripta, Mater de Agreda describit, eius verba non ut iacent, sed mutilata ex aduerso producuntur, ea tamen fidelitè verba dantur à num. 175. vsque ad 181. quibus suppositis.*

- 93 Opponitur falsam omninò esse eorù narrationem, ac per consequens assertam deputationem quatuor Euangelistarum in primo Concilio Hierosolimytano, à S. Petro velut supremo Capite, & Præsìde, eaque ab eadem Scriptrice solemnitate facta describitur sequentibus fundamentis : Primò quod si facta fuisset ea deputatio adeò solenni, & publica solemnitate, S. Lucas eam quodammodo insinuas-
set, dum acta Concilij illius minutissimè narrat, sed quàm inane sit hoc fundamentum vtpotè negatiuum, ex dictis sæpè sapiùs constat.
- 94 Secundò, quod admissa ea deputatione, qualis narratur, fides, & reuerentia Sacror. Euangeliorum non parùm extenuaretur apud Hæbreos, & Gentiles, qui facilè suspicarentur, quod quatuor illi Deputati mutuò inter se contulissent, ac finxissent id, quod scribere volebant de vita, gestis, & miraculis Christi, & postmodum conuenirent unanimes in eo, quod vnusquisque scribere deberet, ne vnus alteri in scribendo contradiceret; Vnde iudicaretur opus humanæ industriæ, & nequitia; non autem diuinum.
- 95 Respondetur pag. 318. num. 188. hoc pariter fundamentum, nedum inane, siue futile esse, sed alienum prorsus à viro Catholico; numquid enim ex eo, quod Catholicæ veritates ab Hætherodoxis impetantur, in malam partem audiantur, vel sinistrè de earum firmitate suspicentur, ipsarum appretiationem, fidem, & reuerentiam decrescere, vel non vt opus diuinum, sed humanæ industriæ, siue astutiæ, vel nequitia cogitare licet? Prætereà negata ea deputatione quatuor Euangelistarum in Concilio eo modo, forma, & solemnitate, quibus à Ven. Scriptrice recensentur, potiori titulo Sacrorum Euangeliorum reuerentia, fidesque decresceret, maiorque occasio eorum hostibus daretur suspicandi, quid quid suspicatos præsumitur, vel potius fingitur ex aduerso, vtì notum est rem intimè consideranti.
- 96 Tertium fundamentum est, quod S. Marcus suum Euangelium Romæ scripsit ad preces Fidelium, prout à S. Petro, cuius erat Discipulus, fuerat ei narratum, & quidem lingua latina, vt testantur S. Hieron. Ireneus, Origenes, Clemens Papa, & alii ab Eusebio Cesariensi in historia Ecclesiastica citati. Non ergò illud feri p̄sit in Palestina, nec in lingua hæbraica, vtì Mater de Agreda adstruit; dicere autem, vtì etiam dicit, scriptum Romæ copiam fuisse illius, quod in Palestina scripserat, subterfugium est ad illudendam authoritatem S. Hieronymi; Sanctus quoquè Lucas diuersum habuit motiuum scribendi ab eo, quod Mater de Agreda recenset, vtì apparet in principio sui Euangelij videlicet: *Visum est*

est mihi affecuto omnia à principio diligentè ex ordine tibi scribere optimè Theophile, ut cognoscas eorum verborum, de quibus eruditus es, veritatem. Si ergò ex eo, quod apparet, motiuo ad instantiam Theophili Antiocheni suum Euangelium scripsit, vt quid recurritur ad voces, luceque de Cœlo delapsas, ad apparitionem nec non B. Virginis, vtì Mater de Agreda recurrit? Sanctus denique Ioannes suum scripsit Euangelium rogatus ab Episcopis Asiæ contra Cerintum, & præcipuè contra errorem Ebionitarum tunc exortum vtì S. Ecclesia autoritate S. Hieronymi in officio eiusdem Sancti Ioannis fatetur.

97 Respondetur pagina qua supra num. 189. hoc fundamentum nonnulla continere, quæ salua veritate subsistere nequeunt: Non enim in primis Ven. Author S. Marcum Euangelium Romæ scripsisse negat ad preces Fidelium, siue in lingua Hæbrea, siue Græca, siue Latina, de quo nihil certum, sed potius id supponit: Inde tamen inferre non licet falsam esse opinionem asserentem, id primò scriptum fuisse in Palestina, sed solùm opinatiuè id affirmari posse; dicere autem, vtì exaduersò dicitur, subterfugium esse Matris de Agreda ad deludendam autoritatem S. Hieronymi asserere, vt ipsa asserit, scriptum Romæ copiam fuisse prioris, nimia facilitas est absque vllò fundamento; Sanctum præterea Lucam suum Euangelium scripsisse ad instantiam Theophili Antiocheni, vtì, & Sanctum Ioannem ad preces Episcoporum Asiæ fatemur, non tamen ex eis velut ex motiuo primario; Id enim motiuo fuit Spiritus Sancti mediante ordine, ac deputatione Concilij per os Sancti Petri velut eiusdem organi voce, luceque de Cœlo delapsa eam deputationem confirmante: aliter enim vtriusque Euangelium non velut canonicum, hoc est à Spiritu Sancto dictatum ab Ecclesia proponeretur, quod salua fide asseri nequit.

98 Quartum fundamentum est, quod Concilium, in quo designatio Euangelistarum asseritur facta, celebratum fuit annis nonnullis, postquam Sacra Euangelia scripta iam, & publicata erant, præsertim Matth., Lucæ, & Marci, videlicet post quatuordecim annos à conuersione Pauli, vtì constat ex eius Epistola ad Galatas 2., in qua cum ad calcem capitis primi retulisset suum primum aduentum in Hierusalem post conuersionem; Caput secundum inchoat dicens: *Deinde post annos quatuordecim iterùm ascendi Hierosolymam cum Barnaba assumpto & Tito*: Prima namque vice iuit vt videret Petrum, idest tribus annis post suam conuersionem, dum Concilium nondum erat celebratum: cum ipse dicat: *neminem vidi Apostolorum, nisi Petrum, & Iacobum*: Accessus igitur ille post annos quatuordecim fuit occasione illius Concilij: Cum itaque eius conuersio contigerit anno trigesimo sexto Christi nati, vtì supponitur numeratis annis tribus, dum prima vice ascendit videre Petrum, & postmodum quatuordecim, dum iterùm ascendit, sequitur Concilium, cui adstiruit, non fuisse celebratum, nisi anno quinquagesimo, vel sequenti: dicere ergò, vtì Mater de Agreda ait, quod in illo Concilio fuerunt designati quatuor Sacri Euangelistæ, & quod postmodum S. Matthæus suum Euangelium scripsit anno quatragesimo secundo, S. Marcus anno quatragesimo sexto, & S. Lucas anno quatragesimo octauo, quid falsius; quæ maior contradictio?

que fictio maior hac reuelatione?

- 99 Respondetur à num. 191. vsque ad 198. inclusiue, hoc nimirum, fundamentum ad effectum, de quo in præsentì, impertinens prorsus esse; versatur namque vnicè circà controuersiam inter Annalistas, & Historiographos in assignandis temporibus, & annis, quibus celebratio Concilij Apostolici, aliaque quamplura, que ex Sacro Textu contigisse constat, facta sunt, hisque cum ipso conciliandis, super quæ tanta est opinionum varietas, vt meritò dici possit, quot capita, tot sententiæ, vt dicitur, & persuadetur pag. 319. num. 191. quoniam itaque inter varias opiniones ibi, & num. seq. relatas non leuis notæ authorum sententia citatur, Concilium, de quo in præsentì, non post annos quatuordecim à Pauli conuersione Hierosolymam ipsum ascendisse in id Concilium, istudque celebratum, tunc, sed antea anno nimirum quatragesimo secundo à Natiuitate Christi, idque cordatissima Chronologia auctoritatibus, & rationibus iuncta conformius esse Sacro Textui persuadetur à num. 193. vsque ad 197., vt videre est, negari nequit probabile, si non certum esse, Concilium præfatum longè ante annos quatuordecim Conuersionis Pauli fuisse celebratum, ac per consequens, non prius quàm illud celebraretur, quatuor Euangelistarum designationem factam fuisse, & multò minus Sacra Euangelia scripta, & publicata: quod sufficit, vt narratio desuper Ven. nostræ Abbatissæ immunis à nota falsitatis permittatur, ex dictis, & probatis classe II. præsentis Responsionis ad Observationem X.

OBSERVATIO XXV.

Pag. 323. num. 199. super verba num. 566.

Quibus asseritur, quod postquam Apostoli è Hierusalem fuerunt egressi, Euangelium prædicare in varias Mundi partes Maria Sanctissima Angelis suis mandauit, vt sibi de his, quæ ab Apostolis fiebant, certiores ipsam facerent, vt & quando vestibus opus haberent.

- 100 Opponitur hanc narrationem non concordare cum scientia, quam Mater de Agreda Beatissimæ Virgini adscribit, Angelos etenim monere, vt ipsam certiores facerent desuper, ea ignorasse aperte colligitur. Prætera constat S. Paulum indigentiam vestimenti multoties passum fuisse, immo, & aliquando nuditatem, vt ipsemet fatetur ad Corinth. 1. c. 4. si itaque vera esset narratio Matris de Agreda, necesse erat dicere, aut quod B. Virgo immemor fuit Apostoli Pauli, aut quod Angeli negligentes fuerunt in ea monenda super vestimento illi deferendo, pro nuditate cooperienda, quod in derisum, vel etiam blasphemiam in eandem Virginem cederet.
- 101 Respondetur pag. 323. num. 202., & quidem quantum ad primum, quia tota oppositionis vis stat in concilianda scientia eminentissima; qua Beatissima Virgo in Deo cognoscebat (vt ipsa Ven. Author sub num. 566. ait) quidquid Apostoli per vniuersum Mundum dispersi faciebant cum ordine, quem Angelis suis imposuit, ipsam

monerent de his, & præcipuè de vestimentis, quoties eorum egerent, id facillè conciliari, & saluari absque ulla contradictione nonnullis exemplis comprobatur pag. 334. num. 204. Præterea & si Angelica desuper relatio à B. Virgine imposita absolute simpliciter necessaria eidem non erat ob eminentem eius scientiam, eam tamen habere voluisse medio illo Angelico, superfluum non fuit, & minus in derisum, & blasphemiam cedens, vti ex aduersò (inadvertenter sanè dicitur) quinimò congruum, vtile, & laudabile, vt nimirum Angeli partem sollicitudinis Reginae in beneficium, & solatium Apostolorum haberent, rationem reddentes de his, quæ de eiusdem Commissione exequerentur.

102 Quantùm ad secundum, supponit Ven. Author, quod Maria Sanctissima, quæ velut Mater Familias post Christi Filij sui Ascensionem in Cælum remanserat, curam in se vigilem recepit providendi Apostolis de omnibus necessarijs, præsertim de indumentis uniformibus in forma, & colore, lanamque ad id proprijs manibus operabatur, piè credibile est; erat enim mulier illa fortis, de qua Salomon iuxta Sacrorum Interpretum intelligentiam dixit: *quæsiuit lanam, & operata est Consilio manuum suarum :: manus eius apprehenderunt fusum, omnesque Domestici eius vestiti sunt*: exinde Rupertus Abbas *Vestiariam* non immeritò eam appellat. Cuius autem generis essent vestimenta, de quibus providendis Apostolis curam in se susceperat, si verba Ven. Scriptricis observentur, alia non fuisse, quàm Tunicas contextas, easque omnino uniformes inter se in forma, & colore, atque similes illi, qua Sanctissimus eius Filius ab eadem prudentissima Matre confecta toto vitæ suæ tempore usus fuit, perspicuum est, vt sic ad eò prudentissima attentione (vti ipsa Ven. Author præuenit) omnes uniformiter induti incedentes vitam, & Doctrinam sui Magistri, etiam habitu exteriori prædicarent, & velut eius Discipuli idem institutum profitentes agnoscerentur. Id quod procul dubio congruentissimum, pièque credibile esse, haud negari posse videtur.

103 Hanc etiã curam maternam habuisse circà Apostolum Paulum piè etiam est credibile, quin ex eius verbis supraadductis, quibus aliquando nuditatem passum fuisse fatetur, oppositum inferri valeat legitimè, aut B. Virginem eiusdem desuper immemorem fuisse, aut Angelos negligentes: non enim Apostolus intelligi debet, nec licet de omnimoda nuditate, etiam quoad tunicam interiorem, sed de nuditate alterius indumenti, quo, frigoris causa, vti solebant Apostoli, non pertinentis ad formam habitus propriij instituti, & quo ipsorum Magistrum usum fuisse super Tunicam inconsutilem, ex Sacris Euangelistis apertissimè constat: non ergo nuditas, quam passum fuisse quandoque Apostolus fatetur, intelligi debet de omnimoda nuditate etiam tunicae interioris, ita ut nudus pænitus incessisse præsumatur. Præterea nedum Paulum, sed, & alios Apostolos nuditatem, siuè indigentiam indumenti, quandoque passos fuisse, credibile est, tunc igitur piissima Mater curam, quam in se susceperat, illis subueniendi de vestimento, siue tunica uniformi impendebat, non autem ea, qua opus non habebant; aliter enim non

OBSERVATIO XXVI.

Pag. 324. num. 205. super verba illa.

Quibus adstruitur, quod Maria sola manens in suo Oratorio sine
vitæ suæ imminente, in terram se prosternens, eamque velut Ma-
trem communem amplectens, sic affata est: Terra, quas tibi debeo,
nunc refero gratias, quoniam sexaginta septem annorum tempore,
me immeritam sustentasti; tu quidem factura es dilecti mei, & pro
sua voluntate hucusque me conseruasti. Rogo te, vt me adiuues,
quandiu Ciuis, & Incola tui ero, vt quemadmodum in te, & de te
condita sum, sic etiam in te, & per te ad optatum finem visionis Crea-
toris mei perueniam: Conuersa deindè (prosequitur) ad alias Crea-
turas, easque alloquens dixit: Cæli Planetæ, Astra, Elementaque
potenti Dei manu creata, Testes Fideles, Præconesque suæ magnitudi-
nis, & pulchritudinis, gratias etiam vobis rependo, pro eo, quod in
me actiuosa vestra virtute effecistis ad vitæ meæ conseruationem. De-
nud igitur me iuuate ex hac die: Ego enim gratia fauente meliorem
eam facere curabo temporis spatio, quod in eius curriculo reliquum est,
vt meo, vestroque Creatori grata, acceptaque inueniar.

104 Opponitur ab Authore quartæ Censuræ nonnulla super hæc verba
adnotando, ex illisque horrenda sanè, & quæ solum audire, vt
ipsemet inquit, intollerabile prorsus est, inferendo. Primò quod
B. Virgo, iuxta narrationem Matris de Agreda, in terram cor-
ruens eidem, Cælis, nec non Astris, & elementis gratias repende-
rit, eo quod ipsam sustentant: quod prorsus est intolerabile: gra-
tiarum namque actio principaliter tendit in affectum benefactoris,
qui gratis beneficium elargitur; quem igitur affectum in terra,
Cælis &c. Maria attenderat, cum nihil gratis exhibeant; secundò
notatur, quod ipsas creaturas Maria rogauerit, & ab eis auxilium
requisierit; quod plusquam absurdum est; oratio namque alicui
iuxta Diu. Thomam dupliciter dirigitur, vel quasi per ipsum im-
plenda, vel quasi per ipsum impetranda: Primo modo soli Deo di-
rigi valet: secundo autem solis Angelis, & Sanctis: Si igitur Bea-
ta Virgo Creaturas inanimatas rogasse dicitur, vt earum precibus
auxilium ipsi impetrarent, absurdum est grande. Tertio, & quod
peius est, si obseruetur, quod petitur, nempe adiutorium ad mo-
res in melius dirigendos, ad maiorem Dei gratitudinem, & illis
mediantibus ad visionem beatam consequendam, quod B. Virgini
tribuere stultissimum est, imò & error enormissimus. Quarto
tandem, & quod intolerabilius est, prosternatio est B. Virginis,
adhasioque Terræ, gratias ei reddentis, atque rogantis vt supra;
Id etenim actum cultus, & venerationis indicat in Sacris Scriptu-
ris velut Idolatria damnatum, & reuerà, si nos videremus B. Vir-
ginem in terra prostratam, eique adhaerentem, taliaque alloquen-
tem, atque gratias ei, vt & Cælis, Astris, Elementis repen-
dentem, quid aliud iudicare possemus, quam adorationem Crea-
-olla

- turis exhibitam, atque Chinesem Idolatriam?
 105 Respondetur pagin. 326. à numer. 210. vsque ad 215., modòque
 in responsionem verba S. Augustini præmittuntur aptissima *Neque enim* (inquit Tract. 18. in Ioan. 12.) *natae sunt hæreses* (neque imputantur dicimus & nos) *nisi dum Scripturæ bonæ intelliguntur non benè, & quod in eis intelligitur non benè, temerariè asseritur*: Idem apud Lauræam par. prima tom. 8. in 3. Sententiar. disput. 7. *non potest error oriri* (imputari) *palliatu nomine Christiano, nisi à Scripturis non benè intellectis, & hoc idè, quia antecedentia, & consequentia non contulerunt.*
- 106 Velut indignissimum stultissimum, & quod maius, peiusque est, velut error enormissimus Idolatriæ Chinesis existimatur factum B. Virginis ab eius Famula recensitum, & hoc idè, quia eius narratio non benè, sed extortè, falsa suppositione, violentaque intelligentia sensus genuini vsurpatur. Præmiserat ipsa Ven. Author numer. 699. : Legationem ex parte Beatissimæ Trinitatis per Sanctum Archangelum Gabrielem, qui Mariæ nunciaret mortalis suæ vitæ finem, & initium immortalis imminere, sicut etiam n. 700. humilissimam responsionem, quam ipsa eisdem terminis in annunciatione ab eodem Angelo dedit dicens: *Ecce Ancilla Domini, fiat mihi secundum Verbum tuum*, gratias necnon, quas eadem reddidit præ tanto, tamque grato nuncio, Angelos inuitans, ut ipsam adiuuarent desuper, simulque Altissimum rogarent, dignaretur ipsam preparare ad transitum ex hac mortali ad æternam vitam.
- 107 His præmissis, quæ cor quantumuis adamantinum haud emollire nequibunt numer. 701. prosecuta Dei Famula verba præcitata, quæ Beatissima Virgo terræ inhærens eam alloquens, & alias creaturas protulit, refert, quæ si pius observator perpendisset, nedum ab adeo acri Censura sese continuisset, sed potius admirationis, & teneritudinis fructum ex eis collegisset, utpote non aliud, quàm profundissimæ humilitatis, gratitudinisque protestationem, ad nostram instructionem continentibus, non ergo ea pia attentione Censor observavit, & idè tot horribilia exindè intulit ex falsa suppositione, sinistraque intelligentia, quæ apparet ex eiusdem verbis hisce: *Si modus iste loquendi Beatissimæ Virginis Mariæ ad terram, Cælos &c. velut per figuram dictam apostrophe sumatur, ut aliorum moueret affectum, suumque proprium exprimeret, nihil dicendum haberem, cum satis sciam Sacram Scripturam ea figuræ sæpè sæpius uti: obstupescite Cæli super hoc: audi Cælum, & auribus percipe terra: Rorate Cæli desuper, & nubes pluant Iustum; Si deindè per Terram, Cælos, Astra &c. intelligeret (Scriptrix) Creatorem, parùm dici posset, sed non ita esse, quisque agnoscat: loquitur enim de illis, velut de rebus creatis.*
- 108 Ecce falsam suppositionem, sinistraque intelligentiam, vnde tot horribilia inferuntur, quod nimirum Beatissima Virgo iuxta narrationem Venerabilis Scriptricis non Creatorem, sed Creaturas allocuta dicatur, eis ut talibus gratias agens, atque auxilium ab eis requirens: quis enim non videt, quàm falsa sit hæc suppositio, quàm extorta, sinistraque intelligentia, ac per consequens iniusta subillatio? Si verba præiacta Beatæ Virginis Terram, Cælum &c.

alloquentis obseruentur , non enim terram ver: gra: vtpote Creaturam , sed vt facturam potentis manus Dei de eius voluntate destinatam ad vitam omnium nostrum conseruandam , nec similiter Creaturas alias allocuta est , nisi velut Testes fideles , ac Præcones Dei magnitudinis , & pulchritudinis , vt̄ ex verbis ipsius expressissimè constat : neque aliter nisi notoria violenta intelligentia vsurpari valet huiusmodi allocutio , sicuti & Textus exaduersò citati , alijque innumeri , in quibus similes allocutiones , inuocationes , & prouocationes Creaturarum in laudem Creatoris passim inueniuntur , & præcipuè in Psalmis Dauid: tum incipiente : *Benedicite omnia opera Domini Domino* , tum *Laudate Dominum de Cælis* .

- 109 Aptissimum præterea adducitur exemplum pag. 214. ex cap. Iob. 1. v. 20. quo dicitur : *surrexit Iob , & scidit vestimenta sua , & tonso capite ruens in terram adorauit : & v. sequenti : nudus egressus sum ex utero Matris meæ , & nudus reuertar illuc : sit nomen Domini benedictum* : Nunquid (Censorem pacificè alloquimur) numquid , inquam , hic modus loquendi indignus , stultus , absurdus , enormis putandus est ? absit ; vers. namque 22. additur : *In omnibus his non peccauit Iob labijs suis , neque stultum quid contra Deum locutus est* . Nunquid eo modo , & facto , quo corruens in terram adorauit , eandemque amplectens velut Matrem suam , vnde fuerat egressus , appellans , & in cuius itidem sinu erat reuersurus , velut error enormis Idolatriæ Chinesis existimari poterit ? absit etiam , sed dicendum sanè vsu fuisse multiplici verborum tropho , cum in terram corruens , eamque adorans , & amplectens , se inde egressum dixit , atque illuc reuersurum , idemque terræ adhærens Matrem suam vocare , vteramque tribuere non dubitans : non enim Maternum vterum iterum introitum dicere potuit : *quomodo potest homo nasci , cum senex sit ? nunquid poterit in vterum Matris suæ iteratò introire , & renasci ?* dicitur Ioan. 3. v. 24.

O B S E R V A T I O XXVII.

Pag. 329. num. 216. super verba num. 730.

Quibus Beatissima Virgo introducitur dicens : *Inter omnia beneficia , quæ Deus fecit , & facit continuò Ecclesiæ suæ dilectæ , non minus sanè fuit me in ea reliquisse post admirabilem Filij mei Sanctissimi Ascensionem in Cælos , vt eam regerem , & planctarem præsentia , & meritis meis : Vndè ex tunc deinceps Ecclesiam in meam habeo : Dominus etenim eam mihi donauit , curamque eius velut Matrem , ac Dominam habere commisit .*

- 110 Opponitur : quod modus iste loquendi Doctrina sit scandalosus : post iteratam namque ponderationem huiuscemodi Dominij , regiminis , ac Magisterij Ecclesiæ , adiungitur hosce titulos non otiosos , & inutiles in Maria fuisse , sed eos omni cum perfectione , & conuenienti gratia singulos exercuisse , ad idque omnem opportunam , & necessariam intelligentiam habuisse : Quis itaque (arguit Censor) non credet iuxta hanc narrationem B. Mariam verè Ecclesiam

gubernasse, de illaque, velut de re propria, disposuisse, & egisse? arguit ulterius: Postquam per totum operis discursum Mater de Agreda simplicem Lectorem imbuat de hoc suo cogitatu, in eius fine vnico paruo parenthesi duo dumtaxat verbiuncula adiungit, quæ præfatos titulos pœnitens destruunt dicens: *Sua intercessione gubernandam à Spiritu Sancto, qui eam (Ecclesiam) rectorus erat ad finem vsque Mundi*: qui itaque non bene percipit, vti personæ simplices vim duorum eorum verborum, decipietur certè credendo, quod B. Virgo verè Ecclesiam regebat, ac dirigebat, quod reuerà artificium est, nè dicatur hæresis ex vna parte, & ex alia ad eam Personis Idiotis refundendam: nec modus est iste libros scribendi (concludit) centies absque vllò correctiuo errorem proferre, & vna sola in parte vnico verbo correctionem apponere, idque in fine operis voluminum, vt si quis non omnia percurrat, hæreticus euadat.

- III Respondetur pag. eadem num. 221. non qua opus sit: qualiter etenim Maria Sanctissima velut Mater, Domina, & Magistra Ecclesiæ ipsam post Sanctissimi Elij sui ascensionem in Cœlos rexit, direxit, & instruxit, vicesque eius gesserit, quin inde sequatur, nec sequi, siue colligi possit caput visibile eiusdem Ecclesiæ fuisse, abundè ostensum fuit clas. secunda Positionis supradictæ art. 2. sub titulo: *de dignitate Virginis Fidelibus à Christo commendata* §. vnico, Articulo 3. sub titulo: *de eiusdem Virginis cum Filio proportione ad magisterium* §. vnico, & art. 5. sub titulo speciali: *de Magisterio Virginis in primitiua Ecclesiâ*: §§. tribus & Articulo 6. sub titulo: *de visibili Capite Ecclesiæ* §§. duobus: quoniam itaque nulla in præsentia adiungitur difficultas, quæ locis citatis pœnitens euacuata non sit, ab ulteriori responsione super sedemus, cæterisque discursibus de artificio, vel hæresi ex aduerso contra præiactam Doctrinam obiectis, vtpote liberis, futilibus, satisfacere prætermittimus.

OBSERVATIO XXVIII.

Pag. 330. num. 222. super verba num. 743.

Quibus plura Miracula, & prodigia narrantur in morte Beatissimæ Virginis facta, quod nimirum sol Ecclipsim passus est, lumenque suum per aliquot horas suspendit, quod ad ædem Cænaculi diuersi generis aues conuolarunt, plantam suam, languore tristi manifestantes, quod commota fuit omnis Hierosolyma, & plurimi rei stupore moti illuc venerunt Dei potentiam, & magnitudinem in suis operibus libera voce confitentes, & quod summi miraculi est, eodem momento, quo Dei Mater expirauit, vir quidam, & duæ femine domui Cænaculi valde vicinæ in peccato mortali impenitentes obierunt damnationis sententiam promeriti: sed enim ubi eorum causa ad Christi Tribunal fuit delata, dulcissima Mater misericordiam petiit, & obtinuit, vt ad vitam redirent, quam postmodum ita emendarunt, vt in gratia defuncti salutem æternam consequerentur, quod beneficium non fuit vniuersale aliis hominibus, qui vita fuerunt functi in toto Mundo.

Oppo-

- 112 Opponitur : quod totum hoc Sacri Scriptores silentio prætermiserunt .
- 113 Respondetur pag. 331. num. 221 argumentum huiuscemodi utpote negatiuum nullius esse momenti ex sapè sæpius dictis , sed præcipuè ex adductis in Positione principali class. 3. art. 7. §. vnico , vbi ex Sacris Doctoribus , & Ecclesiasticis Scriptoribus antiquis vltra modernos , qui adduci possent de transitu Beatissimæ Virginis , de hisque , quæ in illo acciderunt , tractantes , siue piè meditantés , non tam ea miracula , & prodigia , quæ in specie Ven. Author nostræ contigisse narrat , sed quamplura alia fuit probatum ; circa id autem , quod additur , & veluti summi Miraculi Locum tenens animaduertitur , id summum , & stupendum fuisse fatemur , sed piè credibile de potentissima Deiparæ intercessione in illo maximè momento , quo eius purissima anima ad dexteram Sanctissimi Filij sui gloriæ inamissibilem possessionem acceptura accessit , non autem adedò singulare , quod simile non legatur factum in historijs de Vitis Sanctorum ; & porrò in eodem genere rarius , immò attentis circumstantijs inauditum à Ven. Dei Famula peractum ex Processu Apostolico extractum ponderandum proponitur pag. 332. num. 227.

OBSERVATIO VLTIMA.

Super nonnullis , quæ velut excessus Matris de Agredi de Sanctissima Deipara adnotantur .

Nonnulla tandem ab Authore quartæ Censuræ , velut excessus Ven. nostræ Abbatissæ zelo vindicandi Vitam Beatissimæ Virginis ab his , quæ ipsam deturpare existimat à num. 214. vsque ad 246. adnotantur , sed quoniam his quasi omnibus satisfecisse , singillatim per discursum præsentis responsionis putamus , vltiorem adducere superfluum est ; quod si aliàs SS. Patres , Doctores Marianos , piosque Theologos Censor consulisset , maiora sanè et si balbutientes de B. Virgine protulisse , minusque esse , quidquid Ven. nostræ Abbatissa refert , procul dubio inuenisset ; sat tamen sit vnum vel alterum producere , sitque in exemplum ; velut excessus nimius putatur modus , quo Dei Famula varijs in locis ab eodem censore citatis num. præsertim 217. loquens de scientia , & sapientia B. Virginis , superexcedentem omnium tam angelorum , quam hominum scientiam depingit : sanctus in primis Anselmus homil : super cap. 10. Lucæ hæc habet : *Christus , ut ait Apostolus , Dei virtus est , & sapientia , & in eo sunt omnes Thesauri Sapientia , & Scientia Dei , & Christus est in Maria ; ergò omnes thesauri Sapientia , & Scientia Dei sunt in Maria : S. Bernard. in cap. 12. Apocalip. Dei Sapientia est (alloquitur Mariam) & in qua omnes Thesauri Sapientia sunt : Riccard. à S. Laurentio lib. 2. part. 2. ipsam etiam alloquens ait : elegantissimum Diuini verbi volumen es , tu sceptrum rectæ Doctrina , tu à scientiarum splendore , & plenitudine Thronus Cherubicus : Ven. Amadeus in Bibliot. Virginali , ut videre est Tom. 2. sub lit. B. , B. Virginem omnes scientias in particu-*

ticulari in gradu supereminenti habuisse etiam à principio ex ore Angelorum asserit, sed ut quid immoramur desuper? sufficiat elogium, quo à Sancta Ecclesia, & omnibus Fidelibus cum ipsa Maria salutatur: *Sedes Sapientiae*: non ergo quid nimis est, sed minus quidquid Ven. Author de Scientia, & Sapientia infusa Beatissimæ Virgini scribit; atque ita discurrendum est de quibuscumque alijs exaggerationibus Ven. nostræ Abbatisse, quæ velut excessus à Censore existimantur, idque gratis, & absque ullo fundamento.

- 114 Concludimus itaque piissima illa maxima Mariani Doctoris de Christo Domino, eiusque Sanctissima Matre respectiuè intelligenda: *In commendando Christum Dominum (eiusque Sanctissimam Matrem) malo excedere, quàm deficere à laude sibi debita, si propter ignorantiam oporteat in alterum incidere*: cui etiam adijcimus non minus piam illam Petri Cellensis de Panib. c. 21. *quidquid de Maria dixeris (intellige excellentiæ, & perfectionis) infinitè minus est dignitatem Matris. Mallem enim (dixerat ipse à principio adductus) non habere linguam, quàm aliquid dicere contra Dominam, aut eligerem potius non habere animam, quàm eius gloriam extenuare*: multùm quippe eius gloriam extenuat excessum nimium putans quidquid de illius Scientia, & Sapientia, alijsque prerogatiuis à Ven. nostræ Abbatisse scribitur: Mariam veram Dei Matrem esse, ac dici Nestorius negabat, quia sibi videbatur excessus nimius puram Creaturam eleuari ad dignitatem veræ Matris Dei. Si ergò minus est quidquid de ipsa dicatur ex dignitate, non velut excessus putandus est, sed longè minus.

Conclusio finalis ex omnibus obseruationibus, siue difficultatibus denuo excitatis deducta.

- 115 **E**T si non eadem forma, iisdemque terminis Iudicium de historia presenti sub titulo *Mystica Ciuitas Dei*, ex quadruplici serie Censurarum appareat, omnium in id potissimum collinat, quod ea historia nec fuerit, nec dici valeat Diuina reuelatione conscripta, nonque propterea permittenda, sed abijcienda, & reprobanda: quibus tamen adeo seuerum Iudicium innitatur motius, vltraquamquod extra messem, scopum & munus Reuisorum id esse ex dictis, & stabilitis à principio, si obseruentur ea omnia motiua nedum insufficientia, sed & insubstseptia palam apparebit, prò compertoque constabit id, quod ab initio quoque dictum est, nimirum quod præfata obseruationes prætermisso germano stylo censurandi Doctrinas assertas præcipuè ex Diuina reuelatione aliud non exhibent, quàm sæpe numero nudum Textum Ven. Authoris, & hunc frequentissimè trucidatum, absque vlla qualificationis nota, ut visum est, rarissimè autem rationem aliquam positiuam apparenter saltim concludentem propositionem recitatam dignam Theologica Censura, sed vel negatiuum quidpiam de nouo

constare, siuè de alto silentio in Sacris Scripturis, traditionibus, SS. Patribus, vel Doctoribus, siuè argumentationes varijs subtilitatibus, ac discursibus prorsus liberis conceptas, vel si aliqua rarissima tamen obseruatio difficultatem continere videatur, nullius, vel apparentis momenti esse.

116 Vt igitur hæc amplius clarescant, fundamenta, quibus adeo rigidum Iudicium innititur, etsi non adamussim, compendiosè tamen, prout in fusiori, acriori obseruationum serie, quarta videlicet (reliquæ priores minus fusæ, & rigide, sed magis mites, & piæ sunt) continentur, in medium producantur, vt appareat, quàm absque opportuna debita pietate, rationeque adeo famigerata in toto Orbe Christiano historia abijcienda, ac reprobanda iudicetur, atque ipsa S. Sedes rectissima, pijsissima, & prudentissima semper in suis Iudicijs videat, ac discernat, vtrum deceat apud ipsam huiusmodi motiua, hisceque argumentis, atque terminis, quibus coaceruantur, proponere, ac excitare? Nùm præterea ex ipsis quidquam resultet, quod legitimè, prout de iure impedire valeat cursum Causæ Beatification., & Canonization. Ven. Abbatissæ, & Authoris à tot annis ad aperitionem vsque Processus Apostolici introductæ, varijs benignissimis Summorum Pontificum Decretis qualificatæ resultet, vtrum nempè in historia error aliquis contrà fidem, vel contra bonos mores, vel doctrina aliqua noua, & peregrina, à sensu, & consuetudine Ecclesiæ positiuè aliena contineatur? Ad hoc enim, vt etiam à principio stabilitum est, vnicè negotium præsens iuxtà leges, Decreta, proximque eiusdem S. Sedis reducitur.

117 Zelum vidimus, ac notauimus in præfatione generali ad præfatam quartam seriem, eò tendentem, vt fideles remoueantur à lectura, piaque etiam fide historię vitæ Beatissimæ Virginis à V. Matre de Agreda descriptæ, eaque vindicanda à quampluribus propositionibus ipsam deturpantibus, quarum quædam, vt dicitur, videntur erroneæ, aliæ temerariæ, aliæ malesonantes, aliæ scandalosæ, aliæ falsæ, plures etiam narrationes, quæ videntur somnia, figmenta, chimæræ, tribuuntur etiam B. Virgini dicta, vel facta dissonantia, stulta, ridicula, & indigna; Zelum, inquam, hunc vidimus, & notauimus, pium sanè, & laudabile, si quidpiam ex his, quæ in adeo inaudita vnquam contra Catholici vllius scripta censura adnotantur, probatum positiuo aliquo fundamento appareret: an autem id perpensis hinc argumentis exaduersò, indè responsionibus datis conuincatur, rectissimo Iudicio eorum, quibus hoc negotium commissum est, humiliter submittimus, vt enim verò finale Iudicium desuper efformetur, finalem conclusionem zelantissimi quartæ Censuræ Authoris considerandam exhibemus tenoris sequentis in summa.

118 Transcurrimus (inquit num. 247.) iam totam historiam Matris de Agreda, ommittentes plures ineptias, stultitias, falsitates, & alia, quæ etiam sunt reflexione digna, quorum nonnulla tamen extracta nudata vero à Spiritu, & mente Ven. Authoris, immo & à substantiali narratione euentuum principalium, siuè Mysteriorum, quorum sunt circumstantiæ, adnotantur: hæc inquam, aliaque

innumera (ait) ommitto : non tamen ommittere volo examinare breuiter principia quædam , quibus sese præualet Mater de Agreda . Primum est , quod *Mariæ Sanctissimæ concedendum sit , quidquid alijs Sanctis concessum legitur* : Secundum : *Deus in elargiendis Donis , gratijs , ac priuilegijs eidem Beatissimæ Virgini operatus est absque mensura , & limitatione aliqua intra spheram puræ Creaturæ* . Tertium : *Eidem concessit quidquid potuit , & dare potuit , quidquid non est non esse Deum* . Eaque propter nullus fauor , siue beneficium quantumuis magnum negari ei debet , nec potest . Quartum : *solum negandum est ei quod in se manifestam contradictionem inuoluit* .

- 119 Quatuor hæc principia falsa omnino esse Censor probare conatur , & incipiendo ab hoc ultimo , cuius falsitas notior est (inquit) falsissimum esse , & absurdissimum tribui deberi B. Virgini quodcumque beneficium , ac priuilegium , dummodo in se manifestam contradictionem non inuoluat : tum quia si contradictionem in se includit , etsi manifesta , euidensque non sit , reuera impossibile est à Deo fieri , & concedi , tum plura sunt , quæ nec manifestam , nec occultam implicantiã in se continent , quæ tamen B. Virgini non conceduntur , vt , exempli gratia , vnio hypostatica eiusdem cum aliqua persona Diuina , quod Viatrix , & comprehensrix simul sit , vt Christus fuit , quod Dignitas Sacerdotalis ei fuisset concessa , aliaque similia : non ergo sufficit , quod non sit manifesta contradictio , vt concedatur B. Virgini aliquod beneficium , siue Donum , sed requiritur , quod eius statui , sexui , & conditioni expediat , sitque necessarium sibi , vel alijs .
- 120 Tertium non minus falsum est (inquit) nam loquendo de gratijs , Donis & fauoribus , non quidquid Deus concedere potest Creaturis , concedit , id enim est absque termino , sed duntaxat id quod unicuique expedit , iuxta statum , gradum , & ministerium , ad quod destinatur , omne itaque Beatissimæ Virgini Deus concessit , quod ad statum , dignitatem , & munus Matris solum expediens erat .
- 121 Secundum pariter falsum est ; nam Sacra Scriptura loquens de Deo ait : *omnia in mensura , numero , & pondere disposuisti* : sicut itaque gratiæ , Dona , & fauores Mariæ eximi nequeunt à Diuina Prouidentia , & dispositione , nec à numero , pondere , & mensura ; ulterius Christus de se dixit : *non enim ad mensuram dat Deus , Spiritum Filio suo* : nisi ergo Matrem æqualem Filio facere velimus in Donis gratiæ , necesse est dicere , quod Deus ei in mensura dedit , quæ concessit .
- 122 Circa primum oportet distinguere (notat Censor) aut enim est sermo de gratia sanctificante , Donisque Spiritus Sancti , aut etiam de virtutibus infusis , aut etiam de gratijs gratis datis ? si primo modo , quisque confitetur B. Virgini plures gratias fuisse concessas , quàm omnibus Sanctis . Si secundo , etiam certum est de illis in gradu eminenti participasse , sed non omnium vsum habuisse ; non enim publicè voce , vel scripto docuit , nec miracula fecit . Præterea de fauoribus extraordinarijs loqui possumus in genere , vel in specie , formaliter , vel eminenter . Si dicatur B. Virgini fuisse solum

lūm concessum eminenter quidquid alijs Sanctis fuit collatum, aut aliqua Dona eminenter, & in genere, alia verò formaliter, & in specie, nihil aliud superaddendo, principium illud inutile pro fus est, quia non explicatur qualia Dona formaliter, & in specie, qualia verò in genere, & eminenter habuit concessa.

123 Respondetur pag. 343. à num. 26. vsque ad 56. inclusivè, modòque ad restrictum responsio reducetur, prius tamen animaduertere oportet præfata quatuor principia, aliaque huiusmodi, quibus abundat historia, non adduci à Ven. Dei Scriptrice, nec ipsis insistere, vti à Censore putatur, ad probanda ea, quæ in illa referat, sed ad conciliandam, siuè facilitandam in audientibus piam credulitatem, vti ipsa non semel præuenit, & præcipuè verbis ex part. 2. c. ultimo extractis, ac relatis pag. 343. num. 27. quibus quippe vnum supponit, & aliud firmat; quod supponit est, ea omnia, & singula, quæ in sua recenset historia, non per discursus, siuè illationes, non ex principijs generalibus deduxisse, sed vnicè ex Diuina luce dirigente, qua in ipso Deo res, & rationes, veritatemque certam cognoscebat: quod autem firmat, est rationes quasdam, siue motiua his, qui scripta sua audirent, vel legerent, opus esse proponere, quibus catholica prudens pietas induceretur circà id, quod obscurum, nouum, & inauditum forsan videretur, prouocaretur, siuè piè credibile fieret, vti ipsa specialiter animaduertit verbis num. 1518. eiusdem secundæ Partis numer. 28. relatis.

124 Nec nouum id, & singulare profecto est in præsentibus scriptis, sed fatis frequens in Sacris Scripturis, SS. Patribus, Doctoribus, ac Theologis, priuatis nec non reuelationibus, in quibus omnibus rationes, siue argumenta inueniuntur, non quidem ad probandam obiectorum, siue euentuum existentiam, & veritatem, sed ad facilitandam piam eorum credibilitatem, vt probatur pag. 344. numer. 29. nec aliud nisi violenter inferri valet ex Textibus nonnullis eiusdem Scriptricis à Censore adductis à num. 256. vsque ad 259. ad tuum Iudicium persuadendum, quod nimirum Mater de Agreda (verba sunt eius) *cerebro suo apprehendit quatuor illa principia, non obseruans quid constet ex traditione, vel SS. Patribus, nec hoc, vel illud, quod fuit, vel est, sed id dumtaxat, quod potest, aut potuit esse magnum, nouum, peregrinum, inauditum, & extrauagans, idque in sua historia velut legitime deductum ex principijs illis, tanquam certum inseruit: non inquam id, vel aliud simile, nisi manifesta violentia ex Textibus exaduersò citatis, licet inferre, vti aliàs conuincitur pag. 345. num. 31.*

125 Hac animaduersione præiacta quatuor principia non falsa, sed verissima esse, non ex cerebro Ven. Authoris, vt gratis exaduerso dicitur, sed ex Diuina reuelatione, vt piè creditur, discurrendo per singula, ad euentum vsque conuincitur numeris præcitatis, eò & maximè, si non mutilata, sed integra, vt iacent in originali hispanico in latinum versa, non extorta mente, sensuque genuino scribentis obseruentur: sic enim mirandum valde, quod in censuram velut falsa notentur: cum cateroquin notissimum sit ea regulas esse, quas SS. Patres, Sacri Scriptorum, ac Theologi omnes

communi calculo præscribunt, sibi que præfigunt ad inuestigandum, & concedendum Beatissimæ Virgini, supposito ineluctabili principio supereminens dignitatis Matris Dei, quidquid excellentiæ, & perfectionis simpliciter simplicis excogitabile, possibile, ue est in pura creatura inueniri, atque concedi, idque in superiori gradu respectu omnium creaturarum, Angelorum, & hominum simul, & collectiuè sumptarum, ac tandem quidquid in se, siuè ex se, nec Sacræ Scripturæ, siuè principio alicui, cui non liceat contradicere, repugnat, manifestam contradictionem, siuè indecentiam inuoluat, inuolueretque positiuo aliquo fundamento concludatur. Hæc porro est idea generalis, conceptusue aliqualis, quem Sanctissima Deipara omnes SS. Patres, Mariani Doctores, pijque Theologi efformatum habent, quorum omnium auctoritates, si in medium producerentur, interminabile quasi volumen euaderet.

Conclusio finalis Iudicij operis ex aduerso.

126 **R** Edeundo (concludit Author quartæ Censuræ) ad historiam Matris de Agreda, Pater Samaniego Ordinis S. Francisci in Prologo Galeato Operi præfixo dicit, quod tota ea historia conformis sit supradictis principijs, vnde infert veritatem illius, verèque factam fuisse ex Diuina reuelatione. Mihi tamen meliori ratio cinio videtur posse, debereque inferri contrarium: loquendo namque de rebus extrauagantibus, id est non desumptis ex Sacra Scriptura, SS. Patribus, Historijs fide dignis, & bonis Authoribus, quæ in his libris continentur, si conformia sunt illis principijs talibus qualibus, à quo remoueri poterit suspicio, quod quidquid extrauagans in eis dicitur, deductum sit ex illis humano discursu, credat aliter. Ego credo quod id sit Spiritus propheticus, quo scripti sunt præsentis libri: apprehendit Mater de Agreda cerebro suo principia illa, non quod verum est, & fuit obseruando, sed solùm quod potuit esse, & non includit manifestam contradictionem, indeque omne id imaginata est, quod de Beatissima Virgine, eiusque vita potuit esse, atque id apposuit in sua historia, velut legitimè deductum ex illis principijs tanquam verum: de alijs pluribus, quæ ex eisdem inferri nequeunt, aliquid dicere nescio, quàm quod ex eius cerebro originem trahunt vnice.

127 Nemoque (ait) credo de temeritate meum hoc Iudicium inculcabit si consideraret id, quod Mater de Agreda varijs in locis, parte præsertim prima num. 251. scribit dicens: verba prodocuntur, vbi & ea, quæ ex part. 2. & 3. extracta recensentur, pag. 338. num. 13. vsque ad 16. ex quibus omnibus Censor infert dicens: *modus hic loquendi non est Prophetæ, sed Oratoris, Logici, siue Scholastici, non est prophetare, sed arguere, atque per discursum deducere ex principijs illis, uti apparet, excellentias Beatissimæ Virginis. Non itaque ista sunt reuelationes, sed illusiones, & quidem vitiosæ: arguitur, siquidem de possibili ad factum: Deus nimirum potuit facere: ergo fecit, quod vitiosum est.* Audi-

128 Audio (prosequitur Censor) aliquos, & præcipuè Patrem Samaniego dicentem, hanc historiam Spiritu Diuino fuisse scriptam, agnosci ex eo, quod in legentibus deuotionem moueat, & excitet: Sed hæc probatio debilissima est; nam plura in ea narrantur Myſteria Fidei noſtræ, plures Doctrinæ morales, & vtiles, & ex his oriri potest deuotio, ſi in aliquibus forſan experitur, non tamen de rebus falſis. Continentur præterea occultæ allocutiones teneræ, & affectuoſa Virginis ad Filium, quin ſint dictatæ à Diuino Spiritu, vt experitur ex huiusmodi rebus in alijs libris. Describuntur deinde plurimi actus heroici à B. Virgine exerciti, plura mirabilia ab eadem facta, quæ credita vt vera, cauſant deuotionem, admirationem, delectationem, ac teneritudinem: ſi autem res extrauagantes, & portentofæ, quæ in hoc opere recensentur, in ſe ipsis conſiderantur, aptæ ſunt potiùs non ad conciliandam, ſed ad amittendam veram deuotionem, immo ad corruppendam puritatem Fidei Catholicæ, miſcendo Sacroſancta motiua, & Myſteria cum ſolemniffimis falſitatibus.

129 Si opponantur (adiungit Censor pios ſuos diſcurſus proſecutus) examina facta de hoc Opere hominum in Doctrina præclarorum, quin in eo quidquam obſeruauerint veritati Chriſtianæ Religionis, ſanæue Doctrinæ aduerſum, vitam necnon Sanctam Matris de Agreda, quod omnem excludit ſuſpicionem paſſiuæ deceptionis, neſcio quid aliud dicam, ſine vllius offenſione, niſi quod ea examina facta non ſint, aut quod eo admiſſo, nequeam non ſtupere, qualiter homines docti abſque Cenſura, ſiue ſcrupulo vlllo permittere potuerint prætenſionem Matris de Agreda in exigendo aſſenſum Fidei rebus omnibus, quas ſcribit, quod B. Virgo dixerit: *Si quis fidem non præſtiterit his ſcriptis, mihi, meisque verbis iniuriam facies?* quomodo approbare potuerunt, quod Perſonæ Diuinæ B. Virginem in conſiſtorium euocauerint, & admiſerint? quomodo (omnia quaſi, quæ à Cenſore huc vſque obſeruata ſunt, reſumuntur) quomodo deglutire potuerunt tot, tamque grandia abſurda, quin ea perceperint? Aut ergò examina facta non ſunt, aut proſecto nimis mitia, ſiue ſuperficialia fuere: aliud reuera Iudicium Theologi Romani fecerunt, compatior tamen: procedebatur etenim contra Sanctimonialem illorum Sororem, immo & Filiam Spiritualem.

130 Quantum ad vitam Matris de Agreda, illam in ſuo debito conceptu relinquo. Iſſam ſemper nominaui in his meis ſcriptis, & contra ipſam ſemper locutus ſum, non quod credam huius operis Authorem fuiſſe, ſed quia eius nomine Typis fuit excuſſum; qui illud extendit, aut conſcripſit, homo erat quodammodo literatus: frequens namque vſus ille terminorum ſcholasticorum, citatio opinionum Theologorum, etſi ſuppreſſo nomine, computus annorum, concordantia temporum, atque reprobatio aliorum deſuper, pertractatio adeo diſtincta de Cœlis, Aſtris, Planetis, & Mineralibus, atque de eorum numero, & qualitatibus. Illa, quæ apparet, Sacræ Scripturæ ex proprio cerebro expoſitio, opus quippe non eſt vnus Fæminæ, ſiue Perſonæ ſtudio non deditæ. Illa deindè ſemper, & vbique adhæſio opinionibus Scoti, Scotiſtam

fuisse Authorem demonstrat, atque villo modo non tolerasse aliquem esse, qui opinionem teneat contrariam immaculatæ Conceptionis B. Virginis, minas spirando in eum, non obstante, quod Summi Pontifices supranominati non semel, & Concilium Tridentin. vnusquisque libertati reliquerint vnã, vel alteram partem, siuè opinionem defendere, satis concludunt, Authorem, fuisse Religiosum Ordinis S. Francisci, vt̃ quædam Persona fide digna, constitutaque in dignitate mihi dixit illum cognouisse. Contra huius itaque Authoris scripta, quidquid dixi, intelligendum, non autem contra Matrem de Agreda, quæ nullius scientiæ studio vacauit.

- 131 Dicent forsã Deum potuisse scientiam ei infundere, scio (inquit Censor) sed etiam scio Deum sese accommodare talento, & conditioni Creaturæ, quam alloquitur, & cui reuera reuelat scribendum, stylum proportionatum ministrando, vt̃ apparet in libris Canonicis Prophetarum, & in reuelationibus SS. Birgittæ, Catharinæ Senensis, Mariæ Magdalensæ de Pazzis, Theresiæ, & aliarum, quæ non sine speciali instinctu, Deique auxilio scribere, modo tamen, & stylo simplici; ; ; Dum in sola Matre de Agreda stylum Deus mutauit, vt̃ apparet, qui igitur credere aliud velit, credat; Ego ex me teneo Libros hosce compositos fuisse ab homine literato, sed arguente ex principijs falsis suprà relatis, & exinde ortum habent errores, & extrauagantiæ, quæ visæ sunt.
- 132 Sed instat Pater Samaniego (concludit Censor) in suo Prologo, quod si non à Matre de Agreda, sed ab alio opus hoc fuit compositum, incredibile fit, quod ipsa vitæ sanctæ Religiosa falsò illud evulgasset velut proprium; quantòque inuersimile sit, quod, qui ipsum composuit, priuari vellet gloria tanti operis Authoris, alterique tribuere. Responso facilis est, dicendo, quod huius operis Author necessitate præcisa fuit compulsus id alteri tribuere, & præsertim Matri de Agreda: volens namque describere res adeo nouas, & alienas, ac remotas à mentis cogitatione absque vlla auctoritate, & quæ probari nequeunt, neque sciri nisi sola reuelatione Diuina, necesse habuit opus hoc apparere sub nomine Personæ, quæ fama reuelationum polleret, vt̃ tunc temporis erat Mater de Agreda, nisi Author vellet sibillorum plausum inuenire.
- 133 Mater de Agreda, si fuit Religiosa deuota, & pia, facilè potuit precibus, & merito S. Obedientiæ induci, vt̃ historiam transcriberet manu propria, & sibi satisfaceret, publicaretur sub nomine proprio, persuasa maximè, quod inde resultaret gloria magna Deo, & Beatissimæ Virgini, & quod totum opus conforme erat sapèdictis principijs, super quibus non dubito fuisse instructam à suis Religiosis, ipsaque totum approbante, & obtemperante potuit in lucem prodire partus iste, eidemque tribui coluber tortuosus, cuius forsã innocens fuit, credula verò nimis aliorum dictis, & instructionibus assentiens: quidquid enim verò hoc vel illo modo contigerit, non mea interest, cui satisfuit demonstrasse, non posse à Deo reuelatum dici quidquid in hac historia continetur, vt̃ mihi commissum est.

Conclusio finalis Responsionis.

134 **V**ltimam præiactam quartæ Censuræ Authoris conclusionem, ad literam quasi producere placuit, non quidem vt eam, cunctaque singula in ea conteata refellamus, ea retulisse contenti, ac persuasi à discretissimis, æque ac piissimis Iudicibus, & vniuersis, ad quorum aures peruenerint, ne dum velut importuna ad finem, siuè effectum examinis commissi voicè iuxta stabilita à principio circà materiam, siuè doctrinam in libris Ven. nostræ Abbatissæ Mariæ à Iesu de Agreda contentam versantis, verùm etiam parùm pietati, veritati, ac Iustitiæ debitæ consona, atque plurimùm non sine aliquo scandalo famæ, & honoris læsiua, vnaque quasi falce succisua.

135 **T**ùm & maximè famæ publicæ constanti Sanctitatis vitæ, virtutum, & miraculorum insignium Ven. Dei Famulæ dudum à S. Sede approbatæ, dum auditur in facie Ecclesiæ, vtì vsum est, tùm quatuor illa principia, quæ regulæ sunt à Patribus, Doctoribus, ac Theologis præfixæ ad efformandum aliqualem, etsi non plenum, vtpote impossibilem, de supereminentia B. Virginis conceptum, falsa esse, atque quidquid ex illis infertur, aliam originem non habuisse, quàm Authoris cerebrum; tum dum non ipsam Dei Famulam vtpote illiteratam opus composuisse, sed Virum quemdam, quodammodo literis imbutum, eumque Ordinis S. Francisci, qui volens describere res nouas, & extrauagantes à sensibus, & cogitatu remotas absque vlla authoritate, quæque aliàs probari nequeunt, necesse putauit, quod hoc suum Opus in lucem prodiret sub nomine alicuius Personæ, quæ fama reuelationum polleret, quali tunc Mater de Agreda pollebat, ipsaque vtpote Religiosa pia, ac deuota ad preces, & meritum S. Obedientiæ induceretur, vt propria manu opus transcriberet, consentiretque, vt nomine suo publicaretur, persuasa id in gloriam Dei, eiusque Sanctissimæ Matris cessurum, sicque ipsa approbante, & obtemperante in lucem prodiret partus iste, & eidem etsi innocentissimæ tribueretur tortuosus coluber iste.

136 **T**ùm etiam Sacris Tribunalibus Fidei, supremo præcipuè Hispaniarum, apud quod nedum Iudicium de Spritu, Virtutibus, scientia infusa Ven. Dei Famulæ medijs duobus eiusdem Sacri Tribunalis Commissarijs fuit efformatum, atque non sine admiratione auditis eiusdem responsionibus approbatum, (vtì constat ex Processu Apostolico, verùm etiam præuia hac diligentia, quam adhibere rectissimum Tribunal illud necesse putauit, operis, siuè historix authographum, de eiusdem mandato asportatum, & exhibitum velut proprium manu, & caracthere Ven. Matris ex collatione cum alijs eiusdem Scriptis, & Epistolis recognitum, iuridicèque probatum, atque longo tempore quatuordecim annorum minutissimè ad lydium lapidem examinatum, ac tandem auditis tam verbo, quàm scripto, doctissimis eiusdem Tribunalis Consultoribus in Iudicio contradictorio legi impunè permissum fuit, dum pariter auditur adeo compertam veritatem examinis rigidissimi

iuxta

- iuxtà morem facti in dubium vocari, vel si factum fuit, id nimis mite, & superficiale fuisse, nonque eo rigore, quo factum est à Theologis Romanis (nulla nimirum præhabita in particulari notitia de Sanctitate Vitæ, Virtutum, & miraculorum Dei Famulæ, nec præ oculis habitis originalibus historiæ) atque non sine admiratione, quod homines docti tot, tamque grandia, tot, tamque falsas, erroneas, temerarias, scandalosas, & indignas Christo eiusque Sanctissimæ Matri propositiones, quot iuxtà Censorem, narrantur, deglutire, quin eas perceperint, atque absque Censura, scrupuloue vllò permiserint, compassione tamen digni, & excusabiles, eoquod procedebatur contra Scripta Sanctimonialis eorum Sororis, immo, & Spiritualis Filie.
- 137 Tùm varijs Locorum Episcopis, & præcipuè Dei Famulæ Ordinarijs, qui eius Spiritum, & Doctrinam degustarunt, stupentesque probarunt, inter quos Doctissimus Escartin, qui Processum Ordinarium confecit, vnàque simul cum Scriptis compulsatis cum Authographo manu propria Seruæ Dei ad curiam transmisit, vti constat ex grauissima eiusdem Censura in limine operis affixa.
- 138 Tùm Seraphicæ Minorum Religioni tam in capite, quam in membris, eius Superioribus tam Generalibus, quam Prouincialibus, Confessarijs, necnon siue Directoribus Ven. Dei Famulæ, dum auditur similiter eos illam instruxisse, atque merito S. Obedientiæ induxisse, vt manu propria opus transcriberet, atque consentiret, vt eiusdem nomine in lucem prodiret partus iste (vel vt inquit Censor) tortuosus coluber, persuasa, vtpote pia, ac deuota Religiosa, quod ad Dei gloriam, eiusque Sanctissimæ Matris cederet.
- 139 Tùm quàm pluribus celeberrimis Vniuersitatibus, innumerabilibus Theologis tam Secularibus, quam Regularibus, quorum omnium Iudicia, approbationes, encomiaque Operis in Positione principali dispersa, & in fine velut propugnacula Mysticam Dei Ciuitatem munientia collecta dantur, vt videre est, dum auditur quoque non sine admiratione, & compassione, quod tot homines docti deglutire potuerint sine censura, & scrupulo vllò, tot indigna, quæ narrantur in historia.
- 140 Tùm plurimis Testibus tam in Processu Ordinario, quam Apostolico solemnè iuramento deponentibus historiæ præsentis Authorem non alium, quam Ven. Matrem Mariam à Iesu de Agreda fuisse: tùm vniuersis Christifidelibus, quotquot eam pio studio percurrunt, spiritus pinguedinem, ac cultus incrementum in Beatissimam Dei Matrem, miroque affectus, & effectus ex eius lectura in seipsis experiri haud contineri valentes consentunt, dum auditur non sine ipsorum aurium offensione eam historiam non ad conciliandam veram deuotionem, sed ad amittendam potius, immo & ad corrumpendam puritatem Fidei Catholicæ deseruiat, vtpote quæ sacrosancta motiua, & Mysteria cum solemnissimis falsitatibus miscet.
- 141 Tùm tandem Sac. Rituum Congregationi, quæ animaduertens post Processus Ordinarij examen, & approbationem, Apostoliceque aperitionem, præfatam historiam velut propriam Famulæ Dei exhibitam agnouit, examinandam tribus eiusdem Sacri Tribunalis

lis Consultoribus in lingua Hispanica peritis demandavit, prout
quam ad vltiora in Causa Beatificationis, & Canonizationis Au-
thoris procederet.

142 Hæc inquam omnia velut non conducentia, sed importuna prorsus
ad effectum, siue finem, de quo agitur, parùm Christianæ pietati,
& iustitiæ consona discretissimos, æquèque piissimos Iudices, im-
mo, & quotquot ea aure perceperint, non sine admiratione, &
scandalo agnitos, iudicatosque non dubitamus, vti & cætera,
quæ in præfata finali conclusione zelo vindicandi historiam Beatif-
simæ Virginis vitæ ab his, quæ iuxtà historicam eiusdem descri-
ptionem à Ven. Abbatissa Maria à Iesu de Agreda factam, gra-
uissimè deturpare Censor existimauit, idque animo remouendi Fi-
deles à Fide, & lectura illius, adducuntur ab ipso. An autem
eius argumenta, motiuæ potius, quàm Doctrinæ Ven. Authoris
obseruatæ Sanctissimam Dei Matrem denigrent, ac deturpent,
non nostrum est iudicare, quamquam difficile non esset, si nobis li-
centia concederetur ad oculos ostendere, satisque quisque ex dictis
discernere poterit; an tandem tantorum famæ læsiones ex eiusdem
Authoris Censura resultantes Christianæ modestiæ conueniant,
alij iudicent, nos autem vnum scimus Catholicos Doctores, piisque
Theologos piissimæ menti Summorum Pontificum, inter quos
præcipuè Ven. Innocent. XI. Decreto in generali Congregatione
supremæ vniuersalis Inquisitionis Romanæ edito die 2. Martij 1679.
inhærentes acriter inuehi contra huiuscemodi censurandi stylum.
Ita (ommissis innumeris alijs) Magister Vincent. Ferrer Domini-
canus Doctor Salmanticens. Tract. 2. quæst. 16. §. XI. num. 5. vbi
contentiones exoriri solitas ex propositionum Censuris carpens
ait: *Ed iudiciorum dissentio in animorum, voluntatumque dissensio-
nem vertitur, & pluribus calumnijs, atque tumultibus inter Doctores
Fideles cum Inspicientium scandalo via paratur: sicut enim (prose-
quitur) aliæ infamiæ, & scandali genera à Pontificibus, & supremis
morum Christianorum Rectoribus prohibentur, sic potest & hoc perni-
ciosum, inuidumque censurandi, calumniandi genus à Pontificibus,
vel Inquisitoribus prohiberi, siuè cohiberi: his adiungimus Colle-
gium Salmanticens. disput. 9. de Infidelitate Tract. 17. Dub. IV.
num. 67., vbi de censurandis propositionibus hæc habet: non se-
mel contingit, vt opinionem censurans, attingat etiam personam,
eius famam aliquo modo insectando, aliaque congerendo, quæ magis
liuor, quàm recta ratio, & verus ardor docendi dicat, vnde dissi-
dia, tumultus, & scandala, non solum inter Personas, & etiam in-
ter familias excitari solent, & hunc modum censurandi, siuè expli-
candi falsitatem contrariæ opinionis pænitus reprobamus.*

143 Hoc inquam scimus, sed non id adduxisse in Censuram Censuræ fa-
temur, sed vnicè vt historiam examini suppositam ab omni cen-
sura Theologica, improprioque modo censurandi vindicemus,
idque salua debita Religiosa modestia, quam in responsionibus
seruasse conspicitur.

144 Io eum itaque finem veritatis, & Iustitiæ detegendæ præsentem
restrictum prò recto, iustoque Iudicio efformando ante oculos
piissimos, eorumque præcipuè, quibus id commissum est, obijcere
puta-

putauimus; quod si vni vel alteri obseruationi, siue difficultati denuò obiecit materiam, siue doctrinam concernenti, responsio exhibita insufficiens adhuc videatur, rationem positiuam insufficientiæ nobis communicari humiliter exoramus. Parati (vti aiebat Princeps Apostolorum Epist. 1. c. 3. v. 15.) *semper ad satisfactionem omni poscenti rationem de ea, quæ in vobis est spes.* Et ita

Prò Seraphica Minor. Religione Idem, qui
Positionem subscripsit Postulator

Fr. Emanuel Fernandez del Rio
Lector iubilatus.